

TURUNCU KİTAP

LİSELERE GEÇİŞ SINAVI

L G S

T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK

Yeni Tarz Sorular

(Kazanım Odaklı Beceri Temelli)

NASIL ÇÖZÜLÜR?

LGS ÇIKMIŞ SORULAR
VE ÇÖZÜMLERİ

MEB ÖRNEK SORULARI
PARALELİNDE

editör
yayınevi

EDITÖR YAYINEVİ

LİSELERE GEÇİŞ SINAVI

T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK

Yeni Tarz Sorular

(Kazanım Odaklı Beceri Temelli)

NASIL ÇÖZÜLÜR?

T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK
(TURUNCU KİTAP)
YENİ NESİL SORULAR
NASIL ÇÖZÜLÜR

EDİTÖR

Turgut MEŞE

YAZAR

Komasyon

©

Tüm hakları Editör Yayınevine aittir. Yayıncının izni olmaksızın, kitabın tümünün veya bir kısmının elektronik, mekânîk yollarla ya da fotokopi yoluyla basımı, çoğaltılması ve dağıtımı yapılamaz.

Editör Yayınevi bir Data Yayınları markasıdır.

BU KİTAP T.C. KÜLTÜR BAKANLIĞININ BANDROLÜ İLE SATILMAKTADIR.

Çıkmış soruların telif bedeli ödenmiştir.

ISBN / TARİH

978 605 280 086 7 / 22 07 20

SERTİFİKA NO

16199

KAPAK TASARIMI

Editör Yayınevi Tasarım Ekibi

SAYFA TASARIMI

Editör Yayınevi Dizgi Ekibi

BASKI VE CİLT

Özgür WEB Matbaacılık

ANKARA

İLETİŞİM

İvedik Organize Sanayi Matbaacılar Sitesi

1518 Sok. Mat-Sit İş Merkezi No:2/20

Yenimahalle / ANKARA

Tel: 0 312 384 20 33 - 0 505 925 57 81

Fax: 0312 342 23 58

www.editoryayinevi.com

Kitap hakkında görüş ve önerileriniz için

WhatsApp hattımız: 05422620337

İÇİNDEKİLER

BİR KAHRAMAN DOĞUYOR

TEST 1	5
TEST 2	8
TEST 3	11
TEST 4	15
TEST 5	17
TEST 6	20
TEST 7	22
TEST 8	24
TEST 9	26

MİLLÎ UYANIŞ: BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ATILAN ADIMLAR

TEST 1	28
TEST 2	31
TEST 3	34
TEST 4	37
TEST 5	40
TEST 6	43
TEST 7	46
TEST 8	48
TEST 9	50
TEST 10	52
TEST 11	54
TEST 12	56

MİLLÎ BİR DESTAN: YA İSTİKLÂL YA ÖLÜM!

TEST 1	58
TEST 2	62
TEST 3	64
TEST 4	68
TEST 5	70
TEST 6	74
TEST 7	76
TEST 8	78
TEST 9	80
TEST 10	82
TEST 11	84

ATATÜRKÇÜLÜK VE ÇAĞDAŞLAŞAN TÜRKİYE

TEST 1	86
TEST 2	89
TEST 3	92
TEST 4	95
TEST 5	98
TEST 6	101
TEST 7	104
TEST 8	106
TEST 9	108
TEST 10	110
TEST 11	112
TEST 12	114
TEST 13	116

DEMOKRATİKLEŞME ÇABALARI

TEST 1	118
TEST 2	121
TEST 3	123
TEST 4	127
TEST 5	130
TEST 6	132
TEST 7	134
TEST 8	136

ATATÜRK DÖNEMİ TÜRK DIŞ POLİTİKASI

TEST 1	138
TEST 2	141
TEST 3	144
TEST 4	147
TEST 5	149
TEST 6	153
TEST 7	155
TEST 8	157
TEST 9	159

ATATÜRK'ÜN ÖLÜMÜ VE SONRASI

TEST 1	161
TEST 2	164
TEST 3	166
TEST 4	169
TEST 5	173
TEST 6	175
TEST 7	177
TEST 8	179

ÇÖZÜMLER

Başarı hayattır, hayatı bizimle yaşayın.

EDITÖR YAYINEVİ

BİR KAHRAMAN DOĞUYOR

ÜNİTE 1

ÇÖZÜMLÜ TEST

TEST 1

1

Coğrafi Keşifler

Aydınlanma Çağı

Sanayi İnkılabı

Coğrafi Keşifler

Rönesans ve Reform

Fransız İhtilali

XV. yüzyıldan itibaren gerçekleşen Coğrafi Keşifler'in sonucunda Avrupa'ya bol miktarda altın ve gümüş madeni taşındı. Bu sayede Avrupa'daki devletlerin birçoğu zenginleşti ve sermaye birikimi elde ettiler. Zenginleşen Avrupa'da bilim ve sanat alanında Rönesans, din alanında ise Reform hareketleri gerçekleşti. Rönesans, Avrupa'da bilimsel gelişmelerin temelini atarken reform hareketi ise bilime verilen değeri ön plana çıkararak dinin etkisinde olmayan, özgür bir araştırma ortamının oluşmasına katkıda bulundu. Oluşan özgür ortam sayesinde her konuda akla öncelik tanıyan Aydınlanma Çağı yaşandı. 1789 tarihinde yaşanan Fransız İhtilali, tüm dünyada eşitlik, adalet, bağımsızlık ve milliyetçilik düşüncelerinin doğmasına ve yayılmasına ortam hazırladı. Bu düşünceler imparatorlukların dağılmasına neden oldu. İngiltere'de başlayan sanayileşme Avrupa ülkelerine hızla yayıldı. Sanayileşen ülkeler için ham madde kaynakları ve yeni pazarlar bulmak önemli bir ihtiyaç ve sorun haline geldi. Bu ihtiyaç sömürgeciliği başlatırken İngiltere Hindistan ve Uzak Doğu'da geniş sömürgeler elde etti.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Güçlü bir Avrupa'nın doğuşunda XV. yüzyıldan itibaren başlayan ekonomik, kültürel, sosyal ve siyasi alandaki gelişmeler etkili olmuştur.
- B) Özgür araştırma ortamı Avrupa'da deney ve gözleme dayanan bilimin önünü açmıştır.
- C) Avrupa'da siyasi ve ekonomik alanda yaşanan gelişmeler tüm dünyaya olumlu ve olumsuz etkiler bırakmıştır.
- D) Osmanlı Devleti Avrupa'daki gelişmelere ayak uyduramamıştır.

2

- I. **Gelişme:** Fransız İhtilali milliyetçilik akımının başlamasına neden olurken bu akım insanların kendi milletleriyle birlikte yaşama isteklerini uyandırmış ve büyük imparatorlukların yıkılmasında etkili olmuştur.
- II. **Durum:** Osmanlı hâkimiyetindeki Balkanlarda Türkler, Bulgarlar, Rumlar, Ermeniler ve Sırp lar birlikte yaşamaktadırlar.

Yukarıdaki gelişme ve durum dikkate alındığında aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Osmanlı Devleti'nin topraklarında bağımsızlık hareketlerinin başlaması kaçınılmazdır.
- B) Fransız İhtilali Osmanlı Devleti'ni etkilememiştir.
- C) Balkanlarda en kalabalık millet Türklerdir.
- D) Fransız İhtilali'nin etkilerinin görüldüğü tek bölge Balkanlardır.

3

Osmanlı Devleti Avrupa'da önce Fransız İhtilali ardından Sanayi İnkılabı gibi gelişmelerden olumsuz etkilenmişti. Fransız İhtilali ile Balkanlarda yer yer isyanlar çıkarken Sanayi İnkılabı'nın Avrupa'da getirdiği ham madde sıkıntısı nedeniyle de toprakları Avrupalı devletlerin hedefi hâline gelmişti. Devletin kötü gidişatını durdurmak için devlet yöneticileri ve ülkenin önde gelen aydınları bu ortamda İslamcılık, Osmanlıcılık, Batıcılık ve Türkçülük gibi fikir akımlarını ortaya attılar.

Yukarıda sözü edilen bu fikir akımlarının ortak amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Osmanlı Devleti ile Avrupa medeniyetleri arasında bağ kurmak
- B) Türk kültürünü korumak ve geliştirmek
- C) Osmanlı Devleti'ni parçalanmaktan kurtararak devamlılığını sağlamak
- D) Halkın dini duygularına hitap ederek birlik ve beraberlik ortamı oluşturmak

ÇIKMIŞ SORU

4

Manastır Askerî İdadi yıllarında Mustafa Kemal'i en çok etkileyen olaylardan biri de 1897 Türk-Yunan Savaşı olmuştur. Bu savaşta Türk ordusu savaş meydanında zafer kazanmasına rağmen barış masasında istediğini elde edememiştir.

Bu durum Mustafa Kemal'de, Osmanlı Devleti'nde aşağıdakilerden hangisinin iyi yönetilemediği fikrini oluşturmuştur?

- A) Millî kültür çalışmalarının
- B) Millî eğitimin
- C) Ekonominin
- D) Dış politikanın

5

Mustafa Kemal'in yetiştiği dönemde Osmanlı Devleti'nde eğitim birliği yoktu. Dini eğitim veren okulların yanında çağdaş eğitim veren askerî ve mesleki okullar da vardı. Bu okullar ayrı bakanlıklara bağlıydı. Ayrıca devlet kontrolünden uzak azınlık okulları ve yabancı okullar da vardı. Bu durum toplumsal birliğin sağlanamamasının temel sebeplerinden biri olmuştur.

Buna göre Osmanlı Devleti'nde toplumsal birlikteliğin oluşmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Merkezi otoritenin güçlü olmaması
- B) Eğitim ve öğretim alanında birliğin sağlanamaması
- C) Topluma din ve vicdan özgürlüğünün tanınması
- D) Yönetim anlayışının halk tarafından benimsenmemesi

6 Mustafa Kemal, Ömer Naci sayesinde edebiyata ve hitabet sanatına ilgi duydu, Namık Kemal ve Tevfik Fikret'in eserlerini okudu. Özellikle Namık Kemal'in eserlerindeki vatan sevgisi ve hürriyet düşüncesinden çok etkilendi. Yine uzun yıllar arkadaşlık yapacağı iyi derecede Fransızca bilen Ali Fethi aracılığıyla Fransız aydınları J.J. Rousseau (Russo), Voltaire (Volter) ve Montesquieu'nun (Montesku) eserlerini okudu. Böylece milliyetçilik, eşitlik, özgürlük ve ulusal egemenlik kavramlarıyla tanıştı. İleride çağdaş Türkiye'yi kurma çalışmalarında bu fikirler kendisine ilham kaynağı olacaktı.

Buna göre Mustafa Kemal'in çağdaş Türkiye'yi kurarken aşağıdakilerin hangisinden yararlandığı söylenemez?

- A) Avrupalı aydınlardan
- B) Türk aydınlarından
- C) Demokratik fikilerden
- D) Batılı devletlerin dinî inançlarından

7 Mustafa Kemal, 1906'da Selanik'te Vatan ve Hürriyet Cemiyeti'nin bir şubesi ni açmış ve cemiyetin toplantısında arkadaşlarına şu sözlerle seslenmiştir: "Her ilerlemenin ve kurtuluşun anası hürriyettir. Tarih, bugün biz evlatlarına büyük görevler yüküyor... Köhneleşmiş ve çürük idareyi yıkarak milleti hâkim kılmak kısacası, vatani kurtarmak için sizi göreve davet ediyorum!.."

Bu parçada geçen "milleti hâkim kılmak" ifadesi ile Mustafa Kemal aşağıdakilerden hangisini anlatmak istemiştir?

- A) Millî egemenliği
- B) Devletçi ekonomik politikayı
- C) Osmanlı Hükûmetine bağlılığı
- D) Manda ve himayeyi

8 Mustafa Kemal, Sofya'da bulunduğu yıllarda Birinci Dünya Savaşı'nın başlamasını kaygıyla izlemiş, Osmanlı Devleti'nin savaşa girmemesi gerektiğini kesin bir dille savunmuştu. Bu konudaki düşüncelerini arkadaşı Fethi Bey'e, "... Harbin sonu karanlık. Bu harp bizim harbimiz değil." şeklinde açıklamıştır.

Bu parçada geçen "Harbin sonu karanlık" ifadesi ile Mustafa Kemal aşağıdakilerden hangisini anlatmak istemiştir?

- A) Savaşın çetin geçeceğini
- B) Savaşın ne tür sonuçlar doğuracağını belirlemediğini
- C) Savaşın olumlu sonuçlarının da olabileceğini
- D) Savaşın bütün devletlere zarar vermeyeceğini

9 Mustafa Kemal,

- İstanbul'da öğrenciliği döneminde eski ve yeni dünyayı bir arada görme olanağı elde etti.
- Şam'da görevdeyken devlet otoritesinin zayıflığını ve Arap isyanlarını gördü.
- Konsoloslar şehri olarak bilinen Manastır'da görevdeyken dış devletlerin takip ettiği politikayı öğrendi.
- Selanik'te görevdeyken Avrupa'da meydana gelen gelişmelerden haberdar oldu.

Bu bilgilere göre Mustafa Kemal hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Farklı şehirlerde bulunduğu
- B) Yaşadığı şehirlerin fikir dünyasında etkili olduğu
- C) Osmanlı toprakları dışında görev yaptığı
- D) Osmanlı Devleti'ndeki değişimi gördüğü

- 10 Selanik Askerî Rüştiyesinde matematik öğretmeni bir gün "Aranızda kimler kendine güveniyorsa ayağa kalksın. Onları müzakereci yapacağım." demişti. Ayağa öyle öğrenciler kalktı ki bunları gören Mustafa, kendini ortaya atmaya cesaret edemedi. Fakat içlerinden birinin emri altına girecekti. Bu da ağrına gitti. Birden kalktı "Ben daha iyi yaparım!" dedi ve yaptı. O günden sonra sınıfın müzakerecisi o idi.

Bu göre Mustafa Kemal'in "Ben daha iyi yaparım!" ifadesini kullanmasında aşağıdakilerden hangisinin etkisi olmuştur?

- A) Ekonomik durumunun
B) Siyasi fikirlerinin
C) Sanat ve edebiyata ilgisinin
D) Liderlik özelliğinin

- 11 Mustafa Kemal'in hayatı ile ilgili bazı bilgiler aşağıdaki tabloda verilmiştir.

I.	Okuduğu Okullar • Selanik Askerî Rüştiyesi • Manastır Askerî İdadisi (Askeri Lise) • İstanbul Harp Okulu • Harp Akademisi	Askeri açıdan eğitilmesi
II.	Yaşadığı Şehirler • Selanik, Manastır, İstanbul, Şam, Sofya	Fikirlerinin oluşması, devletin durumunu öğrenmesi ve halkı tanınması
III.	Görev Yaptığı Savaşlar • Çanakkale Savaşı • Kafkas Cephesi • Trablusgarp Savaşı	Türk milleti tarafından tanınması ve Millî Mücadele'nin lideri olması
IV.	Kitaplarını Okuduğu Yazarlar • Montesquieu (Monteskiyö) • Jean Jacques Rousseau (Jan Jak)	I. Meşrutiyet'in ilanında rol oynaması

Yukarıdaki tabloda numaralandırılmış eşleştirmelerden hangisi doğru değildir?

- A) I B) II C) III D) IV

ÇÖZÜMLÜ
TEST

TEST 2

- 1 19. yüzyılın başından itibaren Osmanlı Devleti'nde yaşayan azınlıklar, Fransız İhtilali'nin ortaya çıkardığı milliyetçilik düşüncesinin etkisi ve Avrupa devletlerinin desteği ile ayaklandılar. Bu ayaklanmalar sonucunda devlet daha da zayıfladı. Sırp, Yunanlılar, Karadağlılar ve Bulgarlar gibi Balkan milletleri bağımsızlık kazanarak Osmanlı Devleti'nden ayrıldılar. Tanzimat'ın ilanından sonra Avrupa'ya giden öğrenciler burada yönetimde kralın yanında bir de halk tarafından seçilen meclis bulunduğunu gördüler. Ülkeye dönen Jön Türkler (Genç Osmanlılar) olarak bilinen aydınlar meşrutiyet adı verilen bu yönetim biçiminin Osmanlı Devleti'nde de uygulanmasını istediler. Meşrutiyet ilan edilirse devletin dağılması önlenebilirdi. Bu düşünce çerçevesinde, meşrutiyet ilan edilecek, anayasa yürürlüğe girecek ve Osmanlı Mebusan Meclisi kurulacaktı.

Buna göre aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Osmanlı Devleti'nin çok uluslu bir yapıda olması Fransız İhtilali'nden etkilenmesini kolaylaştırmıştır.
B) Osmanlı'yı dağılmaktan kurtarmak için ortaya atılan çözüm önerilerinde Batı'nın etkisi bulunmaktadır.
C) Tanzimat ve meşrutiyet hareketleri Batılı büyük devletlerin isteği üzerine yapılmıştır.
D) Osmanlı aydınları devletin demokratik uygulamalarla kurtulacağına inanmışlardır.

- 2 Mustafa Kemal, "Ben çocukken fakirdim. İki kuruş elime geçince bunun bir kuruşunu kitaba verirdim. Eğer böyle olmasaydım, bu yaptıklarımın hiçbirini yapamazdım." demiştir.

Buna göre Mustafa Kemal hakkında aşağıdaki yargılardan hangisinin doğru olduğu söylenebilir?

- A) Ekonomik durumunun okumasına engel olduğu
B) Okuduğu kitapların hayatına yön verdiği
C) Siyasi faaliyetlerin dışında kaldığı
D) Bilimsel çalışmalara karşı çıktığı

ÇIKMIŞ SORU

3 “Tanzimat Fermanı sadece iç dinamiklerden kaynaklanmış olamaz. Osmanlı Devleti’nin zayıflamasıyla birlikte, ülkedeki gayrimüslimler üzerindeki hâkimiyetini artırmak isteyen Batılı ülkelerin de tesiri son derece önemlidir.” **diyen bir tarihçi Tanzimat Fermanı’nın hangi özelliğine vurgu yapmaktadır?**

- A) Can ve mal güvenliğini devlet güvencesine alması
- B) Azınlıkları kanun önünde eşit kabul eden bir belge oluşu
- C) Ferman’ın ilanında yabancı devletlerin etkisinin bulunması
- D) Osmanlının dağılmasının önüne geçmek için alınan bir tedbir olması

- 4
- Namık Kemal’in eserleri Mustafa Kemal’in vatan, millet ve hürriyet hakkındaki fikirlerinin gelişmesinde etkili olmuştur.
 - Batılılaşma konusunda Tevfik Fikret’ten etkilenmiştir.
 - Türk milliyetçiliği, millî kültür, millî birlik ve beraberlik ile ilgili düşüncelerinin şekillenmesinde Mehmet Emin Yurdakul’dan etkilenmiştir.
 - Türkçülük akımının öncüsü Ziya Gökalp’in Mustafa Kemal’in düşünce ve uygulamaları üzerinde önemli etkisi olmuştur. Mustafa Kemal yeni Türk devletini kurarken Türk milliyetçiliğini esas almıştır.

Buna göre Mustafa Kemal ile ilgili;

- I. Türk yazarların etkisinde kaldığı,
- II. çağdaş ve millî fikirler edindiği,
- III. Batılı yazarlardan yaralandığı,
- IV. yeni Türk devletini millî değerlere dayandırdığı

durumlarından hangileri söylenebilir?

- A) I ve IV
- B) II ve III
- C) I, II ve III
- D) I, II ve IV

5 Mustafa Kemal çocukluk yıllarından itibaren askerlik mesleğine karşı ilgi duymuştur. Bu ilgisini daha sonra şöyle anlatmıştır. “Gördüğüm üniformalı zabıtlere imrenerek bakardım, komşumuz Kadri Bey’in askerî okula giden oğluna özenirdim.” Mustafa Kemal Selanik Mülkiye Rüştiyesine devam ederken askerî okul sınavlarına girmiş ve başarılı olmuştur. Mustafa Kemal’in askeri okula gitmesini annesi ilk önce istemese de sonradan razı olmuştur.

Yukarıda verilen bilgilerde altı çizili cümlelerin parçaya kattığı anlam aşağıdaki seçeneklerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) Mustafa Kemal küçük yaşlarda askerliğe merak salmıştır.
- B) Annesi ilk önce oğlunun askerliğe olan ilgisine sıcak bakmamıştır.
- C) Mustafa Kemal’in askerliği sevmesinde yakın çevresinin etkisi olmuştur.
- D) Ortaokul hayatına askeri bir okulda başlamıştır.

- 6 Mustafa Kemal,
- Harp Okulu ve Harp Akademisindeyken arkadaşlarıyla kendi kaleminden çıkan yazıların yayımlandığı bir gazete çıkardı.
 - İlk askerî başarısı olan Trablusgarp Savaşında yerli halkı İtalyanlara karşı örgütledi.
 - Çanakkale Savaşı’nda emrindeki birlikleri başarıyla komuta ederek Türk ordusunun savaşı kazanmasında büyük rol oynadı.
 - Kafkas Cephesi’ne atandıktan sonra Muş ve Bitlis’i Ruslardan geri aldı.
 - Suriye Cephesi’nde Yıldırım Orduları Grup Komutanı olarak İngilizlere karşı başarılı bir savunma savaşı yaptı ve İngilizlerin Suriye’yi aşip Anadolu’ya ulaşmasına engel oldu.

Buna göre Mustafa Kemal ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Düşüncelerini yansıtan faaliyetlerde bulunduğu
- B) Başarılı bir askeri hayatının olduğu
- C) Ordunun siyasete karışmasını önlediği
- D) Birçok cephede farklı devletlerle savaştığı

7 19. yüzyılda Balkanlarda ırk, dil, din ve kültür bakımından birbirinden farklı milletler bir arada yaşıyordu. Bu durum milliyetçilik düşüncesinin hızla yayılmasında etkili olduğu gibi bölgeyi de imparatorluğun en hareketli ve yıkılma odağındaki yeri hâline getirmişti. İleride Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulmasında lider olarak görev yapacak Mustafa Kemal ve bu uğurda kendisine destek verecek yol arkadaşları bu ortamda yetişiyordu.

Balkanlardaki bu durumun Mustafa Kemal ve arkadaşları üzerinde aşağıdaki katkılarından hangisini sağladığı söylenemez?

- A) Milliyetçi bir anlayışa sahip olmaları
- B) Siyasetten uzak durmaları
- C) Devletin dağılma nedenlerini kavramaları
- D) Farklı kültürleri tanımaları

8 Osmanlılık akımı, Osmanlı Devleti sınırları içinde yaşayanları hangi din ve soydan olursa olsun kaynaştırarak bir "Osmanlı Milleti" oluşturmayı amaçlamıştır. Milliyetçiliğe dayalı hareketleri durdurup devletin bütünlüğünü sağlamayı düşünmüştür. Bu akıma göre; Türk, Ermeni, Yahudi, Arnavut, Arap, Bulgar her topluluk Osmanlı Devleti'nin bir parçası olarak devletin yücelmesi için çalışacaktır. Bu düşünceyi hayata geçirmek için de meşruti yönetim zorunlu görülmüştür. Açılacak olan mecliste tüm soy ve inançlar temsil edilecektir.

Buna göre Osmanlılık fikrini savunanların;

- I. devletin dağılmasını engelleme,
- II. ayrıcalığı olmayan Osmanlı vatandaşı oluşturma,
- III. halifelik makamı altında İslam ülkeleri arasında birlik kurma

amaçlarından hangilerini gerçekleştirmeye çalıştıkları söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II ve III

ÇIKMIŞ SORU

9

- İngiltere ve Fransa 12-18 Eylül 1910'da bir tatbikat yapma kararı almıştır. Bu tatbikata Picardie (Pikardi) Manevraları adı verilmiştir. Bu manevralara Osmanlı ordusunu temsilen Mustafa Kemal katılmıştır. Tatbikat sırasında yaptığı gözlem ve değerlendirmelerle dikkatleri üzerine toplamıştır.
- Mustafa Kemal, Balkan Savaşlarının sona ermesinden sonra Sofya'ya ataşe olarak atanmıştır. Bu şehirde sık sık üst düzey toplantı, balo ve davetlere katılmıştır.

Bu bilgilere göre Mustafa Kemal'in aşağıdaki alanlardan hangileri ile ilgili çalışmalar yaptığı söylenebilir?

- A) Ekonomik - Sosyal
- B) Askerî - Diplomatik
- C) Hukuki - Diplomatik
- D) Siyasi - Ekonomik

10 Mustafa Kemal; daha Manastır Askerî İdadisinde eğitim görürken okuduğu J. J. Rousseau'nun eserlerinde yer alan ulusal egemenlik, ulusçuluk ve yurttaşlık gibi kavramlardan etkilenecektir. Rousseau'nun özellikle "Toplum Sözleşmesi" adlı eserinde, önemli bulunduğu yerlerin altını çizerek dikkatle okumuştur.

Buna göre Mustafa Kemal Rousseau'nun;

- I. milliyetçi,
- II. eşitlikçi,
- III. özgürlükçü ve cumhuriyetçi

fikirlerinden hangilerinin etkisinde kalmıştır?

- A) Yalnız I
- B) II ve III
- C) Yalnız III
- D) I, II ve III

ÇÖZÜMLÜ
TEST

TEST 3

- 1 Geleneksel eğitim veren Hafız Mehmet Efendi Mahalle Mektebi yerine modern eğitim veren Şemsi Efendi Okuluna devam eden Mustafa Kemal, okuma ve yazmayı burada öğrendi. Okul değiştirmesi onun kişisel gelişimine önemli bir katkı sağladı. Mustafa Kemal'in bu okullar ile ilgili değerlendirmesini yakın arkadaşı Ali Fuat Cebesoy şu şekilde aktarmıştır: "Yıllar sonra birer kurmay subay olarak Selanik'te bulduğumuz zaman, her iki okulu da birlikte ziyaret etmiştik. Mahalle Mektebinin kapısında koca bir kilit vardı. Anlaşılan kapanmıştı. Mustafa Kemal: 'İsabet olmuş.' diyerek düşüncesini dile getirmişti.

Mustafa Kemal'in Mahalle Mektebinin kapanmasını "İsabet olmuş." ifadesini kullanarak desteklemesi bu okulun aşağıdaki özelliklerinden hangisi ile açıklanabilir?

- A) Çağdaş bir niteliğe sahip olmaması
B) Yeterli sayıda öğrencisinin bulunmaması
C) Askeri eğitim vermemesi
D) Paralı eğitim vermesi

- 2 Mustafa Kemal'in Manastır Askerî İdadisindeki öğretmenleri kendi dersleri çerçevesinde kalmıyor, ordu ve memleket meselelerini de milliyetçi bir yaklaşım sergileyerek konu ediniyorlardı. Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucu lider kadroları olacak Mustafa Kemal ve arkadaşları bu ortamda yetişiyordu. Mustafa Kemal; Namık Kemal, Mehmet Emin Yurdakul ve Tefik Fikret gibi Türk edebiyatının önemli isimlerini ve eserlerini bu şehirde tanımış onun vatan sevgisi, hürriyet ve Türk milliyetçiliğine dair düşüncelerinin temelleri bu şehirde atılmıştı.

Buna göre Mustafa Kemal'in fikirlerinin oluşmasında aşağıdakilerden hangisinin etkisinden söz edilemez?

- A) Milliyetçi bir anlayışa sahip öğretmenler tarafından yetiştirilmesi
B) Türk edebiyatının ünlü yazarlarının eserlerini okuması
C) Milli değerlere sahip düşüncelerin etkisinde kalması
D) Geleneksel Osmanlı eğitim kurumlarında öğrenim görmesi

- 3 Osmanlı Devleti'nin özellikle Suriye, Irak, Arap Yarımadası ve Mısır topraklarına göz diken İngiltere bu topraklar üzerinde 19. yüzyılın sonlarından itibaren işgalci faaliyetlere yöneldi. Bununla da yetinmeyerek Rusya'nın Osmanlı Devleti'ne yönelik yayılımcı faaliyetlerine destek verdi. Ayrıca rakibi olan Almanya'yı yalnız bırakmak için İtalya'nın yayılımcı faaliyetlerine ses çıkarmadı. İtalya'nın 1911 yılında Osmanlı toprağı olan Trablusgarp'ı işgaline göz yumdu.

İngiltere'nin bu tutumunun;

- I. İtalya'nın Almanya'ya yakınlaşmasını engelleme,
II. Rusya'ya karşı Osmanlı'yı yanına çekme,
III. devletler arasındaki gruplaşmaların önüne geçme

amaçlarından hangilerine yönelik olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) I ve III
D) II ve III

- 4 Fransız İhtilali'nin getirdiği milliyetçilik akımı 19. yüzyılda Balkanlarda etkili olmaya başladı. Rusların kışkırtmaları sonucunda Balkanlarda birçok ulusçu ayaklanmalar çıktı. Bu ayaklanmaların Osmanlı yönetimine bir başkaldırı şeklinde olduğu gibi aynı zamanda Müslüman halka yönelik baskı şiddet şeklinde de yansyordu. Bu durum Balkanlarda yaşayan Türklerin Osmanlı topraklarına doğru büyük göç hareketlerine neden oldu. Böylece 20. yüzyılın başlarında İstanbul, İzmir ve Edirne gibi kentlerde nüfus artışı büyük ölçüde arttı.

Buna göre büyük kentlerde nüfusun artmasında;

- I. kaybedilen topraklarda yaşayan Türklerin eziyet görmesi,
II. Balkanlardaki Türklerin, yaşam koşulları gelişmiş olan bu şehirlerde yaşamak istemesi,
III. Osmanlı'nın Balkanlarda varlığını kaybetmeye başlaması

gelişmelerinden hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) I ve III
D) I, II ve III

5 ve 6. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

Osmanlı Devleti'nin 20. yüzyılın başlarında, savaşlarda aldığı yenilgiler toprak kayıplarını da beraberinde getirdi. Özellikle Balkan Savaşları sonrasında kaybedilen topraklarda büyük kitleler hâlinde Türkler bırakıldı. Bu topraklarda kalan Türkler, gördükleri baskılar karşısında Anadolu'ya göç etmek zorunda kaldılar. Göçün getirmiş olduğu karmaşa ve savaşlar; ülkedeki asayişin ortadan kalkmasına, temel gıda maddelerinde pahalılığa, toplumsal barışın bozulmasına ve yönetime duyulan güvenin azalmasına yol açtı. Özellikle İstanbul ve İzmir gibi büyük şehirlerde göçlerle birlikte yaşanan nüfus artışı; konut, beslenme, sağlık, işsizlik ve güvenlik gibi sorunları da beraberinde getirdi. Osmanlı Devleti'nin şeker, un gibi gündelik yaşamda son derece önemli olan tarım ürünlerini ithal eder duruma gelmesi; ülkede sosyal dayanışmanın azalmasına, birlik ve beraberliğin bozulmasına ortam oluşturdu.

5 Metinde Osmanlı Devleti'nin 20. yüzyılda aşağıdaki hangi alanda sorun yaşadığından söz edilmemiştir?

A) Sosyal

B) Askeri

C) Ekonomi

D) Eğitim

6 Yukarıdaki metne göre 20. yüzyılın başlarında Osmanlı Devleti'nde;

I. toprak kayıplarının sosyal ve ekonomik sorunları da beraberinde getirdiği,

II. göçlerin ve savaşların Anadolu'da sosyal hayatı olumsuz etkilediği,

III. büyük oranda gelir kaybının yaşandığı

durumlarından hangilerinin görüldüğü söylenebilir?

A) Yalnız I

B) Yalnız II

C) I ve II

D) I, II ve III

7 Selanik, canlı bir ticarete ve işlek bir limana sahip olması nedeniyle Osmanlı toprağı olan Makedonya'nın en gelişmiş kentiydi. Burası, Osmanlı Devleti'nin Batı'ya açılan kapısı niteliğindedi. Avrupa ile demir yolu bağlantısı vardı. Selanik'in deniz ve demir yolu bağlantısına sahip olması, ticaret merkezi oluşu, çeşitli dini ve etnik yapısı, şehirde birden çok kültürün bir arada yaşadığı özgür bir ortam oluşturmuştu. Bu özgür ortamda çeşitli fikir akımları kolayca yayılıyordu. Şehir, Avrupa tesirine açık olduğundan birçok kültüre ev sahipliği yapmaktaydı. Şehirde haberleşme ve postane bulunduğu gibi çeşitli Avrupa devletlerinin gazeteleri de satılıyordu.

Buna göre çocukluğunun geçtiği böyle bir kentin Mustafa Kemal için;

- I. genç yaşta farklı toplumlara, kültürleri, yaşam biçimlerini ve inançları tanıması,
- II. yeni düşünce akımlarına açık olan bu ortamda kendini geliştirmesi,
- III. eğitim hayatının tüm aşamalarını kentte tamamlaması

durumlarından hangilerine imkân sağladığı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III

8 Mustafa Kemal'in 22 Eylül 1909'da toplanan İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin 2. Büyük Kongresi'nde şu konuşmayı yapmıştır: "Ordumuzun içinde bulunan cemiyet arkadaşlarımız, politikaya devam etmek istiyorlarsa ordudan çıkmalı ve cemiyetimizin halk içindeki teşkilatı arasına girmelidirler. Ordumuz politikadan uzaklaşmalıdır. Ve ordu içinde kalacak dostlarımız da artık politika ile meşgul olmamalı ve bütün gayretlerini ordumuzun kuvvetlenmesine çevirmelidirler. Cemiyetimiz de bir an önce teşkilatımızı halkın içinde genişleterek milletimize dayanan siyasi bir parti hâline gelmelidir."

Buna göre Mustafa Kemal'in İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin aşağıdaki hangi durumuna eleştiri getirdiği söylenebilir?

- A) Bir siyasi parti hâline gelmesine
B) Orduya siyaseti karıştırmasına
C) Halkın desteğini almasına
D) Ekonomik sorunların çözümünde yetersiz kalmasına

9 20. yüzyılın başlarına özellikle İstanbul, İzmir ve Edirne gibi büyük kentlerde nüfus oranı büyük ölçüde arttı. Artan nüfusun ihtiyaçlarını karşılamak için 20. yüzyılın başlarında Osmanlı Devleti'nin en büyük iç meselelerinden biri hâline geldi. Eğitim, sağlık ve iş alanında büyük sıkıntılar yaşandı. Böylece büyük kentlerde hızla çarpık yapılaşmaya doğru gidildi. Kentlerde güvenlik sorunlarının artmasına yol açan bu gelişmeler huzur ve güven ortamının bozulmasında da birinci derecede etkili oldu.

Bu parçada Osmanlı Devleti'nin 20. yüzyılın başlarında yaşadığı aşağıdaki sorunların hangisinden söz edilmemiştir?

- A) Ekonomi
B) Sosyal
C) Siyasi
D) Gecekondulaşma

ÇIKMIŞ SORU

10 Osmanlı Devleti'nin çöküş sürecinde devletin varlığını sürdürmek ve dağılmasını önlemek için bazı fikir akımları geliştirilmiştir. Bu fikir akımlarından biri de Osmanlıcılıktır. Osmanlıcılık akımı, Osmanlı Devleti sınırları içinde yaşayanları hangi din ve soydan olursa olsun kaynaştırarak bir "Osmanlı Milleti" oluşturmayı amaçlamıştır. Ancak Osmanlıcılığın gerçekçi bir çözüm olmadığı kısa sürede görülmüştür.

Buna göre aşağıdaki gelişmelerden hangisi Osmanlıcılık akımının geçerliliğini yitirmiş olduğunun bir göstergesidir?

- A) Osmanlı Devleti'nin Birinci Dünya Savaşı'nda İttifak Devletleri yanında savaşa girmesi
B) Müslüman olmayanlara bütün devlet memurluklarına atanabilme hakkının verilmesi
C) Mebusan Meclisinde tüm Osmanlı unsurlarına temsil hakkının verilmiş olması
D) Balkan milletlerinin isyan edip Osmanlı Devleti'nden ayrılması

11 Mustafa Kemal'in öğrenim gördüğü dönemde ülkede bir tarafta geleneksel öğretime devam eden medreseler diğer tarafta modern mekteplerle birlikte askerî okullar ve çeşitli meslek okulları eğitim-öğretim faaliyetlerinde bulunuyordu. Bunun yanında ülkede yaşayan gayrimüslimlerin açtıkları okulları da vardı. Bu okulların her biri kendi amaçları doğrultusunda eğitim yapıyordu. Bu karışık durum ülkede düşünce ve bilgi birikimi yönünden farklı nesillerin yetişmesine neden oluyordu.

Buna göre Mustafa Kemal'in öğrenim gördüğü dönemdeki eğitim sistemi ile ilgili;

- I. İmparatorluk sınırları içerisinde eğitim birliği bulunmaktadır.
- II. Farklı inançlara sahip kesimlere eğitim imkânları tanınmıştır.
- III. Gelenekçi ve çağdaş eğitimin bir arada olması kültürel farklılaşmaya yol açmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) I ve III D) II ve III

12 Osmanlı Devleti'nde faaliyet gösteren cemiyetlerden biri de İttihat ve Terakki Cemiyeti idi. Bu cemiyet Padişah II. Abdülhamit üzerinde baskı kurarak 2 tarihinde meşrutiyeti ikinci kez ilan ettirmişti (4 Temmuz 1908). Arkasından 13 Nisan 1909 tarihinde ülkedeki meşrutiyet rejimine ve getirilen yeniliklere karşı olanlar, tarihte 31 Mart Ayaklanması olarak bilinen bir isyan çıkartmış ancak Mustafa Kemal'in Kurmay Başkanlığını yaptığı Hareket Ordusu bu ayaklanmayı bastırmıştı.

Yukarıda verilen paragraftan aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Osmanlı halkı farklı düşünceleri savunmaktadır.
B) Ordu yeniliklerden yana bir tutum sergilemiştir.
C) İkinci Meşrutiyet'in ilanında İttihat ve Terakki Cemiyeti rol oynamıştır.
D) II. Abdülhamit isyanın bastırılmasından sonra tahttan indirilmiştir.

13 Fransız İhtilali'nin sonuçlarından etkilenen devletlerden biri de Osmanlı Devleti'dir. İhtilal sonrası ortaya çıkan milliyetçilik akımı Osmanlı içerisinde özellikle Balkanlarda yaşayan farklı milletleri bağımsız olma duygusuna sürüklemiştir. Osmanlı Devleti'nin parçalanmasını önlemek amacıyla ülkenin yöneticileri ve aydınları tarafından çeşitli fikir akımları ortaya atılsa da bu fikir akımları devleti dağılmaktan kurtaramamıştır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Osmanlı Devleti çok uluslu bir yapıya sahiptir.
B) Fikir akımlarının ortaya çıkmasında Batılı büyük devletlerin etkisi olmuştur.
C) Fransız İhtilali Osmanlı Devleti'ni olumsuz etkilemiştir.
D) Osmanlı devlet adamları ve aydınları devletin dağılmasına karşı tepkisiz kalmamışlardır.

14 Mustafa Kemal Selanik'te ilkokul ve ortaokul öğrenimini tamamladıktan sonra Manastır Askeri İdadisi'nde okumak için Manastır'a gitmiştir. Bu okulda çeşitli yazarların eserlerini okumuş edebiyata ve tarihe merak salmıştır. Ayrıca lise döneminde Fransızca öğrenimine ağırlık vermiş ve şiirle de ilgilenmiştir.

Buna göre Mustafa Kemal ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Farklı şehirlerde öğrenim görmüştür.
B) Çok yönlü bir kişiliğe sahiptir.
C) Öğrencilik yıllarında sanata ilgi duymuştur.
D) Öğrenim hayatını Manastır'da tamamlamıştır.

ÇÖZÜMLÜ
TEST

TEST 4

- 1 Mustafa daha çocuk yaşta iken babası Ali Rıza Efendi vefat eder. Eşinin ölümü ile ekonomik sıkıntı içine düşen Zübeyde Hanım çocukları ile birlikte kardeşi Hüseyin Efendi'nin Langaza'daki çiftliğine taşınır. Mustafa Kemal o günleri şu şekilde anlatmaktadır:

Az zaman sonra babam öldü. Annemle birlikte dayımın yanına yerleştik. Dayım köy hayatı yaşıyordu. Ben de bu hayata karıştım. Bana yapacak işler veriyor, ben de bunları yapıyordum. Başlıca işim tarla bekçiliği idi. Kardeşimle birlikte bakla tarlasının ortasındaki bir kulübede oturduğumuz ve kargaları kovmakla uğraştığımızı unutamam. Çiftlik hayatının öteki işlerine de karışıyordum.

Buna göre çiftlik yaşantısının Mustafa Kemal'de hangi kişilik özelliğinin gelişmesine katkıda bulunduğu söylenebilir?

- A) Görev ve sorumluluk bilinci
B) Aile sevgisi
C) İleri görüşlülük
D) Fedakârlık

- 2 Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinde ülkeyi parçalanmaktan kurtarmak ve devletin devamlılığını sağlamak amacıyla devletin ileri gelenleri ve aydınları tarafından bazı fikir akımları ortaya atılmıştır. Bu fikir akımlarının en önemlileri: Osmanlıcılık, Batıcılık, Türkçülük, İslamcılık akımlarıdır.

Buna göre;

- I. aydınların ortak bir amaç için hareket ettiği,
II. devleti dağılmaktan kurtarmak için farklı çözüm önerilerinin ileri sürüldüğü,
III. fikir akımları arasında en etkili olanın Osmanlıcılık fikri olduğu

durumlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) Yalnız II
D) II ve III

- 3 Jön Türkler (Genç Osmanlılar) azınlıkların devlet yönetimine katılmasıyla Osmanlı'dan ayrılmayacaklarını düşünerek meşrutiyeti ilan ettirmeye karar verdiler. Fakat padişah Abdülaziz, meşrutiyetin ilanına karşı çıkınca Jön Türkler, devlet içindeki gücünü kullanarak Abdülaziz'i tahttan indirip yerine V. Murat'ı tahta geçirdiler. Ancak V. Murat'ın bazı sağlık problemleri olduğu için üç ay sonra tahttan indirildi. Onun yerine II. Abdülhamit tahta çıkarıldı.

Yukarıda verilen bilgilerden hareketle aşağıdakilerin hangisine ulaşamaz?

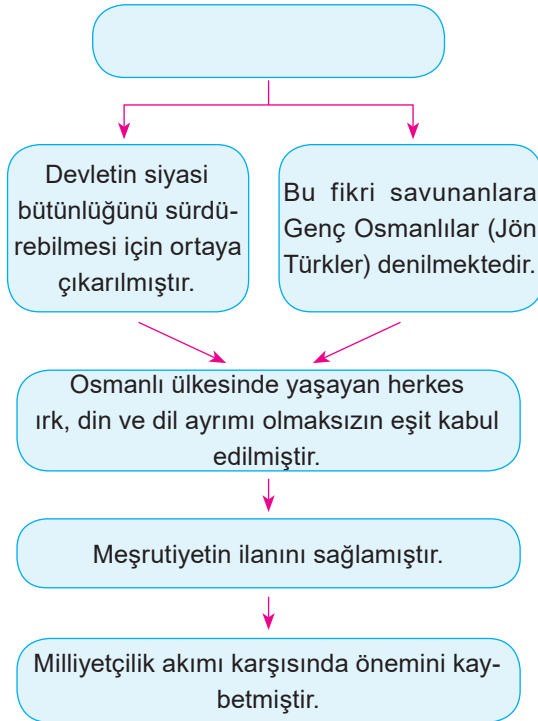
- A) Jön Türklerin devlet yönetiminde nüfuz elde ettiklerine
B) II. Abdülhamit'in yasama üzerinde etkili olmak istediğine
C) Osmanlı aydınlarının devletin sorunlarıyla ilgilendiklerine
D) Osmanlı tahtında kısa süreli değişiklikler yaşandığına

- 4 II. Mahmut'tan itibaren Osmanlı ülkesinde Avrupa'da yetişen aydın bir sınıf ortaya çıkmıştır. Bu sınıf devletteki nüfuzunu Tanzimat ve İslahat fermanlarıyla daha da güçlendirmiştir. Bu sınıfın temel amacı her dönemde kişiye göre şekillenen devlet anlayışını değiştirmek olmuştur.

Buna göre Osmanlı aydınları ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Osmanlı ülkesine millî bilinci yerleştirmeye çalışmışlardır.
B) Devletteki gelenekçi yapıyı sürdürmüşlerdir.
C) Egemenlik anlayışını değiştirmek istemişlerdir.
D) Toplumdaki ikilikleri kaldırmaya çalışmışlardır.

5

Yukarıdaki şemada boş bırakılan alana aşağıdaki fikir akımlarından hangisi yazılmalıdır?

- A) Osmanlıcılık B) İslamcılık
C) Türkçülük D) Batıcılık

6

İstanbul'da Harp Okulu ve Harp Akademisinde okuduğu yıllarda zekâsını, yeteneğini ve üstün kişiliğini kullanarak kendisini yakın çevresine kabul ettirip onların sevgi ve saygısını kazandı. Askeri eğitim dışında araştırmacı kimliği sayesinde gözlemleyen, farklı çözüm önerileri üreten bir yapıya sahip oldu. Farklı milletlerden insanların en çok bulunduğu Galata - Pera Semti'nde okul arkadaşlarıyla bir araya gelen Mustafa Kemal mevcut idarenin aksayan yönlerini dile getirdi.

Yukarıdaki paragrafta altı çizili cümleyle Mustafa Kemal hakkında aşağıdakilerden hangisi anlatılmak istenmiştir?

- A) Askeri eğitime ara verdiği
B) Kendisini farklı fikir ve akımlara kaptırdığı
C) Ülke meseleleri ile ilgilendiği
D) Arkadaşlarına kendi düşüncelerini aşıladığı

7

Gelişme I: 1789 tarihinde yaşanan Fransız İhtilali tüm dünyada eşitlik adalet, bağımsızlık ve milliyetçilik düşüncelerinin doğmasına ve yayılmasına ortam hazırladı. Bu durumdan en çok etkilenenler ise çok uluslu yapıya sahip olan Osmanlı Devleti ile Avusturya Macaristan İmparatorluğu oldu.

Gelişme II: İngiltere'de başlayan sanayileşme daha sonra diğer ülkelerde de hızla yayıldı. Sanayileşen ülkelerde fabrikalar çoğaldı. Bununla birlikte sanayileşen ülkeler için ham madde kaynakları ve yeni pazarlar bulmak önemli bir ihtiyaç ve sorun haline geldi. Osmanlı Devleti kalabalık nüfusu yer altı ve yer üstü kaynaklarıyla Avrupalı devletler için iyi bir ham madde ve pazar kaynağı olarak görüldü.

Yukarıdaki gelişmeler Osmanlı Devleti açısından değerlendirildiğinde aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Avrupa'daki siyasi ve ekonomik gelişmelerden olumsuz etkilenmiştir.
B) Fransız İhtilali Tanzimat Fermanı ve meşrutiyet gibi olumlu gelişmelere de neden olmuştur.
C) Osmanlı toprakları sanayileşen ülkeler için siyasi rekabet alanı haline gelmiştir.
D) Avrupa'daki siyasi gelişmeler karşısında Osmanlı Devleti Avusturya-Macaristan İmparatorluğu ile ortak hareket etmiştir.

8

18. yüzyılın Fransız aydın ve düşünürü Rousseau monarşi yönetimlerine cephe almış, baskıcı hükümdarlara karşı bireylerin hak ve hürriyetlerinin garanti altına alınmasını savunmuştur. "Toplumsal Sözleşme" adlı eserinde devleti oluşturan en temel unsurun halk olduğunu belirtmiştir. Mustafa Kemal devletin temelinde halk iradesinin olması gerektiğini belirten Rousseau'dan oldukça etkilenmiştir.

Buna göre Rousseau'nun Mustafa Kemal'de;

- I. demokrasi,
II. eşitlik,
III. hukuk devleti

anlayışlarından hangilerinin gelişmesine katkı bulunduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) I ve II
C) I ve III D) I, II ve III

9 Mustafa Kemal Harp Akademisinden 1905 yılında mezun olduktan sonra Kurmay Yüzbaşı rütbesiyle Şam'daki 5. Ordu'nun emrine verilmiştir. Şam'a ulaştıktan sonra bölgenin coğrafi, sosyal ve ekonomik yapısını inceleme imkânına sahip olan Mustafa Kemal bu kentin, o güne kadar bulunduğu Selanik ve Manastır gibi Batılı kültüre sahip Osmanlı kentlerinden ne kadar farklı olduğunu gördü. Bölgedeki Osmanlı memurlarının hukuk ve hakkaniyete sığmayan tutumlarını: "Hükûmet, anarşiye sürüklenen genel hayatı idare etmekten son derece acizdir. Hükûmet adamlarının bölgedeki haksız tutum ve davranışları bölge halkının zaten var olan nefretini arttırmaktadır." şeklinde özetledi.

Buna göre Mustafa Kemal'in Şam'daki izlenimleri değerlendirildiğinde;

- I. Yanlış idari uygulamaları bölgede devlet otoritesinin kaybedilmesine neden olmuştur.
- II. Bölge halkının devlete olan bağlılığı azalmıştır.
- III. Mustafa Kemal bölgede yaşanan sorunlara çözüm bulmaya çalışmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I	B) I ve II
C) I ve III	D) II ve III

10 Sanayisini yeni tekniklerle güçlendirip çağa uygun hale getiremeyen ve Avrupa ile rekabet edemeyen Osmanlı Devleti'nde yerli sanayi gelişemedi. Osmanlı Devleti kalabalık nüfusu yer altı ve yer üstü kaynaklarıyla Avrupalı devletler için iyi bir ham madde ve pazar kaynağı olarak görüldü. Kapitülasyonlar nedeniyle pazarlarını Avrupa mallarına karşı koruyamadı.

Yukarıdaki gelişmeler Osmanlı Devleti ile ilgili;

- I. Avrupa'nın açık pazarı haline geldiği,
- II. sömürge konumuna düştüğü,
- III. üretimin durma noktasına geldiği

sonuçlarından hangilerine yol açtığı söylenebilir?

A) Yalnız I	B) Yalnız II
C) I ve III	D) I, II ve III

ÇÖZÜMLÜ
TEST

TEST 5

1 Mustafa Kemal Şam'da bulunan askeri birliğin; yerel halktan olan Dürzilerin isyanını bastırmakla ilgili faaliyetlerine katıldı ve yerel halktan olan Kunayıra halkıyla sıcak diyaloglar kurdu. Ancak bölgede kaldığı üç aylık sürede yerel halkın Osmanlı yönetimine olan olumsuz bakış açısını gözlemledi ve bu dönemden itibaren Arap topraklarının elde tutulamayacağını fark etti. Bölgede kaldığı sürece memleket meselelerine de kafa yoran Mustafa Kemal 1906 yılının Ekim ayında "Vatan ve Hürriyet" adlı bir cemiyet kurdu. Gizlice Selanik'e giderek burada da cemiyetin bir şubesini açtı. Bir süre sonra Selanik'e atandı ve burada İttihat ve Terakki Cemiyetine katıldı.

Bu paragrafa göre Mustafa Kemal ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Siyasi faaliyetlerle ilgilenmiştir.
- B) Ülke sorunlarına çözüm bulmaya çalışmıştır.
- C) Bölgede devlet otoritesini sağlama faaliyetlerine katılmıştır.
- D) Yeni bir Türk devletinin kurulmasına karar vermiştir.

2 İtalyanlar Eylül 1911'de ham madde ve pazar elde etmek için Osmanlı'nın Kuzey Afrika'daki son toprak parçası olan Trablusgarp'a asker çıkardı. Osmanlı Devleti bölgeye karadan ve denizden müdahalede bulunabilecek bir güce sahip değildi. Bu durum nedeniyle başta Mustafa Kemal olmak üzere bir grup genç subay gönüllü olarak Trablusgarp'a gitti. Bölgeye gelen bu gönüllü subaylar yerli halkı teşkilatlandırarak İtalyanlara karşı Trablusgarp'ı savundular.

Buna göre gönüllü subayların aşağıdaki hangi amaç doğrultusunda savaştığı söylenebilir?

- A) Sömürgeciliğe karşı
- B) Ekonomik kazanç elde etme
- C) Ülke toprağını koruma
- D) Vatanseverlik

- 3 Mustafa Kemal, Trablusgarp Savaşı'nın başlamasıyla birlikte İtalyanlara karşı mücadele etmek amacıyla Genelkurmay Başkanlığının bilgisi dahilinde, İstanbul'dan "Şerif" takma adıyla ve gazeteci kimliğiyle kılık değiştirerek Trablusgarp'a gitti. Bölgenin ileri gelenleri ile gerçekleştirdiği görüşmeler ve yaptığı konuşmalarla bölge halkının dini ve millî duygularını harekete geçirdi. Halka, son İtalyan askeri Trablusgarp'tan çıkarılana kadar savaşacaklarına dair yemin ettirdi. Kısa zamanda Trablusgarp'ta yaşayan halkın güvenini kazanan Mustafa Kemal, halkı örgütlemeye başladı. Derne ve Tobruk'ta İtalyanlara karşı kahramanca savunma savaşları yaparak büyük bir başarı kazandı.

Buna göre aşağıda verilen resimlerden hangisi parçada anlatılanlara örnek olarak gösterilemez?

A)

B)

C)

D)

- 4 Avrupalı devletlerin gerçekleştirdiği Coğrafi Keşifler sonucu ticaret gemileri Akdeniz'den ayrılıp Atlas Okyanusu'na doğru kaydı. Bunun sonucunda Osmanlı Devleti'nin kontrolündeki İpek ve Baharat yolları önemini, Akdeniz ticareti de canlılığını yitirdi. Osmanlı Devleti'nin gümrük gelirleri büyük ölçüde azaldı. Gümrük gelirlerini artırmak için uygulamaya konulan kapitülasyonlar amacına hizmet edemediği gibi ekonomiye zarar vermeye başladı. Avrupa'da gelişen Sanayi İnkılabı da Osmanlı Devleti'ni olumsuz etkiledi. Sanayileşen Avrupalı devletler ürettikleri ürünleri kapitülasyonlar sayesinde Osmanlı ülkesine kolaylıkla ihraç ettiler. Osmanlı toprakları uluslararası ortak pazara dönüştü. Osmanlı pazarları Avrupa'dan gelen ucuz ürünlerle doldu. İnsanlar ucuz ithal mallara yönelince malını satamayan yerli esnaf üretimini durdurdu.

Bu durumun Osmanlı Devleti'nde;

- I. sanayinin çökme durumuna gelmesi,
- II. ekonomik açıdan Avrupa'ya bağımlı hâle gelmesi,
- III. ithal ürünler karşısında devlet bütçesinin açık vermeye başlaması

sonuçlarından hangilerine yol açtığı söylenebilir?

A) Yalnız I

B) I ve II

C) I ve III

D) I, II ve III

5 1897 yılında Osmanlı ile Yunanistan arasında meydana gelen Dömeke Savaşı Osmanlı Devleti'nin kesin galibiyetiyle sonuçlanmış ve savaş sonunda imzalanan antlaşma Osmanlı Devleti'nin aleyhine olmuştur. Osmanlı kısa süreliğine Girit'i elinde tutsa da 20. yüzyılın başlarında Girit'i kaybetmişti. Mustafa Kemal Manastır'da öğrenci iken Osmanlı ordusunun savaş meydanında Yunanistan'a karşı savaş kazandığını fakat barış masasında istediği başarıyı alamadığını görmüştü.

Bu gelişme Mustafa Kemal'e aşağıdaki siyasi tecrübelerden hangisini kazandırmış olabilir?

- A) Diplomatik başarının önemini kavramayı
- B) Devletler arasında denge politikası yürütmeyi
- C) Ordu ile siyasetin birbirinden ayrı olması gerektiğini
- D) Osmanlı topraklarında yaşayan gayrimüslimlere hiçbir zaman güvenilmeyeceğini

6 3. Ordu'ya bağlı olarak Selanik'te görev yapmaya başlayan Mustafa Kemal 22 Haziran 1908'de Rumeli Demir Yolları Müfettişliği'ne atandı. Bölgede kendi açtığı Vatan ve Hürriyet Cemiyeti şubesinin İttihat ve Terakki Cemiyeti'ne katıldığını gören Mustafa Kemal kendisi de bu cemiyete dahil oldu. Ancak İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin ordu içerisinde politik faaliyetler yürütmesi ve bu durumun Balkan Savaşlarının kaybedilmesinde etkili olması Mustafa Kemal'in bu cemiyetten ayrılmasına yol açtı.

Buna göre Mustafa Kemal'in İttihat ve Terakki Cemiyeti'nden ayrılmasına;

- I. ordunun siyasete karışması,
- II. kendi partisini kurması,
- III. Trablusgarp'a görevli olarak gönderilmesi

gelişmelerinden hangilerinin neden olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III

7

Yukarıda verilen bilgiler aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak sıralanmıştır?

- A) Ziya Gökalp / Namık Kemal / Tevfik Fikret / Rousseau
- B) Rousseau / Ziya Gökalp / Namık Kemal / Tevfik Fikret
- C) Tevfik Fikret / Ziya Gökalp / Rousseau / Namık Kemal
- D) Namık Kemal / Rousseau / Ziya Gökalp / Tevfik Fikret

8

"Savaş sırasında ordu adeta parçalanmıştı. Aslında bizi orada kimse yenemedi biz subayların farklı görüşlerinden doğan politik iç çekişmelerimiz nedeniyle yenildik."

Mustafa Kemal yukarıdaki açıklamayı aşağıdaki hangi savaş için yapmıştır?

- A) Trablusgarp
- B) I. Balkan
- C) 1897 Osmanlı - Yunan Savaşı
- D) II. Balkan

- 9 1909 yılında meşrutiyet yönetimine karşı eski düzen yanlılarının çıkarmış olduğu 31 Mart Ayaklanması İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin Selanik'ten gönderdiği Hareket Ordusu tarafından bastırıldı ve meşrutiyet rejiminin devamlılığı sağlandı. Ayaklanmada parmağının olduğu düşünülen II. Abdülhamit İttihat ve Terakki Cemiyeti üyelerince tahttan indirildi ve Selanik'e sürgüne gönderildi. Bu gelişmelerin ardından İttihat ve Terakki Cemiyeti üyeleri Osmanlı Anayasası olan Kanun-i Esasi'de demokrasiye uygun birtakım değişiklikler yaptı.

Buna göre;

- I. 31 Mart Olayı yenilikleri savunanlar ile eski düzeni isteyenler arasındaki mücadelenin adıdır.
- II. İsyanı II. Abdülhamit'in çıkardığı kanıtlanmıştır.
- III. Ordu yenilikten taraf bir tutum sergilemiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) I ve III D) II ve III

- 10 Fransız İhtilali sonrasında ortaya çıkan milliyetçilik akımının getirdiği ayrılıkçı hareketler Osmanlı Devleti'nde olumsuz gelişmelere neden olurken Balkanlardaki azınlıklar kendi devletlerini kurmak için bağımsızlık hareketlerine giriştiler. Büyük devletlerin de desteklediği ulusçu hareketler Osmanlı Devleti'nin dağılma tehlikesi geçirmesine neden oldu.

Osmanlı Devleti dağılmaktan kurtulmak amacıyla;

- I. Osmanlıcılık
- II. İslamcılık
- III. Ulusal egemenlik
- IV. Türkçülük

akımlarından hangilerini uygulamaya koymuştur?

- A) I ve II B) III ve IV
C) I, II ve III D) I, II ve IV

CEVAPLI
TEST

TEST 6

ÇIKMIŞ SORU

- 1 Mustafa Kemal;

- 31 Mart Olayı'nda sadece isyanın bastırılmasında değil, ordunun kurulması ve harekâtın planlanmasında da rol oynamıştır.
- Mondros Ateşkes Antlaşması'ndan sonra İstanbul'a gelmiş ve ülkeyi kurtarmak için arkadaşlarıyla toplantılar düzenlemiştir.

Bu bilgilerden Mustafa Kemal'in kişilik özelliklerinden hangileri çıkarılabilir?

- A) Teşkilatçılık - Vatanseverlik
B) İleri görüşlülük - Vatanseverlik
C) Kararlılık - İnkılapçılık
D) Birleştiricilik - İnkılapçılık

- 2 Avrupa'da eğitim kurumları ve yöntemleri modernleştirilmiş, toplumun ihtiyaçlarına cevap verir hale getirilmiştir. Osmanlı Devleti'nde ise eğitim istenilen düzeyde geliştirilememiş ve modernleştirilememiştir. Bu da toplumun teknolojik gelişmeler için gerekli olan bilgi ve yöntemleri kazanmasını olumsuz etkiliyordu. Osmanlı Devleti, uzun süre Batı'nın diplomasi yöntemlerine de ilgi göstermemiştir. Bunun sonucunda sınırları dışında gelişen olayları gerektiği biçimde izleyememiştir.

Bu gelişmelerin Osmanlı açısından aşağıdaki hangi duruma yol açtığı söylenemez?

- A) Avrupa devletlerinin kendisi hakkındaki politikalarını doğru olarak öğrenememesine
B) Kaybettiği topraklarını geri alamamasına
C) Devletler arası ilişkilerde iyi bir dış politikanın oluşturulamamasına
D) Çağın gelişmelerine ayak uyduracak bir toplumun oluşmamasına

3 (I) 15. yüzyılda yaşanan Coğrafi Keşifler sonucu Amerika kıtası ve Hindistan keşfedildi. (II) Avrupalı devletler keşfedilen bu bölgelerdeki kaynakları kendi ülkelerine taşıyarak zenginleştirdiler. (III) Ekonomik kalkınmayla birlikte bilim, sanat ve edebiyat hızla gelişti. (IV) Bu gelişmeler Avrupa'da "Yeniden Doğuş" denilen akıl ve bilimi ön plana çıkararak dogmatik düşüncüyü ortadan kaldırdı.

Yukarıdaki numarandırılmış cümlelerden hangisi Avrupa'da Orta Çağ'ın sorgulanamayan düşünce anlayışının yıkıldığını ifade etmektedir?

- A) I B) II C) III D) IV

4 19. yüzyıldan itibaren Osmanlı Devleti'ni dağılmaktan kurtarmak için bazı yönetici ve aydınlar çeşitli fikirler öne sürdüler. Bu fikirler şunlardır:

- I. Din, dil ve ırk ayrımı yapılmaksızın Osmanlı sınırları içinde yaşayan herkes kanun önünde eşit sayılmalıdır.
- II. Müslüman milletler arasındaki iş birliği geliştirilmeye çalışılmalıdır.
- III. Osmanlı sınırları içinde yaşayan Türk toplulukları arasında iş birliği geliştirilmelidir.
- IV. Batının sosyal, siyasi, ekonomik ve felsefi anlayışı kabul edilmelidir.

Yukarıdaki cümlelerin hangisinde Osmanlıcılık fikrinden söz edilmiştir?

- A) I B) II C) III D) IV

5 Mustafa Kemal'in düşünce dünyasının oluşmasında yerli ve yabancı bazı aydınlar etkili olmuştur: (I) Namık Kemal, genç Mustafa'nın kalbinde vatan sevgisi ve hürriyet aşkı gibi duyguların yerleşmesine yardımcı olurken (II) Ziya Gökalp ise Batı medeniyetinin örnek alınması konusunda genç Mustafa'yı etkilemiştir. (III) "Ben inkılap ruhunu ondan aldım." diyerek Tevfik Fikret'ten nasıl etkilendiğini ifade eden Mustafa Kemal, (IV) Jean Jacques Rousseau'nun egemenlik fikrinden etkilenmiştir.

Yukarıda verilen cümlelerin hangisinde yanlış bilgi verilmiştir?

- A) I B) II C) III D) IV

- 6 I. Vatan ve Hürriyet Cemiyeti'ni kurması
II. 31 Mart Vakası denilen isyanın bastırılmasında rol oynaması
III. Trablusgarp Savaşı'na gönüllü subay olarak katılması
IV. Kurmaylık stajı yapmak üzere Şam'daki 5. Ordu'nun emrine atanması

Numarandırılmış cümlelerden hangisi Mustafa Kemal'in yenilik yanlısı olduğunu göstermektedir?

- A) I B) II C) III D) IV

7 Mustafa Kemal okul yıllarından itibaren ülke sorunlarıyla yakından ilgilenmiş ilk görev yeri olan Şam'da Vatan ve Hürriyet Cemiyetini kurmuş, Trablusgarp Savaşı'nda ise yerel halkı bir araya getirerek İtalyanlara karşı başarılı bir mücadele vermiştir.

Mustafa Kemal'in bu faaliyetleri onun hangi kişilik özelliğine sahip olduğunu göstermektedir?

- A) İleri görüşlülük - İnsan sevgisi
B) Örgütleyici - Liderlik
C) Barışseverlik - Kararlılık
D) Yenilikçi - Çok Yönlülük

8

- Sömürgeciliğe karşı ilk mücadelesidir.
- Derne ve Tobruk'ta başarılı savunmalar yapmıştır.
- Bu savaştan sonra "Binbaşı" rütbesine terfi etmiştir.

Yukarıda Mustafa Kemal ile ilgili verilen gelişmeler aşağıdaki hangi savaşta yaşanmıştır?

- A) Balkan Savaşları
B) Çanakkale Savaşı
C) I. Dünya Savaşı
D) Trablusgarp Savaşı

CEVAPLI
TEST

TEST 7

- 1 Yetiştirdiği aile ortamı, küçük yaşta babasız kalması, annesi ve kız kardeşi ile yaşadığı güçlükler Mustafa Kemal'in iyi bir asker ve devlet adamı olarak yetişmesinde son derece etkili olmuştur.

Çocukluk yıllarında yaşadığı sıkıntıların Mustafa Kemal'e;

- I. karşılaştığı zorlukların üstesinden gelmesi,
II. en zor anlarda bile ümitsizliğe düşmemesi,
III. aldığı kararların arkasında durması

özelliklerinden hangilerini kazandırdığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) I ve III
C) II ve III
D) I, II ve III

- 2 Zamanın İngiliz Başbakanı Lloyd George, parlamentoda kendisine yöneltilen suçlama ve tenkitlere karşın "Yüzyıllar boyunca pek az dâhi yetişir. Yüzyılımızda yetişen dahi ise Türk ulusuna nasip oldu. Bu sarışın dâhinin Gelibolu Yarımadası'nda karşımıza çıkabileceğini ben nereden bilebilirdim." demiştir.

Yukarıda verilen parça için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Türk ulusunun büyük bir lidere sahip olduğu
B) İngiltere'de hükümet değişikliğinin yaşandığı
C) Türk ulusunun başarısında Mustafa Kemal'in baş aktör olduğu
D) Mustafa Kemal'in askeri bir deha olduğu

- 3 Mustafa Kemal Sofya'da askeri ataşe iken Bulgarların 11 Mayıs 1914'teki ulusal gününde verilen bir baloya davet edilmişti. Mustafa Kemal bu baloda manevi bir üstünlük sağlamak istiyordu. Geniş ve bol ışıklı salonda devam eden muhteşem gecede, gösterişli bir yeniçeri kıyafetiyle içeri girdi... Mustafa Kemal'e çevrilen bütün gözler ona hayranlıkla bakıyordu. Orada bulunan Bulgar Kralı Ferdinand, Mustafa Kemal'i yanına davet ederek iltifatlarda bulunmuş, kıyafetinden ve başarısından dolayı da tebrik etmişti. Bir gümüş tabakayı da kabul etmesi dileğiyle hediye etmişti...

Bu parçada geçen altı çizili cümle ile Mustafa Kemal aşağıdakilerden hangisini amaçlamak istemiştir?

- A) Kendi kültürünü tanıtmak
B) Kendisinin de bir asker olduğunu göstermek
C) Yeniçeri ordusunu beğendiğini göstermek
D) Geçmişte Avrupa'yı dize getiren yeniçeri askerlerinin zaferlerini hatırlatarak Türk'ün büyüklüğünü göstermek

- 4 Osmanlı Devleti'nin yönetiminde söz sahibi olan idareciler, devletin kötü gidişatının sebebini ilk olarak askeri alandaki teknolojik eksikliklerde aradılar. Çünkü 18. yüzyılda askeri yenilgiler ve toprak kayıpları büyük oranda artmıştı. Bu sebeple Avrupalı devletlerin askeri alanda daha üstün ve güçlü olduğunu kabul eden yöneticiler "Batılılaşma hareketleri" adı verilen birtakım yeniliklere giriştiler. Fakat Batılı anlamda gerçekleştirilen bütün askeri yeniliklere rağmen devletin gerilemesi durdurulamadı.

Bu durum Osmanlı yöneticilerinin hangi sonuca varmalarını sağlamıştır?

- A) Devletin çöküşünün sadece askeri alanda yapılan yeniliklerle önlenemeyeceği
B) Batı'nın sanıldığı kadar gelişmiş olmadığı
C) Osmanlı'nın içine düştüğü durumdan kendi imkânlarıyla kurtulması gerektiği
D) Batılılaşma hareketlerinin başından beri yanlış olduğu

5 Mustafa Kemal, Selanik Askeri Rüştiyesini bitirdikten sonra Manastır Askeri İdadisine (lise) girdi. Burada göstermiş olduğu başarılarından dolayı kısa zamanda öğretmen ve arkadaşlarının dikkatini çekmeyi başardı. Bu okulda Mustafa Kemal'i en çok etkileyenlerden biri de sınıf arkadaşı Ömer Naci oldu. Ömer Naci sayesinde şiir ve edebiyatla daha çok ilgilenmeye başladı. Bu durumu fark eden Kitabet Öğretmeni, Mustafa Kemal'den askeri derslere daha çok ağırlık vermesini istedi. Öğretmenin bu isteğini dik-kate alan Mustafa Kemal, edebiyata olan ilgisini de devam ettirdi.

Bu bilgiye göre Mustafa Kemal'in okul hayatı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Okul hayatı Mustafa Kemal'in kişiliğinin gelişmesinde etkili olmuştur.
- B) Öğretmenlerinin ilgisiyle karşılaşmıştır.
- C) Şiir ve edebiyata olan ilgisi her şeyin önüne geçmiştir.
- D) Askeri dersler Mustafa Kemal'in her zaman önceliği olmuştur.

6 Mustafa Kemal'in, tarih öğretmeni Topçu Kolağası Mehmet Tevfik Bey hakkında Ali Fuat Cebesoy şu şekilde bilgi vermektedir: "Değerli ve milliyetçi bir Türk subayıydı. Türk tarihini iyi biliyor ve öğrencilerine tarih zevkini veriyordu. Mustafa Kemal, Türk tarihini bütün genişliği ve derinliği ile kavramış bulunan hocasından daima saygı ile söz etmiştir. Bir gün bana Tevfik Bey'e minnet borcum vardır. Bana yeni ufuklar açtı." demiştir.

Mustafa Kemal "Bana yeni ufuklar açtı." ifadesiyle hocasının kendisine aşağıdaki özelliklerinden hangisini kazandırdığını söylemiştir?

- A) Olaylara farklı bakış açısıyla bakma
- B) Zorluklar karşısında geri adım atmama
- C) Milli duygularla hareket etme
- D) En zor anlarda bile ümitsizliğe kapılmama

7 Aşağıda Mustafa Kemal'in kendi dilinden ilk askeri görevi ile ilgili yaşadıkları verilmiştir:

"Kurmaya Yüzbaşı olarak mezun oldum. 1905 yılında ilk görev yerim olan Şam'daki 5. Ordu'ya atandım. Suriye'de gördüğüm sosyal ve siyasal manzara beni derinden etkiledi. Araplar ve bir kısım aydınlar Osmanlı Devleti'nden ayrılarak bağımsız bir devlet kurmak için sık sık ayaklanıyorlardı. Devletin gücünün etkisini kaybettiğini gördüm. Tıpkı Harp Okulunda ve Harp Akademisinde olduğu gibi burada da bir teşkilat kurmaya karar verdim. Kurduğumuz derneğe Namık Kemal'den esinlenerek Vatan ve Hürriyet adının verilmesini kararlaştırdım. Şam'ın dışında Beyrut, Yafa ve Kudüs'te bu derneğin şubelerini açmak için yoğun bir gayret gösterdim."

Bu parçada Mustafa Kemal "Suriye'de gördüğüm manzara beni derinden etkiledi" sözüyle aşağıdakilerden hangisini farketmediğini dile getirmiştir?

- A) Bölge halkının kendi arasındaki birlik ve beraberliğinin bozulduğunu
- B) Şam gibi iklim şartlarının ağır olduğu bölgelerde görev yapamayacağını
- C) Osmanlı Devleti'nin yıkılışını
- D) Milliyetçilik duygularının zayıfladığını

8 Mustafa Kemal okula başlayacağı dönemde anne ve babası fikir ayrılığına düşmüş annesi Mustafa'yı geleneksel eğitim veren Mahalle Mektebine, göndermek isterken babası ise modern eğitim veren Şemsi Efendi İlkokuluna gitmesini istemişti.

Bu bilgilere dayanarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Osmanlı'da eğitim alanında ikiliklerin bulunduğu
- B) Mustafa Kemal'in eğitimi konusunda annesi ve babası arasında görüş ayrılığı yaşandığı
- C) Ailesinin Mustafa Kemal'in eğitimine önem verdiği
- D) Geleneksel eğitim veren okulların işlevini kaybettiği

TEST 8

- 1 19. yüzyılda Osmanlı Devleti'nin sınırları içindeki okullarda merkezi denetimden uzak olan eğitim ve öğretim kurumları kendi amaçları doğrultusunda farklı bir müfredat uygulamaktaydı. Osmanlı topraklarında dini ağırlıklı eğitim veren medreseler daha yaygındı. Ayrıca çağdaş metotlarla eğitim veren okullar da faaliyet göstermekteydi. Diğer yandan azınlıkların kendi kültürlerini yaşatmak için kurdukları azınlık okullarının yanında yabancı devletlerin Osmanlı Devleti'nden elde ettikleri siyasi ayrıcalıklar sayesinde açtıkları okullar da eğitim ve öğretim vermekteydi. Bu okullar içerisinde sadece çağdaş anlamda ders veren eğitim kurumları Maarif Nezareti (Eğitim Bakanlığı) tarafından denetlenmekteydi.

Buna göre Osmanlı Devleti'nde eğitim sistemi ile ilgili;

- I. Eğitim ve öğretim faaliyetlerinde birlik sağlanamamıştır.
- II. Yabancılar tarafından tanınan siyasi ayrıcalıklar etkisini eğitim alanında da göstermiştir.
- III. Tüm okullar devlet tarafından denetlenebilmiştir.

Yorumlardan hangileri yapılabilir?

- A) Yalnız I B) I ve II
C) I ve III D) II ve III

- 2 Ben bir Türk'üm, dinim, cinsim uludur.
Sinem, özüm ateş ile doludur,
İnsan olan vatanının kuludur,
Türk evladı evde durmaz giderim!

Mustafa Kemal'in "milli benliğimi buldum" diyerek çok etkilendiğini ifade ettiği yukarıdaki şiirin yazarı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tevfik Fikret B) Namık Kemal
C) M.Emin Yurdakul D) Ziya Gökalp

- 3 Mustafa Kemal Trablusgarp'a gönüllü giderek vatan topraklarını kahramanca savunmuştur. Çanakkale ise onunla bir başka anılır. Bu cep-hedeki başarıları ülke içinde ve dışında tanınmasını sağlamıştır. Kurtuluş Savaşı'na noktayı koyan Büyük Taarruz'da düşmanı yurttan atan emirleri yine o vermiştir. O hep milletin bağımsızlığı için çalışmıştır.

Yukarıda verilen bilgilerden çıkarılabilecek en kapsamlı yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Trablusgarp Savaşı başarılı bir mücadele olmuştur.
B) Mustafa Kemal Çanakkale Savaşı'nın kahramanıdır.
C) Mustafa Kemal'in askeri mücadeleleri Türk milletin kurtuluşa ulaşmasını sağlamıştır.
D) Büyük Taarruz mücadelesi Çanakkale Savaşı'ndan sonra yapılmıştır.

- 4 Osmanlı ülkesinde farklı milletlerden insanlar birlikte yaşıyorlardı. Ülkenin sınırları genişledikçe yönetilen millet sayısı da artmıştır. 1789 yılında yaşanan Fransız İhtilali tüm dünyayı etkilediği gibi Osmanlı Devleti'ni de etkilemiştir. Uzun yıllardır ülke sınırları içerisinde yaşayan azınlıklar ile ilgili sorunlar baş göstermeye başlamış özellikle Balkanlarda yaşayan milletler teker teker bağımsızlıklarını ilan etmeye başlamışlardır.

Buna göre Osmanlı Devleti aşağıdaki özelliklerinden hangisinin etkisiyle Fransız İhtilali'nden etkilenmiştir?

- A) Çok uluslu bir yapıya sahip olması
B) Sınırlarının geniş olması
C) Padişahlar tarafından yönetilmesi
D) Memurluklarda gayrimüslimlere görev vermemesi

5

- “Osmanlı Devleti dili, soyu ve ülküsü bir olan topluma dayanarak ayakta durabilir.” düşüncesini savunmuşlardır.
- Arapların Birinci Dünya Savaşı’nda İngilizlerin yanında yer almasıyla önemini kaybetmiştir.
- Osmanlı ülkesinde yaşayan herkesi din, dil ve ırk ayrımı yapmadan tek çatı altında birleştirmeyi amaçlayan fikir akımıdır.
- Ziya Gökalp, Yusuf Akçura ve İsmail Gaspiralı bu fikir akımının önemli temsilcilerindedir.

Yukarıda verilen bilgilerde aşağıdaki fikir akımlarının hangisinden söz edilmemiştir?

- A) Osmanlıcılık
- B) Ümmetçilik
- C) Türkçülük
- D) Batıcılık

6

- Çanakkale Cephesinde düşmanın nereden karaya çıkarma yapacağını önceden bilmesi
- Bizim akıl, mantık ve hareket etmemiz en belirgin özelliğimizdir.
- Ben düşündüklerimi, sevdiğim olduğu gibi söylerim.
- Sakarya Savaşı öncesi ordunun başına geçmesi ve savaştan sonra cumhuriyeti kurarak cumhurbaşkanı seçilmesi

Yukarıda Mustafa Kemal’e ait söz ve durum değerlendirildiğinde onunla ilgili aşağıdaki hangi kişisel özelliğine ulaşamaz?

- A) İleri görüşlülüğüne
- B) Mantıklı oluşuna
- C) Birleştirici ve bütüleştirici gücüne
- D) Açık sözlülüğü ve liderliğine

7

Mustafa Kemal ülke sorunlarıyla yakından ilgilenen bir subaydı. Osmanlı Devleti yönetiminde etkili olan İttihat ve Terakki Cemiyeti’ne de üyeydi. Ancak bu cemiyet üyeleri ile düştüğü anlaşmazlık sonucunda İttihat ve Terakki Cemiyeti’nden ayrıldı. Çünkü Mustafa Kemal askerlerin siyasetle ilgilenmelerini uygun bulmuyordu.

Yukarıdaki bilgide altı çizili olarak verilen cümle ile aşağıdaki yargılardan hangisi aynı doğrultudadır?

- A) Mustafa Kemal’in üye olduğu tek cemiyet İttihat ve Terakki’dir.
- B) Mustafa Kemal aynı dönemde askerlikten de istifa etmiştir.
- C) Mustafa Kemal siyasetin sivillere bırakılması gerektiğini düşünmektedir.
- D) Mustafa Kemal cemiyetlerin devlet işlerine karışmasına karşıdır.

8

Osmanlı Devleti’nde farklı tarzlarda eğitim veren çok sayıda okul bulunmaktaydı. Mustafa Kemal okul çağına geldiğinde önce annesinin isteği üzerine geleneksel tarzda eğitim veren Mahalle Mektebine daha sonra babasının isteği üzerine modern tarzda eğitim veren Şemsi Efendi İlkokulu’na gitmiştir. Mustafa Kemal ilköğretim hayatını iki farklı okula giderek tamamlamıştır. Fakat Mahalle Mektebine çok kısa bir süre devam etmiştir.

Yukarıda verilen bilgi dikkate alındığında;

- I. Mustafa Kemal’in eğitimi konusunda anne ve babası farklı düşünmektedir.
- II. Osmanlı Devleti’nde eğitim ve öğretimde birlik yoktur.
- III. Mahalle Mektebinin öğrenci sayısı daha azdır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) Yalnız III
- D) I, II ve III

CEVAPLI
TEST

TEST 9

1 Bilgi: Fransız İhtilali ile ortaya çıkan ve dünyayı etkisi altına alan milliyetçilik akımı en çok içinde farklı ulusları barındıran imparatorlukları etkiledi. Ulusçu hareketlerinin yaşandığı bu imparatorluklar yıkılma sürecine girdi.

Durum: Osmanlı topraklarında yaşayan Sırp, Rum ve Bulgar gibi uluslar milliyetçi akımına kapılarak Osmanlı Devleti'ne karşı ayaklanıp, bağımsızlıklarını ilan etmişlerdir. Milliyetçilik fikri Türk ulusunu da etkilemiş ve Kurtuluş Savaşı'nın kazanılmasında rol oynamıştır.

Yukarıdaki bilgi ve durum değerlendirildiğinde;

- I. Fransız İhtilali'nin Osmanlı'yı olumsuz etkilediği
- II. Osmanlı Devleti'nin çok uluslu bir yapıdan meydana geldiği,
- III. Kurtuluş mücadelesinin Fransız İhtilali'nin etkisiyle gerçekleştiği

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız III
C) II ve III D) I, II ve III

2

- I. Lord Kinross
- II. Voltaire
- III. Ziya Gökalp
- IV. Namık Kemal

Yukarıdakilerden hangilerinin Mustafa Kemal'in düşünce sisteminin oluşmasına katkıda bulunmuş aydınlar arasında yer aldığı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) I ve II
C) II, III ve IV D) II ve III

3 İlk önce İngiltere'de başlayıp daha sonra tüm Avrupa'ya yayılan Sanayi İnkılabı birçok ülkenin sanayileşmesini sağladı. Avrupa'nın ileri gelen devletleri ürettikleri malları elde ettikleri kapitülasyonlar sayesinde Osmanlı ülkesine kolayca soktular. Osmanlı pazarları kısa sürede Avrupa'dan gelen ucuz sanayi mallarıyla dolup taşı. İnsanlar ithal ürünleri satın almaya başladılar.

Buna göre Sanayi İnkılabı Osmanlı Devleti'nde aşağıdaki gelişmelerden hangisine neden olmuştur?

- A) İşsizlik azalmıştır.
B) Vergi gelirleri artmıştır.
C) Küçük el tezgâhlarının sayısında artış görülmüştür.
D) Ülke toprakları büyük devletlerin açık pazarı haline gelmiştir.

4 Mustafa Kemal askeri ateşelik görevi nedeniyle Bulgaristan'da kaldığı sırada; Bulgar parlamentosunu takip etmiş, diğer devletlerin elçileriyle görüşmüş ve çeşitli konularda fikir alışverişlerinde bulunmuştur. İstanbul'dan getirttiği gazete ve dergileri yakından takip etmiş, Türkçe yayımlanan gazetelere de destek vermiştir.

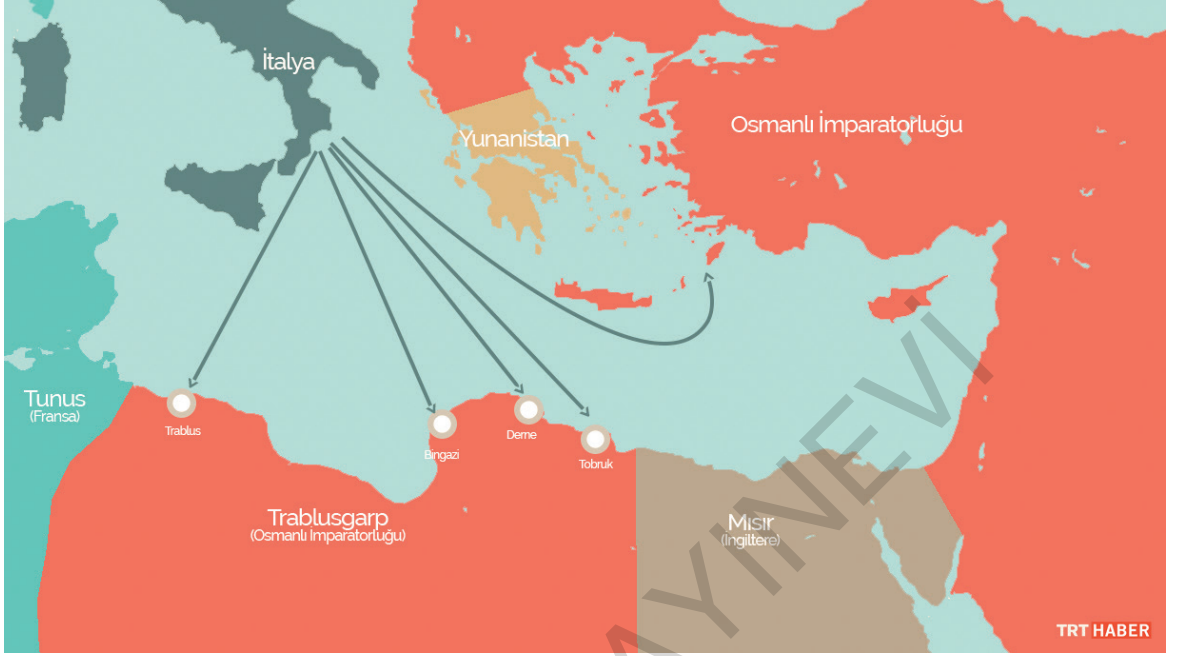
Buna göre Mustafa Kemal ile ilgili;

- I. ülkesindeki ve dünyadaki gelişmeleri yakından takip ettiği,
- II. milliyetçi bir kişiliğe sahip olduğu,
- III. Türklerin azınlık sorununu çözdüğü

durumlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II B) Yalnız I
C) Yalnız III D) I, II ve III

- 5 İtalya'nın Trablusgarp ve Ege adalarını işgal etme girişimi sırasında izlediği yollar aşağıdaki haritada verilmiştir.

Verilen harita değerlendirildiğinde İtalya ile ilgili;

- I. yayılcı bir politika takip ettiği,
- II. kendisine yakın Osmanlı topraklarını hedef olarak seçtiği,
- III. Trablusgarp'ta yerel direnişle karşılaştığı

durumlarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I B) I ve II C) Yalnız III D) II ve III

- 6 Kanun-i Esasi'nin 1876'da ilan edilmesiyle yeni bir döneme girilmiştir. Bu anayasanın ilan edilmesiyle devlet anayasa kurallarına göre yönetilecekti. Anayasada kişiler arası eşitlik, mal, konut dokunulmazlığı, eğitim hakkı, vicdan hürriyeti, basın hürriyeti ve mahkemelerin bağımsızlığı gibi kişi hak ve hürriyetlerine yer verilmiştir.

Buna göre Kanun-i Esasi ile;

- I. padişahın otoritesini güçlendirme,
- II. temel hakları getirme,
- III. anayasal düzene geçişi engelleme

amaçlarından hangileri gerçekleştirilmeye çalışılmıştır?

- A) I ve II B) Yalnız II C) II ve III D) I, II ve III

MİLLÎ UYANIŞ: BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ATILAN ADIMLAR

ÜNİTE 2

ÇÖZÜMLÜ
TEST

TEST 1

1

İlk adımla başlayan büyük yürüyüş 100. yılında

100

MİLLÎ MÜCADELE'NİN YÜZÜNCÜ YILI

1918

- **30 EKİM**
Mondros Mütarekesi imzalandı.

1919

- **13 KASIM**
Savaşta geçit verilmeyen düşman gemileri Çanakkale Boğazı'nı geçerek İstanbul'a demirledi.
- **17-18 MART**
Rumlar, 17-18 Mart 1919'da Samsun'a asker çıkaran İngilizleri de arkalarına alarak Mondros Ateşkesi'nin 7. maddesi gereği bölgeyi İtilaf Devletleri'nin işgaline açmak istedi.
- **21 NİSAN**
Türk halkı, Rumlara karşı kendisini savunmak için teşkilatlanmaya başlayınca İngiliz Yüksek Komiserliği, İstanbul Hükümeti'ne bir nota vererek bölgedeki gerilimin yatıştırılmasını, Rumlara karşı yapılan sözde saldırıların önlenmesini istedi.

16 MAYIS 1919

- **16 MAYIS**
Bölgede asayiş sağlması için 9. Ordu Müfettişi olarak görevlendirilen Mustafa Kemal, kurtuluş mücadelesi planlarıyla Samsun'a doğru yola çıktı.
- **15 MAYIS**
İzmir işgal edildi.

Buna göre aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

- A) Mondros Ateşkes Antlaşması Anadolu'nun işgaline zemin oluşturmuştur.
- B) Anadolu'da Türk-azınlık çatışmaları yaşanmıştır.
- C) Mustafa Kemal işgallere karşı kurtuluş çareleri aramaktadır.
- D) Mondros sonrası Anadolu'da ilk işgal edilen yer İzmir'dir.

2 Mustafa Kemal, beklenmedik bir zamanda karşı taarruza geçerek Muş'u ve Bitlis'i düşman işgalinden kurtarmış, böylece liderlik özelliğini bir kere daha göstermiştir. Kafkas Cephesi'ndeki bu üstün başarılarından dolayı Mustafa Kemal'e "Altın Kılıç" madalyası verilmiştir. Çanakkale Cephesi'ndeki başarıları ise "Anafartalar Kahramanı" unvanını almasında etkili olmuştur. Bu durum Mustafa Kemal'in ordu içerisinde ve halk arasında ününün daha da artmasını sağlamıştır.

Mustafa Kemal'e "Altın Kılıç" madalyası verilmesi ve "Anafartalar Kahramanı" unvanını alması aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?

- A) Katıldığı savaşlarda elde ettiği askeri başarılarıyla
- B) İlk çok partili seçimde oyların çoğunluğunu almasıyla
- C) Sosyal ve ekonomik sorunlara kısa sürede çözüm üretmesiyle
- D) Ulusal kültüre önem vererek Türk dili ve tarihi ile ilgili çalışmalar yapmasıyla

3 Kurtuluş Savaşı sırasında Anadolu'yu merkez alan savunma stratejisi Mustafa Kemal yurtsever, gerçekçi ve akılcı yaklaşımının bir göstergesi olmuştur. Onun amacı bir vatansaver olarak Anadolu'nun savunulmasını ön planda tutmaktı.

Buna göre Mustafa Kemal'in "Anadolu'yu merkez alan savunma stratejisi" olarak belirtilen planı ile aşağıdakilerden hangisini gerçekleştirmeye çalıştığı söylenebilir?

- A) Misak-ı Millî'yi
- B) Londra Konferansı'nın kararlarını
- C) İstanbul Hükûmeti'nin isteklerini
- D) Lozan Barış Antlaşması'nın kararlarını

4 Millî Mücadele'nin hazırlık aşamasında Mustafa Kemal'in izlediği yol aşağıdaki haritada verilmiştir. İstanbul'dan yola çıkan Mustafa Kemal deniz yoluyla Samsun'a gitmiştir. Burada Millî Mücadele'nin hazırlık aşamasını başlatmış ve daha sonra farklı yerlerde faaliyetlerine devam etmiştir.

Buna göre Mustafa Kemal Millî Mücadele sürecinde;

haritada belirtilen yerlere hangi sırayla gitmiştir?

- A) 3 - 2 - 1 - 4 - 5
- B) 5 - 3 - 1 - 2 - 4
- C) 5 - 3 - 4 - 2 - 1
- D) 3 - 4 - 2 - 1 - 5

5 Mustafa Kemal'in, Çanakkale'deki başarıları şair ve yazarların eserlerinde övgüyle söz edilmiştir. 1915'te Mehmet Emin Yurdakul Çanakkale kahramanlarına sunduğu uzun, tek şiirlik "Ordunun Destanı" başlıklı kitabında, "Ey Mustafa Kemallerin aziz yurdu" dizesiyle onun adını edebiyatımızda seçkin bir yere oturtmuştur.

Aşağıdakilerden hangisi Mehmet Emin Yurdakul'un eserinde "Ey Mustafa Kemaller" diye seslendiği kişiler olabilir?

- A) Vatanın bütünlüğü ve bağımsızlığını savunanlar
- B) Manda ve himaye yönetimini savunanlar
- C) Batılı devletleri taklit edenler
- D) Saltanat ve halifeliği savunanlar

ÇIKMIŞ SORU

- 6 Birinci Dünya Savaşı'nda, Osmanlı orduları yedi cephede birden savaşmıştır. Örneğin Galiçya Cephesi'nde Ruslarla ve Romenlerle; Makedonya'da Yunan ve Fransızlarla; Çanakale'de İngiliz ve Fransızlar ile; Filistin, Suriye ve Irak cephelerinde İngilizler ile...

Bu bilgilerden hareketle Osmanlı Devleti hakkında,

- I. Rusya ile farklı blokta yer almıştır.
- II. Savaştığı cepheler taarruz cepheleridir.
- III. İngiliz ve Fransızlarla birden fazla cephede savaşmıştır.
- IV. Osmanlı toplumu savaşa girme düşüncesini desteklemiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve III B) II ve IV
C) I, II ve III D) II, III ve IV

- 7 Sanayi Devrimi sonrası ortaya çıkan ham madde ve pazar arayışı, diğer bir deyişle sömürge arayışı, askeri açıdan güçlü olmayı zorunlu hale getiriyordu. Bu nedenle devletler silahlanmak için yüksek miktarda paralar harcıyorlardı. Özellikle İngiltere ve Almanya büyük bir yarış halindeydi. Diğer taraftan birçok ulus, Fransız İhtilali'nin doğurduğu milliyetçilik akımının da etkisiyle hanedana dayalı devlet sistemi yerine ulus haklarına dayalı bağımsız devlet kurmak istiyordu. Ulusun haklarını her şeyin üstünde tutarak savaşma isteklerine haklı gerekçeler yaratmaya çalışan devletler vardı.

Yukarıdaki metinde Birinci Dünya Savaşı ile ilgili hangi anlatım yapılmıştır?

- A) Birinci Dünya Savaşı'nın özel nedenleri
B) Savaş öncesi devletlerin takip edecekleri stratejiler
C) Savaş öncesi grupların nasıl oluştuğu
D) Birinci Dünya Savaşı'nın genel nedenleri

- 8 Mustafa Kemal, 1921'de Mehmet Emin Bey'in Millî Mücadele'ye katılmak için Anadolu'ya gelmesinden duyduğu memnuniyeti şu telgrafla belirtmiştir: "Türk milliyetperverliğinin yüce müjdecisi olan şiiirleriniz, bugünkü mücadelemizin kahramanlık ruhuna doğuş ufkulmuştur. Gelişinizden duyduğum memnuniyeti bildirerek sizi milletimizin mübarek babası olarak selamlarım."

Buna göre Mustafa Kemal'in Mehmet Emin Bey'i "Türk milliyetperverliğinin yüce müjdecisi" olarak nitelenmesi aşağıdakilerden hangisi ile açıklanabilir?

- A) Azınlıkların devletten ayrılmak için yaptığı çalışmaları desteklemesiyle
B) Askeri ve siyasi faaliyetleri birbirinden ayrı tutmasıyla
C) Türk milliyetçiliğinin gelişmesine öncülük etmesiyle
D) Sadece edebiyat alanında çalışmalar yapmasıyla

- 9 İngilizler, 23 Ekim 1918 tarihinde Osmanlı Hükümeti'ne Limni Adası'nın Mondros Limanı'nda ateşkes görüşmelerinin yapılacağını ve İtilaf kuvvetleri adına İngiliz Amiralî Calthorpe'nin yetkili olduğunu bildirdiler. Bunun üzerine Bahriye (denizcilik) Nazırı (bakanı) Rauf Bey (Orbay) başkanlığındaki kurul hemen Mondros'a gönderilmiştir. Mondros Ateşkes Antlaşması Türkler açısından ağır maddeler içeren ve Mustafa Kemal tarafından kabul görmemiş, "vatanın tamamını işgale açık hâle getiren" bir antlaşmadır.

Bu antlaşmanın aşağıdaki maddelerinden hangisi yukarıdaki bilgide geçen "vatanın tamamını işgale açık hâle getiren" ifadesini kanıtlar niteliktedir?

- A) Osmanlı donanması İtilaf Devletleri'nin gözetiminde olacak ve Osmanlı ordusu terhis edilecek
B) İtilaf Devletleri güvenliklerini tehdit edecek bir durumla karşılaşırlarsa istedikleri bir stratejik yeri işgal edebilecek
C) Toros tünelleri İtilaf Devletleri tarafından işgal edilecek
D) Boğazlar tüm gemilere açık olacak

- 10 Mondros Ateşkes Anlaşması'nın ardından işgalere karşı yurdun her yerinde kurulan cemiyetlerle, bunların düzenlediği mitinglerle, silahlı direniş örgütleriyle varlığını kabul ettirmeye çalışan davranış biçimi, Kuva-yı Milliye ruhu olarak adlandırılır.

Aşağıdakilerden hangisi Kuva-yı Milliye'nin ortaya çıkmasına neden olan gelişmelerden biri değildir?

- A) İstanbul Hükümeti'nin işgallere tepkisiz kalması
 B) Anadolu'nun yer yer işgal edilmesi
 C) Mondros Ateşkes Anlaşması gereği ordunun terhis edilmesiyle yurdun savunmasız bırakılması
 D) Padişahın çağrısı üzerine kurulması

- 11 Çanakkale Savaşları'nın sonunda her iki cepheden yarım milyona yakın insan öldü. İstanbul'un işgali önlendi. Osmanlı Devleti savaş dışı kalmadı. Savaşı İttifak Devletlerinin kazanacağını düşünen Bulgaristan İttifak Grubu içinde yer almasıyla Almanya ile Osmanlı Devleti arasında kara bağlantısı kuruldu. Almanya, Osmanlı Devleti'ne daha kolay yardım göndermeye başladı. İtilaf Devletleri Rusya'ya yardım gönderemediği için Rusya'da Çarlık rejimi yıkıldı. Bu sonuçlar Birinci Dünya Savaşı'nın uzamasına yol açtı. Mustafa Kemal, bu cephedeki başarıları ile halkın gönlünde önemli bir yer edindi.

Buna göre Çanakkale Savaşları ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Savaşta dengeler İttifak Devletleri lehine değişmiştir.
 B) Osmanlı'nın müttefiklerinden destek almasının önü açılmıştır.
 C) Rusya İttifak Devletleri tarafına geçmiştir.
 D) Mustafa Kemal'in başarıları Türk milleti tarafından tanınmasını sağlamıştır.

ÇÖZÜMLÜ
TEST

TEST 2

ÇIKMIŞ SORU

- 1 Müdafaa-i Hukuk Cemiyetleri tarih, dil, din ve ırk bakımından kendilerini ilgilendiren bölgenin Türk ve Müslüman çoğunlukta olduğunu İtilaf Devletleri'ne ve dünya kamuoyuna gazete, kitap vs. dağıtarak türlü yollardan anlatmaya çalışmaktaydı. Bu cemiyetler, faaliyetlerini etkin hâle getirmek ve kamuoyunu harekete geçirmek için bölgelerinde kongreler tertip etmekteydi. Bu cemiyetlerden bazıları gerekirse silahlı mücadeleyi de göze almışlardı.

Buna göre Müdafaa-i Hukuk Cemiyetleri hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Bölgesel nitelikli kuruluşlardır.
 B) Düzenli ordu birliklerinden oluşmuşlardır.
 C) İhtiyaçları devlet tarafından karşılanmıştır.
 D) İstanbul Hükümeti tarafından kurulmuşlardır.

- 2 Erzurum Kongresi'nde,
- Egemenliğin ilk kez kayıtsız şartsız ulusa ait olduğu söylenmiştir. Ulusal iradenin egemen kılınması anlayışı benimsenmiştir.
 - İlk kez manda ve himaye düşüncesi reddedilmiştir.
 - İstanbul Hükümeti'nin çalışmalarının ulusal irade tarafından denetlenmesi amaçlanmıştır.

Buna göre Erzurum Kongresi'nde aşağıdaki sonuçlardan hangisinin ortaya çıktığı söylenebilir?

- A) Kongrede ulusal kararların alındığı
 B) Bölgesel kurtuluş yolunun benimsendiği
 C) Millî egemenlik fikrinin kabul edildiği
 D) Tam bağımsızlık ilkesinin benimsendiği

3 Savaşın Avrupa kıtasında yayılma belirtileri üzerine zor durumda kalacak olan Almanya, Osmanlı Devleti'nin ittifak önerisini yeniden gözden geçirdi. Olası bir dünya savaşında Osmanlı Devleti, bulunduğu coğrafi konumundan dolayı savaşta önemli bir rol üstlenebilirdi. İtilaf Devletlerinin güçleri bölünmeli ve cepheler genişlemeliydi. Osmanlı Devleti kendi yanlarında savaşa girerse hem Osmanlı Devleti'nin insan gücünden faydalanacak hem de yeni cepheler açarak savaşın alanını genişleteceklerdi. Böylece Almanya'nın İtilaf Devletleri çemberi içindeki yükü de hafifleyecekti. Osmanlı padişahının halife unvanından da yararlanmak istiyorlardı. Halifenin yapacağı "kutsal cihat" çağrısı sonucunda İngiliz ve Fransız sömürgelerindeki milyonlarca Müslüman'ın bu çağrıya uyup ayaklanacağını hesaplıyorlardı.

Buna göre Almanya'nın savaşta Osmanlı Devleti'ni kendi yanına çekmek istemesinde Osmanlı'nın;

- I. stratejik konumu,
- II. halifeliğin dini ve siyasi gücü,
- III. teknik ve bilimsel gelişmişliği,
- IV. etki alanı ve toprak genişliği

özelliklerinin hangilerinden yararlanmayı planladığı söylenebilir?

- A) I ve II B) II ve IV
C) I, II ve IV D) I ve III

4 Mustafa Kemal Edirne'de bulunan Cafer Tayyar'a gönderdiği yazıda; bağımsızlık gerçekleşinceye kadar Türk milletiyle birlikte özveriyle çalışacağına yemin ettiğini, artık Anadolu'dan başka yere gitmeyeceğini belirtmiştir.

Buna göre Mustafa Kemal gönderdiği yazıda;

- I. Anadolu'yu yönetim merkezi olarak seçtiği,
- II. bağımsızlık konusunda kararlı olduğu
- III. askeri alanda başarıya inanmadığı

düşüncelerinden hangilerini dile getirdiği söylenebilir?

- A) II ve III B) I ve II
C) I, II ve III D) Yalnız III

5

- Birinci Dünya Savaşı öncesinde Rusya ile Avusturya-Macaristan İmparatorluğu, Balkanlara ve Doğu Avrupa'ya egemen olmak için çekişiyordu.
- Rusya'nın yürüttüğü Panslavizm ile Avusturya - Macaristan İmparatorluğu'nun yürüttüğü Pancermenizm politikaları bu topraklar üzerinde mücadele hâlindeydi.

Yukarıdaki altı çizilen kavramlar değerlendirildiğinde Avusturya- Macaristan İmparatorluğu ile Rusya için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Olası bir dünya savaşını engelledikleri
B) Kendi soyundan olanları birleştirmeye çalıştıkları
C) Milliyetçilik akımının yayılmasını önledikleri
D) Balkan uluslarının savaşa katılmasını engellemeye çalıştıkları

6

Hükûmette söz sahibi olan İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin liderlerinden Enver Paşa'ya göre yıkılmak üzere olan imparatorluğun kurtulmak için son şansı Almanya'nın yanında savaşa girmektir. Enver Paşa, Alman disiplinine o kadar güveniyor ve savaşı Almanya'nın kazanacağına o kadar inanıyordu ki bu devletin yanında savaşa girilirse Osmanlı tüm kayıplarını geri alabilirdi. Enver Paşa'ya göre Almanya sayesinde Kafkaslardaki Türkler, Rus egemenliğinden kurtarılacak ve büyük bir Turan İmparatorluğu'nun kurulma olasılığı doğacaktı. Ayrıca kapitülasyonlar kaldırılacak, var olan dış borçlar silinecek ve imparatorluğun itibarı geri kazanılacaktı.

Buna göre Enver Paşa'nın Almanya'nın yanında savaşa girmek istemesinin amaçları arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Dünya Türklerini Osmanlı çatısı altında birleştirmek
B) Ekonomik alanda bağımsızlığı sağlamak
C) Millî devletlerin kurulmasına yardımcı olmak
D) Kaybedilen toprakları geri almak

7 Mondros Ateşkes Antlaşması'nın bazı maddeleri aşağıda verilmiştir.

- Boğazlar açılacak, bu bölgelerdeki kaleler İtilaf Devletleri tarafından işgal edebilecek.
- İtilaf Devletleri güvenliklerini tehdit eden herhangi bir durum hâlinde istedikleri bölgeleri işgal edebilecek.
- Doğudaki altı ilde karışıklık çıkarsa İtilaf Devletleri bu bölgeleri işgal edebilecek.
- Bütün haberleşme istasyonları (telsiz, telgraf vb.) İtilaf Devletlerince denetim altına alınacak.

Bu maddeler dikkate alındığında aşağıdaki ifadelerden hangilerine ulaşılabilir?

- A) Osmanlı'nın egemenlik haklarının sınırlandırıldığına
- B) İstanbul Hükûmeti'nin haklarının güvence altına alındığına
- C) Osmanlı Devleti'nin varlığının korunduğuna
- D) İtilaf Devletlerinin amaçlarına ulaşamadığına

8 Mustafa Kemal Amasya Görüşmeleri'nden sonra Sivas'ta Temsil Kurulu üyeleri ve komutanlarla toplantılar yaptı. Bu toplantılar sonucunda Temsil Kurulunun çalışmalarını Ankara'dan yürütmesine karar verildi. Ankara Millî Mücadele'nin merkezi seçildi çünkü İstanbul'da açılacak olan Meclis-i Mebusan'ın çalışmaları daha yakından izlenebilecekti. Anadolu'nun ortasında olması nedeniyle demir yolu ulaşımı ile farklı yerlerle bağlantısı kolayca sağlanıyordu. Ayrıca Batı Cephesi'ne yakın olup Mondros'a göre işgal bölgeleri içerisinde yer almadığından haberleşme imkânına da sahipti.

Buna göre Ankara'nın Temsil Heyetinin merkezi olarak seçilmesinde aşağıdakilerden hangisinin dikkate alındığı söylenemez?

- A) Coğrafi konumu
- B) Nüfus ve kültürel yapısı
- C) İstanbul'a yakınlığı
- D) Haberleşme ve ulaşım imkânları

9 Amasya Genelgesi'nin bazı maddeleri aşağıda verilmiştir.

- Yurdun bütünlüğü, ulusun bağımsızlığı tehlikededir.
- İstanbul'daki Hükûmet, üzerine düşen sorumluluğu yerine getirememektedir. Bu durum ulusumuzu yok olmuş gibi göstermektedir.
- Ulusun bağımsızlığını yine ulusun kesin kararı ve direnişi kurtaracaktır.
- Ulusun davranışını ve durumunu göz önünde tutmak ve haklarını dile getirip bütün dünyaya duyurmak için her türlü etkiden ve denetimden kurtulmuş ulusal bir kurulun varlığı çok gereklidir.

Bu maddeler dikkate alındığında Amasya Genelgesi hakkında aşağıda verilen bilgilerden hangisinin doğru olduğu söylenemez?

- A) Türk milletine, ulusal bağımsızlığın ve vatanın bütünlüğünün ancak kendi gücü ve çabasıyla sağlanabileceğine yönelik yapılan bir çağrıdır.
- B) Kurtuluş Savaşı'nın gerekçe, yöntem ve amacını açıklamıştır.
- C) Osmanlı Hükûmeti'ne karşı ulusal iradeyi savunduğu için bir ihtilal belgesidir.
- D) Temsil Heyeti oluşturularak tek elden yönetim gerçekleştirilmiştir.

ÇIKMIŞ SORU

10 İlk Türkiye Büyük Millet Meclisi, millet iradesi ile yeni seçilen milletvekillerinin yanı sıra son Osmanlı Mebusan Meclisinden Anadolu'ya geçen milletvekillerinden oluşmaktaydı. Üyelerinin her biri ülkenin içinde bulunduğu eşi görülmemiş maddi ve manevi yokluklar karşısında Millî Mücadele'nin başarıya ulaşması için canla başla çalışmışlardır.

Bu bilgiye göre İlk Türkiye Büyük Millet Meclisi için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Millî egemenliği esas almıştır.
- B) Teslimiyetçi politikalar izlemiştir.
- C) Temeli fedakârlık esasına dayanmıştır.
- D) Demokratik yapıya sahiptir.

ÇÖZÜMLÜ
TEST

TEST 3

1

Yukarıda verilen haritada cemiyetlerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Millî cemiyetler zararlı cemiyetlerin faaliyetlerine karşı kurulmuştur.
- B) Mavri Mira Cemiyeti tek bir bölgede faaliyetlerini sürdürmüştür.
- C) Ülkenin birçok yerinde zararlı cemiyetler kurulmuştur.
- D) Hınçak ve Taşnak Cemiyetleri iki ayrı bölgede faaliyet yürütmüştür.

2

İzmir'in işgali, işgallerin geçici olmayacağını göstermiş ve Millî Mücadele açısından bir dönüm noktası olmuştur. İşgallerin kalıcı olacağını ve artacağını anlaşılmaması üzerine Müdafaa-i Hukuk Cemiyetlerinin gayretleriyle askerî direniş güçleri oluşturuldu. Kuvâ-yı Millîye adı verilen bu birlikleri daha ziyade terhis edilen Osmanlı ordusunun subay kadroları yönetiyordu. Terhis edilen askerlerin de yer aldığı bu birliklere eli silah tutan kadın-erkek bütün vatanseverler katılabiliyordu. Büyük çoğunluğunu sivil halkın oluşturduğu bu birliklerin ihtiyaçları da yine halk tarafından karşılanıyordu. Kuvâ-yı Millîye birlikleri, düzenli ordu kurulana kadar işgalci devletlere karşı mücadele ettiler. TBMM açıldıktan sonra meclise karşı çıkarılan isyanların bastırılmasında görev aldılar. TBMM açıldıktan sonra Kuvâ-yı Millîye birlikleri birleştirilerek düzenli orduya dönüştürüldü.

Yukarıdaki parçaya göre Kuvâ-yı Millîye ile ilgili aşağıdaki yorumlardan hangisi yanlış yapılmıştır?

- A) İşgallerin gerçek yüzünün görülmesiyle ortaya çıkan direniş güçleridir.
- B) Toplumun her kesiminden insanların yer aldığı birliklerdir.
- C) Osmanlı yönetiminin katkılarıyla oluşturulmuştur.
- D) Millî Mücadele'nin ilk safhası onların mücadelesiyle geçmiştir.

- 3
- Mondros Ateşkes Antlaşması öncesi işgal edilmemiş olan bölgelerin tümü Türk yurdu-
dur; bütündür, parçalanamaz.
 - Batı Trakya'nın durumu için halkoyuna baş-
vurulacaktır.
 - Halkın kendi kararıyla ana vatana katılan
doğudaki üç sancakta (Kars, Ardahan ve
Batum) gerekirse yeniden halk oylaması
yapılabilir.
 - Ülkemizdeki azınlıkların hakları, komşu ülke-
lerdeki Müslümanların hakları ile aynı olacak-
tır.
 - Ulusal ve ekonomik gelişimimizi engelle-
yen siyasal, hukuki ve ekonomik ayrıcalıklar
(kapitülasyonlar) kaldırılmalıdır.

**Yukarıda verilen Misak-ı Millî Kararları dik-
kate alındığında aşağıdakilerden hangisinin
kabul edildiği söylenemez?**

- A) Yurdun bölünmez bütünlüğü
B) Ülkenin ekonomik bağımsızlığı
C) Tartışmalı bölgelerde halkın kararına saygı
gösterilmesi
D) Millî egemenliğe dayalı yeni bir devletin
kurulması

- 4
- “Her Türk'ün söylemek istediği fakat niçin bil-
mem yüksek sesle söylemekten çekindiği bir-
kaç sözü ben açıkça söylemek isterim. Evet,
açıkça söylüyorum kardeşlerim. Aldatıcı kay-
nakların yazdıkları haberlere inanmayın! Bizim
devletimizi koruyacaklar. Fakat hangi sınırlar
dâhilinde? Bu açıkça belirtilmedikçe Türkiye'de
barış mümkün olmayacaktır. Ben bu kanıdayım.
İsyan etmeyecek bir Türk kalbi de tanımıyorum.”

**Yukarıdaki paragrafta altı çizili ifade ile aşağı-
dakilerden hangisine vurgu yapıldığı söy-
lenebilir?**

- A) Yanlış bilgi ve haberlere
B) Bilimsel çalışmalara
C) Millî Mücadele liderlerinin verdiği bilgilere
D) İstihbarat bilgilerine

- 5
- Mondros Ateşkes Antlaşması'nın imzalanmasın-
dan sonra İstanbul'a gelen Mustafa Kemal Paşa,
durumun ne kadar tehlikeli olduğunu görmesine
rağmen ümitsizliğe kapılmamış aksine kararlı bir
tutum sergilemiştir.

Mustafa Kemal'in bu tutumuna;

- Türk halkının işgallere karşı gösteri ve pro-
testo mitingleri düzenlemesi
- İstanbul Hükûmeti'nin Mustafa Kemal'e des-
tek vermesi
- Wilson İlkeleri'ne güvenmesi

**gelişmelerinden hangileri kanıt olarak gös-
terilebilir?**

- A) Yalnız I B) Yalnız III
C) I ve II D) II ve III

- 6
- Çanakkale'de savaşan İngiliz Başkomutanı
General Hamilton (Hemiltın) 17 Ağustos 1915'te
İngiltere Harbiye Bakanlığına konuyla ilgili şu
telgrafı çekmiştir:

“Niçin geriye çekildiğimizi soruyorsunuz, bütün
gerçeği tüm açıklığı ile size bildirmek isterim.
Çok cesur muharebe eden, en iyi sevk ve idare
edilen asil Türk ordusunun ve Albay Mustafa
Kemal gibi dâhi bir komutanın karşısında bulu-
nuyoruz. Bunu hiçbir zaman unutmayalım!”

**Buna göre Türk ordusunun Çanakkale Sava-
ş'ını kazanmasında;**

- orduya Mustafa Kemal'in komutanlık yap-
ması,
- ordunun düzenli ve disiplinli hareket etmesi,
- gelişmiş bir askeri teknoloji kullanması

**durumlarından hangilerinin etkili olduğu
söylenbilir?**

- A) I ve II B) Yalnız II
C) II ve III D) I, II ve III

- 7 Birinci Dünya Savaşı'nın sonunda;
- Osmanlı İmparatorluğu, Avusturya-Macaristan İmparatorluğu ve Çarlık Rusya dağıldı.
 - Türkiye, Polonya, Çekoslovakya ve Yugoslavya gibi millî devletler kuruldu.
 - Avrupa'da demokratik rejimler güçlendi.
 - İtalya'da Faşizm, Almanya'da Nazizm gibi otoriter rejimler ortaya çıktı.

Buna göre I. Dünya Savaşı'nın;

- Çok uluslu devletlerin yıkıldığı
- Bir ulusa dayalı devlet yapılarının ortaya çıktığı
- Avrupa'da aşırı milliyetçiliği savunan yönetimlerin ortaya çıktığı
- Dünyada silahlanma sürecinin sona erdiği

sonuçlarından hangilerini doğurduğu söylenebilir?

- A) III ve IV B) I, II ve IV
C) II, III ve IV D) I, II ve III

8

I. Kurtuluş Savaşı'nın Gerekçesi	Yurdun bütünlüğü, ulusun bağımsızlığı tehlikedir.
II. Kurtuluş Savaşı'nın Gerekçesi	İstanbul Hükûmeti üzerine düşen sorumluluğu yerine getirememektedir.
III. Kurtuluş Savaşı'nın Yöntemi	Ulusun bağımsızlığını yine ulusun kesin kararı ve direnişi kurtaracaktır.
IV. Millî Egemenlik	Her olasılığa karşı bu iş, "ulusal bir sır" gibi tutulmalı ve delegeler gereken yerlere kimliklerini gizleyerek gelmelidir.

Amasya Genelgesi ile ilgili yukarıdaki eşleştirmelerin hangisinde yanlışlık yapılmıştır?

- A) I B) II C) IV D) III

9

- İtilaf Devletleri, güvenliklerini tehdit eden herhangi bir durum hâlinde istedikleri stratejik bölgeleri işgal edebilecekler. (7. Madde)
- Doğudaki altı ilde karışıklık çıkarsa İtilaf Devletleri bu bölgeleri işgal edebilecekler. (24. Madde)
- Bütün haberleşme istasyonları (telsiz, telgraf vb.) İtilaf Devletlerince denetim altına alınacak.

Mondros Ateşkes Anlaşması'nın yukarıdaki maddeleri değerlendirildiğinde İtilaf Devletlerinin aşağıdakilerden hangisini amaçladığı söylenemez?

- A) Ülkenin bütün stratejik bölgelerini işgal etmeyi
B) Doğu Anadolu'da bir Ermeni devleti kurmayı
C) Geniş kapsamlı bir işgal hareketini başlatmayı
D) Hükûmet değişikliği yapmayı

10

- Doğu Anadolu Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti;
- Erzurum Kongresi'nin toplanmasına öncülük etti.
 - Doğu Anadolu'da bir Ermeni devletinin kurulmasına engel olmaya çalıştı.
 - Doğu illerinden Müslüman nüfusun kesinlikle göç etmemesi gerekliliğine dair karar aldı.
 - Çıkardığı Fransızca "Le Pays (Vatan)" ve Türkçe "Hadisat" gazeteleri ile doğu illerinin Türk yurdunun ayrılmaz bir parçası olduğunu savundu.

Buna göre bu cemiyet hakkında aşağıda verilen ifadelerden hangisinin doğru olduğu söylenemez?

- A) Ülkenin bölünmesine karşı çıkıldığı
B) Basın yoluyla Türklerin haklarının korunduğu
C) Ermenileri bölgeden göç ettirmeye çalıştığı
D) Direnişi örgütlemek için çalışıldığı

- 11 İşgallere karşı yurdun her yerinde kurulan cemiyetler ve bunların düzenlediği mitingler, ayrıca Anadolu'nun çeşitli yerlerinde kurulan silahlı direniş örgütleriyle varlığını kabul ettirmeye çalışan davranış biçimi Kuvâ-yı Millîye ruhu olarak adlandırılır. Bu tanım başlangıçta işgale uğrayan bölgelerdeki silahlı direniş güçleri için söylenirken zamanla Millî Mücadele'nin düşünce ve amaç birliğini ifade eden bir kavram hâline gelmiştir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi "Kuvâ-yı Millîye ruhu" olarak adlandırılan faaliyetler arasında yer almaz?

- A) İşgallere karşı mitinglerin yapılması
B) Silahlı direniş gruplarının oluşturulması
C) Ülkeyi işgalden kurtarmak için amaç birliğinin sağlanması
D) İstanbul Hükûmeti ile birlikte hareket edilmesi

- 12 Mondros Ateşkes Antlaşması'nın askeri hükümlerinden bazıları şunlardır:

- Sınırların denetlenmesi ve iç düzenin korunması için gerekli olan birlikler dışında, Osmanlı orduları terhis edilecek ve ordunun; gemi, araç-gereç, silah ve cephanesine el konulacak.
- Osmanlı Devleti'nin elindeki tüm savaş tutsakları serbest bırakılacak, buna karşılık Türk tutsaklar İtilaf Devletlerinin buyruğunda kalacak.

Bu maddelere bakılarak;

- I. işgal için uygun ortam oluşturulmaya çalışıldığı,
II. uluslararası eşitlik ilkesine uyulmadığı,
III. azınlıkların haklarının sınırlandırıldığı

yorumlarından hangilerinin doğru olduğu söylenebilir?

- A) I ve II
B) Yalnız II
C) II ve III
D) I, II ve III

ÇÖZÜMLÜ
TEST

TEST 4

- 1 Mondros Ateşkes Antlaşması'ndan sonra başlayan işgaller nedeniyle Osmanlı Devleti'nin halk üzerindeki otoritesi iyice zayıfladı. İtilaf Devletlerinin azınlık çetelerine göz yumması, padişah ve hükûmetin işgalcilere boyun eğmesi, halkın farklı çözüm arayışlarına girmesine neden oldu. Bu durum Kuvâ-yı Millîye ruhunun ortaya çıkmasında etkili olmuştur.

Buna göre Kuvâ-yı Millîye ruhunun doğmasında aşağıdakilerden hangisinin rolü olduğu söylenemez?

- A) Osmanlı Hükûmeti'nin sorumluluklarını yerine getirmemesinin
B) Azınlıkların olumsuz faaliyetlerinin artmasının
C) Halkın işgallere karşı kaderiyle başbaşa bırakılmasının
D) Millî cemiyetlerin işgallere karşı örgütlenmeyi yapamamasının

- 2 Wilson İlkeleri Cemiyeti, 4 Aralık 1918'de İstanbul'da kuruldu. Osmanlı Devleti'nin devamının ancak Amerikan mandası ile olabileceğini savundu. Bu cemiyete bağlı olan delegeler Sivas Kongresi'nde mandater yönetimi savunmuş ancak kongreden çıkan tam bağımsızlık kararı sonucunda cemiyet etkinliğini kaybetmiştir.

Buna göre Millî Mücadele Dönemi'nde;

- I. bazı kesimlerin bağımsızlık düşüncesinden uzak olduğu,
II. Anadolu'da başlayan bağımsızlık mücadelesine inanmayanların bulunduğu,
III. kurtuluşu farklı yollarda arayanların olduğu

durumlarından hangilerinin görüldüğü söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) I, II ve III
C) Yalnız III
D) I ve II

3 Millî cemiyetlerin öncülüğünde çekilen protesto telgrafları ve yurdun her tarafında yapılan mitingler işgallere karşı ilk tepkilerdir. Millî cemiyetler Osmanlı yönetiminin bıraktığı boşluğu doldurmuştur. Daha önce örneği görülmemiş bir yerel örgütlenme biçimi olarak bölge bölge Türk ulusunun bağımsızlığı için mücadele etmişlerdir. Halkın katılımıyla düzenledikleri bölgesel kongrelerle, millî ve demokratik bir kültürün oluşmasına katkı sağlamışlardır. İşgallerin doğrudan yaşandığı yerlerde Kuvâ-yı Millîye birliklerinin kurulmasına katkıda bulunmuşlardır.

Buna göre millî cemiyetler ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bağımsızlık anlayışını benimsedikleri
- B) İlk olarak bölgesel amaçlı kuruldukları
- C) Anadolu'da millî bilincin oluşmasına katkıda buldukları
- D) İstanbul Hükûmeti'nin emriyle hareket ettikleri

ÇIKMIŞ SORU

4 Mustafa Kemal, Mondros Ateşkes Antlaşması sonrasındaki süreci şu şekilde değerlendirmiştir:

“Genel savaştan sonra imza edilen ateşkes sonucunda ülkemizin büyük bir kısmı elden gittikten başka vatanımızın önemli parçaları da düşman orduları tarafından işgal edilmişti. Ordumuzun silahları ve cephanesi yabancılar tarafından toplanarak ülke dışına sevk ediliyor ve denize atılıyordu. Kökleri, insanlık tarihinin derinliklerinde bulunan Türk milletinin son ve tek bağımsız devleti yıkılıyordu.”

Mustafa Kemal'in bu sözlerinden hareketle Mondros Ateşkes Antlaşması ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Türk bağımsızlığına ters düşmektedir.
- B) Osmanlı Devleti'ni hukuken sona erdirmiştir.
- C) Osmanlı topraklarının işgaline zemin hazırlamıştır.
- D) Osmanlı Devleti'nin savunma gücü kırılmaya çalışılmıştır.

5 Ermeni çeteler, Mondros Ateşkes Antlaşması'nın 24. maddesine işlerlik kazandırabilmek için bölgede kargaşa çıkarıyorlardı. Bunun üzerine Ermeni çetelerine karşı alınabilecek tedbirleri görüşmek üzere bir kongre toplanması kararlaştırıldı. Mustafa Kemal Paşa kongreye katılmak için Erzurum'a gelince 8-9 Temmuz gecesi hükûmet tarafından görevden alındı. Mustafa Kemal Paşa bu gelişme üzerine aynı gece padişaha ve Harbiye Nezaretine çektiği telgraf ile resmî göreviyle birlikte askerlik görevinden de ayrıldığını bildirdi.

Mustafa Kemal'in tereddüt etmeden görevinden istifa etmesi;

- I. Vatanın kurtuluşunu her şeyin üstünde tuttuğu
- II. Padişah'tan yeni bir görev beklediği
- III. Ermenilerle mücadele etmekten vazgeçtiği

durumlarından hangilerini kanıtlar niteliktedir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve III
- D) II ve III

6 Mondros Ateşkes Antlaşması'nın ardından kısa bir süre sonra Damat Ferit Paşa sadrazam olarak atandı. Damat Ferit sadrazam olduktan sonra bütün gücüyle İtilaf Devletleri'nin çıkarlarına uygun politika izlemeye başladı. İtilaf Devletlerinin isteklerini, tereddütsüz yerine getirdi. İstanbul Hükûmetine göre işgaller geçiciydi ve işgalci güçlere karşı koymak imkânsızdı.

Buna göre İstanbul Hükûmetinin işgallere karşı tepkisi aşağıdaki kavramlardan hangisiyle açıklanabilir?

- A) Dirençli
- B) Teslimiyetçi
- C) Kararlı
- D) Temkinli

- 7 Öğretmen tahtaya TBMM'ye karşı çıkan ayaklanmaları ve karşılarına sebeplerini yazarken kasıtlı olarak bazılarının sebeplerinin yerlerini aşağıdaki gibi değiştirmiştir ve bu yanlış öğrenicilerden düzeltmelerini istemiştir.

Ayaklanma	Sebepler
I a) Anzavur Ayaklanması b) Kuvâ-yı İnzibatiye Ayaklanması	I Azınlıkların bağımsız devlet kurma çalışmaları
II a) Çerkez Ethem Ayaklanması b) Demirci Mehmet Efe Ayaklanması	II Bazı Kuvâ-yı Millîye yöneticilerinin düzenli orduya katılmak istememeleri
III a) Rumların Çıkardığı Ayaklanmalar b) Ermenilerin Çıkardığı Ayaklanmalar	III İngilizlerin, Boğazların her iki yakasına yerleşmek amacıyla halkı kıskırtmaları

Öğrenciler aşağıdakilerden hangisini yaparlarsa yanlışlık düzeltilmiş olur?

- A) I. sebep ile II. sebebin yerlerini değiştirmeleri
B) III. sebebe Çarlık Rusya yazmaları
C) II. sebep ile III. sebebin yerlerini değiştirmeleri
D) I. sebep ile III. sebebin yerlerini değiştirmeleri

- 8 Millî Mücadele sırasında bazı Türk aydınları kurtuluşun güçlü devletlerin koruması altında gerçekleşeceğini savunmuşlardır. Bu amaçla Wilson İlkeleri ve İngiliz Muhipleri Cemiyetlerine üye olmuşlardır.

Bu durum bazı Türk aydınlarının;

- I. tam bağımsızlık,
II. mandater yönetim,
III. ulusçuluk

anlayışlarından hangilerini benimsemediklerini gösterir?

- A) I ve III
B) I, II ve III
C) Yalnız III
D) I ve II

- 9 Mondros Ateşkes Antlaşması'nın sonrasında Anadolu'da gerçekleşen işgallere karşı birtakım kurtuluş önerileri ortaya atılmıştı. Bunlar; İngiliz himayesini istemek, Amerikan mandasını kabul etmek ve bölgesel kurtuluş yolları aramaktı.

Mustafa Kemal Nutuk adlı eserinde işgallere karşı ortaya atılan bu önerilere karşı şu değerlendirmede bulunmuştu: Efendiler, ben bu kararların hiçbirini yerinde bulmadım. Çünkü bu kararların dayandığı bütün kanıtlar ve görüşler çürüktü, temelsizdi. Gerçekte içinde bulunduğumuz o günlerde Osmanlı Devleti'nin temelleri çökmüş, ömrü tükenmişti."

Mustafa Kemal'in işgallere karşı ortaya atılan kurtuluş önerilerine karşı çıkmasında;

- I. tam bağımsızlığı savunması,
II. ulusal kurtuluş yolunu benimsemesi,
III. yeni bir devlet kurmayı planlaması

düşüncelerinden hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) I, II ve III
B) I ve II
C) II ve III
D) I ve III

- 10 Aşağıdaki tabloda Kurtuluş Savaşı sırasında meydana gelen önemli gelişmeler ve özellikleri eşleştirilmiştir.

I. Erzurum Kongresi	Toplanma şekli açısından bölgesel, alınan kararlar açısından ulusal bir kongredir.
II. Sivas Kongresi	Tüm yönleriyle ulusal bir kongredir.
III. Amasya Görüşmeleri	İstanbul Hükûmeti Temsil Heyeti'ni tanımıştır.
IV. Misak-ı Milli'nin Mebusan Meclisinde kabul edilmesi	İlk kez ulusal sınırlardan bahsedilmiştir.

Buna göre eşleştirmelerin hangisinde yanlışlık yapılmıştır?

- A) I
B) II
C) III
D) IV

1

Büyük Millet Meclisine karşı çıkan isyanların gösterildiği harita değerlendirildiğinde;

- I. Anadolu'nun birçok yerinde isyanların çıktığı
- II. İsyanların TBMM tarafından bastırıldığı
- III. İsyanların farklı amaçlar taşıdığı

çıkartımlardan hangileri yapılamaz?

- A) Yalnız I B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

- 2** Mustafa Kemal Paşa, Mondros Ateşkes Antlaşması imzalanmadan hemen önce Suriye'deki Yıldırım Orduları Grup Komutanlığına atanmıştı. Kısa bir süre sonra Mondros Ateşkes Antlaşması imzalanmış ve Mustafa Kemal Paşa da antlaşma gereği ordusunu terhis ederek İstanbul'a dönmüştü. Mustafa Kemal Paşa İstanbul'da kaldığı günlerde Padişah Vahdettin ve hükümet yetkilileriyle görüştü. İstanbul'da bulunan Kâzım Karabekir, Rauf Bey, Ali Fuat gibi vatansöver subaylarla toplantılar yaptı. Mustafa Kemal Paşa, kurtuluşun Osmanlı Hükümeti'nin emirlerine uymakla değil Anadolu halkını harekete geçirmekle mümkün olabileceğine inanıyor ve Anadolu'ya geçmek için fırsat kolluyordu.

Paragrafa göre Mustafa Kemal ile ilgili;

- I. ülkenin sorunlarıyla yakından ilgilendiği,
- II. kurtuluş çareleri aradığı,
- III. ülkenin kurtuluşu için padişah ile ortak hareket ettiği

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III

3 Amasya Genelgesi'nin yayınlanmasından sonra İngilizler İstanbul Hükümeti üzerindeki baskıları arttırdılar ve Mustafa Kemal'in mutlaka geri çağrılmasını, gerekirse görevine ve yetkilerine son verilmesini istediler. Anadolu'da gerçekleşecek millî bir hareketin, Osmanlı Devleti'nin zararına olduğunu düşünen sadrazam Damat Ferit Paşa İçişleri Bakanı Ali Kemal'in aracılığıyla, Mustafa Kemal'i görevden aldığını ve derhal İstanbul'a geri dönmesi gerektiğini bildirdi. 3 Temmuz'da Erzurum'a geçerek vakit kazanmak isteyen Mustafa Kemal "Ben sadece padişahın emir alırım." diyerek gelen emri reddetti. 8 Temmuz sabahı Sultan Vahdettin, Mustafa Kemal'in görevine son verdiğini belirten bir bildiri yayımladı. Bu gelişme üzerine Mustafa Kemal 8-9 Temmuz 1919'da askerlik görevinden istifa ederek "Sine-i millete" dönmüştür.

Yukarıdaki paragrafta yer alan "Sine-i millete döndü" ifadesi ile aşağıdakilerden hangisi anlatılmak istenmiştir?

- A) Halkın arasına karışarak mevcut otoriteye karşı çıkmak
- B) Halkın padişaha bağlanmasını sağlamak
- C) Siyasi faaliyetleri sonlandırmak
- D) İşgal güçleriyle işbirliği yapmak

4 Erzurum Kongresi'nde "Hristiyan azınlıklara siyasi hâkimiyet ve sosyal dengemizi bozacak imtiyazlar verilemez. Manda ve himaye kabul edilemez. Millî iradeyi hâkim kılmak esastır." kararları alınmıştır.

Bu kararlar kongrede;

- I. bağımsızlık,
- II. millî egemenlik,
- III. devletçilik

İkelerinden hangilerinin temel görüş olarak kabul edildiğini göstermektedir?

- A) II ve III
- B) I ve II
- C) Yalnız I
- D) Yalnız III

5 Havza Genelgesi'nin yayımlanması halk arasında büyük heyecan yarattı. Genelgenin yayımlanmasıyla birlikte şu gelişmeler yaşandı:

- İtilaf Devletleri temsilciliklerine gönderilen telgraflarla ülkenin işgali protesto edildi.
- Birçok ilde düzenlenen mitinglere binlerce insan katıldı. Özellikle İstanbul'daki mitinglerin coşkusu İtilaf Devletlerini kızdırdı.
- İngilizler tutuklu bulunan altmış yedi Türk devlet adamını Malta'ya sürdüler.
- İtilaf Devletleri Mustafa Kemal'in İstanbul'a geri çağrılmasını istediler.
- İstanbul Hükümeti Mustafa Kemal'i geri çağırırdı ancak Mustafa Kemal bu isteğe uymadı.

Yaşanan gelişmeler dikkate alındığında aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

- A) Halkın işgallere karşı harekete geçtiği
- B) İşgal devletlerinin yaşanan gelişmelerden rahatsızlık duyduğu
- C) Mustafa Kemal'in hükümetin emirlerine uymadığı
- D) Genelgenin etkisinin sınırlı olduğu

ÇIKMIŞ SORU

6 Mondros Ateşkes Antlaşması'ndan sonra Antep, Maraş ve Urfa'yı işgal eden İngilizler bir süre sonra aralarında yaptıkları paylaşım antlaşması gereği bu şehirleri Fransızlara bıraktılar. Fransızlar bölgeye girdikleri andan itibaren Ermenilerle birlikte Türklere karşı baskı ve şiddet uygulamaya başladılar. Türkler de onların bu saldırıları karşısında Kuvâ-yı Millîye birlikleri kurarak savunmaya geçtiler.

Buna göre,

- I. Osmanlı egemenliğinde bulunan Ermeniler işgalci düşmanla iş birliği yapmıştır.
- II. Mondros Ateşkes Antlaşması'ndan sonra Anadolu'daki işgal bölgeleri İtilaf Devletleri arasında el değiştirmiştir.
- III. Düşmanın baskı ve şiddet politikalarına karşı Türk halkı direniş başlatmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II.
- B) I ve III.
- C) II ve III.
- D) I, II ve III.

ÇIKMIŞ SORU

7 Büyük Millet Meclisine karşı Anadolu'nun pek çok yerinde ayaklanmalar çıktı. Bu ayaklanmaların çıkmasında İstanbul yönetimi ve İtilaf Devletleri'nin zararlı faaliyetleri etkili oldu.1920 yılı boyunca süren bu ayaklanmaların amacı Kuvâ-yı Millîye'yi etkisiz hâle getirmek ve bağımsızlık hareketini boğmaktır. Ayaklanmalar, Büyük Millet Meclisini uzun süre uğraştırdı. İnsan ve malzeme kaybedildi. Başta Yunanlar olmak üzere düşman hareketleri daha serbest hâle geldi. Ancak her şeye rağmen ayaklanmalar bastırılarak meclisin otoritesi korundu.

Bu bilgilerden hareketle Büyük Millet Meclisine karşı ayaklanmaların sonuçları ile ilgili,

- I. Millî Mücadele sürecinin uzamasına sebep olmuştur.
- II. Askerî imkânların bir kısmının gereksiz bir biçimde tüketilmesine neden olmuştur.
- III. Büyük Millet Meclisi, çalışmalarına ara vermek zorunda kalmıştır.
- IV. Anadolu'daki bütün işgaller sona ermiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II B) I ve III
C) II ve IV D) III ve IV

8 Millî Mücadele'nin temelini atıldığı Erzurum şehri hür ve bağımsız yaşama iradesinin de belgesidir. En büyük belgesi de Millî Mücadele tarihidir. Coğrafyayı vatan, kalabalıkları millet yapan ruh ve kudret bu şehirde barınır.

Yukarıdaki paragrafta "Coğrafyayı vatan, kalabalıkları millet yapan ruh" ifadesi ile aşağıdakilerden hangisi anlatılmak istenmiştir?

- A) Tam bağımsızlık isteği
B) Coğrafi sınırların çizildiği
C) Mandacılığın önemsendiği
D) Kurtuluş yollarının arandığı

9 10 Ağustos 1920'de İtilaf Devletleri ile Osmanlı Devleti arasında imzalanan Sevr Antlaşması'nın maddelerinden bazıları şunlardır:

- Osmanlı ordusu dağıtılarak ordunun sayısı sınırlandırılacak ve silahlarına el konulacak
- Kapitülasyonlar artırılarak tüm devletlere verilecek
- Boğazlar, içinde Türk üyenin olmadığı bir komisyon tarafından yönetilecek

Buna göre Sevr Antlaşması'yla ilgili olarak aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

- A) Boğazlardaki Türk hakimiyeti kaybedilmiştir.
B) İşgalleri kolaylaştırmak için zemin oluşturulmuştur.
C) TBMM Hükûmeti'nin uluslararası alanda saygınlığı artmıştır.
D) Osmanlı Devleti'nin ekonomik bağımsızlığı kısıtlanmıştır.

10 Damat Ferit Paşa Erzurum Kongresi'nden sonra "Anadolu'da karışıklık çıktı. Anayasaya aykırı olarak Mebuslar Meclisi adı altında toplantılar yapılıyor. Bu hareketin, mülki ve askeri memurlar tarafından önlenmesi gerekir." diyerek Mustafa Kemal, Rauf Bey ve Refet Bey'i hükûmetin emirlerine aykırı hareketlerinden dolayı tutuklattırıp İstanbul'a getirmek istemiştir.

Damat Ferit Paşa'nın "Anadolu'da karışıklık çıktı" ifadesi ile kast ettiği gelişme aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Azınlık isyanları
B) Millî Mücadele hareketinin başlaması
C) Mondros Ateşkes Antlaşması'nın uygulanması
D) Rusya'nın Anadolu'yu işgal etmeye başlaması

- 11 12 Ocak 1920'de İstanbul'da açılan Son Osmanlı Mebusan Meclisi, 28 Ocak 1920'de yapılan oturumunda, "Misak-ı Milli (Ulusal Ant)" kararlarını onaylayarak dünyaya duyurdu.

Misak-ı Milli kapsamında yer alan bazı kararlar şunlardır:

- Mondros Ateşkes Antlaşması öncesi işgal edilmemiş olan bölgelerin tümü Türk yurdu-
dur; bütündür, parçalanamaz.
- Ülkemizdeki azınlıkların hakları, komşu ülke-
lerdeki Müslümanların hakları ile aynı olacaktır.
- İstanbul ve Marmara Denizi'nin güvenliği sağ-
lanmalıdır. Bu sağlandıktan sonra Boğazların
dünya ticaretine açılması konusunda, bizim
ve diğer ilgili devletlerin verecekleri kararlar
geçerli olacaktır.
- Ulusal ve ekonomik gelişmemizi engelle-
yen siyasal, hukuki ve ekonomik ayrıcalıklar
(kapitülasyonlar) kaldırılmalıdır.

Buna göre Misak-ı Milli kararlarıyla;

- Ulusal sınırların belirlendiği
- Siyasi ve ekonomik bağımsızlık ilkesinin
benimsendiği
- Ülkenin bölünmesine karşı çıktığı
- Azınlıklar hakkında karşılıklı eşitlik ilkesini
kabul edildiği

**sonuçlarından hangilerinin ortaya çıktığı
söylenbilir?**

- A) I ve III B) II, III ve IV
C) III ve IV D) I, II, III ve IV

- 12 Damat Ferit Paşa'ya göre Anadolu'da başlayan Millî Mücadele hareketi; "I. Dünya Savaşı'nda terfi etmiş birkaç subayın işidir. Anadolu'daki hareketler, sönmüş bir saman alevinden başka bir şey değildir."

**Buna göre İstanbul Hükûmeti ile ilgili aşağı-
daki yorumlardan hangisi yapılamaz?**

- A) Anadolu'daki direnişin önemini kavrayama-
mıştır.
- B) Millî Mücadele'nin geniş katılımlı bir halk
hareketi olduğuna inanmamıştır.
- C) Millî egemenlik ilkesini benimsemiştir.
- D) Millî Mücadele liderlerini küçümsemiştir.

ÇÖZÜMLÜ
TEST

TEST 6

- 1 "İç ve dış bağımsızlığımızı yitirmek istemiyoruz. Kentlerimizi bir an önce bayındır hâle getirmek için demir yollarımız, kara yollarımız ve limanlarımızın yapımına yardım etmek isteyecek yabancı sermaye sahiplerinin yardımlarını seve seve kabul ederiz. Yeter ki iç ve dış bağımsızlığımızı ve yurdumuzun bütünlüğünü zedeleme gibi gizli düşünceleri olmasın."

**Buna göre Mustafa Kemal yabancı devletler-
den yardım alınmasını;**

- bağımsızlık,
- ülke bütünlüğü,
- batılılaşma

**ilkelerinden hangilerine saygı gösterilmesi
şartına bağlamıştır?**

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II D) I, II ve III

- 2 İtilaf Devletleri, Mondros Ateşkes Antlaşması'nın imzalanmasından sonra aralarındaki sorunları gidermek ve paylaşım tasarılarını tekrar gözden geçirmek istediler. Bu amaçla İtilaf Devletlerince Paris'te bir barış konferansı düzenlendi. (18 Ocak 1919). Konferansa Osmanlı topraklarında yaşayan Ermeni, Arap ve Rumlar da çağrıldı. Konferansa katılan Yunanistan, gerçek dışı belgelerle Batı Anadolu'da Rum nüfusunun çoğunlukta olduğunu iddia etti. Bu bölgenin kendisine verilmesi gerektiğini bildirdi. Paris Barış Konferansı'nda İngiltere ve Fransa Yunanistan'ı destekleyince İzmir ve Batı Anadolu'nun Yunanlara verilmesi kararlaştırıldı. Bu kararlara İtalyanlar tepki göstermişlerse de kararı kabul etmek zorunda kaldılar. Bu durum

**Yukarıdaki metin aşağıdaki hangi cümleyle
bitirilmelidir?**

- A) azınlıkların iddialarında haklı olduklarını göstermektedir.
- B) Wilson ilkelerinin yerine getirilmediğini kanıtlamaktadır.
- C) İtilaf Devletleri arasında ilk görüş ayrılığının başladığını göstermektedir.
- D) Türklerin haklı olduğunu ispatlamaktadır.

3

Osmanlı Devleti'nin Birinci Dünya Savaşı'nda Yer Aldığı Cepheler

Taarruz Cepheleri	<ul style="list-style-type: none"> • Kafkas (Doğu) • Kanal (Süveyş)
Savunma Cepheleri	<ul style="list-style-type: none"> • Çanakkale • Irak • Sina - Filistin - Suriye • Hicaz - Yemen
Müttefiklere Yardım Cepheleri	<ul style="list-style-type: none"> • Galiçya • Makedonya • Romanya

Buna göre Osmanlı Devleti ile ilgili;

- I. birçok cephede savaştığı,
- II. kendi toprakları dışında da savaştığı,
- III. kaybettiği toprakları geri almak için açtığı cephelerin de olduğu,
- IV. topraklarını korumaya çalıştığı

durumlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II B) I ve IV
C) II, III ve IV D) I, II, III ve IV

4

Aşağıda Erzurum Kongresinde alınan kararların bazıları verilmiştir:

- İstanbul Hükûmeti vatanın bağımsızlığını sağlayamazsa geçici bir hükûmet kuracaktır. Bu hükûmet millî kongre tarafından seçilecektir. Kongre toplanmış ise bu seçimi Temsilciler Kurulu yapacaktır.
- Kuvâ-yı Millîye'yi etkin, millî iradeyi hâkim kılmak temel esastır.
- Azınlıklara siyasi hâkimiyetimizi ve sosyal dengemizi bozacak ayrıcalıklar verilemez. Ancak bu vatandaşların canları, malları ve ırzları her türlü saldırıdan korunacaktır.

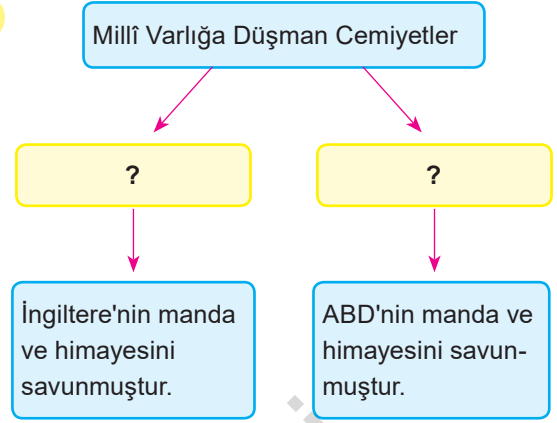
Buna göre Erzurum Kongresi'nde;

- I. tam bağımsızlık yolunda kararların alındığı,
- II. millî egemenlik ilkesinin benimsendiği,
- III. Millî Mücadele'yi yönetecek bir kurulun oluşturulduğu

sonuçlarından hangilerinin ortaya çıktığı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

5

Diyagramda boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdaki cemiyetlerden hangileri getirilmelidir?

- A) İngiliz Muhipleri - Kilikyalılar
B) Hürriyet ve İtilaf - İngiliz Muhipleri
C) İngiliz Muhipleri - Wilson İlkeleri
D) Wilson İlkeleri - Kilikyalılar

6

Sivas Kongresi'nde alınan kararlar doğrudan doğruya şu çalışmalar yapılmıştır.

- Batı Anadolu'daki Kuvâ-yı Millîye güçleri "Batı Anadolu Kuvâ-yı Millîye Başkomutanlığı" adı altında toplatıldı.
- Sivas'ta oluşturulan Temsil Kurulu Ali Fuat Paşa'yı Batı Cephesi Komutanlığı'na atadı.
- Millî Mücadele'nin ilk yayın organı olan İrade-i Millîye (Millî İrade) adlı gazetenin çıkartılması sağlandı.

Buna göre Sivas Kongresi hakkında aşağıda verilen ifadelerden hangisinin doğru olduğu söylenemez?

- A) Millî Mücadele hakkında halka doğru bilginin ulaştırılmaya çalışıldığı
B) Askeri ve siyasi birliğin sağlanmaya çalışıldığı
C) Oluşturulan Temsil Kurulunun bir hükûmet gibi hareket ettiği
D) İstanbul Hükûmeti ile ortak hareket edildiği

7

- Millî Mücadele'nin bazı çıkar çevrelerini rahatsız etmesi
- İtilaf Devletlerinin TBMM'yi iç karışıklıklarla yıpratmak istemesi
- Azınlıkların devlet kurmak istemeleri
- Halkın İstanbul Hükûmeti tarafından kışkırtılması
- Anadolu'daki bazı güçlü kişi ve aşiretlerin mevcut durumlarını korumak istemeleri gibi nedenlerden dolayı TBMM'ye karşı çeşitli ayaklanmalar çıkmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi TBMM Hükûmeti'nin ayaklanmalara karşı aldığı önlemlerden biri değildir?

- A) Hıyanet-i Vataniye Kanunu'nun çıkarılması
- B) İstiklâl Mahkemeleri'nin kurulması
- C) Anadolu Ajansı'nın kurulması
- D) Kuvâ-yı Millîye birliklerinin kurulması

8

Türkiye Büyük Millet Meclisi daha Sevr Antlaşması imzalanmadan Türk topraklarını parçalayacak, millî birlik ve beraberliği bozacak bir antlaşmanın kabul edilemeyeceğini tüm dünyaya duyurmuştu. Türkiye Büyük Millet Meclisinin antlaşmaya tepkisi çok sert olmuştur. 19 Ağustos 1920'de alınan bir kararla antlaşmayı onaylayan ve imzalayanlar vatan haini ilan edilmiştir.

Buna göre Sevr Antlaşması ile ilgili;

- I. ulusal birliği bozmaya yönelik olduğu,
- II. TBMM'nin antlaşmayı ihanet belgesi olarak gördüğü,
- III. Mebusan Meclisi tarafından onaylandığı

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) I, II ve III

9

Mustafa Kemal, TBMM'nin açılış konuşmasında "Ulusal siyasa demekle anlatmak istediğim şudur: Ulusal sınırlarımız içinde, her şeyden önce kendi gücümüze dayanarak varlığımızı koruyup ulusun ve ülkenin gerçek mutluluğuna ve bayındırlığına çalışmak... Uygar dünyanın uygarca ve insanca davranışını, karşılıklı dostluğunu beklemektir." demiştir.

Buna göre Mustafa Kemal'in "ulusal siyasa" ifadesiyle aşağıdakilerden hangisine vurgu yaptığı söylenmez?

- A) Ulusal bağımsızlık
- B) Ülkeyi kalkındırmak
- C) Gelenekçi anlayışı korumak
- D) Çağdaş ülkelerle dostluk kurmak

10

İlk TBMM'nin aldığı bazı kararlar şunlardır:

- Geçici olduğu bildirilerek bir hükûmet başkanı tanımak ya da padişah vekili ortaya çıkarmak uygun değildir.
- Mecliste yoğunlaşan ulusal iradenin yurt alın yazısına doğrudan doğruya el koymasını kabul etmek temel ilkedir. TBMM'nin üstünde bir güç yoktur.
- TBMM yasama ve yürütme yetkilerini kendinde toplamıştır. Meclisten seçilecek ve vekil görevlendirilecek bir kurul hükûmet işlerine bakar. Meclis başkanı bu kurulun da başkanıdır.

TBMM'nin aldığı yukarıdaki kararlar dikkate alındığında aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) TBMM'nin alacağı kararların padişahın bağımsız olması amaçlanmıştır.
- B) İstanbul Hükûmeti yok sayılmıştır.
- C) "Güçler Birliği" ve "Meclis Hükûmeti" sistemlerinin benimsendiği vurgulanmıştır.
- D) Halifelik ve saltanatın kaldırılacağı açıkça belirtilmiştir.

CEVAPLI
TEST

TEST 7

ÇIKMIŞ SORU

- 1 Erzurum Kongresi, toplanma amacı ve temsiliyet açısından bölgesel; aldığı kararlar açısından ulusal bir niteliktedir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Erzurum Kongresi'nin bölgesel olduğuna kanıt olarak gösterilebilir?

- A) Doğu illerinden gelen delegelerin katılımıyla toplanması
B) Kuvâ-yı Millîye'yi etkin ve ulusal iradeyi egemen kılmamanın temel ilke olarak alınması
C) Manda ve himaye kabul edilemez ilkesinin benimsenmesi
D) Ulusal sınırlar içinde vatan bir bütündür, parçalanamaz kararının alınması

- 2 Mustafa Kemal'in emriyle Halide Edip Adivar ve Yunus Nadi Bey'in çalışmaları sonucunda Ankara'da Anadolu Ajansı kuruldu. Kurtuluş Savaşı boyunca milli birliği tehlikeye düşürecek kışkırtmalar için yalanlara karşı milleti uyanık tutmak ve TBMM Hükümetinin ulusal bağımsızlığı sağlayacak kararlarını zamanında halka bildirmekle önemli hizmetler yapmıştır. Kurtuluş Savaşı sırasında izlenen ulusal politika ile ters düşecek haberleri önlemek amacıyla Mustafa Kemal derlenen haberleri denetlemiştir.

Buna göre Anadolu Ajansı'nın;

- I. halka doğru haber verme,
II. halk ile hükümetin bütünleşmesini sağlama,
III. Milli Mücadele konusunda halkı bilinçlendirme

görevlerinden hangilerini yerine getirdiği söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) I, II ve III

- 3 Osmanlı yöneticileri I. Dünya Savaşı öncesi ilk ittifak teklifini İtilaf Devletlerine yaptılar. Osmanlı'nın bu teklifi İngilizler tarafından reddedildi. Çünkü İtilaf Devletleri Osmanlı Devleti'nin savaşta tarafsız kalmasını istiyorlardı. Osmanlı Devleti'nin savaşta tarafsız kalması hâlinde, savaşın sonunda kapitülasyonları gözden geçirebileceklerini vaadettiler. Bu Osmanlı Devleti'ni oyalamaktan başka bir şey değildi. Çünkü İtilaf Devletleri Osmanlı Devleti'ni bölüşülecek pasta olarak görüyorlardı.

Yukarıda verilen parçada altı çizili ifade ile anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İtilaf Devletlerinin Osmanlı topraklarını savaş bittiğinde kendi aralarında paylaşmayı planladıkları
B) Osmanlı Devleti'nin karşı bloka kaymasını engellemeye çalıştıkları
C) İtilaf Devletleri arasında görüş ayrılığının çıktığı
D) Osmanlı Devleti'nin askeri gücünden yararlanmak istedikleri

- 4 Millî Mücadele yıllarında ülke menfaatlerinden ziyade kendi menfaatlerini düşünen bazı gazeteler halkı yanıltıyor, yalan haberlerle Millî Mücadele'ye verilen desteği engellemeye çalışıyorlardı. Mustafa Kemal ülkenin durumunu ve yapılması gerekenleri halka anlatmada, halkın aynı amaç etrafında birleştirilmesinde ve harekete geçirilmesinde de mutlaka basından faydalanılmasını istiyordu.

Yukarıda verilen parça ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisinin doğru olduğu söylenemez?

- A) Basın her dönemde önemli bir güç olmuştur.
B) Mustafa Kemal Millî Mücadele'de basın önemli bir güç olarak görmüştür.
C) Mustafa Kemal Millî Mücadele yıllarında halkın örgütlenmesinde basının kullanılmasını istemiştir.
D) Millî Mücadele yıllarında basından istenilen şekilde faydalanılamamıştır.

5

- Batı Trakya'nın durumu, arada yaşayan halkın serbestçe verecekleri oylarla belirlenecektir.
- İşgal altındaki Arap halkları özgürce verecekleri oylarla kendi geleceklerine karar vereceklerdir.
- Kendi istekleriyle ana vatana katılmış olan Kars, Ardahan, ve Batum için gerekirse tekrar halk oylaması yapılacaktır.

Misak-ı Milli'nin yukarıdaki kararları değerlendirildiğinde aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Kapitülasyonların devam ettirilmek istendiği
- B) Uluslararası eşitlik ilkesinin yok sayıldığı
- C) Halkın kararına saygı duyulduğu
- D) Türk yurdunun sınırlarının çizildiği

6

Millî Mücadele'nin amacı, yöntemi ve gerekçesi ilk kez Amasya Genelgesi'nde belirtilmiştir.

Buna göre Amasya Genelgesi'nin;

- I. Vatanın bütünlüğü milletin bağımsızlığı tehlikeydedir.
- II. İstanbul Hükûmeti üzerine aldığı görevi yerine getirememektedir. Bu durum milleti-mizi yok olmuş gibi göstermektedir.
- III. Milletin bağımsızlığını yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır.

maddelerinden hangileri Millî Mücadele'nin gerekçesini ortaya koymaktadır?

- A) I, II ve III
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) Yalnız III

7

Azınlıkların kurduğu zararlı cemiyetler ve bu cemiyetlerin amaçları aşağıda verilmiştir.

- Etnik-i Eterya Cemiyeti: Bizans İmparatorluğu'nu yeniden kurmak
- Pontus Rum Cemiyeti: Karadeniz Bölgesi'nde bir Pontus Devleti kurmak
- Mavri Mira Cemiyeti: Bizans İmparatorluğu'nu yeniden kurmak ve batı illerini Yunanistan'a bağlamak
- Hınçak - Taşnak Cemiyeti: Çukurova ve Doğu Anadolu'da Ermeni devleti kurmak

Buna göre azınlıkların kurdukları cemiyetler ile ilgili aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

- A) Ulusal birliği bozmaya çalışmışlardır.
- B) Kendi devletlerini kurmak için faaliyetler yürütmüşlerdir.
- C) Osmanlı Hükûmeti'ne bağlı kurulmuşlardır.
- D) Türk nüfusunun yaşadığı topraklara egemen olmak istemişlerdir.

8

Kâzım Karabekir: "İttihat ve Terakki liderlerine göre Osmanlı Devleti Almanya'nın yanında savaşa girmelidir. İtilaf Devletlerine nispetle ekonomik üstünlüğe sahip Almanya savaştan zaferle çıkabilir. Almanya'nın savaşı kaybedebileceği ihtimalini hiç kimse düşünmek istemez. Almanya savaşı kazandığında Osmanlı Devleti de son asırda kaybettiği toprakları geri alacaktır." demiştir.

Buna göre;

- I. Kâzım Karabekir Almanların savaşı kazana-cağını düşünmektedir.
- II. Osmanlı Devleti'nin amacı kaybettiği toprakları geri almaktır.
- III. Almanya dönemin en büyük askeri gücüne sahiptir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I, II ve III

CEVAPLI
TEST

TEST 8

ÇIKMIŞ SORU

1 Birinci Dünya Savaşı başladığında Osmanlı Devleti;

- Tarafsızlığını ilan etti.
- Boğazları ulaşıma kapattı.
- Ülke genelinde seferberlik başlattı.
- Kapitülasyonları kaldırdığını duyurdu.

Buna göre Osmanlı Devleti'nin aşağıdakilerden hangisini amaçladığı söylenemez?

- A) Ülke güvenliğini sağlamayı
- B) Savaş dışında kalmayı
- C) Ekonomik baskılardan kurtulmayı
- D) Dış borçları kapatmayı

2 İngiltere, Mekke Emiri Şerif Hüseyin'le bölgede bir Arap devleti kurulması konusunda anlaşmıştı. İngiltere'nin desteğini alan Şerif Hüseyin, Osmanlı birliklerine karşı saldırı başlattı. Osmanlı kuvvetleri ortak hareket eden İngiliz ve Şerif Hüseyin'in birliklerine karşı mücadele etmek zorunda kaldı. Bu durum ateşkes antlaşması imzalanana kadar devam etti.

Buna göre Hicaz-Yemen Cephesi için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Osmanlı ordusu başarılı olmuştur.
- B) Savaş sonunda bir Arap devleti kurulmuştur.
- C) Cephe çatışmalar Sevr Antlaşması'na kadar devam etmiştir.
- D) İslamcılık fikri önemini yitirmiştir.

3 I. Dünya Savaşı başladığında, İtilaf Devletleri Osmanlı Devleti'nin savaşa katılmasını istemediler. Ancak Osmanlı Devleti Almanya'nın yanında savaşa girdi.

İtilaf Devletlerini bu şekilde düşünmeye zorlayan neden aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Osmanlı Devleti'nin toprak bütünlüğünü korumak
- B) Rusya'nın Akdeniz'e inmesini önlemek
- C) Savaşın daha geniş bir alana yayılmasını engellemek
- D) Osmanlı Devleti'nin insan gücünden faydalanmak

4 İsmet İnönü Mondros için; "Gerçekten mütareke metni okunduğu zaman açık ifade ile göze batacak sakıncalar taşımadığı izlenimi uyandırmıyordu. İleride mütarekenin uygulanması sırasında memleketin canını yakmış olan maddeler her türlü yoruma müsait bir şekilde kaleme alınmıştı." demiştir.

İsmet İnönü'nün bu sözüne göre Mondros Ateşkes Antlaşması için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Maddelerinin olumsuz gözükmediği
- B) Tehlikeli gelişmelere yol açabileceği
- C) Maddelerin farklı anlamlar taşıdığı
- D) Zorla imzalandığı

5 Birinci Dünya Savaşı devam ederken İtilaf Devletleri gizli anlaşmalarla Osmanlı Devleti'ni paylaşmışlardı. Ancak ABD Başkanı Wilson'un 8 Ocak 1918 tarihinde açıkladığı 14 ilke bu anlaşmaları geçersiz kıldı. Wilson, ulusların kendi kaderlerini tayin etmesi gerektiğini belirtiyordu.

Bu açıklamaya göre Wilson;

- I. sömürgecilik
- II. mandacılık
- III. demokrasi

kavramlarından hangilerine yönelik bir tutum sergilemiştir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve III
- D) II ve III

6 Osmanlı Devleti Birinci Dünya Savaşı başlarında pek yenilgi almamasına rağmen savaşın uzamasıyla insan ve malzeme yetersizliği nedeniyle zor durumda kaldı. Bu arada müttefiki Bulgaristan'ın teslim olması Makedonya Cephesi'nin çökmesine yol açtı. Osmanlı Devleti'nin Almanya ve Avusturya-Macaristan ile bağlantısı kesildi. Savaşın tarafların kuvvet dengesinin İttifak Devletleri aleyhine bozulması da ateşkesi zorunlu hâle getirdi.

Yukarıdaki açıklamaya göre Osmanlı Devleti'nin Mondros Ateşkes Antlaşması'nı imzalamasına;

- I. Bulgaristan'ın savaştan çekilmesiyle yalnız kalması
- II. Savaşta kullanılan kaynakların tükenme noktasına gelmesi
- III. İttifak Devletlerinin güç kaybına uğraması

gelişmelerinden hangilerinin neden olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) I ve II
C) I ve III D) I, II ve III

7 "Mondros Ateşkesi, Osmanlı Devleti'nin müttefikleriyle beraber sürüklendiği acı mağlubiyetin yüz kızartacak bir sonucudur. Bu ateşkes maddeleri Türk topraklarını yabancıların işgaline sunmuştur." (Nutuk, s. 791)

Mustafa Kemal Türk topraklarının işgal edileceğini Mondros'un hangi maddesine dayanarak söylemiştir?

- A) Anadolu dışındaki Osmanlı birlikleri en yakın İtilaf Devletleri komutanlıklarına teslim olacak
- B) İtilaf Devletleri, güvenliklerini tehdit edecek bir durumun ortaya çıkması hâlinde herhangi bir stratejik yeri işgal etme hakkına sahip olacaktır.
- C) Osmanlı demir yollarından İtilaf Devletleri istifade edecektir.
- D) Toros tünelleri, İtilaf Devletleri tarafından işgal olunacaktır.

8 I. Dünya Savaşı'ndan sonra Yunanistan Batı Anadolu ve Trakya'yı kendi topraklarına katmak ve Doğu Karadeniz'de bir Pontus Devleti kurmak hevesine kapılmıştır.

Yunanistan'ın böyle bir hevese kapılmasında,

- I. Osmanlı Devleti'nin savunma gücünün olmaması
- II. Batı Anadolu ve Doğu Karadeniz'de çıkarları için bahane göstereceği Rum nüfusunun bulunması
- III. Batılı devletlerin desteğini alması

durumlarından hangilerinin etkili olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) I ve II
C) II ve III D) I, II ve III

9 Mondros Ateşkesi'nden sonra İstanbul'a gelen Mustafa Kemal ülkeyi içinde bulunduğu kötü durumdan kurtarmak için çeşitli çarelere başvurmuş ancak İstanbul'da kalmakla kurtuluşun mümkün olmadığını görmüştür.

Mustafa Kemal'de bu düşüncenin oluşmasında aşağıdakilerden hangisi etkili olmuştur?

- A) İstanbul'da gerekli desteği alamaması
- B) İstanbul'un İtilaf Devletlerinin denetimi altında olması
- C) İstanbul Hükûmeti'nin işgallere duyarsız kalması
- D) İstanbul'un ulaşım imkânlarının kısıtlı olması

10 "Tarih boyunca en büyük hayalimiz Boğazları ele geçirerek sıcak denizlere inmek ve merkezi İstanbul olmak üzere bir Slav İmparatorluğu kurmaktır. Amacımıza ulaşmak için de Balkanlarda Panslavist hareketlere destek veriyoruz. Osmanlı ülkesinde yaşayan Ortodoksları da devlete karşı isyana teşvik ediyoruz."

Osmanlı Devleti tarih boyunca Slav İmparatorluğu hayali taşıyan bu devlet ile I. Dünya Savaşı'nda hangi cephede savaşmıştır?

- A) Çanakkale B) Irak
C) Kafkas D) Kanal

TEST 9

- 1 Mondros Ateşkesi'nin ardından Anadolu'da başlayan işgallere karşı Türk halkına önerilen kurtuluş çareleri arasında, İngiltere'nin himayesine girmek veya Amerikan mandasını kabul etmek yer almıştır.

Manda ve himayenin kurtuluş çaresi olarak görülmesine;

- I. direniş cemiyetlerinin kurulması,
- II. Anadolu'da işgallerin protesto edilmesi,
- III. İstanbul Hükûmeti'nin işgaller karşısında sessiz kalması

durumlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) I ve II
C) Yalnız III D) II ve III

- 2 İtilaf Devletleri I. Dünya Savaşı'nın devam ettiği günlerde yaptıkları gizli anlaşmalarda Osmanlı topraklarını aralarında paylaşmışlardı. Bu anlaşmalara göre İzmir ve çevresi İtalya'ya verilecekti. Buna rağmen savaştan sonra toplanan Paris Barış Konferansı'nda İngiltere'nin de çabalarıyla İzmir ve çevresinin Yunanistan'a verilmesi kararlaştırılmıştır.

Yukarıdaki ifadelerle göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İtilaf Devletleri arasında görüş ayrılıkları çıkmıştır.
B) Osmanlı toprakları savaş bitmeden paylaşılmıştır.
C) İlk işgaller Batı Anadolu'da başlamıştır.
D) Savaş sonucunda paylaşım planları değişmiştir.

- 3 Mondros Ateşkesi'nde, "İtilaf Devletleri, güvenliklerini tehdit edecek bir durum ortaya çıkarsa, herhangi bir stratejik noktayı işgal hakkına sahip olacak" maddesi yer almıştır.

Bu maddenin Osmanlı Devleti'ne etkisiyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Toprak bütünlüğü tehlike altına girmiştir.
B) Hükûmet değişikliğine yol açmıştır.
C) Anadolu'nun güvenliği sağlanmıştır.
D) Azınlıklara ayrıcalıklar verilmesi kararlaştırılmıştır.

- 4
- Doğu Anadolu Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti: 1918 yılında İstanbul'da kurulan bu cemiyet, doğu illerinin Ermenilere verilmesini engellemeye çalıştı.
 - Redd-i İlhak Cemiyeti: İzmir'in haksız yere işgaline karşı Kuvâ-yı Millîye'yi kurarak Yunan işgaline fiilen karşı koydu. Bu bölgenin Türklere ait olduğunu kanıtlamak için çalışmalar yaptı.
 - Trabzon Muhafaza-i Hukuk-ı Milliye Cemiyeti: Karadeniz Bölgesi'nde faaliyet gösteren Pontusçu Rumlara karşı kuruldu.
 - Kilikalılar Cemiyeti: Adana ve çevresini, Fransız ve Ermeni işgallerine karşı korumak amacıyla kuruldu.

Yukarıda amaçlarından söz edilen millî cemiyetler ile ilgili;

- I. Bölgesel amaçlı bir mücadele yürütmüşlerdir.
- II. İşgalci güçlere ve azınlıklara karşı mücadele etmişlerdir.
- III. Düşmana karşı birlikte hareket etmişlerdir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) I ve II
C) II ve III D) I, II ve III

5 Mondros Ateşkes Antlaşması'ndan sonra başlayan işgaller ve azınlık hareketlerine karşı Türk halkı haklarını korumak için Müdafaa-i Hukuk Cemiyetleri kurmuştur. Buna rağmen işgal ve isyanların devam etmesi üzerine Kuvâ-yı Millîye birlikleri kurularak işgalcilere ve isyancılara karşı silahlı direnişe geçilmiştir.

Türk halkının bu tutumu aşağıdakilerden hangisinin bir göstergesidir?

- A) İşgallere karşı ilk tepkinin silahlı direnişle verildiğinin
- B) Kendi haklarını korumada kararlı olduğunun
- C) İstanbul Hükûmeti ile birlikte hareket edildiğinin
- D) İşgallere düzenli birliklerle karşılık verildiğinin

6

- Bölgesel nitelikli olarak kuruldu.
- Kendi bölgelerinin Türklere ait olduğunu toplantı, miting, propaganda ve yayın gibi etkinliklerle duyurmaya çalıştılar.
- Bölgesel nitelikli olduğundan bağımsızlık yolunda ilk zamanlarda ortak hareket edemediler.
- Vatanın kurtarılması için çalışan bu cemiyetler Mustafa Kemal tarafından Sivas Kongresi'nde Anadolu ve Rumeli Müdafai Hukuk Cemiyeti adı altında bir araya getirilerek tek çatı altında birleştirildiler.

Yukarıda ortak özellikleri verilen milli cemiyetlerle ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) İşgallere tepki olarak ortaya çıkmışlardır.
- B) Sivas Kongresi'nde ulusal kimlik kazanmışlardır.
- C) Kuruluşlarına Mustafa Kemal öncülük etmiştir.
- D) Kuruldukları bölgelerini savunmak için farklı yöntemler uygulamışlardır.

7 Amasya Genelgesi'nde Anadolu'nun her yönden en güvenli yeri olan Sivas'ta ulusal bir kongrenin tez elden toplanması kararlaştırılmış ve bunun için bütün illerin her sancağından, halkın güvenini kazanmış üç delegenin olabildiğince çabuk yetişmek üzere hemen yola çıkarılması gerekmektedir kararı alınmıştır.

Mustafa Kemal'in bu kararı aldirmakla;

- I. bağımsızlık mücadelesini ülke geneline yaygınlaştırma
- II. ulusal mücadeleyi kişisel bir girişim olmaktan çıkarıp tüm ulusa mal etme
- III. Sivas'ı Milli Mücadele'nin merkezi haline getirme

amaçlarından hangilerini gerçekleştirmeye çalıştığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II ve III

8 Mondros Ateşkes Antlaşması'ndan sonra başlayan yabancı işgallerine ve azınlık isyanlarına karşı Türk halkı Müdafaa-i Hukuk cemiyetleri ve Kuvâ-yı Millîye birlikleri kurarak mücadele etmiştir.

Türk halkının böyle bir yola başvurmasında;

- I. İstanbul Hükûmeti'nin işgaller karşısında sessiz kalması
- II. Ordunun dağıtılmış olması
- III. Anadolu topraklarının işgal edilmesi

gelişmelerinden hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I, II ve III

9 Sevr Antlaşması'na göre "Boğazlar; içinde Türklerin bulunmadığı uluslararası bir komisyon tarafından yönetilecek. Ayrıca bu komisyonun ayrı bütçesi ve bayrağı olacak." kararı alınmıştır.

Bu karar aşağıdakilerden hangisine ters düşmektedir?

- A) Millî İradeye
- B) İtilaf Devletlerinin çıkarlarına
- C) Wilson İkeleri'ne
- D) Bağımsızlık ilkesine

CEVAPLI
TEST

TEST 10

- 1 Mondros Mütarekesi ile ağır koşulların dayatıldığı dönemde çeşitli yörelerde Osmanlı ordusunun silahlarının alınıp dağıtıldığı günlerde doğan millî direniş örgütüne Kuvâ-yı Millîye denilmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi Kuvâ-yı Millîye'nin ortaya çıkmasının nedenleri arasında yer almaz?

- A) Osmanlı ordusunun terhis edilmesi ile askeri boşluğun ortaya çıkması
B) Ülkenin yer yer işgal edilmiş olması
C) Hükûmetin işgallere duyarsız kalması
D) Padişahın esaret altında kurtarılmak istenmesi

- 2 Sevr Antlaşması, Osmanlı Devleti'nin imzaladığı son antlaşmadır. Osmanlı Meclis-i Mebusan Misak-ı Millî kararlarını almışken İstanbul yönetimi bu antlaşmayı kabul ederek ulusal iradeye ters düşmüştür ve anayasaya aykırı davranmıştır. Çünkü Osmanlı Anayasası olan Kanun-u Esasî'ye göre bir barış antlaşmasının yürürlüğe girmesi için Mebusan Meclisi'nin onayından geçmesi gerekiyordu. Bu antlaşma ile toprakları paylaşılan, ordusu güçsüzleştirilen ekonomisi İtilaf Devletlerinin kontrolüne bırakılan Osmanlı Devleti ve Türk milleti yok sayılmıştır.

Buna göre Sevr Antlaşması'nın bir belgeden öteye gitmemesinin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) I. Dünya Savaşı sonucunda imzalanmaması
B) Mebusan Meclisi'nde onaylanmaması
C) Osmanlı yönetiminin görüşü alınmaması
D) Misak-ı Millî kararlarının geçerliliğini koruması

- 3 "Beni İstanbul'dan Samsun'a götüren vapur Boğaziçi'ni terk ederek Karadeniz'e girerken İstanbul ufuklarına baktım. Orada her türlü savunması engellenmiş, kalp ve vicdanları kan ağlayan, beyinleri yanan İstanbul halkı için ağladım, gözlerim yaşardı. Fakat bu sevgili kardeşlerin, her ne olursa olsun kurtulacağına o kadar emindim ki bu güven benim için teselli nedeni oldu." (Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri, s. 101)

Bu parçada Mustafa Kemal için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Milleti için dertlenmektedir.
B) Ümidini yitirmemiştir.
C) Halkına güveni kalmamıştır.
D) Kendisinden emindir.

- 4 Mustafa Kemal, Türk milletinin bağımsızlığına karşı yapılan saldırının yine Türk milletinin toprak mücadelesiyle önlenebileceğine inanıyordu. Bu amaçla işgaller karşısında millî bilinci uyandırmak, millî heyecanı tüm yurda yaymak için çalışmalar yaptı. Genelgeler yayımladı, mitinglerle İzmir'in işgalinin kınanmasını istedi.

Mustafa Kemal bu faaliyetleriyle aşağıdakilerden hangisini amaçlamış olabilir?

- A) Millî Mücadele'ye lider olmayı
B) Bölgesel cemiyetler kurmayı
C) Mücadeleyi halka mal etmeyi
D) Kuvâ-yı Millîye birliklerini kurmayı

- 5 Amasya Genelgesi'nde, "İstanbul Hükûmeti'nin üzerine düşen sorumlulukları yerine getirmediği, bu durumun milleti yokmuş gibi gösterdiği" belirtilmiştir.

Buna göre;

- I. Kuvâ-yı Millîye birliklerinin kurulması
II. Bölgesel cemiyetlerin kurulması
III. İşgaller karşısında sessiz kalması

gelişmelerinden hangileri İstanbul Hükûmeti'nin görevini yapamadığını kanıtlar niteliktedir?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) I ve III
D) I, II ve III

- 6 Mustafa Kemal, 22 Mayıs 1919'da İstanbul Hükûmetine gönderdiği raporda "Millet birlik olup egemenlik esasını Türk duygusunu hedef seçmiştir." ifadesine yer vermiştir.

Buna göre Mustafa Kemal'in;

- I. ulusal birlik,
- II. millî egemenlik,
- III. milliyetçilik

ilkelerinden hangilerini savunduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) I, II ve III D) I ve II

- 7 Erzurum Kongresi'nde alınan kararlardan bazıları aşağıda verilmiştir:

- I. Kuvâ-yı Millîye'yi etkin ve millî iradeyi hâkim kılmak temel esastır.
- II. Hristiyan azınlıklara siyasi hâkimiyetimizi ve sosyal dengemizi bozacak ayrıcalıklar verilemez.
- III. Manda ve himaye kabul edilemez.

Yukarıda verilen kararlardan hangileri millet iradesine dayalı yeni bir yönetimin kurulacağına vurgu yapmıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) I ve III D) I, II ve III

8

- Kongreye tüm yurttan delegelerin katılması
- Kongrede tüm yurdu ilgilendiren kararların alınması
- Tüm cemiyetlerin birleştirilmesi

Yukarıda Sivas Kongresi'nin verilen özellikleri kongrenin aşağıdaki hangi yönünü yansıtmaktadır?

- A) Manda ve himayenin reddedildiğini
B) Ulusal bir kongre olduğunu
C) Bölgesel kararların alındığını
D) Millî Mücadele'nin gerekçelerini bildirdiğini

- 9 Osmanlı Devleti'ni yönetenler Anadolu'nun işgali karşısında teslimiyetçi bir tutum seğildiler. Yöneticiler, tamamen yok olmaksızın küçük bir toprak parçası üzerinde, büyük devletlerin himayesinde devletin varlığının devam etmesi için çalışıyorlardı. Bu yüzden İtilaf Devletlerini kızdıracak her türlü tepkiden uzak duruyorlardı.

Osmanlı yönetiminin bu tutumuna;

- I. Mustafa Kemal ile Amasya Görüşmesi'ni yapmaları
- II. Millî cemiyetlerin kurulmasına müdahale etmemeleri
- III. İzmir'in işgaline sessiz kalmaları

gelişmelerinden hangileri kanıt olarak gösterilebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) II ve III

- 10 Sevr Antlaşması'na göre;

- Osmanlı Devleti ordusunun büyük bir bölümünü terhis edecek ancak ağır silahlardan arındırılmış elli bin yedi yüz kişilik bir ordu bulundurabilecektir.
- Bütün devletler kapitülasyonlardan faydalanabilecektir.
- Doğu Anadolu'da bağımsız iki yeni devlet kurulacaktır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Osmanlı Devleti'nin ekonomik bağımsızlığı yok edilmiştir.
B) Osmanlı Devleti'nin diplomatik ilişkilerine sınırlamalar getirilmiştir.
C) Osmanlı toprak bütünlüğü hiçe sayılmıştır.
D) Osmanlı Devleti savunmasız bırakılmıştır.

CEVAPLI
TEST

TEST 11

- 1 Doğu illerinden gelen delegelerin katıldığı ve oy birliğiyle Mustafa Kemal'in başkan seçildiği Erzurum Kongresi için Mustafa Kemal "Tarih bu kongremizi çok az görülebilen büyük bir eser olarak yazacaktır." demiştir.

Mustafa Kemal'in bu sözüne göre aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Kongreye bütün yurttan delegelerin katıldığı
B) İtilâf Devletlerinin kongreye müdahale ettiği
C) Kongrede millî cemiyetlerin bir çatı altında toplandığı
D) Alınan kararların Türk milletinin geleceği açısından önemli olduğu

- 2 Sivas Kongresi'nin toplanmasını ve Temsil Heyetinin faaliyetlerini engelleyemeyen Damat Ferit Hükûmeti istifa etmek zorunda kaldı. Yerine Ali Rıza Paşa Hükûmeti kuruldu.

Buna göre;

- I. Temsil Heyeti siyasi bir başarı kazanmıştır.
II. Hükûmet sistemi sona ermiştir.
III. Ali Rıza Paşa Millî Mücadele'yi desteklemiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve III

- 3 Sivas Kongresi'nde oluşturulan Temsil Heyetinin bir hükûmet gibi çalışmasına ve yürütme görevini kullanmasına aşağıdakilerden hangisi kanıt olarak gösterilebilir?

- A) İradeimilliyeye gazetesinin çıkarılması
B) Damat Ferit Hükûmeti'nin istifa etmesi
C) Temsil Heyeti başkanlığına Mustafa Kemal'in seçilmesi
D) Ali Fuat Paşa'nın Kuvâ-yı Millîye komutanı olarak Batı Cephesi'ne atanması

- 4 İstanbul Hükûmeti ile Mustafa Kemal Paşa arasında yapılan Amasya Görüşmeleri'nde, Osmanlı Mebusan Meclisinin toplanması kararlaştırılmıştı. Mustafa Kemal Paşa meclisin sağlıklı çalışabilmesi ve özgürce kararlar alabilmesi için İstanbul dışında Anadolu'da bir yerde toplanması gerektiğini düşünüyordu.

Mustafa Kemal Paşa'nın böyle düşünmesinin temel nedeni aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) İstanbul Hükûmeti'nin etkisinden çekinmesi
B) İstanbul'un fiilen işgal altında olması
C) İstanbul Hükûmeti'nin Millî Mücadele'ye karşı olması
D) Milletvekillerinin İstanbul'a gitmek istememesi

- 5 Amasya Genelgesi'nde; İstanbul Hükûmeti'nin görevini yapamadığı bu nedenle millî bir kongre toplayarak hükûmet gibi çalışabilecek bir heyetin oluşturulması ve bu heyetin yurt kaderine el koyması istenmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi genelgenin amacına ulaştığını kanıtlamıştır?

- A) Son Osmanlı Mebusan Meclisinin toplanması
B) Sivas Kongresi'nde Temsil Heyetinin oluşturulması
C) Millî cemiyetlerin oluşturulması
D) Müdafa-i Hukuk Grubu'nun oluşturulması

- 6 Son Osmanlı Mebusan Meclisi Mustafa Kemal'in belirlediği program doğrultusunda Misak-ı Milli kararlarını kabul etti. (28 Ocak 1920). Bu gelişmenin ardından İtilaf Devletleri İstanbul'u resmen işgal ettiler (16 Mart 1920). Mebusan Meclisi kapatıldı ve milletvekillerinin bir kısmı tutuklandı. Bazı milletvekiller sürgüne gönderildi.

Bu gelişmeler;

- I. meclisin bağımsızlıktan yana bir tutum sergilediği
II. milli iradeye müdahale edildiği
III. Osmanlı Devleti'nin resmen sona erdiği

durumlarından hangilerini kanıtlar niteliktedir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

7 Mustafa Kemal Osmanlı Mebuslar Meclisine seçilen ve İstanbul'a giden Millî Mücadele yanlısı milletvekilleri ile Ankara'da görüşmüş ve onlardan mecliste bir Müdafaa-i Hukuk Grubu kurmalarını istemiştir.

Mustafa Kemal'in böyle bir grubu oluşturmakla;

- I. Millî Mücadele yanlılarının ortak hareket etmesini sağlama,
- II. Ankara'da yeni bir meclis açma,
- III. Mebuslar Meclisi başkanı olmak

amaçlarından hangilerini gerçekleştirmeye çalıştığı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) I ve II D) I, II ve III

8 "Misak-ı Milli, barış yapmak için en uygun şartlarımızı içeren bir programdır. Barışa erişmek için bir araya getireceğimiz esasları kapsar. Fakat memleket ve milleti kurtarmak için barış yapmak yeterli değildir. Milletın gerçek kurtuluşu için yapılacak çalışmalar, ondan sonra başlayacaktır. Barıştan sonraki çalışmalarda başarılı olabilme, milletin bağımsızlığının korunmuş olmasına bağlıdır." (Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri, s. 95)

Atatürk yukarıdaki sözleri ile aşağıdakilerden hangisini anlatmak istemiştir?

- A) Milletın kurtuluşu barış yapmakla olur.
B) Başarının sırrı barıştan geçer.
C) Misak-ı Milli bağımsızlığın teminatıdır.
D) Misak-ı Milli Sevr Antlaşması'nın şartlarını belirtmiştir.

9 Mustafa Kemal'in Samsun'a çıktıktan sonraki süreçte öncelikli hedeflerinden biri de kapalı olan Mebusan Meclisini açtırmaktı. Bu sayede İstanbul Hükümeti'ni kolayca denetleyebilecekti.

Mustafa Kemal Mebusan Meclisinin açılmasını ilk defa aşağıdakilerin hangisinde gündeme getirmiştir?

- A) Amasya Genelgesi
B) Erzurum Kongresi
C) Sivas Kongresi
D) Amasya Görüşmeleri

10 Sivas Kongresi'nde "tam bağımsızlık" fikrinin kabul edilmesinde;

- I. Ali Fuat Cebesoy'un Batı Cephesi Komutanlığı'na atanması
- II. Manda ve himaye anlayışının bir daha gündeme gelmeme şartıyla reddedilmesi
- III. Millî cemiyetlerin bir çatı altında birleştirilmesi

kararlarından hangileri kanıt olarak gösterilebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I, II ve III

11 Sevr Antlaşması'na göre;

- Kapitülasyonlardan bütün devletler yararlanacak.
- Boğazlar, Türklerin katılmadığı uluslararası bir komisyon tarafından yönetilecek.
- Azınlıklar askerlik yapmayacaklar, vergi vermeyecekler.

Buna göre Sevr Antlaşması için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Osmanlı Devleti'nin azınlık sorununu çözdüğü
B) Osmanlı Devleti'ne ekonomik özgürlük sağladığı
C) Osmanlı Devleti'nin siyasi varlığını sona erdirdiği
D) Osmanlı Devleti'nin egemenlik haklarını kısıtladığı

12 Son Osmanlı Mebusan Meclisinin kabul ettiği Misak-ı Milli kararlarında; "Millî ve ekonomik gelişmemizi engelleyen her türlü siyasi, adli ve mali sınırlamalar kaldırılmalıdır." denilmiştir.

Alınan bu kararlar öncelikle aşağıdakilerden hangisine karşı çıkmıştır?

- A) Azınlık haklarına
B) Kapitülasyonlara
C) Askeri sınırlamalara
D) Dış borçlara

CEVAPLI
TEST

TEST 12

- 1 Sosyal Bilgiler Öğretmeni Dilan Hanım; Amasya Genelgesi (Tamimi) maddelerini açıklayarak genelgenin özelliklerini öğrencilerin yorumlamasını istemiştir.

Mert: Türk milletine, ulusal bağımsızlığın ve vatanın bütünlüğünün ancak kendi gücü ve çabasıyla sağlanabileceğine yönelik yapılan bir çağrıdır.

Elif: Kurtuluş Savaşı'nın gerekçesi, yöntemi ve amacı açıklanmıştır.

İlayda: Temsil Heyetinin İstanbul Hükümeti adına hareket edeceği açıkca beyan eden bir belgedir..

Emre: Ulusal egemenlik ilkesinden ilk kez burada söz edilmiştir.

Uğur: İlk kez manda ve himaye düşüncesi reddedilmiştir.

Öğrencilerden hangilerinin yaptığı yorumlar doğru değildir?

- A) Mert - Elif B) İlayda - Uğur
C) Emre - Elif D) İlayda - Emre

- 2 Azınlıkların kurduğu zararlı cemiyetlerin amaçları şunlardır:

- Etnik-i Eteryay Cemiyeti: Bizans İmparatorluğu'nu yeniden kurmak. İzmir ve çevresini Yunanistan'a bırakmak
- Mavri Mira Cemiyeti: Bizans İmparatorluğu'nu yeniden kurmak ve Doğu Trakya'yı Yunanistan'a bağlamak
- Hınçak-Taşnak Cemiyeti: Çukurova ve Doğu Anadolu'da Ermeni devleti kurmak
- Pontus Rum Cemiyeti: Doğu Karadeniz Bölgesi'nde bir Pontus devleti kurmak

Buna göre azınlıkların kurdukları cemiyetler ile ilgili aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

- A) Ulusal birliği bozmaya çalıştıkları
B) Millî devletler kurmak için uğraştıkları
C) Tarihi emellerini gerçekleştirmek istedikleri
D) Wilson İlkeleri'ne göre hareket ettikleri

- 3 23 Nisan 1920'de açılan Büyük Millet Meclisi yeni bir devletin kurulmasını sağladığı için "Kurucu Meclis" olarak tarihe geçti. BMM, ulusal egemenlik ilkesini benimsedi. Üyelerinin bir kısmı yeniden seçildi, bir kısmı da İstanbul'da kapatılan Mebusan Meclisinin üyelerinden oluştu. Olağanüstü şartlarda açılan bir meclis 1921 Anayasası ile Milli Mücadele'nin meşru ve hukuki niteliğini güçlendirirken hızlı hareket edebilmek için de "güçler birliği ilkesini" benimsedi.

Yukarıda verilen bilgide "güçler birliği ilkesi" aşağıdaki seçeneklerden hangisiyle açıklanabilir?

- A) Mecliste bütün bölgelerden temsilciler yer almıştır.
B) Meclis, güçlerini birleştiren İtilaf Devletleri'ne karşı mücadele etmiştir.
C) Meclis gücünü İstanbul Hükümeti'nden almıştır.
D) Meclis yasama, yürütme ve yargı yetkilerini kendinde toplamıştır.

- 4 Nisan 1923'e kadar çalışan Birinci Dönem Millet Meclisi, 115 milletvekilinin katılımıyla toplanabilmişti. Meclis; çiftçi, tüccar, avukat, gazeteci, bankacı, memur, asker, tarikat şeyhi, belediye başkanı, aşiret reisi, mühendis, doktor, işçi gibi çeşitli meslek grupları ve toplumsal tabakalardan gelmiş milletvekillerinden oluşuyordu.

Bu durum BMM'nin aşağıdaki hangi özelliğini ortaya koymaktadır?

- A) Yenilikçi
B) Halkçı
C) Milliyetçi
D) Kurucu

5

Yazıyor... yazıyor...

İstanbul'un İşgalini Yazıyor

Misak-ı Millî kararlarının kabul edilmesi üzerine İtilaf Devletleri İstanbul'u resmen işgal ettiler (16 Mart 1920). Hükûmet istifa etti ama meclis kararından dönmedi. Mebusan Meclisi kapatıldı ve milletvekillerinin bir kısmı tutuklandı. Bazı milletvekilleri sürgüne gönderildi.

Buna göre;

- I. Meclisin baskılara rağmen bağımsızlık kararından dönmediği
- II. İşgalcilerin halkın iradesine engel olduğu
- III. Meclisin kapatılmasında İstanbul Hükûmeti'nin etkili olduğu

durumlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

- 6** Osmanlı Devleti 30 Ekim 1918'de Mondros Ateşkes Antlaşması'nı imzalayarak I. Dünya Savaşı'ndan çekilmiş oldu. Ateşkese göre;

(I) Osmanlı ordusu terhis edilecek ve bütün araç, gereç, silah ve cephanelere el konulacak. (II) Tüm telsiz, telgraf hatlarının kontrolü ve bütün demir yollarının denetimi İtilaf Devletleri tarafından sağlanacak. (III) İtilaf Devletleri güvenlikleri tehdit eden bir durum olursa herhangi bir stratejik noktayı işgal edebilecek. (IV) Doğudaki altı ilde (Sivas, Elazığ, Diyarbakır, Erzurum, Bitlis, Van) karışıklık çıkarsa İtilaf Devletleri bu illeri işgal edebilecektir.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerde İtilaf Devletleri ile ilgili aşağıda verilen yorumlardan hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede Anadolu'da yapılacak işgalleri kolaylaştırmayı amaçlamışlardır.
- B) II. cümlede işgallere karşı Türk milletinin birleşerek direnişe geçmesini engellemeye çalışmışlardır.
- C) III. cümlede azınlıklara karşı Türklerin haklarını korumaya çalışmışlardır.
- D) IV. cümlede ileride kurmayı düşündükleri Ermeni devletine zemin hazırlamışlardır.

MİLLÎ BİR DESTAN: YA İSTİKLÂL YA ÖLÜM!

ÜNİTE 3

ÇÖZÜMLÜ
TEST

TEST 1

1

Kurtuluş Savaşı zamanı İnebolu'dan kağnılarla Kastamonu'ya cephane taşınacaktır. Her evden bir kağrı yola çıkacak, erkek varsa erkek yoksa genç veya kadın bu vatan görevini yapacaktır. 1921 yılının son günlerinde Şerife Bacı, dokuz aylık bebeği Elif'le beraber İnebolu'dan kağrıya yüklenen cephaneyi Kastamonu'ya götürmek üzere yola düşer. Hava şartları çok çetindir. Kar, soğuk... Kastamonu kışlasına yaklaştığında top mermileri ıslanmasın diye kazağını mermilerin üzerine örter, yavrusu üşümesin diye kağrının içerisine silahlar arasına otlardan bir döşek yapar, soğuğa daha fazla dayanamayan Şerife Bacı Kastamonu Kışlası yakınlarında silahların üzerine yatmış şekilde donarak hayatını kaybeder küçük kızı ise kurtarılır. Bu mücadelesi onu Kurtuluş Savaşı'nın kahramanları arasında yer almasını sağlamıştır.

Buna göre Şerife Bacı;

- I. Azmi, kararlılığı ve cesaretiyle Kurtuluş Savaşı'nın unutulmazlarından biri olmuştur.
- II. Bağımsızlık yolunda bir destan yazmıştır.
- III. Vatanın kurtuluşunu her şeyin üstünde tutmuştur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) II ve III C) I ve II D) I, II ve III

ÇIKMIŞ SORU

- 2 Aşağıda Urfa direnişine öncülük eden “Onikiler”in, Fransız işgal komutanına gönderdiği notadan bir bölüm yer almaktadır: “Biz Urfa Sancağı halkı barışsever insanlarız. Bin yıldan beri bu topraklarda hür olarak yaşıyoruz. Topraklarımıza göz dikenleri hep pişman etmişizdir. Şimdiye dek sizin buraya belli süre için geldiğinizi sanıyorduk. Fakat bayraklarımızı indirmeniz, sizin Urfa’yı işgal niyetinde olduğunuzu gösteriyor. Bu kötü niyetinizi gördük ve biz Urfalılar, sizi bu topraklardan atmak için bütün gücümüzle çalışmaya yemin ettik. Bizi on iki kişi sanıyorsunuz. Oysaki bu rakam gerçek sayımızın yanında çok küçük kalır. Zira Urfalılar sizleri buradan çıkarmaya yediden yetmişe kadar yemin etmişlerdir.”

Buna göre Urfa halkı için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Millî egemenliği benimsemişlerdir.
 B) Anadolu’daki ilk silahlı direnişi başlatmışlardır.
 C) İstanbul Hükûmeti ile birlikte hareket etmişlerdir.
 D) Bölgelerini düşman işgalinden kurtarmaya kararlıdır.

3 **Sevr Antlaşması’nda yer alan,**

- I. Doğu Anadolu’da iki yeni devlet kurulacak.
 II. Kapitülasyonlardan bütün devletler yararlanabilecek.
 III. Osmanlı ordusu elli bin yedi yüz kişi ile sınırlandırılacak.
 IV. Azınlıklara geniş haklar verilecek.

maddelerinden hangisi ekonomik bağımsızlığımızı yok etmeye yöneliktir?

- A) I B) II C) III D) IV

- 4 Maarif Vekâleti (Eğitim Bakanlığı) Kütahya-Eskişehir Savaşları devam ederken 15 Temmuz 1921’de Ankara’da Darülmualimin Mektebinin (Erkek Öğretmen Okulu) konferans salonunda Maarif (Eğitim) Kongresi’ni topladı. Mustafa Kemal kongreye savaşın en zorlu günlerinde cepheden gelerek katılmış ve çok önemli bir açılış konuşması yapmıştır. Konuşmasında eğitim sistemi planlanırken millî kültüre sahip çıkılması, Türk kültürüne zarar verilmemesi ve çağdaşlıktan uzak düşülmemesi gerektiğine vurgu yapmıştır.

Buna göre Mustafa Kemal’in eğitim alanında uygulanmasını istediği temel ilke aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çağdaş ve millî olması
 B) Her yönüyle Avrupa kültürünü yansıtmaması
 C) Siyasi ve ekonomik niteliklere dayanması
 D) Dini esaslara dayalı olması

- 5 1884’te İzmir’de doğdu. Başarılı bir öğrencilik ve askerlik kariyerine sahip olan İsmet İnönü, 1920’de Anadolu’ya geçerek Millî Mücadele’ye katıldı. Yunanlara karşı Birinci İnönü ve İkinci İnönü savaşlarını kazandı. Mudanya Ateşkesi ve Lozan Barış Görüşmeleri’ni başarıyla yürüttü. Genel Kurmay Başkanlığı, Dışişleri Bakanlığı ve Başbakanlık yapan İsmet İnönü, Atatürk’ün ölümü ile cumhurbaşkanı seçildi. 1950’ye kadar bu görevini sürdürdü. 25 Aralık 1973’te vefat etti.

İsmet İnönü’nün hayat hikâyesi dikkate alındığında aşağıdaki ifadelerden hangisinin doğru olduğu söylenemez?

- A) Devlet yöneticiliği yaptığı
 B) Millî Mücadele’ye katkıda bulunduğu
 C) Askeri ve siyasi başarılar elde ettiği
 D) Atatürk’ün ölümünden sonra siyasi faaliyetlere başladığı

- 6 1921'de yapılan Moskova Antlaşması'na göre;
- Sovyetler Birliği, milli sınırlar içerisinde yer alan Batum'un Gürcistan'a bırakılması şartıyla Misak-ı Milli'yi tanıdı.
 - Kars, Ardahan ve Artvin Türkiye'ye, Batum Gürcistan'a, Nahçıvan Azerbaycan'a bırakıldı.
 - Sovyetler Birliği, Sevr Antlaşması'nı ve Çarlık Rusya ile Osmanlı Devleti arasında yapılan antlaşmaları geçersiz saydı. Aynı zamanda kapitülasyonlardan da kendi isteği ile vazgeçti.

Buna göre Moskova Antlaşması hakkında aşağıda verilen bilgilerden hangisinin doğru olduğu söylenemez?

- A) TBMM Hükûmeti büyük bir devletle eşit koşullarda antlaşma imzalamıştır.
- B) Büyük bir devlet Misak-ı Milli'yi tanımıştır.
- C) Batum'un Gürcistan'a bırakılmasıyla Misak-ı Milli'den taviz verilmiştir.
- D) TBMM Hükûmeti İtilaf Devleti tarafından resmen tanınmıştır.

- 7 Mustafa Kemal tarafından yayımlanan Tekâlif-i Milliye Emirleri'nin amacı; orduyu insan, taşıt, araç-gereç bakımından desteklemek ve ordunun gerekli yiyecek ve giyecek ihtiyacını sağlamaktı. Komisyonlar Türk halkından topladıkları eşyaları, savaştan sonra bedelleri ödenmek üzere almış ancak Türk halkı böyle bir beklenti içine girmemişti. Türk halkının bu tutumu, ulusun büyük bir dayanışma içinde olduğunun en büyük kanıtıydı. Böylece Türk ulusu vatanını kurtarabilmek için büyük bir fedakârlık örneği sergilemişti.

Buna göre Tekalif-i Milliye Emirleri'nin uygulanması aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?

- A) Halkın emirlere uymak zorunda bırakıldığı
- B) Milli Mücadele'nin topyekün bir seferberlik hareketi olduğu
- C) Mustafa Kemal'in yasa dışına çıktığı
- D) TBMM tarafından çıkarılan bir yasa olduğu

- 8 Mustafa Kemal Büyük Millet Meclisi Başkanı sıfatıyla gönderdiği resmî telgrafta Batı Cephesi Komutanı ve Genelkurmay Başkanı İsmet Paşa'ya, "Siz orada yalnız düşmanı değil, milletin mâkus talihini de yendiniz. Düşman çizmesi altındaki kara yazılı topraklarımızla birlikte bütün yurt bugün, en kıyıda köşede kalmış yerlerine dek zaferinizi kutluyor. Düşmanın yurdumuzda yayılma tutkusu, azim ve yurtseverliğinizin yalçın kayalarına başını çarparak paramparça oldu." demişti.

Mustafa Kemal'in telgraftaki açıklaması dikkate alındığında aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Düşmanın amacına ulaşamadığı
- B) Vatan sevgisinin galip geldiği
- C) Milletin kötü giden kaderinin değiştiği
- D) Düşmana karşı savunmadan taarruza geçildiği

9 ...

Reis Bey başını salladı:

"Elbette. En mühimi de etrafınıza Kuvâ-yı Millîye'nin çete olmadığını, Kurtuluş Ordusu'nun çekirdeği olduğunu yaymaktır. Eli silah tutanlar gider katılır, kalanlar da karınca karınca para ve mal yardımında bulunur. Aranızda bir heyet kurun; üç beş kuruş, bir kalıp sabun, bir çift çorap, bir çaputun bile değeri vardır. Toplayın, verin. Önümüz kış. Düşman boyuna ilerliyor. Yakında büyük çarpışmalar başlayacak. Ne kadar kuvvetli olursak o kadar dayanabiliriz. Dayandıkça da derlenip toparlanırsınız..."

Yukarıdaki açıklama dikkate alındığında Kuvâ-yı Millîye hakkında aşağıda verilen bilgilerden hangisinin doğru olduğu söylenemez?

- A) Eli silah tutan herkesin katılabildiği birlikler olduğu
- B) İhtiyaçlarının halk tarafından karşılandığı
- C) TBMM tarafından oluşturulduğu
- D) Düzenli ordunun temelini oluşturduğu

10 Mudanya Ateşkes Antlaşması ile Doğu Trakya, İstanbul ve Boğazlar savaş yapılmadan geri alınmıştır. Sevr Antlaşması'nın geçersizliği kanıtlanmış, Misak-ı Milli büyük ölçüde gerçekleşmiştir. Boğazlar ve İstanbul'un TBMM yönetimine bırakılmasıyla başta İngilizler olmak üzere İtilaf Devletleri Osmanlı Devleti'ni hukuken yok saymış, yeni Türk devletinin varlığını kabul etmişlerdir. Bu sayede barış ortamına zemin hazırlanmış ve dış devletlerle olan ilişkilerde anlaşma yoluna gidilmiştir.

Buna göre Mudanya Ateşkes Antlaşması hakkında aşağıda verilen yargılardan hangisinin doğru olduğu söylenemez?

- A) Türk Bağımsızlık Savaşı'nın zaferle sonuçlandığını gösteren diplomatik belgedir.
- B) İşgal altındaki bazı toprakların geri alınmasını sağlamıştır.
- C) Kurtuluş Savaşı'nda diplomatik süreç başlamıştır.
- D) Boğazlar bugünkü statüsüne kavuşmuştur.

11 İtilaf Devletleri düzenli ordunun Birinci İnönü Savaşı'ndaki başarılarından sonra Anadolu topraklarını Sevr Antlaşması'nın hükümlerine göre paylaşılmasının mümkün olmadığını anladılar. Bunun üzerine TBMM'nin daha fazla güçlenmesine fırsat vermeden bu durumu kendi çıkarlarına göre çözmek istediler. Bunun için Sevr Antlaşması'nın bazı maddelerini değiştirip yeni şekliyle Türklere kabul ettirmek istediler. Bu doğrultuda Londra'da bir konferans düzenlediler.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) İtilaf Devletleri silah gücü ile elde edemedikleri başarıyı diplomatik yollarla gerçekleştirmek için harekete geçmişlerdir.
- B) Askeri başarılar diplomatik gelişmelere yol açmıştır.
- C) Millî Mücadele'nin başarıya ulaşmasının önüne geçilmeye çalışılmıştır.
- D) Diplomatik çabalardan önemli sonuçlar çıkarılmıştır.

12 İtilaf Devletleri blokunda yer alan Rusya 1917'de Bolşevik İhtilali sonucu savaştan çekilmişti. Rusya'da yeni kurulan rejime Avrupalı ülkeler düşmanca bir tutum takındılar. Sovyetler Birliği adını alan Rusya, İtilaf Devletlerine karşı savaşan Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükümeti'ne siyasi ve ekonomik destek veriyordu. Anadolu'nun İtilaf Devletlerinin eline geçmesi Sovyetler Birliği'nin varlığı için büyük bir tehditti. Bu nedenle TBMM Hükümeti ile iyi ilişkiler kurmak isteyen Sovyetler Birliği bir bildiri yayımlayarak Misak-ı Milli Kararları'nı kabul ettiğini bildirdi ve TBMM ile diplomatik ilişkileri başlattı.

Buna göre TBMM ile Sovyetler Birliği arasında diplomatik ilişkilerin gelişmesinde aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu savunulamaz?

- A) Rusya'da yönetim değişikliğinin yaşanması
- B) Türk ve Rus tarafının ortak düşmanlarının olması
- C) Sovyet Rusya'nın TBMM'yi çıkarları doğrultusunda yönlendirmesi
- D) Sovyetler Birliği'nin Türk tarafının toprak bütünlüğünü kabul etmesi

13 TBMM ile Ermeniler arasında imzalanan Gümrü Antlaşması TBMM'nin imzaladığı ilk antlaşmadır. Türkiye adı ilk kez bu antlaşmada resmi olarak kullanılmış ve antlaşma ile Ermeniler TBMM'yi tanıyan ilk millet olmuştur. Ancak Sovyet Rusya Ermenistan topraklarını işgal edince antlaşma yürürlüğe girmemiştir.

Yalnız bu bilgiye göre;

- I. TBMM'nin uluslararası alanda ilk siyasi başarısıdır.
- II. TBMM bölgede Sovyet Rusya ile siyasi mücadeleye girişmiştir.
- III. Ermeniler Anadolu üzerindeki isteklerinden kesin olarak vazgeçmiştir.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) Yalnız III

ÇÖZÜMLÜ
TEST

TEST 2

- 1 29 Ekim 1919'da Maraş'a Fransız birliklerinin girişinden sadece iki gün sonra aralarında Ermenilerin de bulunduğu bazı Fransız askerleri Türk kadınlarının yolunu kestiler. "Burası artık Türklerin değildir. Fransız ülkesinde peçe ile gezilmez!" diyerek içlerinden birinin peçesini yırttılar. Olay yerinde toplanan halkın protestolarına ateşle karşılık verip bazı kişileri yaralayan Fransızlara karşı Sütçü İmam, tabancasıyla ateş açıp olayı başlatan Fransız askerini öldürüp bölgede direniş hareketinin kıvılcımını ateşlemiş oldu.

Yukarıda verilen "Burası artık Türklerin değildir. Fransız ülkesinde peçe ile gezilmez!" ifadesi aşağıdakilerden hangisini kanıtlar niteliktedir?

- A) Bağımsızlığın kaybedildiğini ve işgalin açık bir şekilde beyan edildiğini
B) Türklerin bölgede azınlık konumunda olduğunu
C) Toplumda kişisel çıkarların ulusal çıkarların önüne geçtiğini
D) Fransızların bölgede kalıcı olmadığını

- 2 Maraş Kalesi'ndeki Türk bayrağı indirilip yerine Fransız bayrağı çekilince Rıdvan Hoca'nın "Özgürlüğü olmayan bir milletin cuma namazı kılması doğru olamaz!" sözü ile Maraş halkı yürüyüşe geçti ve kaleye tekrar Türk bayrağı asıldı.

Yukarıda verilen "Özgürlüğü olmayan bir milletin cuma namazı kılması doğru olamaz!" ifadesi dikkate alındığında aşağıdaki yorumlardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Din ile devlet işlerinin ayrı tutulmasının yararlı olacağı
B) Bağımsızlığın olmadığı yerde dini özgürlüğün mümkün olmadığı
C) Siyasi ve askeri tedbirlerin yanında dinin önemli olmadığı
D) Hoşgörülü olmanın zararlı sonuçlarının olduğu

- 3 Mustafa Kemal "Bayrak Olayı"ndan sonra verdikleri mücadeleden dolayı Maraşlıları şu sözlerle kutlamıştır: "Maraşlılar bu kahramanca savunmaları ile millet davasının büyüklük ve yüceliğini; ulusumuzun, bağımsız olarak yaşamak konusundaki iradelerini bütün dünyaya karşı ilan ettiler."

Buna göre Mustafa Kemal'in "millet davası" ifadesi ile;

- I. bağımsız yaşama,
II. esarete karşı çıkma,
III. direniş başlatarak teslim olmama

düşüncelerinden hangilerini dile getirdiği istemiştir?

- A) I, II ve III
B) I ve II
C) I ve III
D) II ve III

4

- TBMM, Antep'e olağanüstü gayretinden ötürü "Gazi" unvanını verdi. (8 Şubat 1921)
- Halkın kahramanca direnişinden dolayı Maraş'ın adı TBMM'nin aldığı bir kararla "Kahramanmaraş" olarak değiştirildi. (7 Şubat 1973)
- Urfa dillere destan direnişinden dolayı "Şanlıurfa" adını aldı. (22 Haziran 1984)

Yukarıdaki gelişmelere göre aşağıdaki ifadelerden hangisine ulaşamaz?

- A) Bölgesel direnişlerde halkın önemli başarılar elde ettiği
B) Halkın elde ettiği başarıların meclis tarafından ödüllendirildiği
C) Güney Cephesi'nde halkın büyük bir direniş sergilediği
D) Ulusal mücadeleden kopuk bir direniş sergilendiği

- 5 Mustafa Kemal Doğu Cephesi'nde Ermenilere karşı yapılan mücadelenin gerekçesini şu sözlerle vurgulamıştı:

“Biliyorsunuz ki Mondros Ateşkes Antlaşması'ndan beri Ermeniler, Ermenistan hayalleri için sınıra yakın yerlerde Türkleri toptan öldürmekten vazgeçmiyorlardı. 1920'nin sonbaharında Ermeni kıyımı dayanılmaz bir noktaya geldi. Ermeniler üzerine yürümeye karar verdik. 9 Haziran 1920'de doğu bölgesinde geçici seferberlik ilan ettik.”

Mustafa Kemal'in bu açıklaması dikkate alındığında Türk - Ermeni mücadelesinin başlamasında;

- I. Ermenilerin zorunlu göçe tabi tutulması,
- II. Ermenilerin Türklere yönelik katliamlar yapması,
- III. TBMM'nin sınırlarını genişletmek istemesi

durumlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) I ve II D) I, II ve III

- 6 Gümrü Antlaşması, TBMM Hükûmeti'nin uluslararası alandaki ilk siyasi başarısıdır. Bağımsız bir devlet olan Ermenistan bu antlaşmayla TBMM'yi resmen tanımış oldu. Ayrıca Ermenistan, Doğu Anadolu topraklarına yönelik isteklerinden vazgeçerek Sevr Antlaşması'nı reddetmiştir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) TBMM Hükûmeti ilk kez bir devlet tarafından tanınmıştır.
B) TBMM uluslararası alanda siyasi bir başarı elde etmiştir.
C) Ermenistan Misak-ı Milli'yi tanımıştır.
D) Bu antlaşma ile Ermenistan devleti resmen kurulmuştur.

ÇIKMIŞ SORU

- 7 Aşağıda TBMM ile Sovyetler Birliği arasında imzalanan Moskova Antlaşması'nın bazı maddeleri verilmektedir.

- Taraflar herhangi birine zorla kabul ettirmek istenen bir antlaşmayı tanımayacaktır.
- Kars, Ardahan ve Artvin Türkiye'ye; Batum Gürcistan'a bırakılacaktır.
- Boğazlar meselesi Karadeniz'e kıyısı olan devletlerle yapılacak bir konferansta görüşülecektir.
- Kapitülasyonlar her iki ülkenin gelişmesini olumsuz etkilediğinden kaldırılacaktır.

Buna göre Moskova Antlaşması'nın sonuçları hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) TBMM'nin uluslararası alandaki ilk siyasi zaferidir.
B) Millî Mücadele'nin Doğu Cephesi başarı ile kapanmıştır.
C) Sovyetler Birliği, Sevr Antlaşması'nın geçersizliğini kabul etmiştir.
D) Boğazlar konusu Avrupalı devletlerin görüşleri çerçevesinde çözümlenmiştir.

- 8 Başkomutanlık görevi verildikten sonra Mustafa Kemal, ilk iş olarak orduyu güçlendirmek için harekete geçti. Ordunun asker sayısını arttırmak, taşıt bakımından eksiklikleri gidermek, yiyecek ve giyecek ihtiyacını karşılamak için Tekalif-i Milliye Emirleri'ni yayımladı.

Buna göre Mustafa Kemal'in Tekalif-i Milliye Emirleri'ni,

- I. yeni bir savaş için hazırlık yapma,
- II. ordunun eksiklerini tamamlama,
- III. meclisin yetkilerini sınırlama

amaçlarından hangilerini gerçekleştirmek için çıkardığı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) I ve II D) I, II ve III

- 9 Anadolu'da kurulan yeni hükûmetin başarı sağlaması Rusya için önemliydi. TBMM de İtilaf Devletlerine karşı müttefik arayışındaydı. TBMM Hükûmeti'nin tanınma isteği, Millî Mücadele için gerekli silah ve paraya duyulan ihtiyaç ve doğu sınırının güvenliği TBMM Hükûmeti'ni Sovyet Rusya'ya yakınlaştırdı.

Buna göre Türk-Sovyet yakınlaşmasında aşağıdaki gelişmelerden hangisinin etkili olduğu söylenemez?

- A) İki tarafın düşmanlarının ortak olması
B) İki ülkenin yönetim şeklinin aynı olması
C) TBMM'nin dış yardıma ihtiyaç duyması
D) TBMM'nin uluslararası alanda tanınma isteği

- 10 Bağımsızlık mücadelesinde önemli bir payı olan Kuvâ-yı Milliye'nin bazı özellikleri şunlardır:

- Düzenli ordu özelliğine sahip değillerdir.
- Terhis edilmiş ordunun subay ve erlerinin dışında; aydınlar, gençler, efeler ve diğer gönüllülerden oluşan birliklerdi.
- Tüm ihtiyaçları halk tarafından karşılanmıştır.
- Bazı Kuvâ-yı Millîyeciler kişisel çıkarları için zaman zaman halka karşı baskı ve zor kullanmışlardır.

Buna göre Kuvâ-yı Millîye hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Belirli bir merkezden yönetilmedikleri
B) Toplumun farklı kesimlerinin biraraya gelmesiyle oluştukları
C) Osmanlı Hükûmeti tarafından kuruldukları
D) Olumlu özellikleri olduğu gibi olumsuz yönlerinin de olduğu

SORULAR

TEST 3

- 1 Mustafa Kemal, Başkomutanlık Yasası'nın kendisine verdiği olağanüstü yetkiyle ilk iş olarak; geri çekilmiş, morali bozulmuş ve maneviyatı azalmış ordunun ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla Tekalif-i Millîye Emirleri'ni yayımlamıştır.

Bu emirlere göre;

- Her aile birer takım çamaşır, birer çift çorap ve çarık verecektir.
- Halkın ve tüccarın elinde bulunan, askerlerin ihtiyacına uygun malların yüzde kırkına, bedeli sonradan ödenmek üzere el konulacaktır.
- Bütün araç-gereç ve binek hayvanlarının yüzde kırkına el konulacak; ülkedeki bütün demirci, marangoz, terzi, dökümcü, nalbant ve zanaarkârlar ordunun emrine girecektir.

Buna göre aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

- A) Millî Mücadele Dönemi'nde halk topyekün mücadele etmiştir.
B) Mustafa Kemal olağanüstü bir yetkiyle donatılmıştır.
C) Ordunun ihtiyaçları halk tarafından karşılanmıştır.
D) Kuva-yı Millîye birlikleri oluşturularak düşmana karşı mücadele edilmiştir.

- 2
- Ateşten Gömlek - Halide Edip Adivar
 - Küçük Ağa - Tarık Buğra
 - Esir Şehrin İnsanları - Kemal Tahir

Yukarıdaki eserlerin ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yabancı yazarlardan etkilenilerek yazılmaları
B) Mustafa Kemal'in hayatını konu alan eserler olmaları
C) Kurtuluş Savaşı'nı konu alan eserler olmaları
D) İnkılaplara karşı çıkan isyanları işlemeleri

3

İstiklâl Savaşı'nın en önemli dönemeçlerinden olan 1. ve 2. İnönü savaşlarının tam olarak nerede, ne şekilde gerçekleştiğini çoğu kişi bilmez. Sadece birer kahramanlık hikâyesi olarak kalır hafızalarda. Metristepe, İnönü Muharebeleri'nin en şiddetli anlarının yaşandığı çok stratejik bir yerdir. Yörede sayısız tepe bulunmakta ama coğrafyaya en hâkim konumdaki yükselti burası. Zirvesinden bakıldığında Eskişehir, Kütahya, Söğüt, Bozüyük bölgeleri ayaklarınızın altında kalıyor. Bu noktayı zaptetmek ve elde tutabilmek için Türk Yunan kuvvetleri arasında çok çetin mücadeleler yaşanır. Mustafa Kemal, 1 Nisan 1921'de burayı ele geçiren İsmet Paşa'ya gönderdiği telgrafta "Siz orada yalnız düşmanı değil, milletin makûs talihini de yendiniz." diye yazar. Bugün tepenin tam ortasında, şehit düşenler anısına dikilmiş bir anıt yer almaktadır. Arabayla anıta yaklaşırken geçtiğiniz, pek dikkat çekmeyen köylerin o dönemde çok önemli roller oynadığı da bir gerçek. Burada tarih kafanızda canlanmaya başlıyor.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Metristepe'de Türk milletinin kötü kaderini değiştiren bir mücadele sergilenmiştir.
- B) İnönü savaşlarının kırılma noktası Metristepe'deki çetin mücadelede yaşanmıştır.
- C) Metristepe Anıtı o gün yaşanan büyük zaferin önemli bir simgesidir.
- D) İnönü Savaşları Türk ordusunu savunmadan taarruza geçirmiştir.

- 4 Mustafa Kemal TBMM'ye doğrudan çağrı yapılmazsa İstanbul Hükûmeti'ne bağlı bir heyet olarak Londra Konferansına katılmayacaklarını, Sadrazam Tefrik Paşa'ya 27 Ocak 1921'de gönderdiği şu telgrafla açıkça belirtti:

"TBMM Hükûmeti barış ve esenliği gerçek bir içtenlikle dilediğini açıklamış ve yalnız millî haklarının tanınmasından öteye geçmeyen koşullarını birçok kez duyurmuş ve bu haklar tanınırsa önerilecek görüşmelere hazır olduğunu bildirmiştir. İtilaf Devletleri, Londra'da toplayacakları konferansta doğu sorununu adalet ve hak çerçevesi içinde çözümlenmeye karar vermişlerse çağrılarını TBMM Hükûmeti'ne doğrudan doğruya göndermelidirler..."

Buna göre Mustafa Kemal'in TBMM Hükûmeti'nin doğrudan konferansa davet edilmesini istemesi;

- I. uluslararası alanda tanınma,
- II. İstanbul Hükûmeti'nin denetiminde olmadığını gösterme,
- III. savaşı sürdürmede kararlı olduğunu gösterme

amaçlarından hangileri ile açıklanabilir?

- A) Yalnız I B) I ve II
C) I, II ve III D) Yalnız III

- 5 TBMM'nin bağımsızlık isteklerine karşılık İtilaf Devletleri, Sevr Antlaşması'nın hafifletilmiş biçimini dayatınca konferanstan bir sonuç çıkmadı. Ancak TBMM, İtilaf Devletlerine kendi varlığını resmen tanıtmış, savaşı tek çare olarak görmediğini kanıtlamış ve Misak-ı Milli'yi dünya kamuoyuna duyurmuştur.

I. İnönü Muharebesi sonunda düzenlenen Londra Konferansı ile ilgili yukarıda verilen bilgiler dikkate alındığında aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) TBMM Hükûmeti'nin kazançlı çıktığı
B) İtilaf Devletlerinin Türk tarafını tavize zorladığı
C) TBMM'nin varlığının kabul edildiği
D) İşgal güçlerinin Sevr Antlaşması'ndan vazgeçtiği

- 6 Türk-Afgan Dostluk Antlaşması'nın (1 Mart 1921) bazı maddeleri aşağıda verilmiştir.

- Her iki devlet birbirinin bağımsızlığını tanıyacaktır.
- Emperyalist devletlerin bir tarafa saldırması durumunda öteki devlet de bunu kendine saldırı sayacak ve saldırıyı gidermek için mücadele edecektir.
- Türkiye Afganistan'a kültür alanında yardım edecek, öğretmen ve subay gönderecektir.

Bu maddeler dikkate alındığında, aşağıdaki yorumlardan hangisinin doğru olduğu söylenemez?

- A) TBMM'nin Afganistan tarafından tanındığı
B) Ortak hareket etme konusunda anlaşma sağlandığı
C) Kültürel ve askeri alanda iş birliği yapıldığı
D) TBMM'nin Afganistan'ın üstünlüğünü kabul ettiği

- 7 Fransız karargâhına saldırı için görevlendirilen müfreze 1 Temmuz 1920'de harekete geçmiş fakat bu arada askerlerde bir duraklama olmuştur. Bunun üzerine, "Ben kadın olduğum hâlde ayakta duruyorum da siz erkek olduğunuz hâlde yerlerde sürünmekten utanmıyor musunuz?" diyerek çıkışan Tayyar Rahmiye, karargâhın alındığını göremeden şehit düşmüştür.

Bu durum Türk kadınının bağımsızlık yolunda;

- I. kararlı ve dirençli olma,
- II. şehadeti göze alma,
- III. annelik duygusuyla hareket etme

özelliklerinden hangilerini sergilediğini göstermektedir?

- A) Yalnız I B) I ve II
C) I, II ve III D) Yalnız III

8 Moskova Antlaşması'nın bazı özellikleri şunlardır:

- Sovyet Rusya Misak-ı Milli'yi resmen tanımıştır. Türkiye terimi Misak-ı Milli ile çizilen sınırları kapsar.
- Her iki taraftan birinin tanımadığı bir antlaşmayı öteki taraf da tanımayacaktır.
- Osmanlı Devleti'yle Çarlık Rusya arasındaki antlaşmalara dayanan parasal vb. yükümlülükler yok sayılmıştır.
- Sovyet Rusya kapitülasyonlardan vazgeçmiştir.

Yukarıdaki maddeler dikkate alındığında aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

- Sovyet Rusya Sevr Antlaşması'nın geçersiz olduğunu kabul etmiştir.
- İki ülkenin sınırları konusunda anlaşma sağlanamamıştır.
- İki devlette de yönetim değişikliği olmuştur.
- Sovyet Rusya TBMM'nin ekonomik bağımsızlığını kabul etmiştir.

9 Mustafa Kemal'in Batı Cephesi Komutanı İsmet Paşa'ya telgrafı:

"Bütün dünya tarihinde, sizin İnönü Meydan savaşlarında yüklendiğiniz görev kadar ağır bir görev yüklenmiş komutan pek azdır... Siz orada yalnız düşmanı değil, milletin mâkus talihini de yendiniz. Düşman işgali altındaki kara yazılı topraklarımızla birlikte bugün bütün ülke, en kıyıda köşede kalmış yerlerine dek zaferinizi kutluyor."

Büyük Millet Meclisi Başkanı Mustafa Kemal'in İkinci İnönü Muharebesi sonunda gönderdiği telgrafta yer alan "... Siz orada yalnız düşmanı değil, milletin makus talihini de yendiniz." ifadesiyle ilgili aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılabilir?

- Türk ulusunun gelecekle ilgili ümitlerinin arttığı
- Siyasi ve askeri yenilgilerin artık asla olmayacağı
- Yeni ve daha kapsamlı bir savaşın beklendiği
- Düşmanın saldırı gücünü tamamıyla kaybettiği

10 Gümrü Antlaşması'nın bazı önemli maddeleri şunlardır:

- Ermenistan TBMM'yi tanıyacaktır.
- Kars, Sarıkamış, Kağızman, Iğdır, Oltu ve Kulp TBMM Hükûmeti'ne bırakılacaktır.
- Ermenilerden Türklere karşı silah kullanmamış olanlar Türkiye'ye geri dönebilecektir.
- İsteyen Ermeniler Türkiye'den göç edebilecektir.

Buna göre,

- Ermenistan'ın TBMM Hükûmeti'ni resmen tanıdığı
- Türk - Ermeni ilişkilerinde olumlu gelişmelerin yaşandığı
- Ermenistan Devleti'nin Sovyet Rusya'ya bağlandığı

sonuçlarından hangilerinin ortaya çıktığı söylenebilir?

- I, II ve III
- II ve III
- I ve II
- I ve III

11 Güney Cephesi'nde Antalya ve çevresini işgal eden İtalyanlar ile Türk kuvvetleri arasında sıcak bir çatışma yaşanmadı. Paris Barış Konferansı'nda hayal kırıklığına uğrayan İtalyanlar, Yunanlara karşı kazanılan II. İnönü Savaşı'ndan sonra geri çekilmeye başladılar ve Sakarya Zaferi'nden sonra Anadolu'dan tamamen ayrıldılar.

Bu gelişmeler;

- askeri başarıların İtalya'nın tutumunu etkilediği,
- İtalyanların umduklarını bulamadıkları,
- düzenli ordulara yenilen İtalya'nın çekilme sürecini hızlandırdığı

durumlarından hangileriyle açıklanabilir?

- I, II ve III
- Yalnız III
- II ve III
- I ve II

ÇÖZÜMLÜ
TEST

TEST 4

1

- Sovyetler Birliği'nin TBMM Hükûmeti'ni resmen tanınması
- İzmir'in işgalden kurtarılması
- Fransa'nın TBMM'yle Ankara Antlaşması'nı imzalaması sonucunda İngiltere ile birlikteliğinin bozulması

Aşağıdaki savaşlar yukarıdaki gelişmelerle eşleştirildiğinde hangisi dışarıda kalır?

- A) Sakarya Savaşı B) Büyük Taarruz
C) I. İnönü D) II. İnönü

2

Türk ordusu, Mustafa Kemal'in emriyle 4 Temmuz'da Sakarya Irmağı'nın doğusuna çekildi. Mustafa Kemal ordunun geri çekilmesini şu gerekçelere dayandırıyor:

"Orduyu Eskişehir'in kuzey ve güneyinde topladıktan sonra düşman ordusuyla araya büyük bir mesafe koymak gerekir ki orduyu derleyip, toplayıp güçlendirebilelim. Düşman hiç durmadan ilerlerse hareket üssünden uzaklaşacak ve yeniden destek örgütleri kurmak zorunda kalacak; her hâlde ummadığı birçok zorlukla karşılaşacaktır. Buna karşılık bizim ordumuz toplu bulunacak ve daha elverişli koşullar içinde olacaktır."

Buna göre Türk ordusunun Sakarya Irmağı'nın doğusuna çekilmesi;

- düşmandan uzaklaşarak yeniden toparlanma,
- düşmanı bulunduğu savunma mevzilerinden çıkarma,
- daha elverişli koşullar oluşturma

amaçlarından hangileriyle açıklanabilir?

- A) Yalnız III B) I, II ve III
C) I ve II D) II ve III

3

İngiliz Parlamentosu'nda yaşanan bir tartışmada, dönemin İngiltere Başbakanı Lloyd George bir konuşma yapmıştı. Avam Kamarası'nın çoğunluğu ve emperyalist siyasetin güçlü temsilcisi Lloyd George'u şiddetle alkışladı. Walter Guinness (Voltır Gines) yanındaki milletvekiline; "Başbakan bütün siyasi sermayesini Yunan atına yatırmış görünüyor. Bu at kazanamazsa iflas edecek." dedi.

Walter Guinness bu sözleriyle;

- Yunanlıların İngilizler tarafından desteklenmediği,
- İngilizlerin dünya siyasetinde yalnız kaldığı,
- İngilizlerin tüm ümitlerini Yunanlılara bağladığı

durumlarından hangilerini anlatmak istemiştir?

- A) I ve III B) I, II ve III
C) Yalnız I D) Yalnız II

4

Mustafa Kemal Sakarya Savaşı'nda atından düşerek yaralandığı hâlde savaşı cephe karargâhından idare etti. Türk ordularının Başkomutanı Mustafa Kemal savaşın en kritik noktasında şu tarihi emri verdi. "Hattı müdafaa (savunma hattı) yoktur, sathı müdafaa (savunma alanı) vardır. O sath (alan) bütün vatandır. Vatanın her karış toprağı milletin kanyıyla sulanmadıkça bırakılamaz."

Mustafa Kemal'in bu sözlerle aşağıdakilerden hangisini ifade ettiği söylenemez?

- A) Savunmanın vatanın bir bölgesiyle sınırlanmayacağını
B) Tüm yurdun savunulacağını
C) Savaşın sınırlı bir hat üzerinde yapılmayacağını
D) Savaşın kısa sürede bitirileceğini

ÇIKMIŞ SORU

- 5 Yurdun her tarafından iki yüz elli kadar öğretmenin katıldığı Maarif Kongresi hakkında Mustafa Kemal: "Cephede ordu Yunanlarla mücadele ederken Ankara'da muallimler ordusu cehalete karşı müdafaa programı hazırlıyor. Harp ve maarif cephelerinin ikisinde de faaliyetler var. Millî ordu vatandan düşmanı, muallim ordusu da cehalet ve zulmeti kovacak, iki hizmetin aynı zamanda gerçekleşmesi ulvî bir tesadüftür..." ifadelerini kullanmıştır.

Buna göre Maarif Kongresi hakkında,

- I. Cephede kazanılan başarılar eğitimden daha önemli görülmüştür.
- II. Kurtuluş Savaşı devam ederken toplanmıştır.
- III. Temsiliyet açısından ulusal nitelik taşımaktadır.
- IV. Ülkedeki eğitim kurumları Millî Eğitim Bakanlığına bağlanmıştır.

Çıkarımlarından hangileri yapılabilir?

- A) I ve II B) I ve IV
C) II ve III D) III ve IV

- 6 Sakarya Savaşı sonrası 20 Ekim 1921'de, Fransa ile Ankara Antlaşması imzalanınca Fransa ile olan savaş sona erdi. Ankara Antlaşması'yla Hatay Fransa yönetimindeki Suriye'ye bırakıldı. Türkçenin resmi dil olması ve Türk kültürünün gelişimine yardımcı olunması şartlarıyla Hatay'da özel bir yönetim kuruldu.

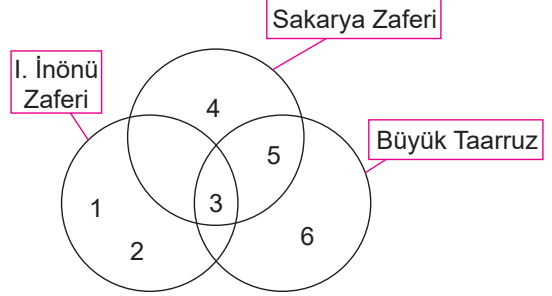
Buna göre Ankara Antlaşması ile;

- I. Misak-ı Milli'den ilk tavizin verildiği
- II. Hatay'daki Türklerin kültürel haklarının korunduğu
- III. Hatay'ın ülke sınırları dışında kaldığı

sonuçlarından hangilerinin ortaya çıktığı söylenebilir?

- A) Yalnız III B) I, II ve III
C) I ve II D) II ve III

- 7 Aşağıdaki savaşlar ile ilgili gelişmeler karışık olarak yerleştirilmiştir:

- 1 Düzenli ordunun son zaferidir.
- 2 Yunanlılara karşı kazanılmıştır.
- 3 Batı Cephesi savaşlarıdır.
- 4 Fransızlar Anadolu'dan çekilmiştir.
- 5 Yunanlılar ağır yenilgi almıştır.
- 6 Düzenli ordunun ilk zaferidir.

Eşleştirmelerin tamamının doğru olabilmesi için aşağıdakilerden hangisinin yapılması gerekmektedir?

- A) 1 numaralı bilgi ile 6 numaralı bilgi yer değiştirmelidir.
- B) 3 numaralı bilgi İsmet İnönü komutasında yapılan savaşlar olarak değiştirilmelidir.
- C) 2 numaralı bilgi ile 4 numaralı bilgi yer değiştirmelidir.
- D) 5 numaralı bilgi savunma savaşı olarak değiştirilmelidir.

- 8 Enes, tarih öğretmenine sorduğu soruya karşılık aşağıdaki cevabı almıştır.

"Bu savaşın sonunda TBMM Hükûmeti, Fransa tarafından resmen tanınmış ve İtalya Anadolu'dan çekilmiştir. Bu durum TBMM Hükûmeti'ni siyasi açıdan güçlendirmiştir."

Buna göre Enes, öğretmenine aşağıdaki sorulardan hangisini sormuş olabilir?

- A) Büyük Taarruz'un siyasi sonuçları nelerdir?
- B) Sakarya Savaşı'nın ardından yaşanan gelişmeler hangileridir?
- C) I. İnönü Savaşı'nın sonuçları nelerdir?
- D) Lozan Antlaşması'nın önemi nedir?

9 Eskişehir - Kütahya Savaşları sonucunda Türk ordusu Sakarya Nehri'nin doğusuna çekildi. Ordunun geri çekilmesiyle Kütahya, Afyon ve Eskişehir Yunanlıların eline geçti. Bu durum TBMM'de karamsarlığa yol açarken başarısızlığın sorumlusu aranmaya başlanmış, isim vermeden Mustafa Kemal'e yönelik eleştiriler yapılmıştı. Mecliste, Mustafa Kemal'e inananlar onun ordunun başına geçmesini istiyorlardı. TBMM, 5 Ağustos 1921'de Mustafa Kemal'e hem başkomutanlık görevinin verilmesini hem de Meclisin tüm yetkilerini kullanmasını kabul etti. Bu yetkileri kullanan Mustafa Kemal Sakarya'da Yunanlıları ağır bir yenilgiye uğrattı.

Buna göre Mustafa Kemal ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangine ulaşamaz?

- A) Hızlı kararlar alıp uygulama fırsatı yakalamıştır.
- B) Mecliste kendi hakkında fikir çatışmaları yaşanmaktadır.
- C) Aldığı sorumlulukla yaşanan olumsuzlukların üstesinden gelmiştir.
- D) Zafer sonrası kendisine muhalif milletvekilleriyle yollarını ayırmıştır.

10 Kurtuluş Savaşı'ndan sonra şair Mehmet Âkif, kendisine, "Acaba yeniden yazılsa daha iyi olmaz mı?" diye yöneltilen bir soruya, "Allah, bir daha bu millete İstiklâl Marşı yazdırtmasın." cevabını verdi. Yine bir sohbetle ünlü şair, "Zaferin kazanılacağından nasıl emin oldunuz?" sorusuna da "Başımızdaki adamı kim görse zaferin doğacağına inanırdı." cevabını verirken hiç düşünmedi.

Mehmet Akif Ersoy'un "Allah, bir daha bu millete İstiklâl Marşı yazdırtmasın." ifadesinin kul lanmasının nedeni aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Milletin tekrar bağımsızlığını kaybetme durumuyla karşılaşmasını istemediği
- B) Halka güvenmediği
- C) Her zaman Mustafa Kemal gibi bir liderin olmayacağı
- D) Ekonomik ve askeri kayıpları düşündüğü

ÇÖZÜMLÜ
TEST

TEST 5

1 Birinci İnönü Savaşı'ndan sonra İtilaf Devletleri Londra Konferansı'na Osmanlı Devleti'ni doğrudan çağırmış, TBMM'ye ise İstanbul'dan bir temsilci yollayabileceğini bildirmiştir. TBMM bu durumda konferansa katılmayacağını bildirince İtilaf Devletleri de İtalya aracılığıyla TBMM'yi konferansa davet etmiştir.

İtilaf Devletlerinin TBMM'yi başlangıçta konferansa çağırmak istememesinin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) TBMM ve Osmanlı'yı uzlaştırmak istemeleri
- B) TBMM'nin varlığını kabul etmek istememeleri
- C) Saltanatı korumak istemeleri
- D) Aralarında görüş ayrılıkları yaşamaları

2

1. İtilaf Devletleri, TBMM'nin varlığını ilk kez tanımıştır.	a. Tekalif-i Milliye
2. Ordunun ihtiyaçlarını karşılamak için yayımlanmıştır.	b. Batum
3. Misak-ı Milli'den verilen ilk tavidir.	c. Ankara Antlaşması
4. Hatay'da özel bir yönetimin kurulması kararlaştırılmıştır.	d. Londra Konferansı
	e. Kars Antlaşması
	f. Teşkilat-ı Esasiye Kanunu

Yukarıda verilenler doğru bir şekilde eşleştirildiğinde aşağıdakilerden hangisi dışarıda kalır?

- A) Tekalif-i Milliye-Batum
- B) Kars Antlaşması-Teşkilat-ı Esasiye Kanunu
- C) Londra Konferansı-Batum
- D) Ankara Antlaşması-Batum

3

Yukarıdaki görsel değerlendirildiğinde Tekalif-i Millîye Emirleri ile ilgili aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

- A) Türk ordusunun her türlü ihtiyacı karşılanmaya çalışılmıştır.
- B) Yediden yetmişe herkes seferber olmuştur.
- C) Yapılan yardımlar kayıt altına alınmıştır.
- D) Halk orduya en çok giyecek konusunda destek olmuştur.

- 4** Güney Cephesi'nde Fransızların Antep'e doğru ilerlediğini öğrenen bölgedeki Kuvâ-yı Millîye birlikleri komutanı Şahin Bey, onların şehre girmemesi için Kilis-Antep yolunu kapattı. Antep yolunun açılmasını isteyen Fransız kumandanına Şahin Bey şu mektubu yazdı: "Kirli ayaklarınızın bastığı şu toprakların her zerresinde Türk kanı, her bucağında bir atanın mezarı vardır. Eski zamanlardan beri Türkler bu topraklarda yaşamaktadır. Türk bu topraklara, bu topraklar da Türk'e ısındı, kaydandı. Sadece siz değil, bütün dünya bir araya gelse bizi bu topraklardan ayıramaz. Sonra sen 'Türk esir yaşamaz.' diye duymadın mı? Namus ve hürriyet için ölüme atılmak bize ağustos sıcağında soğuk su içmekten daha tatlı gelir. Sizler canı kıymetli insanlarsınız. Bize çatmayınız. Bir gün evvel topraklarımızdan savuşup gidiniz."

Şahin Bey bu mektubuyla;

- I. Anadolu'nun Türk yurdu olduğu,
- II. bağımsız yaşamanın Türklerin temel özelliği olduğu,
- III. bağımsızlık uğruna her şeyin göze alındığı

düşüncelerinden hangilerini anlatmak istemiştir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) II ve III
- D) I, II ve III

- 5 Mustafa Kemal, "Hiçbir zafer gaye değildir. Zafer ancak kendisinden daha büyük bir gaye elde etmek için gereken vasıtaadır. Gaye, fikirdir. Zafer, bir fikrin elde edilmesine hizmeti nispetinde kıymet ifade eder. Bir fikrin elde edilmesine dayanmayan bir zafer ömürlü olmaz. O, boş bir gayedir. Her büyük meydan muharebesinden, her büyük zaferin kazanılmasından sonra yeni bir alem doğmalıdır. Yoksa başlı başına zafer, boşa gitmiş bir gayret olur." açıklamasını yapmıştır.

Mustafa Kemal'in bu anlatımıyla aşağıdaki-lerden hangisini savunduğu söylenemez?

- A) Muharebeler büyük amaçlara ulaşmak için yapılır.
 B) Zaferler büyük hedeflere ulaşmak için bir araçtır.
 C) Her askeri zafer yeni bir devletin kurulmasını sağlar.
 D) Büyük fikirlere dayanmayan zaferler boşa gitmiş gayretlerden ibarettir.

- 6 I. "Siz orada sadece düşmanı değil milletin kötü talihini de yendiniz."
 II. " Hattı müdafaa yoktur. Sathı müdafaa vardır."
 III. "Ordular ilk hedefiniz Akdeniz ileri"

Mustafa Kemal'in Kurtuluş Savaşı sırasında söylediği sözler ile bu sözleri söylediği savaşların doğru eşleştirilmesi hangi seçenekte doğru verilmiştir?

	II. İnönü Savaşı	Sakarya Savaşı	Büyük Taarruz
A)	III	I	II
B)	I	II	III
C)	I	III	II
D)	III	II	I

7

Yukarıda Muharebeler Dönemi'ne ait verilen gelişmelerle ilgili yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) 4 numaralı aşamada bir daha geri gelmemişlerdir.
 B) 2 numaralı aşamada askeri zafer siyasi zaferi getirmiştir.
 C) 5 ve 6 numaralı aşamalar Millî Mücadele'de Tekalif-i Milliye Emirleri'ne zemin hazırlamıştır.
 D) 3 numaralı aşama Londra Konferansı'nın sonuçsuz kaldığını göstermiştir.

- 8 Tarık Buğra tarafından kaleme alınan Millî Mücadele Dönemi'nden sonra yazılmış olsa da dönemin ruhunu en iyi yansıtan romanlardan biridir. Romanda yazar, Anadolu insanının Millî Mücadele'ye bakışını ve halkın Millî Mücadele'ye katılımını sağlamak amacıyla yapılan çalışmaları anlatmaktadır.

Yukarıda özellikleri verilen roman aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Osmancık
 B) Küçük Ağa
 C) Yaban
 D) Esir Şehrin İnsanları

9

Savaş	Sonuç
I. İnönü	Yeni kurulan düzenli ordunun ilk askerî başarısı oldu. Bu zafer sonrasında İtilaf Devletleri, Londra Konferansı'nı topladı.
Kütahya - Eskişehir	Savaşın sonunda Mustafa Kemal başkomutan seçildi. Başkomutan Mustafa Kemal tarafından Türk ordusunun silah, araç-gereç, mühimmat, yiyecek ve donatım malzemesi eksiklerinin giderilmesi için Tekâlif-i Milliye Emirleri yayımlandı.
Sakarya	Kurtuluş Savaşı boyunca yapılan tek saldırı ile kesin zafer kazanıldı. Artık diplomatik zaferler için ortam hazır. Sömürgeci devletlerin Anadolu'ya yönelik beklentileri boşa çıkarıldı.
Büyük Taarruz	Yunanların son saldırı savaşı oldu. Bu zaferle Türk ordusunun Viyana önlerinden beri devam eden geri çekilme süreci durdu. Savaş sonrası Mustafa Kemal'e TBMM tarafından gazilik unvanı ve mareşallik rütbesi verildi.

Yukarıda verilen savaşlardan hangilerinin yerleri değiştirildiğinde yapılan yanlışlık giderilmiş olur?

- A) I. İnönü - Kütahya - Eskişehir
- B) Kütahya - Eskişehir - Büyük Taarruz
- C) Büyük Taarruz - Sakarya
- D) Sakarya - I. İnönü

10

İsmet İnönü'nün hayatını inceleyen bir tarihçi onun askerî ve siyasi başarılarını şu şekilde sıralamıştır: "Askerî başarıları I. İnönü ve II. İnönü, siyasi başarıları ise Mudanya Ateşkes Antlaşması'dır. Bu askerî ve siyasi başarıları daha sonra yeni başarılarla imza atmasında da etkili olmuştur."

Tarihçinin belirttiği askerî ve siyasi başarılar daha sonra İsmet İnönü ile ilgili aşağıdaki gelişmelerden hangisinin yaşanmasında etkili olmuştur?

- A) Cumhuriyetin ilanıyla birlikte Genelkurmay başkanı olmasında
- B) TBMM başkanı olmasında
- C) Gümrü Antlaşması'nı imzalayan heyetin başkanı seçilmesinde
- D) Lozan Konferansı'na gönderilen heyete başkan seçilmesinde

11

İtilaf Devletleri Lozan'da yapılacak Barış Konferansı'na hem İstanbul Hükûmeti'ni hem de Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükûmeti'ni davet etmişlerdir.

Bu durumun;

- I. iki hükûmeti birbirine düşürme,
- II. TBMM Hükûmeti'ni taviz vermeye zorlama,
- III. yapılacak antlaşmada avantaj elde etme

amaçlarından hangilerinin gerçekleştirilmesine yönelik olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I, II ve III
- D) I ve II

12

İsmet İnönü'nün Lozan Konferansı'nda yaptığı konuşmada "Bu dakikada bile hâla bir milyondan fazla masum Türk, Küçük Asya ovalarında ve yaylalarında evsiz, ekmeksiz... dolaşiyor. Efendiler, çok ıstırap çektik, çok kan akıttık... Bütün uygar uluslar gibi özgürlük ve bağımsızlık istiyoruz." demişti.

İsmet İnönü "Bütün uygar uluslar gibi özgürlük ve bağımsızlık istiyoruz." ifadesi ile aşağıdaki-lerden hangisine uyulmasını istemiştir?

- A) Ekonomik birliğin kurulmasına
- B) Eşitlik ilkesinin uygulanmasına
- C) Devletçilik politikasının uygulanmasına
- D) Yoksul toplumlara yardım edilmesine

ÇÖZÜMLÜ
TEST

TEST 6

- 1 Hamdullah Suphi Bey Mustafa Kemal Paşa'ya, "Vaktinizi almayacağız. Mazhar Müfit Bey'in başkanı olduğu Öğretmenler Derneği, birkaç gün sonra Ankara'da toplanacak. İki yüzden fazla öğretmen katılıyor. Fakat Fevzi Paşa'yı dinleyince tereddüte düştük. Savaşın yoğunlaşacağı anlaşılan bir sırada böyle geniş bir toplantı size ayak bağı olabilir. Uygun görürseniz erteleyelim." dedi. Mustafa Kemal Paşa da "Hayır, hayır, ertelemeyin." Cahillikle, ilkelikle savaş; düşmanla savaştan daha az önemli değildir. Toplantıya katılacağım ve konuşacağım." dedi.

Buna göre "Cahillikle, ilkelikle savaş; düşmanla savaştan daha az önemli değildir." sözü dikkate alındığında Mustafa Kemal ile ilgili aşağıdakilerden hangisinin doğru olduğu söylenebilir?

- A) Askeri alandaki gelişmelere önem vermediği
B) Eğitim alanındaki mücadelenin en az bağımsızlık mücadelesi kadar önemli olduğuna inandığı
C) Eğitim ve öğretime savaş döneminde dahi önem verdiği
D) Siyasi alanda ileri görüşlü olduğu

- 2 Atatürk, İbrahim Çallı'dan bir resim sergisi açmasını istedi. Sergide, "Zeybekler" adlı bir tablo Mustafa Kemal Paşa tarafından eleştirildi. Atatürk'ün "Biz karnımızı doyuracak ekme bulamıyorduk, bu yağız at nasıl semirmiş böyle?" eleştirisi üzerine Çallı, hemen eline fırça ve boya alarak resimde görünen atı, cılız güçsüz bir ata dönüştürdü.

Buna göre Mustafa Kemal "Biz karnımızı doyuracak ekme bulamıyorduk, bu yağız at nasıl semirmiş böyle?" ifadesiyle resmi hangi özelliğinden dolayı eleştirmiştir?

- A) Millî Mücadele'nin zor koşullarda kazanıldığını yansıtmaması
B) Millî birlik ve beraberliği yansıtmaması
C) Çağdaş nitelikler taşımaması
D) Siyasi bir nitelik taşıması

- 3 Büyük Taarruz Savaşı'nda Yunanlıların yenilmesi ve daha önceden Fransa ve İtalya'nın da Anadolu'dan çekilmiş olması İngiltere'yi yalnız bıraktı. Yalnız kalan İngiltere Mudanya Ateşkes Antlaşması'na oturmak zorunda kalarak TBMM'nin varlığını resmen kabul etti. TBMM ile yeni bir savaşı göze alamayan İngiltere; İstanbul, Boğazlar ve Doğu Trakya yönetimini TBMM'ye bıraktı.

Buna göre Mudanya Ateşkes Antlaşması'nın sonuçları arasında;

- I. Osmanlı Devleti hukuken sona ermiştir.
II. Askeri başarı diplomatik başarıyı getirmiştir.
III. İtilaf Devletleri Boğazlardan kesin olarak çekilmiştir.

gelişmelerinden hangileri gösterilemez?

- A) Yalnız I
B) Yalnız III
C) I ve II
D) II ve III

- 4 Lozan Konferansı'nın "İlk günkü toplantısında, İngiliz başdelegesi Lord Curzon'un (Lord Kurzon) konuşma yapması üzerine, Türkiye'yi temsilen ikinci planda kalmak istemeyen İsmet Paşa da bir konuşma yapmıştı. Bu işlerden sorumlu temsilci, bundan vazgeçmesini İsmet Paşa'dan rica etmiş ve İsmet Paşa'nın cevabı "Lord Curzon vazgeçsin, o zaman ben de vazgeçerim." olmuştur.

İsmet Paşa'nın "Lord Curzon vazgeçsin, o zaman ben de vazgeçerim." açıklaması dikkate alındığında İsmet İnönü'nün bu tutumu aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?

- A) İngiltere'yi devlet olarak tanımadığı
B) Uluslararası eşitlik ilkesine uyulmasını istediği
C) Türkiye'nin her isteğinin yerine getirilmesini amaçladığı
D) Lozan Konferansı'nı sonlandırmaya çalıştığı

5 Türkiye adına Lozan Konferansı'na katılan İsmet İnönü konferansta, "Biz Mondros'tan değil, Mudanya'dan geliyoruz." açıklamasını yapmıştır.

Bu açıklama dikkate alındığında İsmet İnönü hakkında,

- I. kararlı olduğu,
- II. yenik devlet muamelesi görmek istemediği,
- III. Lozan'da Milli Mücadele'de elde edilen zaferi ön plana çıkarmaya çalıştığı

durumlarından hangileri söylenebilir?

- A) II ve III B) I, II ve III
C) Yalnız II D) Yalnız III

6 Yaklaşık iki ay süren Lozan görüşmelerinden sonra İtilaf Devletlerinin temsilcileri, 31 Ocak 1923'te "Türkiye'nin imzalayacağı en iyi antlaşma budur." diyerek Türk Heyeti'ne Sevri Antlaşması'nın yumuşatılmış biçimi olan bir barış tasarısı verdi. Mustafa Kemal bu teklifi yüzyılların hesaplaşması olarak değerlendirdi. İsmet Paşa "Memleketimi esarete mahkûm eden bir belgeye imza koyamam." diyerek bir mektupla İtilaf Devletlerine sert bir cevap verdi.

Buna göre;

- I. Mustafa Kemal'in, Avrupa devletleriyle olan sorunların uzun süreden beri var olduğunu dile getirdiği
- II. İsmet Paşa'nın bağımsızlık konusunda taviz verilmeyeceğini ifade ettiği
- III. İtilaf Devletlerinin Türk devletinin bağımsızlığını tanımadan yana olmadığı

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II B) Yalnız I
C) I, II ve III D) Yalnız III

7

- Egemenlik kayıtsız, şartsız milletindir. İdare yönetimi halkın kendi kendisini yönetmesi ilkesine dayanır.
- Yasama ve yürütme yetkisi milletin tek temsilcisi olan TBMM'ye aittir.
- Türkiye Devleti, Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından yönetilir ve hükûmeti de "Büyük Millet Meclisi Hükûmeti" adını taşır.

Yukarıda Teşkilat-ı Esasi'nin maddelerine göre;

- I. çok partili hayat,
- II. meclis hükûmeti sistemi,
- III. millî egemenlik

ilkelerinden hangilerinin uygulamaya konulduğu söylenebilir?

- A) II ve III B) I ve II
C) Yalnız II D) Yalnız III

8 Lozan Antlaşması'nın sınırlar ile ilgili maddeleri aşağıda verilmiştir:

- Yunanistan Sınırı: Yunanistan ile Türkiye arasında Meriç Nehri sınırı olacaktır.
- Suriye Sınırı: 20 Ekim 1921'de Fransa ile imzalanan Ankara Antlaşması koşullarına göre belirlenecektir.
- Irak Sınırı (Musul Sorunu): Sorunun çözümü konferansın bitiminden dokuz ay sonra TBMM ile İngiltere arasında yapılacak ikili görüşmede gerçekleştirilecektir.

Buna göre aşağıdaki ifadelerden hangisinin doğru olduğu söylenemez?

- A) Türkiye - Yunanistan sınırının kesin olarak belirlendiği
B) Suriye sınırı konusunda Lozan Antlaşması'ndan önceki durumunun kabul edildiği
C) Irak sınırı konusunda tarafların anlaşamadığı
D) Türkiye'nin bugünkü sınırlarının tamamının Lozan Konferansı'nda belirlendiği

CEVAPLI
TEST

TEST 7

ÇIKMIŞ SORU

- 1 Mustafa Kemal Paşa, Sakarya Meydan Savaşı'nı şu sözlerle özetlemiştir:

“Düşman, ordumuzu sol kanattan çevirerek çabuk ve yok edici bir sonuç almak istiyordu. Düşmanı savaşımaya zorlayarak savaşı cephe savaşı şekline soktuk. Ondan sonra Yunanlar merkezimizi yarmak istedi ancak başarılı olamayıp savunma yapmak zorunda kaldı. Taarruzlarımızla buna da engel olduk ve böylece Sakarya Meydan Savaşı ordumuz tarafından kazanıldı...”

Mustafa Kemal'in bu sözlerine göre Sakarya Meydan Savaşı'nın kazanılmasında aşağıdakilerden hangisi etkili olmuştur?

- A) Türk ordusunun silah bakımından ve sayıca üstün olması
B) Savaş meydanında askerî harekât ve stratejilerin başarıyla uygulanması
C) Yunan ordusunun sürekli savunma savaşı tercih etmesi
D) Savaşın çok geniş ve engebeli bir alanda yapılması

- 2 Aşağıdakilerden hangisi Güney Cephesi ile ilgili gelişmelerden biri değildir?

- A) Kuvâ-yı Millîye birlikleriyle mücadele edilmiştir.
B) İşgaller Fransızlar tarafından gerçekleştirilmiştir.
C) Ankara Antlaşması ile Hatay sınır dışında kalmıştır.
D) Düzenli ordu bölgedeki işgallere son vermiştir.

- 3 Kütahya-Eskişehir Savaşları yenilgisinden sonra TBMM'de tartışmalar yaşandı. Bir grup ordumuzu düştüğü bu durumdan ancak Mustafa Kemal'in kurtarabileceğini dile getirirken bir grup ise Mustafa Kemal'in ordunun başına geçerek muhtemel bir yenilgi ile daha fazla yıpranmasını isteyenlerden oluşuyordu. Bunların yanında Mustafa Kemal'in ordunun başına geçmesini istemeyen üçüncü bir grup da vardı. Onlar, Mustafa Kemal'i memleketin son ümidi olarak görüyor ve muhtemel bir yenilgi ile bu ümidin tamamen sona ermesinden çekiniyorlardı. Mustafa Kemal ise teklifi kabul etmemesi hâlinde “herkeste savaşı kaybettiğimiz hissini doğacağı” düşünüyordu. Bu nedenle bir önerge sunarak bazı şartlar dahilinde teklifi kabul etti ve 5 Ağustos 1921'de Başkomutanlık Yasası ile Başkomutanlık görevini kabul etti.

“Herkeste savaşı kaybettiğimiz hissini doğacağı” **sözüyle Mustafa Kemal aşağıdakilerden hangisi anlatmak istemiştir?**

- A) TBMM'deki fikir ayrılıklarının daha da büyüyeceğini
B) Kurtuluş Savaşı'na dair tüm ümitlerin tükeneyeceğini
C) Başkomutanlık yetkisini kimseye vermek istemediğini
D) Başkomutan olmazsa saltanat taraflarının işgalcilerle masaya oturacağını

- 4 Mustafa Kemal'in I. İnönü Savaşı sonrası düzenlenen Londra Konferansı'na delege göndermekle;

- I. Misak-ı Milli'yi dünyaya duyurma,
II. İtilaf Devletlerini yanına çekme,
III. Ordunun toparlanmasını sağlama

amaçlarından hangilerini gerçekleştirmeye çalıştığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) II ve III

5 1921 yılının Temmuz ayı... Bunalımlı ve kaygı dolu günler... Yunan ordusu taarruza geçmiş, ordumuz kayıplar veriyor ve geri çekiliyordu. Durum bir ölüm kalım savaşı hâlini almıştı. Ama bu mücadeleyi yürütenler sonunda galip geleceklerine öyle kalpten inanmışlardı ki yarının Türkiye için planlar dahi yapıyorlardı. "Memleketimizi gerçek hedefe ulaştırmak için iki orduya ihtiyaç vardır: Biri vatanın hayatını kurtaran asker ordusu, diğeri milletin geleceğini yoğuran İrfan ordusu" diyen Mustafa Kemal; milletin geleceğini şekillendirecek, modern ve güçlü bir ülke kuracak İrfan ordusunun Ankara'da toplanması talimatını verdi. Mustafa Kemal, millî ve çağdaş bir eğitim sistemiyle geleceğin aydınlık Türkiye'sinin temellerini atmak istiyordu.

Parçada anlatılmak istenen ana düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Eğitim alanındaki mücadelenin bağımsızlık mücadelesi kadar önemli olduğu
- B) Eğitimin her şeyin önünde tutulduğu
- C) Öğretmenlerin toplumun en seçkin sınıfı olduğu
- D) Türkiye'nin ilk eğitim kongresi olduğu

6 Kendisi de yetim büyüyen Kâzım Karabekir Doğu Anadolu'da ailesini kaybeden binlerce yetim çocuğa babalık yaptı. Onları öz çocukları gibi sahiplendi, onlar için yurtlar ve okullar açtı. Bundan dolayı kendisine yetimlerin babası unvanı verildi. Bu çocuklardan oluşturduğu Gürbüz Çocuklar Ordusu Millî Mücadele'de büyük hizmetlerde bulundu.

Buna göre Kazım Karabekir ile ilgili;

- I. eğitime önem verdiği,
- II. savaşın getirdiği sosyal sorunlara imkanları çerçevesinde çözümler ürettiği
- III. ülkesine askerlik dışında da hizmet ettiği

durumlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) I, II ve III

7 Anadolu'daki ulusal direnişe başlangıçta hiç de olumlu bir gözle bakmayan ünlü İngiliz tarihçisi Arnold Toynbee (Arnold Toynbi), Lozan'ın önemine ilişkin şu değerlendirmeyi yapmıştır:

"Hemen hemen her konudaki Türk ulusal istekleri, Lozan'da müttefikler tarafından kabul edilmiştir. Ve dünya, tarihte eş olmayan bir olayla karşılaşmıştır: Yenilmiş, parçalanmış bir ulusun bu harabe içinden ayağa kalkması ve dünyanın en büyük ulusları ile tam eşit koşullar içinde karşı karşıya gelmesi ve Büyük Savaş'ın bu galiplerini dize getirerek her isteğini kabul ettirmesi şaşılacak bir şeydi."

Arnold Toynbee'nin açıklaması dikkate alındığında Lozan Antlaşması hakkında aşağıdaki ifadelerden hangisi söylenemez?

- A) Türk tarafının isteklerini kabul ettirdiği
- B) Eşit koşullarla imzalandığı
- C) Askeri zaferin diplomatik bir zaferi beraberinde getirdiği
- D) Kısa süren görüşmeler sonunda birçok devlet tarafından imzalandığı

8 Lozan Antlaşması'nın Boğazlar ile ilgili kararı şu şekildedir:

"Boğazlar Türkiye'nin başkanlığında uluslararası bir komisyon tarafından yönetilecektir. Boğazlar'ın her iki yanında on beşer kilometrelik bölge silahtan arındırılacaktır."

Bu maddeye göre;

- I. Türkiye'nin Boğazlar üzerinde kesin hâkimiyet sağlayamadığı
- II. Boğazlar'ın yönetiminde Türkiye'nin rolünün olmadığı
- III. Boğazlar'ın yönetiminin, birçok devletin içinde bulunduğu bir komisyona bırakıldığı

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) II ve III
- B) I ve III
- C) Yalnız II
- D) Yalnız III

CEVAPLI
TEST

TEST 8

ÇIKMIŞ SORU

- 1 Kâzım Karabekir Paşa, Millî Mücadele Dönemi'nde Doğu Cephesi Komutanı olarak görev yaptı. Ermenileri yenilgiye uğratarak doğu illerini işgalden kurtardı. Doğu Anadolu'da ailesini kaybeden binlerce çocuğa babalık yaptı. Onlar için yurtlar ve okullar açtı, onların her birini meslek sahibi yaparak sefaletten kurtardı. Bundan dolayı kendisine "Yetimlerin Babası" unvanı verildi.

Buna göre Kâzım Karabekir Paşa'nın aşağıdaki alanlardan hangileriyle ilgili çalışmalar yaptığı söylenebilir?

- A) Siyasi - Askerî B) Hukuki - Siyasi
C) Sosyal - Hukuki D) Askerî - Sosyal

- 2 7 Kasım 1920 tarihinde Gümrü'yü teslim alan Kâzım Karabekir Paşa, bu olayı hatıralarında şöyle anlatır: "Ermeni heyeti ile Gümrü Antlaşması'nı görüşmeye başladık. 27 Kasım'da Ermenilere Sevr Antlaşması'ndaki imzalarını geri aldık. Bu günü, bu uğursuz antlaşmanın yırtıldığı gün olarak kutladık. Bu olayı Ankara'ya müjdeledim. Antlaşma şartı olarak Ankara'nın istediği iki bin tüfek, üç batarya, on iki adet dağ topu ve kırk makineli tüfeği Ermenilerden aldım. Doğu Cephesi'nin ilk armağanı olarak Batı Cephesi'ne ulaştırmak üzere yola çıkardım."

Kâzım Karabekir'in yukarıda verilen sözlerinden Gümrü Antlaşması ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Ermeniler Sevr Antlaşması'nı tanımamışlardır.
B) Batı Cephesi'ne katkıda bulunulmuştur.
C) Sevr Antlaşması'nın uygulanamayacağını ilk adımıdır.
D) Temsil Heyeti'nin ilk siyasi başarısıdır.

- 3 Fransa, I. Dünya Savaşı'ndan sonra Çukurova ve Güneydoğu Anadolu'nun önemli bir kısmını işgal etmişti. TBMM kuvvetlerinin I. ve II. İnönü savaşlarında Yunanlıları yenmesi üzerine TBMM ile anlaşmak üzere Ankara'ya bir elçi gönderdi. Ancak bu sırada düzenli ordunun Kütahya-Eskişehir Savaşları'nı kaybetmesi üzerine görüşmeleri yarıda kesti. Sakarya Zaferi'nden sonra TBMM'yle görüşmeleri yeniden başlatan Fransa, Ankara Antlaşması ile Anadolu'dan çekilmeyi kabul etti.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

- A) Fransa Kütahya - Eskişehir Savaşları'nı kazanmıştır.
B) Askeri başarılar diplomatik başarılarla ortam hazırlamıştır.
C) TBMM'nin askeri başarıları Fransa'nın emellerinden vazgeçmesine neden olmuştur.
D) Batı Cephesi'ndeki başarı Güney Cephesi'ne yansımıştır.

- 4 Kurtuluş Savaşı sürecinde TBMM I. İnönü Savaşı'ndaki başarısının ardından Londra Konferansı'na katılmış fakat konferans bir anlaşma sağlanamadan dağılmıştır. Konferansın en önemli sonucu yeni Türk devletinin İtilaf Devletleri tarafından tanınması olmuştur.

Bu durum aşağıdaki yargılardan hangisiyle açıklanabilir?

- A) Tam bağımsızlık ekonomik ve siyasi bağımsızlıkla mümkündür.
B) Askeri başarıları siyasi başarılar izler.
C) Siyasi zaferlerin kalıcılığı ekonomik zaferlere bağlıdır.
D) Ekonomik yönden güçlü devletler askerî ve siyasi yönden de güçlüdürler.

5 Eskişehir-Kütahya Muharebesi'ndeki yenilgiden sonra TBMM tarafından üç aylık bir süre için Mustafa Kemal'e başkomutanlık görevi verilmiştir. Mustafa Kemal bu görevle yasama, yürütme, yargı yetkilerini üzerine almıştır.

Mustafa Kemal'in bu sürede ve bu yetkilerle ulaşmak istediği asıl hedef aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Asker sayısını arttırmak
- B) Kısa sürede kesin zafer kazanmak
- C) Kuvâ-yı Millîye'yi yeniden düzenlemek
- D) Millî Mücadele'nin merkezini değiştirmek

6 İngiltere'nin desteklediği Yunan kuvvetleri Anadolu'yu işgal etmeye başladılar. Fakat TBMM Hükûmeti'nin İkinci İnönü Savaşı'ndaki başarısından sonra İtalya, Sakarya Savaşı'ndan sonra da Fransa, Anadolu'daki kuvvetlerini geri çekmeye başladı.

Bu bilgiler doğrultusunda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Yunanistan İngiltere'nin desteğini kaybetmiştir.
- B) İtalya ve Fransa TBMM'ye karşı birlikte hareket etmiştir.
- C) Anadolu'da Yunan işgalî sona ermiştir.
- D) TBMM Hükûmeti'nin askeri başarıları işgalci devletleri caydırmıştır.

7 İtilaf Devletleri, I. İnönü Savaşı'ndan sonra TBMM'yi Londra Konferansı'na çağırırken Mustafa Kemal ve arkadaşları konferansta bir anlaşma olmayacağını biliyordu.

Buna rağmen TBMM'nin Londra Konferansı'na temsilci göndermekle aşağıdakilerden hangisini hedeflediği söylenemez?

- A) İtilaf Devletlerinden ekonomik yardımlar almayı
- B) Türk halkının haklılığını dünya kamuoyuna duyurmayı
- C) Türk tarafının barış yanlısı olduğunu göstermeyi
- D) TBMM'nin uluslararası alanda tanınmasını sağlamayı

8

I. İnönü Zaferi'nden sonra	TBMM Londra Konferansı'na çağrıldı.
	Afganistan'la Dostluk Antlaşması imzalandı.
	Moskova Antlaşması imzalandı.
Sakarya Zaferi'nden sonra	Ankara Antlaşması imzalandı.
	Kars Antlaşması imzalandı.
	Ukrayna'yla Dostluk Antlaşması imzalandı.
Büyük Taarruz'dan sonra	Mudanya Ateşkes Antlaşması imzalandı.
	Lozan Barış Antlaşması imzalandı.

Tabloya göre aşağıdaki yorumlardan hangisinin doğru olduğu söylenemez?

- A) Askeri başarıların siyasi zaferlerin gerçekleşmesini sağladığı
- B) Sakarya Savaşı'ndan sonra Fransa'nın TBMM'yi tanıdığı
- C) Büyük Taarruz sonrasında uluslararası bir konferansın yapıldığı
- D) Rusya'nın Sakarya Savaşı'ndan sonra TBMM'yi tanıdığı

9

Millî Mücadelde'de Güney Cephesi'nde, Temsil Heyetinin görevlendirdiği subayların örgütlemesi ile yerli halk, Fransız ve Ermenilere karşı büyük bir direniş gösterdi.

Bu durum;

- I. Temsil Heyetinin bir hükümet gibi çalıştığı,
- II. Anadolu insanının işgallere karşı teslimiyetçi olmadığı
- III. Güney Cephesi'nde Kuva-yı Milliye birliklerinin mücadele ettiği

gelişmelerinden hangilerini kanıtlar niteliktedir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) I, II ve III

TEST 9

1 29 Eylül 1922 tarihinde Mudanya Konferansı'nı kabul ettiğimi bildirdim. Fakat Meriç Nehri'ne kadar Trakya'nın derhal bize geri verilmesini istedim. 3 Ekim'de toplanmasının uygun olacağını söylediğim Mudanya Konferansı'na, Başkomutanlık adına olağanüstü yetkiyle Batı Cephesi Orduları Komutanı İsmet Paşa'yı delege tayin ettiğimi bildirdim. Bu notaya hükûmetçe de 4 Ekim 1922 tarihinde etraflı bir cevap verildi. Bu cevapta konferans yeri olarak İzmir teklif edildi. Boğazlar meselesi dolayısıyla Rusya, Ukrayna ve Gürcistan'ın da daveti istendi. Diğer konular üzerindeki görüşlerimiz de ana çizgileriyle bildirildi. (Nutuk, s. 460.)

Mustafa Kemal'in bu sözlerine göre Mudanya Ateşkes Antlaşması için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) TBMM'yi İsmet Paşa temsil etmiştir.
- B) İzmir'de toplanmıştır.
- C) Millî Mücadele'de savaşılmayan devletler de davet edilmiştir.
- D) Doğu Trakya geri istenmiştir.

2 Millî Mücadele devam etmektedir. Ordumuz düzenli bir ordu hâline gelmiştir. Ancak teçhizat bakımından eksikleri vardır. Türk milleti kadını, yaşlısı ve çocuğuyla cephede savaşan ordu-suna destek olmaktadır. Kadınların bir kısmı cephe taşıırken bazıları da yaralı askerleri tedavi etmeye çalışmaktadır. Bu durum, Yakup Kadri Karaosmanoğlu'nun "Ankara" adlı romanına da konu olmuştur.

Buna göre;

- I. Türk milleti bağımsızlık yolunda topyekün mücadele etmiştir.
- II. Dönemin şartları Türk edebiyatına yansımıştır.
- III. Türk milleti özverili bir mücadele vermiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I, II ve III

3 Kütahya-Eskişehir Savaşları'ndan sonra ordu-muz, Sakarya Irmağı'nın doğusuna kadar çekilmek zorunda kalmıştı. Bu savaşlar mali kaynakları zorlamıştı. TBMM Hükûmeti'nin Yunanistan'a karşı büyük bir mücadeleye hazırlandığı sırada, savaşı finanse edebilecek kaynaklara ihtiyaç duydu. Hükûmet çeşitli olasılıklar üzerinde durdu. Bunlardan ilki tarım vergilerinin artırılması idi. Ancak bu yol tercih edilmemiştir.

Bu duruma;

- I. toprakların bir kısmının işgal altında bulunması
- II. köylünün geçim sıkıntısı içinde olması
- III. makineli tarıma geçilmiş olması

nedenlerinden hangileri etkili olmuştur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I, II ve III

4

- Fransa'nın, Sakarya Savaşı sonunda TBMM ile Ankara Antlaşması'nı yapması
- Fransa'nın, Büyük Taarruz'dan sonra İngiltere'nin TBMM'ye karşı destek çağrılarını kabul etmemesi
- II. İnönü Savaşı'ndan sonra İtalyanların Anadolu'dan çekilmesi

Kurtuluş Savaşı yıllarında yaşanan yukarıdaki gelişmeler ile ilgili;

- I. Askerî zaferler siyasi başarıları getirmiştir.
- II. İtilaf Devletleri arasında ayrılıklar başlamıştır.
- III. Anadolu'da Yunanlılar yalnız kalmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I, II ve III

5 Türklerin Doğu ve Güney cephelerindeki başarısının ardından bir de Batı Cephesi'nde Birinci İnönü Savaşı'nı kazanmış olmaları İtilaf Devletlerini telaşlandırdı. İtilaf Devletleri, ortaya çıkan bu yeni durumu görüşüp değerlendirmek ve Sevr Antlaşması'nı yeniden gözden geçirip Türklerle kabul ettirmek için Londra'da bir konferans düzenleme kararı aldılar. İtilaf Devletleri bu konferansa İstanbul Hükûmeti'yle birlikte TBMM'yi de çağırdı.

İtilaf Devletlerinin bu çağrısı aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?

- A) Osmanlı Hükûmeti ile TBMM arasındaki sorunları çözmek
- B) Taraflar arasında ikilik çıkartmak
- C) Sevr Antlaşması'nın maddelerini yeniden belirleyecek komisyonu oluşturmak
- D) Yeni kurulacak olan Türk devletinin oluşum şartlarını görüşmek

6 Kütahya-Eskişehir Savaşları'nın devam ettiği bir dönemde Ankara'da toplanan Maarif Kongresi'ne yurdun işgal altında olmayan illerinden çok sayıda kadın ve erkek öğretmen katılmıştır.

Bu kongrenin savaşların yoğun olarak sürdüğü bir dönemde toplanıyor olması;

- I. eğitim-öğretim faaliyetlerine büyük önem verildiği,
- II. Eskişehir-Kütahya Savaşları ile ilgili gelişmelerin kongrede ele alındığı,
- III. yetişmiş öğretmen sayısının belirlendiği

durumlarından hangilerini kanıtlar niteliktedir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II ve III

7 Lozan Antlaşması'yla;

- Kapitülasyonlar kaldırılmıştır.
- Azınlıklara hiçbir şekilde ayrıcalık tanınmamıştır.
- Boğazlar başkanı Türk olan uluslararası bir komisyonun yönetimine bırakılmıştır.

Yukarıda verilen maddelere göre aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

- A) Yeni Türk devleti ekonomik baskılardan kurtulmuştur.
- B) Lozan Antlaşması tamamen kazanımlarla doludur.
- C) Ülke topraklarında yaşayan farklı milletlere karşı otorite kurulmuştur.
- D) Tam bağımsızlıktan taviz verilmiştir.

8 I. İnönü Savaşı sonrasında İtilaf Devletleri düzenleyecekleri Londra Konferansı'na Osmanlı Hükûmeti'ni de davet ettiler. Ayrıca oluşturulacak heyette TBMM Hükûmeti delegelerinin de bulunmasını istediler. Amaçları konferansta Türk tarafları arasında ikilik çıkartarak Sevr Antlaşması'nı kabul ettirmektir. Londra Konferansı 21 Şubat 1921'de başladı. Konferansta İstanbul Hükûmeti'ni Sadrazam Tevfik Paşa, Ankara Hükûmeti'ni ise Dışişleri Bakanı Bekir Sami Bey temsil etti. Türkler tarafından kabul edilmesi mümkün olmayan öneriler karşısında Osmanlı temsilcisi Tevfik Paşa "Söz milletimin asıl vekillerine aittir. Bundan dolayı Anadolu Heyetine söz verilmesini rica ederim." diyerek görüşmelerden çekilince İtilaf Devletlerinin tüm planları bozuldu.

Bu parçada geçen altı çizili sözle Sadrazam Tevfik Paşa aşağıdakilerden hangisini anlatmak istemiştir?

- A) Türk milletinin tek temsilcisinin TBMM olduğunu
- B) İstanbul Hükûmeti'nin bundan sonra Millî Mücadele'nin içinde yer alacağını
- C) TBMM'nin baskısı altında kaldığını
- D) Sevr Antlaşması'nı kabul ettiğini

CEVAPLI
TEST

TEST 10

- 1 Millî Mücadele'nin devam ettiği sıralarda Afganistan işgalci güçlere karşı büyük bir direniş vermesi sebebiyle Türk milletinin bu mücadelesine yakınlık duymuştur. Birinci İnönü Zaferi'nden sonra 1 Mart 1921 tarihinde Afganistan'la TBMM Hükûmeti arasında Moskova'da Türk-Afgan Dostluk Anlaşması yapılmıştır. Böylece Afganistan TBMM Hükûmeti'ni tanımıştır.

Yukarıdaki parçaya göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

- A) TBMM'yi tanıyan ilk devlet Afganistan'dır.
B) Millî Mücadele uluslararası alanda tanınmıştır.
C) Askeri başarılar siyasi başarıların öncüsüdür.
D) Afganistan ile ilişkiler iyi düzeydedir.

- 2
- Azınlıklar Türk vatandaşı sayılacaktır.
 - Kapitülasyonlar kaldırılacaktır.
 - Yabancı okullar Türk kanun ve yönetmeliklerine uyacaktır.
 - Boğazlar; başkanı Türk olan uluslararası bir komisyon tarafından yönetilecektir.

Lozan Barış Antlaşması'nın yukarıda verilen maddelerine bakılarak aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

- A) Boğazlar konusunda tam bağımsızlıktan ödün verilmiştir.
B) Ekonomik baskılar ve engellemeler ortadan kaldırılmıştır.
C) Ülkemizde yabancıların eğitim ve öğrenim görmeleri kesin olarak yasaklanmıştır.
D) Diğer devletlerin iç işlerimize karışmalarının önüne geçilmiştir.

- 3 Halide Edip Adivar'ın "Ateşten Gömlek", Yakup Kadri Karaosmanoğlu'nun "Yaban", Kemal Tahir'in "Esir Şehrin İnsanları", Samim Kocagöz'ün "Kalpaklılar" adlı romanları Kurtuluş Savaşı ve Anadolu gerçeğini çarpıcı şekilde anlatan eserlerden bazılarıdır.

Buna göre;

- I. Türk edebiyatının Kurtuluş Savaşı'nı konu aldığı,
II. Türk edebiyatının Millî Mücadele ile birlikte ortaya çıktığı,
III. Millî Mücadele'nin zaferle sonuçlanmasında edebi eserlerin büyük katkısının olduğu

yargılarından hangilerine ulaşılabılır?

- A) Yalnız B) I ve II
C) I ve III D) II ve III

- 4 Mustafa Kemal, "Nutuk" adlı eserinde Lozan Barış Görüşmeleri hakkında aşağıdaki ifadeyi kullanmıştır:

"Bir süre Ankara'dan Lozan Konferansı görüşmelerini takip ettim. Görüşmeler hararetili ve tartışmalı geçiyordu. Türk haklarını tanıyan olumlu bir sonuç görülüyordu. Ben bunu pek tabii buluyordum. Çünkü Lozan barış masasında ele alınan meseleler yalnız üç, dört yıllık yeni devreye ait ve onunla sınırlı kalmıyordu. Yüzyılların hesabı görülüyordu. Bu kadar eski, bu kadar karışık ve bu kadar kirli hesapların içinden çıkmak elbette o kadar basit ve kolay olmayacaktı."

Bu parçada geçen "yüzyılların hesabı" sözüyle Mustafa Kemal aşağıdakilerin hangisini anlatmak istemiştir?

- A) Avrupalı devletler ile uzun zamandır süregelen sorunları
B) Türk devletinin kurulmasına karşı çıkılmasını
C) Düşmanın Kurtuluş Savaşı'nda yenilmesini
D) Osmanlı-Avrupa iş birliğinin sağlanmasını

5 Birinci İnönü Savaşı'nın TBMM yönetimindeki düzenli ordu tarafından kazanılmasından sonra Londra'da bir konferans toplanmasına karar verilmiştir. İtilaf Devletleri bu konferansa hem İstanbul Hükûmeti'ni hem de TBMM temsilcilerini çağırılmışlardır. İtilaf Devletleri Türk temsilcilerini birbirlerine düşürmek amacındadırlar. Konferansta İstanbul Hükûmeti'ni temsil eden Tevfik Paşa; 'Söz hakkı Türk milletinin gerçek temsilcisi olan TBMM Hükûmeti'nin temsilcisine aittir.' diyerek sözü TBMM temsilcisi Bekir Sami Bey'e bırakmıştır.

Yukarıda verilen bilgiler dikkate alındığında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İstanbul Hükûmeti temsilcisi TBMM'yi milletnin gerçek temsilcisi olarak kabul etmiştir.
- B) İtilaf Devletleri her iki tarafı da konferansa çağırarak ikilik çıkarmak istemişlerdir.
- C) Cephede kazanılan askerî başarılar siyasi başarıları da beraberinde getirmiştir.
- D) TBMM heyeti konferanstan tüm isteklerini kabul ettirerek dönmüştür.

6 Kurtuluş Savaşı'nda Doğu Cephesi'nde Ermenilere karşı; Güney Cephesi'nde Fransız ve Ermenilere karşı; Batı Cephesi'nde ise Yunanlılara karşı mücadele edilmiştir.

Buna göre;

- I. Kurtuluş Savaşı'nda farklı cephelerde Ermenilerle savaşılmıştır.
- II. Ermeniler ve Fransızlar arasında iş birliği vardır.
- III. Yunanlılar Anadolu'daki mücadelede tek başınadır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I, II ve III

7 Doğu Cephesi'nde Ermenilere karşı verilen silahlı mücadeleler sonuç vermiş ve TBMM'nin ilk siyasi başarısı olarak tarihe geçen Gümrü Antlaşması imzalanmıştır.

Yukarıda verilen bilgi incelendiğinde aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Doğu Cephesi ilk kapanan cephe değildir.
- B) TBMM sadece Ermeniler ile antlaşma imzalamıştır.
- C) Doğu Cephesi'nde Kuvâ-yı Millîye birlikleri savaşmıştır.
- D) TBMM uluslararası alanda ilk başarısını elde etmiştir.

8 Düzenli ordunun Yunanlılara karşı kazandığı II. İnönü Savaşı'ndan sonra Fransa TBMM'yle barış görüşmelerine hazırlanırken, Kütahya - Eskişehir Savaşı'nda düzenli ordunun yenilerek geri çekilmesi üzerine barış görüşmelerini bir süre ertelemeye karar vermiştir.

Bu durum Fransa ile ilgili;

- I. kararsız bir politika takip ettiği
- II. gelişmelere göre tavır belirlediği
- III. TBMM'nin gücünden çekindiği

gelişmelerinden hangilerini kanıtlar niteliktedir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve III
- D) II ve III

9 Mustafa Kemal Lozan Konferansı'na katılacak heyetten aşağıdaki konuların hangisinde kesinlikle taviz verilmemesini istemiştir?

- A) Sınırlar
- B) Boğazlar
- C) Borçlar
- D) Kapitülasyonlar

CEVAPLI
TEST

TEST 11

- 1 Sakarya Savaşı sonrası 20 Ekim 1921'de Fransa ile Ankara Antlaşması imzalandı ve Fransa ile olan savaş sona erdi.

Ankara Antlaşması'yla:

- Fransa, Çukurova ve Güneydoğu Anadolu'da işgal ettiği yerlerden çekilmeyi kabul etti.
- Hatay, Fransa yönetimindeki Suriye'ye bırakıldı.
- Hatay'da Türkçenin resmi dil olması ve Türk kültürünün gelişimine yardımcı olunması şartıyla özel bir yönetim kuruldu.

Buna göre Ankara Antlaşması'nın maddeleri dikkate alındığında aşağıdaki ifadelerden hangisinin doğru olduğu söylenemez?

- A) Fransa'nın Anadolu'dan çekilmeye başladığı
- B) İtilaf Devletleri arasındaki ilişkilerin güçlendiği
- C) Hatay'daki Türklerin kültürel haklarının güvence altına alındığı
- D) Hatay konusunda Misak-ı Millî'den taviz verildiği

- 2 İşgallere karşı ilk direniş güney illerinde kendiliğinden başlamıştır. Bu yüzden Güney Cephesi Kuvâ-yı Millîye'nin ilk cephesidir. İşgallere karşı ilk silahlı direniş "Dört Yol'un Fransızlar tarafından işgali üzerine başlamış ve "Kara Hasan Müfrezesi" adıyla ilk Kuvâ-yı Millîye birliği 1919'un başında kurulmuştur.

Buna göre Güney Cephesi hakkında aşağıda verilen yorumlardan hangisinin doğru olduğu söylenemez?

- A) Bölge halkının oluşturduğu bir cephedir.
- B) Fransızlar bölge halkının oluşturduğu milis güçlerle mücadele etmiştir.
- C) Düzenli orduya ihtiyacın olmadığı bir cephe-
dir.
- D) Mücadele Fransız işgallerinin hemen ardından başlamıştır.

- 3 Moskova Dostluk Antlaşması'nın bazı maddeleri aşağıda verilmiştir.

- Sovyet Rusya kapitülasyonların kaldırılmasını kabul edecek.
- Taraflar birbirlerine zorla kabul ettirilmek istenen bir antlaşmayı tanımayacak.
- Boğazlarla ilgili hususlar Karadeniz'e kıyısı olan devletler arasında yapılacak bir konferansla belirlenecek.
- Türkiye, Batum'u Gürcistan'a bırakacak.
- Taraflar iki taraf arasında bugüne kadar yapılan bütün antlaşmaların hükümsüz olduğunu kabul edecek.

Buna göre;

- I. Sovyet Rusya Sevr Antlaşması'nı reddetmiştir.
- II. Misak'ı Millî'den taviz verilmiştir.
- III. Ekonomik bağımsızlığı zedeleyen yükümlülükler kaldırılmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) Yalnız III
- D) I, II ve III

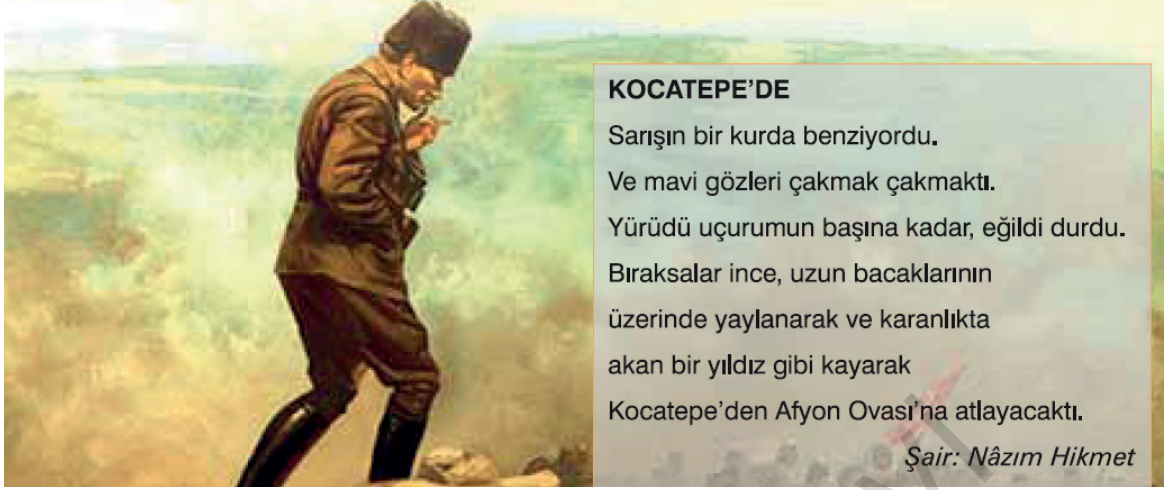
- 4 Birinci İnönü Savaşı sonrası ortaya çıkan,

- I. TBMM Londra Konferansı'na davet edilmiştir.
- II. İsmet Paşa albaylıktan tuğgenarallığe yükselmiştir.
- III. Sovyet Rusya ile Moskova Antlaşması imzalanmıştır.

gelişmelerden hangileri TBMM'nin dış politikasına yönelik faaliyetleri arasında yer alır?

- A) I ve III
- B) Yalnız I
- C) II ve III
- D) Yalnız III

5

KOCATEPE'DE

Sarışın bir kurda benziyordu.
 Ve mavi gözleri çakmak çakmaktı.
 Yürüdü uçurumun başına kadar, eğildi durdu.
 Bıraksalar ince, uzun bacaklarının
 üzerinde yaylanarak ve karanlıkta
 akan bir yıldız gibi kayarak
 Kocatepe'den Afyon Ovası'na atlayacaktı.

Şair: Nâzım Hikmet

Yukarıdaki görsele göre aşağıdaki çıkarımlardan hangisi yapılamaz?

- A) Millî Mücadele Dönemi birçok sanatçımızın esin kaynağı olmuştur.
- B) Millî Mücadele sanat eserlerine konu olarak ölümsüzleştirilmiştir.
- C) Millî Mücadele konusunda en çok şiir yazan Nazım Hikmet'tir.
- D) Mustafa Kemal'in vatan sevgisi sanatçılar tarafından tasvir edilmiştir.

- 6 Ankara Antlaşması öncesinde yapılan görüşmede Mustafa Kemal Fransız temsilciye Fransa'dan beklentisini şu şekilde aktarmıştır: "Eski Osmanlı İmparatorluğu'ndan yeni bir Türkiye Devleti doğmuştur. Bunu tanımak gerekir. Bu yeni Türkiye her bağımsız ulus gibi haklarını tanıtacaktır. Sevr Antlaşması, Türk ulusu için öylesine uğursuz bir ölüm kararıdır ki onun bir dost ağzından çıkmamasını isteriz."

Bu açıklaması dikkate alındığında Mustafa Kemal'in Fransızlardan beklentileri arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Misak-ı Millî'nin kabul edilmesi
- B) Sevr Antlaşması'nın geçersizliğinin kabul edilmesi
- C) Yeni devletin bağımsızlığının tanınması
- D) Fransa'nın yeni Türk devletine ekonomik yardımda bulunması

- 7 Kütahya-Eskişehir Savaşları'nın ardından millî egemenlik anlayışına ters düşse de TBMM'nin bütün yetkileri Mustafa Kemal'e devredilmiştir.

Bu durumun nedenleri arasında;

- I. hızlı karar alınıp uygulanmak istenmesi,
- II. meclisin sorumluluğu üzerinden atmak istemesi,
- III. Mustafa Kemal'in milletvekili yapılmak istenmesi

amaçlarından hangilerinin yer aldığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II ve III

ATATÜRKÇÜLÜK VE ÇAĞDAŞLAŞAN TÜRKİYE

ÜNİTE 4

ÇÖZÜMLÜ
TEST

TEST 1

1 ve 2. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

1924 Anayasası'nın bazı maddeleri şunlardır:

- ◆ Türkiye Devleti bir cumhuriyettir.
- ◆ Türkiye Devleti cumhuriyetçi, milliyetçi, halkçı, devletçi, laik ve inkılapçıdır. Devlet dili Türkçedir. Başkent Ankara'dır.
- ◆ Egemenlik, kayıtsız şartsız milletindir.
- ◆ Türk milletini ancak Türkiye Büyük Millet Meclisi temsil eder ve millet adına egemenlik hakkını yalnız o kullanır.
- ◆ Yasama yetkisi ve yürütme gücü, Türkiye Büyük Millet Meclisinde belirir ve onda toplanır.
- ◆ Meclis, yasama yetkisini kendi kullanır.
- ◆ Meclis, yürütme yetkisini, kendi seçtiği cumhurbaşkanı ve onun tayin edeceği Bakanlar Kurulu eliyle kullanır. Meclis, hükûmeti her vakit denetleyebilir ve düşürebilir.
- ◆ Yargı hakkı, millet adına, usul ve kanuna göre bağımsız mahkemeler tarafından kullanılır.

1 Buna göre Türkiye Cumhuriyeti'nin;

- Güçler ayrılığı ilkesine sahiptir.
- Halkın iradesi ülke yönetimine hâkimdir.
- Hukuk devleti kimliğine sahiptir.

özelliklerinden hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

2 1924 Anayasası'nın maddelerinden hangisi Türkiye Cumhuriyeti'nin demokratik bir devlet olduğunun en somut göstergesidir?

- A) Devlet dili Türkçe, başkenti Ankara'dır.
B) Meclis yasam yetkisini kendi kullanır.
C) Egemenlik, kayıtsız şartsız milletindir.
D) Yargı hakkı bağımsız mahkemeler tarafından kullanılır.

3 Kurtuluş Savaşı'nı ilk ağızdan belgelerle ortaya koyan en önemli yapıt, Mustafa Kemal'in 15- 20 Ekim 1927'de CHP'nin kurultayında okumuş olduğu "Nutuk"tur. "1919 senesi Mayıs'ının on dokuzuncu günü Samsun'a çıktım." cümlesiyle başlayıp "Gençliğe Hitabe" ile biten Nutuk, 1919-1927 yılları arasını tüm ayrıntılarıyla ele almaktadır.

Buna göre Atatürk Nutuk'ta aşağıdaki konulardan hangisi ile ilgili bir bilgi vermemiştir?

- A) İstanbul Hükûmeti ile gerçekleşen Amasya Görüşmeleri
- B) Sovyet Rusya ile imzalanan Moskova Antlaşması
- C) Yeni Türk devletinin tam bağımsızlığının onaylandığı Lozan Antlaşması
- D) Soyadı Kanunu'nun kabul edilmesi

4 "Artık durmayız. Behemehal ileri gideceğiz. Geriye ise hiç gidemeyiz. Çünkü ileriye gitmeye mecburuz. Memleket kesinlikle modern, uygar ve yenilikçi olacaktır. Bizim için bu hayat davasıdır. Bütün fedakârlığımızın verimli sonuç vermesi buna bağlıdır."

Buna göre Atatürk'ün "hayat davası" olarak nitelendirdiği durum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çağdaş uygarlık seviyesine ulaşmak
- B) Askeri zaferlerin sayısını arttırmak
- C) Ekonomide devletçilik politikasını uygulamak
- D) Azınlıklara yeni haklar tanımak

5 Atatürk bir açıklamasında "Siyasi ve askerî zaferler ne kadar büyük olursa olsun ekonomik zaferlerle taçlandırılmazlarsa kazanılacak başarılar yaşayamaz, az zamanda söner." değerlendirmesine yer vermiştir.

Buna göre Atatürk'ün;

- I. askerî başarıların tek başına yetersiz kalacağı,
- II. siyasi ve askerî başarıların ekonomik başarılarla desteklenmesi gerektiği,
- III. siyasi başarıların önemli olmadığı

düşüncelerinden hangilerini savunduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I, II ve III

6 Mustafa Kemal, Meclis'in bir oturumunda sözlerine, şair Namık Kemal'in şu dizeleriyle başlar:

"Vatanın bağına düşman dayadı hançerini
Yok mudur kurtaracak bahtı kara maderini."
daha sonra sözlerini şöyle devam ettirir: "İşte ben de bu kürsüden, bu yüce Meclisin başkanı olarak yüce kurulu oluşturan bütün üyelerin her biri ve bütün ulus adına diyorum ki:

"Vatanın bağına düşman dayasın hançerini
Bulunur kurtaracak bahtı kara maderini"

Namık Kemal'in dizelerine verdiği cevap dikkate alınırsa Mustafa Kemal'in;

- I. liderlik,
- II. ümitsizliğe yer vermeme,
- III. çok yönlülük

özelliklerinden hangilerine sahip olduğu söylenebilir?

- A) I ve II
- B) Yalnız II
- C) I, II ve III
- D) II ve III

7 Conkbayırı'nı tutan ve İngiliz kuvvetlerini geri çekilmek zorunda bırakan askerlere Mustafa Kemal şu emri vermişti:

"Ben, size taarruzu emretmiyorum; ölmeyi emrediyorum! Biz ölünceye kadar geçecek zaman zarfında yerimize başka kuvvetler ve kumandanlar geçebilir!"

Bu açıklamaya göre Mustafa Kemal'in aşağıdaki özelliklerden hangisine sahip olduğu söylenebilir?

- A) Laik; din ve devlet ayrımı yapan
- B) Hoşgörülü; halk arasında ayırım yapmayan
- C) Politikacı; siyasi faaliyetlere önem veren
- D) Kararlı; kendisine güvenen

8 Atatürk Nutuk'ta "Efendiler! Bu nutkumla ulusal varlığı sona ermiş sanılan büyük bir milletin bağımsızlığını nasıl kazandığını, bilim ve tekniğin en son prensiplerine dayanan ulusal ve çağdaş bir devletin nasıl kurulduğunu ifadeye çalıştım. Bugün ulaştığımız netice yüzyıllardan beri çekilen millî felaketlerin yarattığı uyanıklığın sonucu ve bu aziz vatanın her köşesini sulayan kanların bedelidir." demiştir.

Buna göre Atatürk Nutuk adlı eserinde aşağıdakilerden hangisinden bahsetmemiştir?

- A) Ulusal ve çağdaş niteliklere sahip bir devletin kurulduğundan
- B) Yeni Türk devletinin dayandığı esaslardan
- C) Bağımsızlığın bir bedelinin olduğundan
- D) Devletin yönetim şeklinin değiştirilmesinin yanlış olduğundan

9 Atatürk tüm gücünü ulustan aldığı gibi yapılan her eylemin de ulusça yapıldığını belirtmiştir. "Asıl olan millettir." diyen Atatürk, "Bir millet, bir memleket için kurtuluş, selamet ve başarı istiyorsak bunu yalnız bir şahıstan hiçbir vakit talep etmemeliyiz. Herhangi bir şahsın başarısı demek, o milletin başarısı demektir. Çünkü kuvvet birdir, o da millettir." demiştir.

Buna göre Atatürk'ün " Kuvvet birdir, o da millettir." ifadesi ile ilgili olarak aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

- A) Birlik ve beraberlik anlayışının savunulduğu
- B) Millî egemenlik ilkesinin benimsendiği
- C) Devletçi ekonomi politikası benimsendiği
- D) Kişisel egemenliğe karşı çıktığı

10 Atatürk bir açıklamasında, "Bizim milletimiz vatani için hürriyeti ve egemenliği için fedakâr bir halktır; bunu ispat etti. Milletimiz yaptığı inkılâpların kiskanç savunucusudur da. Benliğine bu faziletler yerleşmiş bir milleti yürümekte olduğu doğru yoldan hiçbir kimse, hiçbir kuvvet alıkoyamaz." demiştir.

Atatürk'ün bu açıklamasıyla Türk milletinin aşağıdaki özelliklerden hangisine sahip olduğuna açıklık getirdiği söylenemez?

- A) Özgürlüğü benimsediğine
- B) Evrensel değerleri önemsemediğine
- C) Çağdaş inkılapları savunduğuna
- D) Kararlı bir tutum sergilediğine

- 11 4 Ekim 1926'da yürürlüğe giren Medeni Kanun ile;
- Resmî nikâh zorunluluğu getirildi. Evlilik devlet güvencesi altına alındı.
 - Tek eşlilik zorunlu kılınarak erkeğin birden fazla kadınla evlenmesi yasaklandı.
 - Kadınlara evlenme ve boşanma hakkı verildi.
 - Boşanma hâlinde kadına nafaka verilmesi kabul edildi.
 - Kadınlara mahkeme şahitliğinde erkeklerle eşit olma hakkı tanındı.
 - Kadın ve erkeğin miras paylaşımında eşit pay alması sağlandı.
 - Kadınlara meslek seçme hakkı tanındı.

Buna göre aşağıdaki ifadelerden hangisinin doğru olduğu söylenemez?

- A) Kadınların toplumsal yaşama katılmasındaki bazı engellerin kaldırıldığı
- B) Kadının aile içindeki haklarının güvence altına alındığı
- C) Kadın ve erkek eşitliğinin sağlanmasına yönelik önemli bir adım atıldığı
- D) Kadınlara erkeklerin sahip olduğu siyasi hakların verildiği

- 12 Türk dilini yabancı dillerin etkisinden kurtarmak isteyen Mustafa Kemal, Türkçeye verdiği değeri şu sözlerle ifade etmiştir: "Türk milletinin dili Türkçedir. Türk dili dünyada en güzel, en zengin ve en kolay olabilecek bir dildir... Bir de Türk dili, Türk milleti için kutsal bir hazinedir... Türk dili, Türk milletinin kalbidir, zihnidir."

Yukarıdaki açıklama dikkate alındığında Atatürk'ün aşağıdaki ilkelerden hangisini ön plana çıkardığı söylenebilir?

- A) Devletçilik
- B) Milliyetçilik
- C) Laiklik
- D) Cumhuriyetçilik

ÇÖZÜMLÜ
TEST

TEST 2

- 1 Millet Mekteplerinin eğitim hayatına etkisiyle ilgili Dr. Mustafa Albayrak şu değerlendirmeyi yapmıştır:

Yapılan çalışmalar sonucunda 1927'de Türkiye'de okuryazar oranı %10,5 iken bu oran 1935'te %20,4'e yükselmiştir. Yılda ortalama %2,7 olan okuryazar artışı, sekiz yılın sonunda %8,6'lık bir artış sağlamış ki bu oran cumhuriyetin devraldığı okuryazar oranından daha fazladır. Bu oran daha sonraki yıllarda da sürdürülmüş olsaydı 1960'a geldiği zaman Türkiye nüfusunun tamamının okuryazar hâle getirilebileceği savunusu belli ölçüde gerçekleştirilmiş olurdu.

Yukarıdaki bilgilere bakılarak aşağıdaki ifadelerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Atatürk Dönemi'nde okuma - yazma oranının hızla arttığı
- B) 1927 ile 1935 yılları arasında okuryazar oranının artış oranının %8,6 olduğu
- C) Okuma - yazma oranındaki artışın zamanla azaldığı
- D) Türkiye'de okuma ve yazmaya gereken önemin verilmediği

ÇIKMIŞ SORU

- 2 Atatürk'ün benimsediği halkçılık ilkesine göre köylü, işçi, sanayici ve tüccar gibi toplumu oluşturan sınıflar birbirine üstün değil, birbirinin destekçisidir. Hukuksal açıdan ayrıcalıkları yoktur.

Bu bilgide halkçılık ilkesinin aşağıdaki kavramlardan hangisiyle ilişkisi vurgulanmıştır?

- A) Eşitlik
- B) Özgürlük
- C) Bağımsızlık
- D) Egemenlik

3 “Nutuk” Atatürk’ün, Millî Mücadele Dönemi ile Türkiye Cumhuriyeti’nin ilk yıllarını içine aldığı kısacası 1919-1927 dönemini anlattığı tarihsel bir belgedir. Atatürk TBMM’de Cumhuriyet Halk Fırkası’nın 15-20 Ekim 1927 tarihleri arasındaki kurultayında okumuştur. Atatürk verdiği nutuğun amacını şu sözlerle açıklamıştır:

“Geleceğe yönelik önlemler hakkında görüş alış-verişinde bulunmadan önce, geçmişe ait olaylar hakkında bazı şeyler söylemek ve yıllardır süren eylemlerimizin ve yaptıklarımızın ulusumuza hesabını vermenin görevim olduğu kanısındayım.”

Buna göre Atatürk’ün ” Nutuk” adlı eseri yazmasının amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Siyasi kariyerini yükseltmek
- B) Başarılı bir yazar olduğunu göstermek
- C) Geçmişte yaptıkları hakkında halkı bilgilendirmek
- D) Halkı yeni bir savaş için bilinçlendirmek

- 4
- 29 Ekim 1923’te cumhuriyetin ilanıyla birlikte devlet rejiminin gerçek adı kondu.
 - Mustafa Kemal’in cumhurbaşkanı seçilmesi ile devlet başkanlığı sorunu çözüldü.
 - “Meclis Hükûmeti” sistemi yerine, “Kabine Hükûmeti” sistemine geçildi.
 - Cumhurbaşkanı, milletvekilleri arasında bir başbakan atayacak, başbakan da yine milletvekilleri arasında uyum içinde çalışabileceği bakanları seçecek ve cumhurbaşkanına onaylatacaktı. Doğabilecek hükûmet bunalımları da bu sistemle aşılmış oldu.

Yukarıdaki gelişmeler dikkate alındığında aşağıdaki sorunlardan hangisinin çözüme kavuşturulduğu söylenemez?

- A) Devlet başkanlığı
- B) Hükûmetin kurulması
- C) Saltanatın kaldırılması
- D) Başbakanın belirlenmesi

5 Türkiye Cumhuriyeti’nin bağımsızlık savaşını ve ulusal egemenliğe dayalı cumhuriyetçi, halkçı ve laik bir devletin nasıl kurulduğunu anlatan “Nutuk”, ulusa bir hesap verme niteliği de taşıdığından Atatürk, kendine ya da giriştiği devrime yönelik eleştiri ve suçlamalara da yanıt vermek gerektiğini duymuştur. Böyle olmasına karşın “Nutuk”, sadece anlatım ve söz söyleme becerisine dayalı bir konuşma değildir. Her olay ve anlatım belgeye dayandırılmıştır. Bu özelliği ile “Nutuk”, yeni Türkiye’nin oluşumunu içeren dokuz yılın bir tarihçesidir.

Buna göre Atatürk’ün yazdığı Nutuk adlı eser hakkında aşağıda verilen bilgilerden hangisinin doğru olduğu söylenemez?

- A) Halka hesap vermek amacıyla yazılmıştır.
- B) Devletin nasıl kurulduğu anlatılmaktadır.
- C) Belgelere dayandırılan tarihi bir kaynaktır.
- D) Mustafa Kemal’in sadece hayatını anlattığı bir eserdir.

6 Cumhuriyetin ilanını hazırlayan zemin daha Millî Mücadele Dönemi’nde oluşmaya başlamıştı. Anadolu hareketinin başarısında etkin olan güç “Kuvâ-yı Millîye”, hâkim güç ise “millî irade” olmuştu. 23 Nisan 1920’de TBMM’nin açılmasıyla da Anadolu’da ulusal egemenliğe dayanan yeni bir devlet kurulmuş ve 1921 Anayasası’nda yer alan “Egemenlik kayıtsız, şartsız ulusa aittir.” hükmü ile cumhuriyet yönetimi için önemli bir adım atılmıştı.

Buna göre cumhuriyetin ilanı ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabılır?

- A) Belli bir aşamadan sonra gerçekleştirilmiştir.
- B) İlanı için TBMM’nin açılması beklenmiştir.
- C) Hükûmet bunalımı yaşandığı için ilan edilmiştir.
- D) Ülke yönetimindeki ikilikleri ortadan kaldırmak için ilan edilmiştir.

7 Saltanatın kaldırılmasıyla çağdaşlaşma yolunda önemli bir adım daha atılarak ulusal egemenliğin ve yapılacak inkıpların önündeki büyük bir engel kaldırılmış oldu. Ayrıca devletin laik nitelik kazanmasının da başlangıcı oldu. Bu gelişme Mustafa Kemal'in inkılapçılık yönünün en açık örneklerindedir. Yapılan değişimin ne kadar önemli olduğu, yüzlerce yıl süren saltanat kurumunun varlığı göz önüne alındığında daha iyi anlaşılacaktır.

Saltanatın kaldırılması ile ilgili verilen paragraf dikkate alındığında aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

- A) Millî egemenlik ilkesi güçlendirilmiştir.
- B) Laikliğin ilk aşamasıdır.
- C) Atatürk'ün halkın iradesine önem verdiğinin açık bir göstergesidir.
- D) TBMM'nin gerçekleştirdiği ilk inkılap hareketidir.

8 Türkiye'nin ilk iktisat kongresi 17 Şubat ile 4 Mart (1923) arasında İzmir'de toplanmıştır. Bu kongrenin bazı kararları aşağıda verilmiştir.

- Kendi limanlarımızda kendi bayrağımızdan başkasının ticaret yapamaması
- Yabancı sermayeye tekel oluşturma yetkisinin verilmemesi, verilen yetkilerin kaldırılması
- Gümrük vergilerinin millî sanayinin gelişimini sağlayacak şekilde düzenlenmesi

Buna göre İzmir İktisat Kongresi'nde;

- I. millî bir ekonomi politikasının uygulanması,
- II. yeni Türk devletinin çıkarlarının korunması,
- III. ekonomide devletçilik politikası dışında bir politikanın takip edilmesi

ilkelerinden hangilerinin benimsendiği söylenebilir?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) I ve III
- D) I, II ve III

9

1	Türk denizlerinde tam bağımsızlığı sağlayan yasa	a	Aşar vergisi
2	Köylünün ekonomik yükünü azaltmak amacıyla kaldırılan vergi	b	Tevhid-i Tedrisat Yasası
		c	Kabotaj Yasası
3	Eğitim ve öğretim birliğini sağlayan yasa	d	Lozan
4	Kapitülasyonların tam olarak kaldırılmasını sağlayan antlaşma	e	Soyadı Kanunu
		f	Toprak Reformu Kanunu

Yukarıdaki tabloda verilenler eşleştirildiğinde aşağıdakilerden hangisi dışarıda kalır?

- A) Aşar - Lozan
- B) Kabotaj Yasası - Tevhid-i Tedrisat Yasası
- C) Soyadı Kanunu - Toprak Reformu Kanunu
- D) Lozan - Kabotaj Yasası

10 Atatürk cumhuriyetin ilanından sonra modern ve çağdaş bir toplum oluşturmak için birçok inkılap hareketi gerçekleştirmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi toplumsal alanda yapılan inkılap hareketlerine örnek gösterilemez?

- A) Takvim, saat ve ölçülerde değişim
- B) Kılık kıyafette değişikliği
- C) Tekke, zeviye ve türbelerin kapatılması
- D) Tevhid-i Tedrisat Kanunu'nun kabul edilmesi

1

Cumhuriyetin kabul edilmesiyle birlikte, toplumdaki eğitim ve kültür sorunları birer birer çözümlenmeye başlandı. Öncelikle ülkede eğitim alanındaki geri kalmışlığı ortadan kaldırmak gerekiyordu. Arap alfabesiyle bunu gerçekleştirmek ise çok zordu. Zor öğrenilen bir alfabe ile düşük olan okuryazar oranını çağdaş uygarlık düzeyine ulaşabilmek için bir an önce yeterince zamanı olmayan Türk toplumunun kolay öğrenilebilen yeni bir alfabe ihtiyacı vardı. Bu alfabe de Latin alfabesi olacaktı.

Buna göre harf inkılabıyla ilgili;

- I. okuryazar bir toplum oluşturma,
- II. öğrenmeyi kolaylaştırma,
- III. millî bir alfabe oluşturma
- IV. medeni toplumlar arasına katılma

amaçlarından hangilerinin gerçekleştirilmeye çalışıldığı söylenemez?

A) I ve II

B) I, II ve III

C) III ve IV

D) I, II ve IV

2 Atatürkçü düşünce sisteminde “Egemenlik kayıtsız şartsız millete aittir. Millet iradesinin üstünde bir güç yoktur. Devlet yönetiminde milletin sözü geçerlidir.” Bundan dolayı Türk milletinin devlet yönetiminde söz ve karar sahibi olmasının Atatürkçü düşünce sisteminde önemli bir yeri vardır. Ayrıca Türk milletinin mutlu bir yaşam sürmesi, Türk devletinin gelişmesi, güçlenmesi ve sonuza kadar varlığını sürdürmesinde de Atatürkçülük etkili olmuştur.

Buna göre Atatürkçülüğün Türk toplumuna sağladığı yararlar arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Halkın yönetimde söz sahibi olması
- B) Meslek gruplarının toplumda ön plana çıkarılması
- C) Milletin huzurlu bir ortamda yaşaması
- D) Devletin varlığını koruması

3 “Uygurlik yolunda başarı, yenileşmeye bağlıdır. Sosyal ve ekonomik yaşamda, bilim ve teknoloji alanında başarılı olmak için tek gelişme ve ilerleme yolu budur. Hayat ve yaşayışa egemen olan hükümlerin zamanla değişme, gelişme ve yenilenmesi zorunludur.”

Atatürk'ün “Başarılı olmak için tek gelişme ve ilerleme yolu budur.” açıklaması ile ifade ettiği özellik aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Din ve inançlara bağlı kalmak
- B) Çağdaşlaşmayı ve sürekli ilerlemeyi sağlamak
- C) Avrupa devletlerini taklit etmek
- D) Ekonomik faaliyetlere öncelik vermek

4 “Ülke, hemen çağdaş, uygarlaşmış ve yenileşmiş olacaktır. Bizim için bu hayat kavgasıdır. Bütün özverilerimizin ürün vermesi buna bağlıdır. Türkiye ya yeni görüşle bezenmiş namuslu bir yönetim olacaktır ya da olmayacaktır. Halk ile çok yakınlığım vardır. O saf yığın bilmezsiniz ne denli yenilik yanlısıdır.”

Mustafa Kemal'in yukarıdaki açıklamasında yer alan “O saf yığın bilmezsiniz ne denli yenilik yanlısıdır.” açıklaması ile Türk halkının aşağıdaki özelliklerinden hangisine dikkat çekmiştir?

- A) Gelişmelere açık olduğuna
- B) Tutucu olduğuna
- C) Din ve örf'e bağlı olduğuna
- D) Demokrasiye karşı olduğuna

ÇIKMIŞ SORU

5 İzmir İktisat Kongresi'nin kapanışında konuşan Kâzım Karabekir Paşa ülkenin içinde bulunduğu ekonomik durumu şu çarpıcı sözlerle özetlemiştir:

“... Doğduğu günden itibaren çocuklarımızın boğazına yabancı süt dökersek, yabancı bez ve pamuklarına sarıp yine yabancı beşiğine yatırırsak, ayağındaki patiğinden, başındaki mavi nazar boncuğuna ve elindeki teneke parçasına kadar yabancı malından yaparsak, Avrupa'da çakılmış dört tahtadan ibaret olan sandalyeler en ücra yerlere kadar girerse ve üstüne bir de kulaklarına, benim oğlum paşa olacak, gibi ninniler söyleyerek uyutucu telkinler yaparsak, büyüdükten sonra doğaldır ki üzerinde ve çevresinde, artarak yabancı mallar bulunacak ve paralarımız akıp gidecektir...”

Buna göre Kâzım Karabekir Paşa'nın savunduğu düşünce aşağıdakilerden hangisi olamaz?

- A) Yerli malı kullanılmalı ve teşvik edilmeli.
- B) Bağımsız ve millî bir ekonomi kurulmalı.
- C) Türk malları sadece Türkiye'de kullanılmalı.
- D) Yerli üretim artırılmalı.

6 “Gençler! Cesaretimizi güçlendiren ve sürdüren sizsiniz. Siz almakta olduğunuz eğitim ve bilgelik ile insanlık seçkinliğinin, vatan sevgisinin, düşünce özgürlüğünün en değerli simgesi olacaksınız... Cumhuriyeti biz kurduk, onu yükseltecek ve sürdüreceğiz olan sizsiniz.”

Buna göre Atatürk'ün gençler ile ilgili aşağıdaki düşüncelerden hangisini savunduğu söylenemez?

- A) Gençlere güvendiği
- B) Gençlerin cumhuriyete sahip çıkacağına inandığı
- C) Gençlerin siyasi gelişmelerden uzak durmasını istediği
- D) Geleceğin gençlerin omuzlarında yükseleceğini savunduğu

7 Halkçılık ilkesi hiçbir kişiye, zümreye veya sınıfa ayrıcalık tanımayan; bütün vatandaşları yasalar karşısında bir ve eşit sayan bir anlayışı içermektedir. Bu anlayış vatandaşların devlete olan güvenlerini arttıracak gibi ulusal birliğin pekişmesinde de etkindir.

Buna göre Atatürk Dönemi'nde gerçekleştirilen aşağıdaki faaliyetlerden hangisi halkçılık ilkesi ile ilişkili değildir?

- A) Medeni Kanun'un kabulüyle sosyal ve ekonomik alanlarda kadın ve erkek eşitliği sağlanması
- B) Ayrıcalık ve üstünlük ifade eden unvanlarının yasaklanması
- C) Seçme seçilme hakları ile bireyler arasında siyasal alanda eşitlik sağlanması
- D) Türk denizlerinde gemi işletme hakkının Türklere verilmesi

8 “Bir milletin başarısı, mutlaka bütün millî güçlerin bir istikamette oluşması ile mümkündür. Bu nedenle bilelim ki elde ettiğimiz başarı, milletin güç birliği etmesinden, ortak hareket etmesinden ileri gelmiştir. Eğer aynı başarı ve zaferleri gelecekte de tekrarlamak istiyorsak aynı esasa dayanalım ve aynı şekilde yürüelim.”

Buna göre Atatürk “ zaferleri gelecekte de tekrarlamak istiyorsak aynı esasa dayanalım ve aynı şekilde yürüelim.” ifadesiyle aşağıdaki-lerden hangisinin gerekli olduğuna vurgu yapmıştır?

- A) Laikliği benimsemenin ve uygulamanın gerekli olduğuna
- B) Gelenek ve göreneklere bağlı kalınması gerektiğine
- C) Birlik ve beraberliğin korunması gerektiğine
- D) Çok partili hayata geçilmesi gerektiğine

9 Atatürk'ün halkçılık ilkesi; Türk toplumunda birey, aile ve sınıf egemenliğine karşıdır. Milleti oluşturan bütün bireyler yasalar karşısında eşit haklara sahiptir. Atatürk'ün halkçılık anlayışı, millî egemenliği temel alır. Halkın kendi kendini yönetmesi demek olan demokratik bir sistemi öngörür.

Buna göre halkçılık ilkesi aşağıdakilerden hangisini savunmaz?

- A) Ayrımcılık ifade eden unvanların kullanılmasının yasaklanması
- B) Kadınlara seçme ve seçilme hakkının verilmesi
- C) Kanunlar önünde herkesin eşit kabul edilmesi
- D) Devlet yönetimin belirli bir sınıfın elinde olması

10 Mustafa Kemal Atatürk, gelecek nesiller ve Türkiye Cumhuriyeti tarihi için bir görev olarak kabul ettiği Nutuk adlı eserini hazırlarken birçok belgeyi gözden geçirmiştir. Gözden geçirdiği belgelerden bazıları şunlardır:

- Kişisel yazışmalar, telgraflar
- Genelgeler, kongre tutanakları
- TBMM tutanakları
- Dönemin gazeteleri

Atatürk'ün "Nutuk"u belgelere dayandırarak yazması aşağıdakilerden hangisi ile açıklanabilir?

- A) Herkesin okumasını sağlamak
- B) Çok satılmasını sağlamak
- C) Bilimsel ve güvenilir bir özellik kazandırmak
- D) Dış ülkelerde eleştirilmesini önlemek

11 "Bizim toplumumuz için ilim ve fen lüzumlu ise bunları aynı derecede hem erkek hem de kadınlarımızın elde etmeleri gerekir. "...Bundan dolayı kadınlarımız ilim ve fen sahibi olacaklar ve erkeklerin geçtikleri bütün öğretim basamaklarından geçeceklerdir... Kadınlar toplum yaşamında erkeklerle birlikte yürüyerek birbirinin yardımcısı ve destekçisi olacaklardır."

Atatürk'ün 31 Ocak 1923 yılında yaptığı İzmir konuşmasıyla ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Kadınların eğitimine önem verilmiştir.
- B) Kadınların erkeklerden daha üstün bir konuma getirilmesi amaçlanmıştır.
- C) Kadın-erkek eşitliğine yönelik adımlar atılmıştır.
- D) Kadınların sosyal hayata aktif bir şekilde katılması sağlanmaya çalışılmıştır.

ÇÖZÜMLÜ
TEST

TEST 4

1

I	II
• Kuvâ-yı Millîye'nin oluşması	• Aşar vergisinin kaldırılması
• Mandacılığın reddedilmesi	• Türk Medeni Kanunu
• İstiklâl Marşı'nın kabulü	• Eğitim ve sağlık hizmetlerinin yaygınlaştırılması
• İzmir İktisat Kongresi'nin düzenlenmesi	• Soyadı Kanunu
• Kapitülasyonların kaldırılması	• Unvan ve lakapların kaldırılması
• Kabotaj Kanunu'nun çıkarılması	

Tabloda verilen inkılap hareketlerinin aşağıdaki hangi ilkeler doğrultusunda yapıldığı söylenebilir?

	I	II
A)	Devletçilik	Cumhuriyetçilik
B)	Milliyetçilik	Halkçılık
C)	İnkılapçılık	Laiklik
D)	Laiklik	Devletçilik

2 1928 yılında yeni Türk harflerinin kabulüyle Arap harflerinin kullanımı bırakılmış ve Türk diline uygun bir alfabe olan Latin alfabesi benimsenmiştir.

Bu gelişmenin aşağıdakilerden hangisine ortam oluşturduğu söylenemez?

- A) Okuryazar oranının artmasına
- B) Medreselerin kapatılmasına
- C) Batı uygarlığı ile iletişiminin kolaylaşmasına
- D) Ulusal kültür anlayışının gelişmesine

- 3 Atatürk 1927'de gerçekleşen Halk Fırkası Kongresi'nde şu açıklamayı yapmıştır:

“İrade ve hâkimiyet kaynağı millettir. Bu irade ve hâkimiyetin, devletin vatandaşa ve vatandaşın devlete vazifelerini yerine getirmek için kullanılması, partinin başlıca prensiplerindedir. Kanunlar önünde mutlak bir eşitlik kabul eden; hiçbir ferde, hiçbir aileye, hiçbir sınıfa, hiçbir cemaate imtiyaz tanımayan yurttaşları halktan kabul ederiz.”

Atatürk'ün açıklamasında yer alan altı çizili ifade aşağıdaki ilkelere hangisi ile doğrudan ilişkilidir?

- A) Cumhuriyetçilik B) İnkılapçılık
C) Halkçılık D) Laiklik

- 4 Bu özellik ülkede siyasal gücün gelişmesinde önemli rol oynar. Aynı milletin bir parçası olduğunun inancını taşıyan siyasi partiler; ülke, devlet ve milletin çıkarı söz konusu olduğunda birlikte hareket ederek her türlü tehlikeye karşı güç birliği yaparlar. Kurtuluş Savaşı'nda farklı düşüncelerdeki insanların yurdu kurtarmak için tek bir düşünce etrafında toplanması bunun en güzel örneğidir.

Yukarıdaki açıklama aşağıdaki sorulardan hangisine verilecek en güzel cevaptır?

- A) Demokrasi nedir?
B) Birlik ve beraberliğin önemi nedir?
C) Laikliğin önemi nedir?
D) Devletçilik nedir?

- 5 “Bizim düşüncemizde; çiftçi, çoban, amele, tüccar, sanatkâr, asker, doktor kısacası herhangi bir sosyal müessesede çalışan bir vatandaşın hak, menfaat ve hürriyeti eşittir.”

“Bizim halkımız çıkarları birbirinden farklı sınıf hâlinde değil, aksine varlıkları ve çalışmalarının sonuçları birbirine lazım olan sınıflardan ibaretir.”

Yukarıda verilen Atatürk'ün sözleri değerlendirildiğinde aşağıdaki hangi ilkeyle ilgili olduğu söylenebilir?

- A) Halkçılık B) Devletçilik
C) İnkılapçılık D) Milliyetçilik

- 6 Atatürk bir açıklamasında şunları ifade etmiştir:

“Bizim düşüncemizde; çiftçi, çoban, amele, tüccar, sanatkâr, asker, doktor, kısacası herhangi bir toplumsal statüdeki bir vatandaşın hak, menfaat ve hürriyeti eşittir. Devlete bu anlayış ile azami yardımcı olmak ve milletin güvenci ve iradesini yerinde sarf edebilmek, bizce, bizim anladığımız anlamda halk hükûmeti yönetimi ile mümkün olur.”

Atatürk'ün açıklamasına göre “halk hükûmeti yönetimi” hakkında aşağıda verilen bilgilerden hangisinin doğru olduğu söylenemez?

- A) Sınıf ayrımı yoktur.
B) Vatandaşlar arasında ayırım yapılmaz.
C) Hak ve hürriyetler güvence altındadır.
D) Siyasi haklar herkese tanınmaz.

7 Atatürk "Medeni Bilgiler" kitabındaki notlarında şu açıklamaya yer vermiştir: "Bu ilkeye göre irade ve hâkimiyet, milletin tümüne aittir ve ait olmalıdır. Demokrasi ilkesi, millî hâkimiyet şekline dönüşmüştür... Demokrasi esasına dayanan hükûmetlerde hâkimiyet halka, halkın çoğunluğuna aittir."

Atatürk yukarıdaki açıklamasında demokrasinin temel ögesini hangisine dayandırmıştır?

- A) Bilim
- B) Yönetim
- C) Eşitlik
- D) Din

8 Atatürk Türk milletine duyduğu güveni yaptığı şu konuşmalarla dile getirmiştir: "Türk milletinin karakteri yüksektir. Türk milleti çalışkandır. Türk milleti zekidir. Çünkü Türk milleti millî birlik ve beraberlik içerisinde güçlükleri yenmesini bilmiştir."

Atatürk'ün bu açıklaması;

- I. milliyetçilik,
- II. laiklik,
- III. devletçilik

ilkelerinden hangileriyle ilişkilendirilebilir?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) Yalnız I
- D) I, II ve III

9 Aşağıdakilerden hangisi Atatürk ilkelerinin ortak özelliklerinden biri değildir?

- A) Toplumun ihtiyaçlarını karşılayan ve çağdaş değerlere ulaşmayı sağlayan bir bütünün parçasıdır.
- B) Tam bağımsızlığı ve çağdaşlaşmayı amaçlar.
- C) Türk toplumuna özgü olup evrensel değerler içermez.
- D) Akli ve bilmi esas alır.

10 Tarih öğretmeni Atatürk'ün sözlerini tahtaya yazdıktan sonra sözlerin altını boş bırakmıştır. Boş bırakılan yerlere verilen sözlerin ilgili oldukları ilkelerin yazılmasını istemiştir.

"Vatandaşları içinde çeşitli dinlere mensup unsurlar bulunan ve her din mensubu hakkında adil ve tarafsız tutum ve davranışta bulunmaya vazifeli olan bir hükûmet, fikir ve vicdan hürriyetlerine uymaya mecburdur."

I.....

"İnkılabın temellerini her gün derinleştirmek, kuvvetlendirmek lazımdır. Zira medeni dünya çok ileridedir. Buna yetişmek, o medeniyet çemberine girmek mecburiyetindeyiz."

II.....

"Tam bağımsızlık, bizim bugün üzerimize aldığımız vazifenin asıl ruhudur. Biz yaşamak isteyen, onur ve şerefi ile yaşamak isteyen bir milletiz."

III.....

Öğrenciler boş bırakılan bölümlere aşağıdaki ilkelerin hangilerini yazarlarsa doğru cevap vermiş olurlar?

- A) Laiklik - İnkılapçılık - Milliyetçilik
- B) Cumhuriyetçilik - Laiklik - Devletçilik
- C) Milliyetçilik - Devletçilik - Halkçılık
- D) Devletçilik - Cumhuriyetçilik - Laiklik

11 Atatürk'ün her alanda birçok yeteneği vardır. O; büyük bir komutan, usta bir siyasetçi, inkılapçı ve teşkilatçı bir devlet adamıydı.

Bu durum Atatürk'ün hangi özelliğini öne çıkarmaktadır?

- A) Mantıklı oluşunu
- B) İleri görüşlülüğünü
- C) Ümitsizliğe yer vermemesini
- D) Çok yönlülüğünü

TEST 5

1

Türk Medeni Kanunu'nun 1926 yılında yürürlüğe girmesinden sonra Türk kadını birçok alanda kazanımlar elde etmiştir. Atatürk erkeğe olduğu gibi kadına da insancıl bir açıdan yaklaşarak medeni, siyasi ve kültürel haklarda erkekle eşit tutulmasını sağlayacak çağdaş atılımları gerçekleştirmiştir. 1933 yılında birçok Batılı devletlerden önce Türk kadınına seçme ve seçilme hakkı verilmiştir. Bu doğrultuda 1935 yılında yapılan yerel seçimler sonucunda ilk kez 17 kadın milletvekili seçilerek meclis çalışmalarına katılmıştır. Çağdaş bir toplum olabilmenin ve çağdaş bir hukuk devleti kurmanın ilk şartı kadının da bir vatandaş ve özgür bir insan olarak haklarını tanımak ve saygı göstermektir.

Yukarıda verilen parçada Türk kadını ile ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Türkiye kadınlara siyasi haklar verilmesi konusunda Batı'ya örnek olmuştur.
- B) Türk kadını 1935 yılından itibaren ülke yönetiminde resmen söz sahibi olmuştur.
- C) Türk kadını medeni bir birey durumuna getirilmiştir.
- D) Türk kadını siyasi hakları Medeni Kanun'la elde etmiştir.

2 İslam dinini farklı şekillerde yorumlayan, ibadetlere ilişkin farklı uygulamalar sergileyen ve bu nedenle İslam toplumunda ayrılıklara yol açan gruplar ortaya çıkmıştı. Tarikat denilen bu grupların toplandıkları yerlere tekke, daha küçük toplantı yerlerine ise zaviye deniyordu. Bu yerlerde ibadet yanında bir tür müzik ve şiir gibi etkinliklerle de yer veriliyor, toplumun eğitimine hizmet ediliyordu. Zamanla tarikatların bazıları, başında bulunan ve şeyh denilen kişilerin çıkarlarına hizmet eden, vergi vermekten ve askerlik yapmaktan kaçınan kişilerin toplandıkları yerlere dönüştü. Bu yerlerde İslamiyet'e aykırı olmasına rağmen falcılık, büyücülük ve muskacılık yapılıyordu. Bazı tekke ve zaviyeler yapılan yeniliklere karşı çıkarılan ayaklanmaların örgütlendiği merkezler haline gelmişti.

Buna göre tekke ve zaviyelerin kapatılmasının nedenleri arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Halkın dini duygularını sömürmelerinin önüne geçmek
- B) İslamiyet'in özüne uygun bir şekilde yaşanılmasını sağlamak
- C) İnkılaplara karşı çıkan hareketleri engellemek
- D) Eğitimde medreseleri ön plana çıkarmak

3 **Yargı:** Vatanın bütünlüğünü milletin bağımsızlığını her şeyin üstünde tutar. Milletin bölünmesine karşıdır. Türk tarihini, kültürünü ve dilini koruma ve geliştirmeyi amaç edinirken aynı zamanda ulusal ekonominin gerçekleştirilmesini sağlar.

Sonuç: Türk Tarih Kurumu ve Türk Dil Kurumunun kurulması, Türk parasının korunması ve Kabotaj Kanunu'nun çıkarılması

Yukarıdaki yargı ve sonuç değerlendirildiğinde aşağıdaki ilkelerin hangisinden söz edilmektedir?

- A) Milliyetçilik
- B) Cumhuriyetçilik
- C) Devletçilik
- D) Halkçılık

4 "Memleketimizi medeniyetin gerektirdiği dereceye bir an önce yükseltmek için yalnız millî sermaye yeterli olmaz. Yabancı sermaye ve uzmanlığına da ihtiyacımız vardır. Bu noktada dar bir milliyetçilikten çıkıyoruz, daha geniş milliyetçi oluyoruz."

Atatürk'ün yukarıdaki açıklamasında "dar milliyetçilik" olarak ifade edilen özellik aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ekonomide devletçilik politikasının uygulanması
- B) Yabancı yatırımlara ve uzmanlara imkanların verilmemesi
- C) Medeniyetin devletçilik ilkesine bağlanması
- D) Din ve devlet işlerinin birlikte yürütülmesi

ÇIKMIŞ SORU

5 Cumhuriyet Dönemi'nde Türkiye'deki yükseköğretimi incelemesi ve bir reform tasarısı hazırlaması için İsviçre'den Prof. Dr. Albert Malche davet edilmişti. Albert Malche bir rapor hazırlayarak Atatürk'e sunmuştu. Malche'nin hazırladığı raporu titizlikle inceleyen Atatürk düşüncelerini şu şekilde ifade etmiştir: "Bir milleti ancak ve ancak o milletin içinden çıkanlar yükseltebilir. ... Bir yabancı âlimin fikirlerinden, görüşlerinden ve tetkiklerinden istifade edeceğiz fakat asıl çareyi, asıl kararı kendi içimizden çıkarmak mecburiyetindeyiz."

Atatürk bu parçada geçen sözüyle aşağıdakilerden hangisine vurgu yapmıştır?

- A) Millîliğe
- B) Gelenekçiliğe
- C) Uzlaşmacılığa
- D) Eşitlikçiliğe

- 6 Atatürk inkılapçılık ilkesinin gerekçesini şu şekilde açıklar: “İnkılabın temellerini her gün derinleştirmek, kuvvetlendirmek lazımdır. Zira medeni dünya çok ileridedir. Buna yetişmek, o medeniyet çemberine girmek mecburiyetindedir.”

Yukarıdaki açıklamada yer alan “medeniyet çemberine girmek” ifadesinden aşağıdaki anlamlardan hangisi çıkarılabilir?

- A) Sınırları geniş devletler
B) Türkiye'ye komşu devletler
C) Teknik ve bilimsel alanda gelişen devletler
D) Gelenekçi yapıda olan devletler

- 7 Halkçılık; bireyler arasında farklılık gözetmemek, toplum içinde ayrıcalıklı durumlara karşı çıkmak, halkı tek ve eşit bir varlık olarak tanımlamaktır.

Buna göre,

- I. Aşar vergisinin kaldırılması
II. Türk Medeni Kanunu'nun kabul edilmesi
III. Türk Dil ve Tarih Kurumunun kurulması
IV. Soyadı Kanunu'nun çıkarılması
V. Unvan ve lakapların kaldırılması

İnkılaplarından hangilerinin halkçılık ilkesi ile ilişkili olduğu söylenebilir?

- A) I, II ve III
B) II, III ve IV
C) I, II, IV ve V
D) III, IV ve V

- 8 Millî Mücadele'den yeni çıkmış olan halkımızın sağlık sorunlarını çözmek amacıyla sağlık alanında çalışmalar yapılmıştır.

Bu çalışmalar arasında;

- I. sağlık alanında çalışacak eleman yetiştirilmesi,
II. sağlık kurumlarının iyileştirilmesi,
III. Refik Saydam Hıfssıssıhha Müessesesi'nin açılması

gelişmelerinden hangileri gösterilebilir?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) II ve III
D) I, II ve III

- 9 “Bundan sonra pek önemli zaferlere kavuşacağız. Fakat bu zafer süngü zaferleri değil; ekonomi, bilim ve kültür zaferleri olacaktır. Ordumuzun şimdiye kadar kazandığı zaferler, memleketimizi gerçek kurtuluşa yöneltmiş sayılamaz. Bu zaferler ancak gelecek zaferlerimiz için değerli bir dayanak hazırlamıştır. Askerî zaferlerimizle gururlanmayalım. Yeni bilim ve ekonomi zaferlerine hazırlanalım.”

Atatürk'ün yukarıdaki açıklaması dikkate alındığında aşağıdaki yorumlardan hangisinin doğru olduğu söylenemez?

- A) Askerî zaferler önemli değildir.
B) Güçlü devlet her alanda zaferler kazanmakla olur.
C) Askerî zaferlerin yanında bilim ve ekonomi alanında da zaferler kazanılmalıdır.
D) Askerî zaferlerle tüm başarılar elde edilmiştir düşüncesi doğru değildir.

- 10 Laiklik; toplumda fikir ve inanç ayrılıklarının düşmanlığa dönüşmesini önleyen, vatandaşları hoşgörülü davranmaya yönelten, bu sebeple ülkede birlik ve beraberliği sağlayan temel unsurlardan biridir.

Buna göre laikliğin özellikleri arasında;

- I. Laik devlette “devletin dini” olamaz.
II. Laik devlette kanun ve kurallar, dinî kuralarla değil aklın ve bilimin ışığında düzenlenir.
III. Laik devlette kişiler din, vicdan, inanç ve ibadet özgürlüğüne sahiptirler.
IV. Devlet; tüm dinlere eşit mesafede durur, her çeşit dinsel inancın özgürlüğünü korur.
V. Ekonomik faaliyetlerin yürütülmesinde dini unsurlar dikkate alınır.

İlkelerinden hangilerinin yer aldığı söylenebilir?

- A) I, II ve V
B) II, III ve V
C) I, II, IV ve V
D) I, II, III ve IV

- 11 “Devletçiliğin bizce manası şudur: Bireylerin özel girişimlerini ve faaliyetlerini esas tutmak fakat büyük bir milletin bütün ihtiyaçlarını ve birçok şeylerin yapılmadığını göz önünde tutarak memleketin ekonomisini devletin eline almak.”

Yukarıdaki açıklamada devletçilik ilkesinin aşağıdaki özelliklerinden hangisine vurgu yapıldığı söylenebilir?

- A) Devletin özel girişimcinin gerçekleştirmedeği ekonomik faaliyetleri gerçekleştirmesi
B) Devletin ülkenin her tarafına hizmet götürmesi
C) Devletin sanayi ve ticari faaliyetlerin tamamını kontrol altına alması
D) Devletin yabancı sermayeyi kontrollü kabul etmesi

- 12 Türkiye Cumhuriyeti'nin İlk Yıllarında Yapılan Millileştirmeler / Devletleştirmeler

Sektörler	Şirket Sayısı	Devletleştirme Yılları	Değeri (Milyon TL)
Demir yolları ve Limanlar	8	1928 - 1937	120,5
Belediye Hizmetleri	12	1933 - 1945	27,5
Madencilik	2	1936 - 1937	2,1
İmalat Sanayi Ticaret	2	1940 - 1943	4,4
TOPLAM	24	1928 - 1945	154,5

Yukarıdaki tablo dikkate alındığında aşağıdaki ifadelerden hangisinin doğru olduğu söylenemez?

- A) Ekonomide millileşmeye önem verildiği
B) Devletçilik politikasının takip edildiği
C) Faklı kurum ve kuruluşların millileştirildiği
D) Ekonomide liberal bir politika takip edildiği

ÇÖZÜMLÜ TEST

TEST 6

- 1 Medeni Kanun ile din ve mezhep farklılıklarına son verilmiştir. Müslümanların yanında azınlıklara da din ve mezhep farkı gözetmeden Medeni Kanun'dan yararlanma hakkı verilmiştir.

Buna göre Medeni Kanun;

- I. halkçılık,
II. laiklik,
III. devletçilik

ilkelerinden hangilerinin uygulanmasında kolaylık sağlamıştır?

- A) Yalnız I
B) I, II ve III
C) Yalnız III
D) I ve II

- 2 “... Mevcut kurumları zorla değiştirmek demektir. Türk milletini son yüzyıllarda geri bırakmış olan kurumları yıkarak yerlerine milletin en yüksek uygar gereklere göre ilerlemesini sağlayacak yeni kurumları koymuş olmaktadır.”

Atatürk'ün yukarıdaki açıklaması aşağıdaki ilkelere hangisinin kapsamında yer alır?

- A) Milliyetçilik
B) İnkılapçılık
C) Devletçilik
D) Laiklik

- 3 “İnkılabın temellerini her gün derinleştirmek, desteklemek lazımdır. Birbirimizi aldatmayalım. Uygar dünya çok ilerdedir. Buna yetişmek, o uygarlık dairesine dahil olmak mecburiyetindedir.”

Buna göre Atatürk, Türk toplumunun;

- I. çağdaş uygarlık seviyesine çıkma,
II. devletçilik politikasını uygulama,
III. tek partili hayatı devam ettirme

amaçlarından hangilerini gerçekleştirmek zorunda olduğuna dikkat çekmiştir?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) I, II ve III
D) II ve III

4 **Merve:** "Halkın yönetimde söz sahibi olmasını savunan Atatürk'ün bu ilkesi millî egemenlik esasına dayanır."

Haluk: "TBMM'nin açılması, saltanatın kaldırılması, kadınlara seçme ve seçilme hakkının verilmesi bu ilke ile ilişkilidir."

Yukarıdaki diyalogda aşağıdaki ilkelerin hangisinden söz edilmektedir?

- A) Milliyetçilik B) Laiklik
C) Cumhuriyetçilik D) Devletçilik

5 Millî Mücadele'nin zaferle sonuçlanması ve bağımsızlığın elde edilmesinin ardından Türk toplumunu çağdaş bir görünüme kavuşturmak için şapka giyilmesiyle ilgili tasarı TBMM'de görülmeye başlanmış ve 25 Kasım 1925'te çıkarılan kanunla yasalaşmıştır.

Bu gelişme;

- I. inkılap hareketlerinin yasalar çerçevesinde hazırlandığı,
- II. yenilik hareketlerinin halka mal edildiği,
- III. yenilik hareketlerinin halkın tepkisine yol açtığı

durumlarından hangileriyle açıklanabilir?

- A) Yalnız I B) I ve II
C) I ve III D) II ve III

6 Atatürkçülük Fransız İhtilali'nin dünyaya yaydığı milliyetçilik, cumhuriyetçilik, demokrasi, eşitlik ve laiklik gibi kavramların etkisinde kalmıştır. Fakat bu düşünceler Türkiye'nin koşullarına göre değiştirilmiştir. Atatürk ilkeleri Türk milletinin ruhuna, gelenek ve niteliklerine uygundur.

Aşağıdakilerden hangisi Atatürk ilkelerinin ortak özelliklerinden biri değildir?

- A) Evrensel ve barışçıdır.
B) Dış baskı ve zorlamayla kabul edilmiştir.
C) Toplumun çağdaş uygarlık düzeyine çıkmasını amaçlamıştır.
D) Millî birlik ve beraberlik anlayışına bağlıdır.

7 "İlke olarak devlet bireyin yerine geçmemelidir. Fakat bireyin gelişmesi için genel şartları göz önünde bulundurmalıdır." Bir de bireyin kişisel faaliyeti, ekonomik ilerlemenin esas kaynağı olarak kalmalıdır. Bireylerin gelişmesine engel olmamak ... demokrasi ilkesinin en önemli esasıdır."

Yukarıdaki açıklamaya göre "demokrasi ilkesinin en önemli esası" aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bilimsel gelişmeler
B) Bireysel özgürlükler
C) Uluslararası ilişkiler
D) Birlik ve beraberlik

8 Öğretmenin sorduğu soruya öğrenciler şu cevabı vermişlerdir.

- Dil birliği
- Tarih birliği
- Coğrafi birlik (vatan)
- Kültür birliği
- Ortak gelecek arzusu (ülkü birliği)
- Siyasi varlıkta birlik

Buna göre öğretmenin sorduğu soru aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Atatürk ilkelerinin ortak özellikleri nelerdir?
B) Atatürk'ün milliyetçilik anlayışında yer alan temel unsurlar nelerdir?
C) Cumhuriyetçilik ilkesinin özellikleri nelerdir?
D) Millî egemenlik ilkesinin temel özellikleri nelerdir?

9 Soyadı Kanunu ile Türk toplumunda sosyal üstünlük veya sınıf farkı anlayışına yol açan “ağa, hacı, hafız, molla, hoca, efendi, bey, beyefendi, paşa, hanım, hanımefendi ve hazretleri” gibi lakap ve unvanların kullanılması yasaklandı.

Bu durum;

- I. halkçılık,
- II. devletçilik,
- III. milliyetçilik

ilkelerinden hangilerinin yerleştirilmesiyle doğrudan ilişkilidir?

- A) Yalnız I B) II ve III
C) Yalnız III D) I, II ve III

10 Atatürk spor alanındaki gelişmeleri de teşvik etmiştir. “Ben sporcunun zeki, çevik ve aynı zamanda ahlâklısını severim.” diyen Atatürk sporu yalnız bedeni bir yetenek olarak görmemiş, zekâ ve ahlakı da sporun bir parçası olarak tanımlamıştır. Atatürk, sporu gençlerimizin millî terbiyesinin ana unsurlarından biri olarak görmüş ve gençlerimizin spor bakımından da millî heyecan içinde yetiştirilmesi gerektiğini söylemiştir. Atatürk, ata sporlarımızdan en çok kuvvet ve zekâ oyunu olarak tanımladığı güreşi sevmiş ve millî güreşçilerimizi hem maddi hem de manevi olarak desteklemiştir. Atatürk, namını duyduğu sporcu karakteri ile millî duruşunu çok takdir ettiği Kurtdereli Mehmet’e bir mektup yazmış, mektubu da Başyaveri Salih Bozok ile göndermiştir. Atatürk’ün hediye ettiği 1000 lira ile birlikte övgülerle dolu mektubu da alan Kurtdereli, Atatürk’ün yazdıklarından çok duygulanmış, ağlamış ve ona dua etmiştir.

Bu parçaya göre Atatürk hakkında aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Atatürk için spor sadece fiziksel yetenek değildir.
B) Başarılarını taktir ettiği bazı sporcularla iletişim kurmuştur.
C) Sporun ve sporcunun gelişmesi için her türlü desteği sağlamıştır.
D) Millî sporumuz olan güreşi sadece Türklerin yapmasını istemiştir.

11 Atatürk Dönemi’nde takip edilen eğitim politika-sında,

- Eğitimin millî olması
- Eğitimin çağdaş olması
- Eğitimin akıl ve bilimi rehber edinmesi

kuralları uygulanmaya çalışılmıştır.

Buna göre Atatürk Dönemi’nde eğitim alanında;

- I. milliyetçilik,
- II. inkılapçılık,
- III. laiklik

ilkelerinden hangilerinin uygulanmaya çalışıldığı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) II ve III D) I, II ve III

12 İzmir İktisat Kongresi’nde kabul edilen Misak-ı İktisadi’de yer alan bazı önemli maddeler şunlardır:

- Türk milleti, kan dökerek sahip olduğu millî bağımsızlık fikrinden hiçbir şekilde fedakârlik yapmayacaktır.
- Ekonomik gelişmemiz ve kalkınmamız millî bağımsızlık içinde sağlanacaktır.
- Siyasal bağımsızlık gibi ekonomik bağımsızlık da esastır.

Buna göre İzmir İktisat Kongresi’nde ekonomik alanda takip edilmesi gereken politikada aşağıdaki ilkelerden hangilerinin esas alındığı söylenebilir?

- A) Milliyetçilik - Bağımsızlık
B) İnkılapçılık - Laiklik
C) Laiklik - Halkçılık
D) Cumhuriyetçilik - Laiklik

1

Yukarıdaki görselden harf inkılabı ile ilgili aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

- A) Atatürk bizzat iştirak etmiştir. B) Latin harfleri kullanılmıştır.
C) Harf İnkılabı halktan kopuk yapılmamıştır. D) Harf inkılabı ilk kez İstanbul'da başlatılmıştır.

- 2** Atatürk, İzmir İktisat Kongresi'nin açılış konuşmasında; "Boylar, tarihimizi dolduran bunca başarının, zaferlerin veya yenilgilerin, sıkıntı veren büyük zararın ve yıkımların tamamı oluştukları devirdeki ekonomimiz ile doğrudan ilgilidir. Yeni Türkiyemizi hak ettiği yüksek düzeye ulaştırmak için zaman kaybetmeden ekonomimize öncelikle önem vermek zorundayız. Çünkü günümüz bütünüyle ekonomi çağıdır." ifadelerini kullanmıştır.

Buna göre İzmir İktisat Kongresi'nde alınan;

- I. Yabancıların kurdukları tekellerden kaçınılmalıdır.
II. Özel teşebbüslere kredi sağlayacak devlet bankası kurulmalıdır.
III. Tarımda modern yöntemler uygulanmalıdır.

kararlarından hangileri Atatürk'ün yukarıdaki sözü doğrultusunda alınmıştır?

- A) I ve II B) Yalnız II C) I ve III D) I, II ve III

ÇIKMIŞ SORU

3 Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı ve Türkiye Millî Olimpiyat Komitesi ülkemizin 1924 Paris Olimpiyat Oyunları'na katılmasına karar vermişlerdi. Ancak her iki kurum da Türkiye'nin olimpiyatlara katılımını sağlayacak maddi güce sahip değildi. Hükûmetin de para sıkıntısı çektiği biliniyordu. Buna rağmen hükûmet Atatürk'ün direktifiyle toplanarak olimpiyatlar için gereken paranın verilmesini kararlaştırmıştı. Kararnamenin altında Bakanlar Kurulu üyeleriyle birlikte toplantıya başkanlık eden Cumhurbaşkanı Gazi Mustafa Kemal'in de imzası vardı.

Bu bilgide Atatürk'ün aşağıdakilerden hangisine önem verdiği vurgulanmıştır?

- A) Ekonomi B) Spor
C) Sanat D) Ordu

4 “Yaptığımız ve yapmakta olduğumuz devrimlerin amacı Türkiye Cumhuriyeti halkını tamamen çağımıza uygun ve bütün anlam ve biçimiyle uygar bir toplum hâline ulaştırmaktır. Devrimimizin temel ilkesi budur.”

Atatürk'ün yukarıdaki açıklamasında “Devrimlerimizin temel ilkesi budur.” dediği ilke aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Devletçilik B) İnkılapçılık
C) Halkçılık D) Cumhuriyetçilik

5 **Türkiye Cumhuriyeti'nin,**

- Eğitimde fırsat eşitliğini sağlamaya çalışması ve eğitimi yaygınlaştırması
- Tüm vatandaşların eğitim imkânlarından yararlandırılması

gibi politikalar uygulaması;

- I. halkçılık,
II. milliyetçilik,
III. bağımsızlık

ilkelerinden hangilerinin esas alındığını göstermektedir?

- A) I, II ve III B) Yalnız II
C) Yalnız I D) I ve II

6 Atatürk, Osmanlı Dönemi'nde ikinci plana itilen Türk dilini;

- Yabancı sözcük ve kuralların etkisinden kurtarmak,
 - Zengin bir dil hâline getirmek ve geliştirmek,
 - Bilim ve kültür dili olmasını sağlamak,
- için çeşitli çalışmalar yapmıştır.

Atatürk'ün Türk dili ile ilgili yaptığı çalışmalar aşağıdaki ilkelerden hangisinin kapsamında yer alır?

- A) Milliyetçilik B) Laiklik
C) Devletçilik D) İnkılapçılık

7 “Ülkesini, yüksek bağımsızlığını korumasını bilen Türk milletini; dilini de yabancı diller boyunduruğundan kurtarmalıdır.” **diyen Atatürk'ün, aşağıdaki faaliyetlerden hangisini bu amaçla gerçekleştirdiği söylenemez?**

- A) Farsça ve Arapça derslerin müfredat programlarından çıkarılması
B) Türk Dil Kurumunun kurulması
C) Yabancı okullarda Türkçenin zorunlu ders hâline getirilmesi
D) Yabancı devletlerden kredi alarak ekonomiyi güçlendirmesi

8 Atatürk 1930'da yaptığı bir konuşmada şunları söylemiştir: “Milliyet davası şuursuz ve ölçsüz bir dava şeklinde düşünülmemeli ve savunulmamalıdır. Milliyet davası ... şuurlu bir ideal meselesidir. Şuurlu ideal demek müspet ilimler, ilmi usullere dayandırılmış bir hedef ve amaç demektir... Hareketlerin imkân sınırları ve öncelikleri mutlaka hesaba katılmalıdır.”

Atatürk'ün konuşmasında geçen “şuurlu ideal” ifadesi ile aşağıdakilerden hangisi anlatılmak istenmiştir?

- A) Siyasi gelişmelere öncelik verme
B) Bilimsel verilere dayanan hedef ve amaç
C) Ekonomik ve ticari faaliyetler
D) Halkın isteklerinin dikkate alınması

CEVAPLI
TEST

TEST 8

ÇIKMIŞ SORU

- 1 Atatürk milliyetçiliği ayrıştırıcı değil, bütünlleştiricidir. Yayılmacılık veya saldırganlıktan yana değildir. Toplum ve devlet düzeni içerisinde inanç ve mezhep ayrımcılığını reddeder.

Bu bilgilere göre Atatürk milliyetçiliği ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Birlik ve beraberliği sağlayıcıdır.
B) Laik ve eşitlikçi bir düşünceye sahiptir.
C) Irk birliğini temel almıştır.
D) Barışçı bir politika hedeflemiştir.

- 2 “Vatandaşları içinde çeşitli dinlere mensup unsurlar bulunan ve her din mensubu hakkında adil ve tarafsız tutum ve davranışta bulunmaya vazifeli olan bir hükümet, fikir ve vicdan hürriyetlerine uymaya mecburdur.”

Atatürk’ün yaptığı açıklamada laiklik ilkesinin;

- I. din ve inançlar konusunda tarafsız olma,
II. fikir ve vicdan özgürlüğünü sağlama,
III. bütün inançlara aynı mesafede durma

özelliklerinin hangilerinden söz ettiği söylenebilir?

- A) Yalnız III
B) I ve II
C) I, II ve III
D) II ve III

- 3 Egemenlik mutlaka milletin elinde olmalıdır!.. Şimdiye kadar milletimizin başına gelen bütün felaketler, kendi kader ve yazgısını birisinin eline terk etmesinden kaynaklanmıştır.”

Bu açıklamada Atatürk milletimizin başına gelen felaketlerin kaynağının aşağıdakilerden hangisi olduğunu savunmaktadır?

- A) Saltanat
B) Din
C) Ekonomi
D) Demokrasi

- 4 Nutuk; söyleniş süresi, kapsamı ve yaptığı etki bakımından eşsiz bir eserdir. Kuvâ-yı Millîye ve cumhuriyet tarihi açısından önemli bir kaynak olan Nutuk, yaşanan olayların belgelere dayanılarak anlatıldığı millî bir uyanış ve direnişin öyküsüdür.

Buna göre Nutuk ile ilgili;

- I. Söylev olarak da bilinmektedir.
II. 1919-1932 yılları arasında yaşanan olaylar anlatılmaktadır.
III. Nutuk Atatürk’ün “1919 senesinin 19’uncu günü Samsun’a çıktım.” ifadesiyle başlanmaktadır.
IV. İstiklâl Marşı ile sona ermektedir.

özelliklerinden hangileri doğru değildir?

- A) I ve III
B) II ve IV
C) Yalnız II
D) III ve IV

- 5 Osmanlı Devleti’nin son dönemlerinde okulların bir kısmı ve medreseler Şeriye ve Evkaf Vekâletine bağlıydı. Avrupa tarzında eğitim veren kurumlar ise Maarif Vekâletince yönetiliyordu. Ayrıca devlet kontrolü dışında azınlık okulları ve yabancı devletlerin açtığı okullar da eğitim faaliyetlerinde bulunmaktaydı.

Buna göre Osmanlı eğitim sistemi hakkında aşağıda verilen bilgilerden hangisinin doğru olduğu söylenemez?

- A) Eğitim ve öğretim kurumlarının tek elden ve bir merkezden yönetilmediği
B) Eğitim ve öğretim alanında birlik sağlanamadığı
C) Farklı amaçlara hizmet eden okulların olduğu
D) Eğitim ve öğretimde millî bir politika takip edildiği

6 Laiklik ilkesi ile Türk milletinin kalkınabilmesi için kadın ve erkeğin eşit şartlar altında çalışabilmesi hedeflenmiştir. Bunun gerçekleşmesi için eğitimin bütün aşamalarında kız ve erkek çocuklarına eşit olarak karma eğitim imkânı sağlanmıştır. Daha sonra tekke ve zaviyelerin çalışmalarına son verilerek kılık kıyafet inkılabı ile bireylerin çağdaş bir görünüme kavuşmaları sağlanmıştır. 1926 yılında kabul edilen Medeni Kanun ile de Türk kadını sosyal ve ekonomik alanda önemli görevler üstlenerek ülke kalkınmasına katkıda bulunmuştur.

Buna göre laiklik ilkesinin benimsenmesiyle;

- I. toplumsal yapıda değişimlerin yaşanması,
- II. Türk kadınının önündeki birçok engelin kalkması,
- III. eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanması

sonuçlarından hangilerine ortam hazırladığı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) I ve II
C) I ve III D) I, II ve III

7 Atatürk'ün çabalarıyla Türk kadınına;

- 1930'da belediye seçimlerine katılma,
- 1933'te muhtarlık seçimlerine katılma,
- 1934'te milletvekili seçme ve seçilme hakkı verilmiştir.

Kadınlara bu hakların verilmesinin aşağıdakilerden hangisini gerçekleştirmeye yönelik olduğu söylenebilir?

- A) Siyasi alanda kadın-erkek eşitliğini sağlamaya
B) Ekonomik alanda eşitlik sağlamaya
C) Yabancı devletlerden daha çağdaş olduğunu göstermeye
D) Eğitim alanında birliği sağlamaya

8 "Halka aşılacak idealler, halkın ruhundan ve vicdanından alınmalıdır... Unutmayalım ki asıl temeli kendi içimizden çıkarmak zorundayız." **diyen Atatürk, altı çizili ifadeyle eğitim alanında aşağıdaki ilkelerden hangisinin önemini vurgulamıştır?**

- A) Milliyetçilik B) Halkçılık
C) İnkılapçılık D) Laiklik

9 Cumhuriyet Dönemi'nde ele alınan önemli konulardan biri harfler konusu oldu. Anadolu halkı daha çok Arap harflerini kullanıyordu. Özellikle bu harflerin Kur'an dili olması bu düzenlemeyi daha da hassas hâle getirmişti. Halkın vereceği tepkiyi düşünen Atatürk, harf inkılabı ile ilgili çalışmaları 1925'te başlatmıştı. Yeni harfler önce posta pulları üzerine yazıldı. Arkasından üniversitelerde matematik, fizik ve kimya formülleri yeni harflerle yazıldı. Atatürk bizzat kendisi Kayseri'de, Tekirdağ'da ve İstanbul Sarayburnu'nda halka toplantılarında yeni harfleri tanıttı. Son olarak da 1928'de Mardin Türkçe Gazetesi çıkarılmış ve tepki gelmemesi üzerine harf inkılabı yapılmıştır.

Buna göre Atatürk ile ilgili;

- I. yapacağı yeniliklere uygun zamanı seçtiği,
- II. inkılabları aşama aşama gerçekleştirdiği,
- III. inkılablara kendisinin öncülük ettiği

durumlarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız III
C) II ve III D) I, II ve III

10 Mustafa Kemal, Latife Hanım ile evlenirken örf ve adetlerin aksine nikâh törenine birlikte katılmışlardır.

Mustafa Kemal'in bu davranışı onun kişilik özelliklerinden hangisi ile ilgilidir?

- A) Liderlik
B) İleri görüşlülük
C) Yenilikçi ve Çağdaş
D) Açık sözlü

CEVAPLI
TEST

TEST 9

ÇIKMIŞ SORU

- 1 Ancak birbirlerinin hâinden anlayan, derdine ortak olan, geleceğe birlikte yürüyen, ortak hayali paylaşan insanlar millet olabilirler. Onlar birbirlerine gönülden bağlıdır. Dinleri, ırkları farklı olabilir ama sevinçleri ve hüzneleri birdir. Aynı gaye etrafında birleşir ve geleceğe inançla yürürler.

Atatürkçü düşüncede millet anlayışını bu şekilde yorumlayan birine göre bir insan topluluğunun millet olmasında;

- I. Ülkü birliği,
II. Kan bağı,
III. Din birliği,
IV. Duygu birliği

unsurlarından hangileri gerekli görülmektedir?

- A) I ve III B) I ve IV
C) II ve III D) II ve IV

- 2 Ali Fuat Paşa'nın komuta ettiği 20. Kolordu'nun bulunduğu Ankara, Millî Mücadele günlerinin en güvenilir merkezlerinden biri olmuştur. Ankara halkı da Millî Mücadele'nin ilk günlerinden itibaren Mustafa Kemal'i desteklemiş ve onu Ankara'ya gelişinde büyük bir coşkuyla bağrına basmıştır.

Yukarıdaki açıklama aşağıdaki sorulardan hangisine cevap olarak verilmiştir?

- A) Ankara'nın ticaret merkezi olmasında etkili olan faktörler nelerdir?
B) Ankara niçin başkent seçilmiştir?
C) Ankara'nın coğrafi özellikleri nelerdir?
D) Ankara nüfusunun nitelikleri nelerdir?

- 3 Cumhuriyet Dönemi'nde hukuksal ve toplumsal alanda yapılan inkılaplarla herkes yasalar önünde eşit kabul edilmiştir. Hiçbir kişiye, aileye ve zümreye ayrıcalık tanınmamıştır. Böylece, çıkarları ortak ve dayanışma içinde olan çağdaş bir toplum oluşturulmak istenmiştir.

Bu bilgilere göre hukuksal ve toplumsal alanda yapılan inkılaplar;

- I. Cumhuriyetçilik
II. Laiklik
III. Halkçılık

ilkelerinden daha çok hangileriyle ilişkilendirilebilir?

- A) I ve II B) II ve III
C) Yalnız I D) Yalnız II

- 4 Cumhuriyetin ikinci yılında Ankara'da müzik öğretmeni yetiştirilmesi amacıyla Musiki Muallim Mektebi açıldı. Atatürk'ün isteğiyle konservatuvar hazırlıklarına başlandı. Türkiye'deki müzik kurumlarının durumları hakkında ünlü müzisyenlere raporlar hazırlatıldı. Bu raporlar doğrultusunda yapılan hazırlıklardan sonra konservatuvar, Musiki Muallim içerisinde 1 Kasım 1936'da eğitime başladı. İlk Türk operasının hazırlanması için ünlü müzisyen Adnan Saygun'u görevlendiren Atatürk, Cemal Reşit Bey'e de ilk konservatuarı kurdurmuştur.

Yukarıdaki parçadan çıkarılabilecek yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Atatürk Dönemi'nde sadece müzik alanında çalışmalar yapılmıştır.
B) Atatürk, Sofya'da askeri ateşe olarak görev yaptığı sıra çok sesli müziğe ilgi duymaya başlamıştır.
C) Atatürk, Türk müziğini tamamen batılaştırmak için çalışmıştır.
D) Atatürk Dönemi'nde müzik alanında akademik çalışmalar yapılmıştır.

5 Kurtuluş Savaşı bittiğinde Türk ulusu yorgun ve yoksul düşmüştü. Vatan, harap ve ekonomik yönden tükenmiş durumdaydı. Bu olumsuzluklara rağmen Türk ulusu, ekonomik kalkınmayı başarmak zorundaydı. Mustafa Kemal, bu amaçla 17 Şubat 1923'te İzmir'de Türkiye İktisat Kongresi'ni toplayarak ekonomik kalkınmayı başlattı.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin ekonomik alanda kalkınmasını sağlayacak hedefler arasında yer almaz?

- A) Ekonomide millî sanayiye öncelik verilmesi
- B) Ülke kalkınmasını sağlayacak planların hazırlanması
- C) Yatırım yapacak özel girişimcilerin desteklenmesi
- D) Ticaret alanında imtiyazlı bir sınıfın oluşturulması

6 "Türk milletinin tarihi, şimdiye kadar sayıldığı gibi yalnız Osmanlı tarihinden ibaret değildir. Türk'ün tarihi çok eskidir. Büyük devletler kuran ecdadımız, büyük medeniyetlere de sahip olmuştur. Bunu aramak, tenkit etmek, Türklüğü tanımak ve dünyaya bildirmek bizler için bir borçtur. Türk çocuğu ecdadını tanıdıkça daha büyük işler yapmak için kendinde kuvvet bulacaktır."

Atatürk'ün yukarıdaki sözleri dikkate alındığında aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

- A) Türk devletlerinin aynı zamanda büyük medeniyetler de oluşturduğu
- B) Türklerin köklü bir tarihe sahip olduğu
- C) Türk tarihinin Anadolu Türk tarihiyle başladığı
- D) Türk tarihini tanımanın ve dünyaya tanıtmının bir borç olduğu

7 Halkçılık ilkesine göre; hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmaz. Millet'in bütün fertleri kanun önünde eşittir. Herkes devlet hizmetlerinden yararlanma hakkına sahiptir.

Buna göre;

- I. yöneticilerin halk tarafından seçilmesi,
- II. seçimlerde herkesin bir oy hakkına sahip olması,
- III. ilköğretimde herkesin ücretsiz olarak okuyabilmesi

uygulamalarından hangileri halkçılık ilkesi ile bağdaşır?

- A) Yalnız I
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

8

- 26 Aralık 1925'te iki ayrı kanunla uluslararası saat sistemi ve miladi takvim kabul edildi. Bu kanun 1 Ocak 1926'dan itibaren yürürlüğe girdi.
- 20 Mayıs 1928'de uluslararası rakamlara geçilmesi kabul edildi.
- 26 Mart 1931'de uzunluk ölçüsü olarak metre, ağırlık ölçüsü olarak kilogram kabul edildi.
- 1 Haziran 1935'te hafta sonu tatili, cuma gününden pazar gününe alındı.

Yukarıdaki değişikliklerin;

- I. uluslararası ilişkilerde çağdaş dünya ile uyum sağlama,
- II. ticari ve mali konulardaki karışıklıkları giderme,
- III. yurt içinde ve uluslararası düzeyde yürütülen ekonomik ilişkilerde kolaylık sağlama

amaçlarından hangilerini gerçekleştirmeye yönelik olduğu söylenebilir?

- A) I ve II
- B) Yalnız I
- C) I ve III
- D) I, II ve III

CEVAPLI
TEST

TEST 10

ÇIKMIŞ SORU

1 İzmir İktisat Kongresi'nde alınan kararlardan bazıları şunlardır:

- Tarım makinelerinin ülkemizde yapılması
- Yabancı sermayeye tekel oluşturma yetkisinin verilmemesi
- Fabrika üretimini yaygınlaştırmak için gerekli kolaylıkların sağlanması
- Yerli malı kullanımını sağlamak için bazı zorunluluklar getirilmesi

Bu kararların ortak amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yabancılara ekonomik ayrıcalık tanımak
- B) Türk çiftçisini bilinçlendirmek
- C) Başka ülkelere bağımlılığı azaltmak
- D) Geleneksel tarımı sürdürmek

2 Atatürk ilke ve inkılaplarını oluşturan temel esaslardan biri de millî birlik ve beraberliktir. Atatürk için temel olan, millî birlik ve beraberlik içerisinde ülke bütünlüğünün sağlanmasıdır. Millî Mücadele'de kenetlenmiş ve dayanışma içerisinde bulunmuş Türk milletinin neler yapabileceğine tanık olunmuş, inkılap hareketlerinin gerçekleştirilmesinde bu güçten ilham alınmıştır.

Buna göre;

- I. Millî Mücadele Dönemi'nde halk büyük bir dayanışma örneği göstermiştir.
- II. Atatürk millî birlik ve beraberliğin sağlanmasına büyük önem vermiştir.
- III. Atatürk'ün gerçekleştirdiği inkılap hareketleri millî birlik ve beraberlik esnasından esinlenmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I, II ve III
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I ve III

3 Dönemin Milli Eğitim Bakanı Reşit Galip, ülkemizdeki tek yüksek öğretim kurumu olan İstanbul Darülfünununun durumunu şu sözlerle ifade etmiştir: "Memlekette sosyal ve siyasi büyük inkılaplar oldu. Darülfünun bunlara karşı tarafsız bir gözlemci gibi kaldı. Ekonomik alanda anlamlı hareketler oldu. Darülfünun bunlardan habersiz göründü. Hukukta önemli değişiklikler oldu. Darülfünun yalnız yeni kanunları öğretim programına almakla yetindi. Harf Devrimi oldu. Öz dil hareketi başladı. Darülfünun, hiç önemsemedi. Yeni bir tarih anlayışı, millî bir hareket hâlinde bütün ülkeyi sardı. Darülfünun da buna ilgi uyandırabilmek için üç yıl kadar uğraşmak ve beklemek gerekti. İstanbul Darülfünununun artık durmuştu, kendisine kapanmıştı. Her şeyden soyutlanmış hâlde dış alemden elini ayağını çekmişti."

Bu paragrafa göre Darülfünunun kapatılıp İstanbul Üniversitesine dönüştürülmesinin nedenleri arasında aşağıdakilerin hangisinden söz edilmemiştir?

- A) Gelişmelere ayak uyduramaması
- B) Gelenekçi bir anlayışa sahip olması
- C) Devlet bütçesine gereksiz harcamalar getirmesi
- D) Durağan bir eğitim anlayışına sahip olması

4 1924 Anayasası'nda yapılan 1928 yılı değişiklikleriyle "Türkiye Devleti'nin dini İslam'dır." ifadesi ile cumhurbaşkanı ve milletvekillerinin yemin metinlerinde yer alan dinsel ifadeler anayasadan çıkarılmıştır.

Bu değişikliklerin;

- I. milliyetçilik,
- II. laiklik
- III. devletçilik,

ilkelerinden hangilerine yönelik olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve III
- D) I, II ve III

5 Osmanlı Devleti'nde halkın okuma- yazma oranı oldukça düşüktü. Mustafa Kemal okuma-yazmanın yaygınlaştırılması ve halkın daha rahat okuma-yazma öğrenebilmesi amacıyla 1 Kasım 1928'de Latin alfabesinin kabulünü sağladı. Yeni Türk alfabesini tanıtmak ve okuma-yazmayı yaygınlaştırmak amacıyla Mustafa Kemal bizzat kara tahtanın başına geçerek yeni Türk harflerini halka tanıttı. Sonrasında Mustafa Kemal okuryazar oranını arttırmak ve halkı cahillikten kurtarmak amacıyla 'yediden yetmişe' herkese okuma-yazma öğretmek için Millet Mekteplerini kurdu.

Paragrafta geçen "yediden yetmişe" ifadesi ile aşağıdakilerden hangisi anlatılmak istenmiştir?

- A) Okuma-yazma çalışmalarına yedi yaşında başlanması
- B) Yetmiş yaş üstü kişilere okuma-yazma öğretilmesine gerek olmadığı
- C) Okuma-yazma öğrenmenin sadece bu yaşlar arasında sınırlı kalacağı
- D) Yaş ayrımı olmaksızın tüm vatandaşların eğitime alınacağı

6 Cumhuriyetin ilanından önce uygulanan meclis hükûmeti sisteminde bakanlar, milletvekilleri arasından tek tek oylanarak meclis tarafından seçiliyordu. Bu sistem aynı düşüncede olmayan bakanların aynı kurul içerisinde yer almasına neden oluyordu. Ortak karar almayı güçleştiren bu durum nedeniyle sık sık istifalar yaşanıyor hükûmet çalışmaları aksıyordu.

Atatürk bu sorunu çözmek için;

- I. cumhuriyetin ilan edilmesi,
- II. meclis hükûmetinden kabine sistemine geçilmesi,
- III. saltanatın kaldırılması

yeniliklerden hangilerini gerçekleştirmiştir?

- A) II ve III
- B) I ve III
- C) I ve II
- D) I, II ve III

7 1922'de saltanatın kaldırılmasından sonra Abdülmecit, Meclis tarafından halife seçilmişti. Abdülmecit Efendi'nin bir müddet sonra devlet başkanı gibi hareket etmesi, hükûmete danışmadan yabancı elçileri kabul etmesi, devrim karşıtlarını etrafına toplaması, halifelik ödeneğinin devlete mali güç getirmesi, Musul sorununun yaşandığı sırada ordu komutanlarından bazılarının halifeye bağlılık bildirmesi, saltanat taraflarının "Tanin" gazetesinde TBMM halifenin, halife de TBMM'nindir şeklinde propaganda yapması ve Hint Müslümanlarının dini liderlerinin (Emir Ali ve Ağa Han) halifenin durumunun korunmasıyla ilgili olarak TBMM'ye mektup göndermesi, halifeliğin kaldırılmasını zorunlu hale getirdi. Bu gelişmeler üzerine TBMM 3 Mart 1924'te çıkardığı bir kanunla halifeliği kaldırdı. Osmanlı ailesi üyelerinin gelecekte saltanat ve halifelik iddiasında bulunmamaları için yurt dışına gönderilmeleri aynı kanun ile kabul edildi.

Buna göre halifeliğin kaldırılmasının gerekçeleri arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Halifeye ait yetkilerin TBMM tarafından kullanılmasını sağlamak
- B) İç işlerimize müdahale edilmesini engellemek
- C) Ülkedeki iki başlı yönetim algısını ortadan kaldırmak
- D) Cumhuriyet rejimini korumak

8 Mustafa Kemal "Ben Ankara'yı coğrafya kitabından ziyade tarihten öğrendim. Selçuklu Devleti'nin yıkılması üzerine Anadolu'da kurulan büyük beyliklerin isimlerini okurken birtakım beyliklerin yanında Ahi Cumhuriyeti'ni görmüştüm. Tarih sayfalarının bana bir cumhuriyet merkezi olarak tanıttığı Ankara'ya ilk defa geldiğimde o gün gördüm ki orada geçen asırlara rağmen Ankara'da o cumhuriyet kabiliyeti hâla devam ediyor." demiştir.

Mustafa Kemal yukarıdaki sözüyle Ankara'nın başkent olmasında aşağıdaki faktörlerden hangisine değinmiştir?

- A) Nüfus yapısı
- B) Jeopolitik konumu
- C) Kültürel yapısı
- D) Tarihi geçmişi

CEVAPLI
TEST

TEST 11

ÇIKMIŞ SORU

- 1 Atatürk ilke ve inkılapları, yaşanan tecrübeler ve geleceğe dair hedefler üzerine kurulmuştur. Bu ilke ve inkılaplar Amasya Genelgesi'yle başlayan, Erzurum ve Sivas Kongreleriyle devam eden ve TBMM'nin açılmasıyla ortaya çıkan ulusal iradenin her şeyin üzerinde tutulmasını esas alır. Aynı zamanda hiçbir devletin himayesi ve etkisi altına girmeyi kabul etmez.

Bu bilgide Atatürk ilke ve inkılaplarının dayandığı temel esaslardan hangisi vurgulanmıştır?

- A) Millî egemenlik ve tam bağımsızlık
B) Millî kültürün korunması ve geliştirilmesi
C) Sürekli gelişim ve değişimi öngörmesi
D) Uluslararası ilişkilerde saygı ve eşitliği esas alması

- 2 Lozan Barış Antlaşması'ndan sonra yeni Türk devletinin millî sınırları uluslararası alanda resmen kabul edildi. Ancak Türklere karşı yenilgiyi hazmedemeyen Avrupalı bazı kesimler Anadolu'nun Türklere ait olmadığını dile getirirken Türklere karşı küçük düşürücü ifadelerde bulunmuşlardır. Örneğin; Türklerin sarı ıktan (Çin) geldiklerini, genelde barbar bir kavim olduklarını ve köklü bir medeniyete sahip olmadıklarını dile getirmişlerdir. Avrupa'daki bu düşüncelerin yanlış olduğunu ispatlamak için bizzat Atatürk'ün isteğiyle çalışmalar başlatılmıştır.

Buna göre Türk milletine yönelik bu haksız eleştirilerin yanlışlığını ispatlamak için aşağıdaki çalışmalardan hangisi yapılmıştır?

- A) Medreselerin kapatılması
B) Türk Dil Kurumunun açılması
C) Türk Tarih Kurumunun açılması
D) Üniversite Reformunun yapılması

- 3 Atatürk Kurtuluş Savaşı'nda kazandığı zaferle yurdumuzu işgalden, milletimizi de tutsak olmaktan kurtarmıştır. Ancak o, elde ettiği bu başarıyla yetinmemiş Türk ulusunun aklın ve bilimin önderliğinde medeni toplumlar düzeyinin üstüne erişmesini, uluslararası bağımsız, eşit ve onurlu olarak demokratik kurallar içinde mutlu bir yaşam sürmesini amaçlamıştır. Atatürk'e göre Türk ulusunun onurlu ve özgür bir biçimde yaşaması ancak tam bağımsızlık ilkesiyle mümkündür. Bu bağımsızlık aynı zamanda cumhuriyetçilik, milliyetçilik, halkçılık, devletçilik, laiklik ve inkılapçılık sisteminin üzerine inşa edilmiştir. Atatürk "Hiçbir zafer gaye değildir. Zafer ancak kendisinden sonra daha büyük olan gayeyi elde etmek için gerekli ve en belli başlı bir vasıttır." sözüyle de bu konudaki düşüncesini dile getirmiştir.

Bu parçada geçen "Büyük gaye" sözüyle Atatürk aşağıdakilerden hangisini anlatmak istemiştir?

- A) Bağımsız ve güçlü bir Türkiye'yi hedeflemesini
B) Millî Mücadele ruhunun gelecek nesillere aktarılmasını
C) Atatürk ilkelerinin yaşatılmasını
D) Türk ulusunun inkılaplara sahip çıkmasını

- 4 Ulusal Kurtuluş Savaşı'nın başlamasından cumhuriyetin ilanına kadar olan dönemde gerçekleşen olaylar bağımsızlık amacı olduğu kadar yeni bir devlet kurmaya da yöneliktir. Cumhuriyetin ilanından sonraki olaylar yeni kurulan devleti geliştirmeye ve rejimi korumaya yönelik olarak değerlendirilmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi cumhuriyet rejimini korumaya yönelik olabilir?

- A) Düzenli ordunun kurulması
B) Latin alfabesinin kabulü
C) Hukuk birliğinin sağlanması
D) Halifelik kurumuna son verilmesi

5

- Ham maddesi yurt içinden sağlanan sanayilere öncelik verilmelidir.
- Yabancıların elindeki önemli kuruluşlar millileştirilmelidir.
- Gümrük tarifeleri millî sanayinin kalkınma ihtiyaçlarına göre düzenlenmelidir.
- Yabancı tekelleşmelere ve imtiyazlara son verilmelidir.
- Yerli malları karada ve denizde ucuz tarife ile taşınmalıdır.

Misak-ı İktisadi Kongresi'nde alınan yukarıdaki kararlarla aşağıdakilerden hangisi amaçlanmıştır?

- A) Tasarruf bilincini geliştirmek
- B) Millî üretime katkıda bulunmak
- C) Kalkınmayı ithalat ile arttırmak
- D) Meslek grupları arasında dayanışmayı arttırmak

6

Cumhuriyet Dönemi'nde yaşanan gelişmelerden bazıları şunlardır:

- I. Türk karasularında gemi işletme hakkının yabancıardan alınarak Türklere verilmesi
- II. Tekke, zaviye ve türbelerin kapatılması
- III. Uluslararası ölçü birimlerinin kabul edilmesi

Bu gelişmelerden hangileri doğrudan milliyetçilik ilkesiyle ilgilidir?

- A) Yalnız I
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

7

Halkçılık ilkesi ülkemizde ayrıcalıklı sınıfların oluşmasını önlemiştir. Bu ilkenin temelini oluşturan eşitlik prensibi millî birlik ve beraberliğimizi pekiştirirken toplumsal barış ve dayanışma duygusunu güçlendirmiştir. Atatürk'ün halkçılık anlayışı Türk milletinin demokratik haklar elde etmesinde de etkili olmuştur. Ülkemizde demokrasi halkçılık ilkesinin sağladığı eşitlik ortamında doğup gelişirken bu ilke gereğince yapılan hukuk inkılabıyla kadın ile erkek arasındaki eşitsizlikler giderilmiştir. Kadınlar da dahil olmak üzere, her vatandaşa seçme ve seçilme hakkı verilmiş böylece Türk halkı kendi geleceğini kendisi belirlemeye başlamıştır.

Bu bilgiye göre aşağıdakilerden hangisi halkçılık ilkesinin Türk toplumuna sağladığı katkılar arasında yer almaz?

- A) Toplum hayatında her türlü ayrımcılığa son vermiştir.
- B) Kişi veya zümreye ayrıcalık tanımamıştır.
- C) Devleti yöneten kesime ayrıcalık getirmiştir.
- D) Toplumun gelişmesinin önündeki engelleri kaldırmıştır.

8

Laik devlette hukuk, eğitim, ekonomi ve toplumsal yaşamın tüm alanları din kurallarına göre değil toplumun ihtiyaçlarına, akılcı ve bilimsel esaslara göre düzenleme getirerek gerçekleştirilir.

Buna göre laiklik ilkesi için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Devlet yönetiminde dinin yerine akıl ve bilim kurallarını esas almıştır.
- B) Din ve ibadet özgürlüğünü güvence altına almıştır.
- C) Laiklik ilkesine göre devletin resmi bir dini vardır.
- D) Devletin egemenlik gücü ilahi kaynaklara değil millet iradesine dayandırılmıştır.

CEVAPLI
TEST

TEST 12

- 1 Halifeliğin kaldırıldığı ve Tevhid-i Tedrisat Kanunu'nun kabul edildiği 3 Mart 1924'te başka yasal düzenlemeler de yapıldı. Şer'îye ve Evkâf Vekâleti kaldırılarak yerine Diyanet İşleri Başkanlığı, Evkâf Vekâleti yerine de Vakıflar Genel Müdürlüğü kuruldu.

Yukarıdaki değişikliklerle aşağıdakilerden hangisinin amaçlandığı söylenebilir?

- A) Toplum yaşayışını çağdaş ve laik esaslara göre düzenlemek
B) Dini yaşantıyı tamamen sonlandırmak
C) Lozan Antlaşması'nın onaylanmasını kolaylaştırmak
D) Devletçi ekonomik politikanın uygulanmasını sağlamak

- 2 Atatürk'ün benimsediği devletçilik ilkesi ile yeni iş gücü alanları oluşturulmuş, ekonomik gelişmelerin yanında toplumun maddi, sosyal ve kültürel düzeylerinin yükseltilmesi sağlanmıştır. Savunma, güvenlik, adalet, eğitim, kültür, sağlık, spor ve kamu hizmetlerinin yürütülmesi de bu ilkenin kapsamındadır. Bu nedenle devlet elde ettiği gelirlerin büyük bir bölümünü bu alanlarda harcamıştır.

Buna göre devletçilik ilkesi ile ilgili;

- I. Toplumsal kalkınma başlatılmıştır.
II. Birçok alanda yatırımlar yapılmıştır.
III. Devlet özel girişimciye imkân tanımamıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) I ve III
D) I, II ve III

- 3 Meclisteki bazı milletvekillerinin hilafet makamını devlet başkanı gibi görmeleri; halifenin de siyasal güç kazanmak adına yabancı devlet temsilcileri ile görüşmesi, kılıç kuşanma törenleri ile padişah gibi davranması, halifelik kurumuna ayrılan ödeneği az bulduğunu basınla paylaşması cumhuriyete ve millî egemenlik ilkesine gölge düşürüyordu.

Yukarıdaki paragrafta halifeliğin kaldırılma gerekçelerinin hangisinden söz edilmemiştir?

- A) Halifenin siyasi faaliyetlerde bulunması
B) Halifenin dış devletlerle siyasi irtibatlarda bulunması
C) Millî egemenlik ve cumhuriyet rejimi için sorun oluşturması
D) Halifenin dini törenler düzenleyerek din işleriyle uğraşması

- 4
- Şer'îye ve Evkâf Vekâleti kaldırılarak Diyanet İşleri Başkanlığı ve Vakıflar Genel Müdürlüğü kurulmuştur.
 - Erkân-ı Harbiye Vekâleti kaldırılarak Genel Kurmay Başkanlığı kurulmuştur.
 - Tevhid-i Tedrisat Kanunu kabul edilerek bütün okullar Millî Eğitim Bakanlığına bağlanmıştır.

Yukarıda verilen gelişmelerin aşağıdaki alanlardan hangisiyle ilgisi yoktur?

- A) Dini
B) Askerî
C) Ekonomi
D) Eğitim

- 5 Atatürk öldüğünde İş Bankasındaki hisselerini Türk Dil Kurumuna ve Türk Tarih Kurumuna eşit miktarda bırakmıştır.

Bu bilgiye dayanarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Bu kurumların paraya ihtiyaçları vardır.
B) Atatürk Türk kültürünün gelişmesine önem vermektedir.
C) Atatürk Türk hukukuna güvenmektedir.
D) İş Bankası bu kurumlara sahip çıkmak istemektedir.

- 6 Atatürk bir konuşmasında şu ifadelere yer vermiştir: “Bizim dünya gözündeki en büyük gücümüzle erkimiz, yeni yönetim biçimimiz ve niteliğimizdir. Halife tutsak olabilir. Halife adını taşıyanlar yabancılara sığınabilirler. Düşmanlar ve halifeler el ele verip her şeyi yapmaya girişebilirler. Ama yeni Türkiye'nin yönetim biçimini, siyasasını, gücünü hiç mi hiç sarsamazlar.

Atatürk açıklamasında geçen “en büyük gücümüzle erkimiz, yeni yönetim biçimimiz” ifadesi ile aşağıdakilerden hangisine dikkat çekmiştir?

- A) Saltanat sistemine
B) Cumhuriyet rejimine
C) Halifelik kurumuna
D) Tek partili sisteme

- 7 • “Dünyada medeni, ileri ve olgun olmak isteyen herhangi bir millet, mutlaka heykel yapacak ve heykeltıraş yetiştirecektir.”
- “Açık ve kat'i olarak söyleyeyim ki sporda muvaffak olabilmek için her türlü yardımdan ziyade, bütün milletçe sporun mahiyetinin ve değerinin anlaşılması gerekmektedir, onu kalpte muhabbet ve vatani bir vazife olarak telakki eylemek lazımdır.”
- “Birçok defa bu musikinin tam haysiyetini bulamıyoruz. İşte bu dinlediğimiz musiki hakiki bir Türk musikisidir. Bu musikiyi dünyanın anlaması lazımdır. Onu bütün dünyaya anlatabilmek için, bizim milletçe bugünkü medeni dünyanın seviyesine yükseltmemiz gerekir.”

Mustafa Kemal'in yukarıda verilen sözlerinin aşağıdaki alanlardan hangisiyle ilgisi yoktur?

- A) Müzik
B) Eğitim
C) Heykel
D) Spor

- 8 TBMM 1 Kasım 1922 tarihinde aldığı bir kararla saltanatı kaldırmış ancak ülkede ortamın henüz uygun olmaması nedeniyle halifelik makamına dokunmamıştır. Hatta Abdülmecit Efendi'yi halife seçerek hilafet sistemini devam ettirmiştir.

Buna göre halifelik makamının kaldırılmamasında;

- I. halkın birlik beraberliğinin bozulması,
II. İtilaf Devletlerinin tepki göstermesi,
III. halifenin itirazda bulunması

durumlarının hangilerinden çekinildiği söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) II ve III
D) Yalnız III

- 9 Cumhuriyetçilik ilkesinin Türk toplumuna sağladığı faydalar arasında,

- Egemenliğin millete devredilmesi
• Vatandaşların hiçbir ayrıma tabi tutulmaksızın tüm haklardan eşit olarak faydalanması
• İş başına gelen yönetimlerin halkın oylarıyla belirlenmesi yer almaktadır.

Buna göre cumhuriyetçilik ilkesinin Türk milletine sağladığı faydaları ile ilgili;

- I. Bütün vatandaşlar devlet yönetimine eşit olarak katılmıştır.
II. Kişi hak ve özgürlükleri garanti altına alınmıştır.
III. Vatandaş beğenmediği yönetimleri değiştirebilme imkânına sahip olmuştur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) I, II ve III

CEVAPLI
TEST

TEST 13

- 1
- Milliyetçilik ilkesi doğrultusunda kapitülasyonlar kaldırılmıştır.
 - Cumhuriyetçilik ilkesi doğrultusunda çok partili hayata geçiş denemeleri başlatıldı.
 - Halkçılık ilkesi doğrultusunda Medeni Kanun kabul edilmiştir.
 - Devletçilik ilkesi doğrultusunda İzmir İktisat Kongresi toplanmıştır.
 - Laiklik ilkesi doğrultusunda Tevhid-i Tedrisat Kanunu çıkarılmıştır.

Buna göre Atatürk ilkeleri doğrultusunda yapılan inkılaplarla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Milli iradenin yönetime tam olarak yansıtılmasına çalışıldı.
- B) Ekonomik bağımsızlık sağlandı.
- C) Medreselerin yanında modern okullar açıldı.
- D) Aile hayatında kadın-erkek eşitliği sağlandı.

2

1. Halkçılık: Aşar vergisi kaldırıldı.
2. Laiklik:
3. Cumhuriyetçilik: TBMM açıldı.
4. Devletçilik: Teşvik-i Sanayi Kanunu çıkarıldı.
5. Milliyetçilik:

Yukarıda boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A) 2- Şer'îye ve Evkâf Vekâleti kaldırıldı.
5- Türk Tarih ve Türk Dil kurumları kuruldu.
- B) 2- Kadınlara siyasi haklar verildi.
5- Beş Yıllık Kalkınma Planları yapıldı.
- C) 2- Dinsel kıyafetlerin giyilmesi yasaklandı.
5- Kamu İktisadi Teşekkülleri kuruldu.
- D) 2- Soyadı Kanunu kabul edildi.
5- Kadınlara siyasi haklar verildi.

- 3 Birinci Beş Yıllık Sanayi Planı'nın öncelik verdiği kanunlar şunlardır: Büyük sermaye ve ileri teknoloji gerektiren projelere, ham maddeleri, yurt içinde üretilen ve üretilebilecek tesislere ve bu tesislerin kuruluş kapasitelerinin iç tüketimi karşılayabilecek düzeyde tutulmasına öncelik verilmiştir. Bu dönemde çok sayıda fabrika açılmıştır (Kâğıt, cam, kimya, dokuma). Bu fabrikaların işletme ve yönetimleri Sümerbank'a verilmiştir. Etibank ve Maden Tetkik Arama Enstitüsü ise madencilik ve enerji işlerini yönetmekle görevlendirilmiştir.

Buna göre Birinci Beş Yıllık Plan'ın uygulanmasıyla;

- I. ekonomide üretim açısından dışa bağımlılığı azaltma,
- II. ham madde ihtiyacını daha çok ithal ürünlerle karşılama,
- III. yer altı kaynaklarının çıkarılmasında yabancı devletlerden destek alma,
- IV. yatırımların özel sektör tarafından yapılmasını sağlama

amaçlarından hangilerinin gerçekleştirilmeye çalışıldığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) III ve IV

- 4 Atatürkçü Düşünce Sistemi'nde cumhuriyet yönetimi gücünü ulusal egemenlikten alan çağdaş bir yönetim biçimi diye adlandırılır. Bu yönetim biçiminde egemenliğin hiçbir koşul tanımadan ulusa ait olduğu ve ulusun da devlet yönetiminde tek söz sahibi olduğu görüşü benimsenir. Cumhuriyet yönetiminde halk kendisini temsil edecek kişileri kendisi seçer ve meclisi oluşturur.

Buna göre Atatürk'ün;

- I. Özgürlüğün de, eşitliğin de adaletin de dayanağı ulusal egemenliktir.
- II. Milletın saltanat ve hâkimiyet makamı yalnız ve ancak Türkiye Büyük Millet Meclisindedir.
- III. Ben milletimin en büyük ecdadımın en kıymetli mirası olan istiklâl aşkı ile dolu bir insanım.

sözlerinden hangileri cumhuriyetçilik ilkesi ile ilişkilendirilemez?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) Yalnız III

- 5 Atatürk'e göre inkılapçılık; Türk milletini geri bırakmış, yaşama olanağı olmayan kurumları ortadan kaldırmaktır. Bunların yerine milletin ilerlemesini sağlayacak çağdaş kurumlar oluşturmaktır. Türk milletini çağdaş uygarlık düzeyinin üzerine çıkarmak için yapılan büyük değişimdir.

Buna göre Atatürk'ün;

- I. "Din, bir vicdan meselesidir. Herkes vicdanının emrine uymakta serbesttir. Biz dine saygı gösteririz."
- II. "Bizim halkımız menfaatleri birbirinden ayrılır sınıflar hâlinde değil, aksine varlıkları ve çalışmalarının sonucu birbirine lâzım olan sınıflardan ibarettir."
- III. "Vatan artık bayındır hâle getirilmek istiyor, zenginlik ve refah istiyor. İlim ve bilgi, yüksek medeniyet, hür fikir ve zihniyet istiyor!.."

sözlerinden hangileri inkılapçılık ilkesi ile ilişkilidir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) Yalnız III

6

Türkiye Büyük Millet Meclisi 21 Haziran 1934 tarihinde çıkardığı Soyadı Kanunu ile Batı ülkelerinde olduğu gibi, her aileye bir soyadı verilmesini kararlaştırdı. Bu kanuna göre, her Türk vatandaşının ön adının yanı sıra bir de soyadı alması gerekiyordu. Bu soyadlarının Türkçe olması zorunluydu. Ayrıca rütbe, ırk ve millet adı ile gülünç ve ahlâka aykırı sözcükler soyadı olarak alınmayacaktı. Türkiye Büyük Millet Meclisi, Soyadı Kanunu'na uygun olarak Mustafa Kemal'e Türk milletinin minnet duygularını anlatan ve Türklerin atası anlamına gelen "Atatürk" soyadını verdi.

Buna göre Soyadı Kanunu ile ilgili;

- I. Medeni bir toplum oluşturulmak amaçlanmıştır.
- II. Türk milleti Atatürk'e vefasını göstermiştir.
- III. Millî kültürün esas alındığı bir yenileşme hareketidir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) II ve III B) I, II ve III C) Yalnız I D) Yalnız II

DEMOKRATİKLEŞME ÇABALARI

ÜNİTE 5

ÇÖZÜMLÜ
TEST

TEST 1

1

CUMHURİYET HALK FIRKASI

1

1930'lu yıllarda devletçi ekonomik modeli savundu.

2

İki dereceli seçim sistemini savundu

3

Cumhuriyetçilik ve laiklik anlayışına bağlıdır.

4

Köklü inkılapları gerekli görür.

TERAKKİPERVER CUMHURİYET FIRKASI

1

Cumhurbaşkanı seçilen kişinin üyesi olduğu partiden istifa etmesi gerektiğini savundu.

2

Liberal ekonomik modeli savundu.

3

Tek dereceli seçim sistemini savundu.

4

Cumhuriyetçilik ilkesine bağlıdır.

Tabloya göre aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

- A) İki partinin ekonomik modelleri birbirinden farklıdır.
- B) Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası'nın savunduğu seçim sistemi daha demokratiktir.
- C) Cumhuriyet Halk Fırkası inkılapları gerçekleştirme konusunda başarılı olamamıştır.
- D) Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası cumhurbaşkanının tarafsız olması gerektiğini savunmuştur.

2 Ülkenin içinde bulunduğu ekonomik ve sosyal sorunların hükümetin mecliste yeterince denetlenememesinden kaynaklandığını düşünen Mustafa Kemal, çözümü bir muhalefet partisi kurulmasında görüyordu. Böylece halkın görüşleri Meclise daha çok yansıtılacak ve etkin bir denetim sağlanacaktı. Ayrıca toplumun siyasi eğilimleri ve inkılapların benimsenme düzeyi anlaşılacaktı.

Buna göre Atatürk'ün çok partili hayata geçilmesini istemesinde aşağıdakilerden hangisinin etkisinden söz edilemez?

- A) Bilimsel ve teknik gelişmelere daha kolay ulaşmak
- B) Halkın Mecliste daha fazla temsil edilmesini sağlamak
- C) Toplumun inkılaplara bakış açısını öğrenebilmek
- D) Hükümetin faaliyetlerini kontrol edebilmek

3 Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası'nın kapatılmasından sonra Cumhuriyet karşıtları Mustafa Kemal'i kendilerine hedef almışlardı. Hilafet ve saltanat yanlıları Mustafa Kemal ortadan kaldırılsa onun yaptığı tüm inkılapların da sona ereceğini düşünüyorlardı. Yenilik karşıtı bu kişiler insanlık dışı amaçlarını Mustafa Kemal'in İzmir gezisi sırasında gerçekleştirmeyi planladılar. Mustafa Kemal Paşa bu olay hakkında "Benim naçiz vücudum bir gün elbet toprak olacaktır fakat Türkiye Cumhuriyeti sonsuza kadar yaşayacaktır." demiştir.

Mustafa Kemal yukarıdaki açıklamayı aşağıdaki gelişmelerden hangisi üzerine yapmıştır?

- A) Musul Sorunu
- B) Şeyh Sait İsyanı
- C) İzmir Suikastı
- D) Cumhuriyetin İlanı

4 Cumhuriyet'in ilk yıllarında,

- Şeyh Sait'in çıkardığı isyan Terakkiperver Cumhuriyet Halk Fırkası'nın kapatılmasına yol açmıştır.
- İzmir Suikastı sonucunda kurulan İstiklâl Mahkemeleri eski ittihatçıları cezalandırmıştır.
- Menemen Olayı sonrası kurulan Divan-ı Harp Mahkemesi bölgede sükûneti yeniden sağlamıştır.
- Ülke genelinde yapılan inkılaplar "Takrir-i Sükûn Kanunu" korumasına alınmıştır.

Buna göre yapılan uygulamaların;

- I. yeni siyasi oluşumların geri plana atılmasına,
- II. devrimlerin yasalarla uygulanmasına,
- III. tek parti döneminin başlamasına

gelişmelerinden hangilerine yol açtığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I, II ve III

5 Mustafa Kemal Atatürk, "Büyük Millet Meclisi ve millet önünde, millet işlerinin serbest münakaşası ve hüsnüniyet sahibi kişilerin ve fırkaların içtihatlarını ortaya koyarak milletin yüksek menfaatlerini aramaları benim gençliğimden beri âşık ve taraftar olduğum bir sistemdir." açıklamasını yapmıştır.

Buna göre Mustafa Kemal Atatürk'ün,

- I. çok partili,
- II. demokratik,
- III. laik

özelliklerden hangilerine sahip bir sistemi savunduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) I, II ve III

- 6 Aşağıda Cumhuriyet Halk Partisi ve Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası'nın savunduğu fikirler verilmiştir.

Cumhuriyet Halk Partisi	Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası
<ul style="list-style-type: none"> • Ekonomide devletçidir. • Laiklik anlayışını benimser. • Egemenlik milletindir, ilkesini savunur. • Laik ve ulusalcı eğitim anlayışını modernleşmenin vazgeçilmez gereği görür. • Köklü reform ve devrimleri gerekli görür. 	<ul style="list-style-type: none"> • Millî iradeye saygılıdır. • Dinî kurumlar üzerindeki düzenlemelere karşıdır. • Liberal ekonomiyi savunur. • Tek dereceli seçimi savunur. • Devrimlerin zamana yayılarak yapılmasını savunur.

Partilerin savunduğu fikirler dikkate alındığında iki parti arasındaki görüş ayrılığı;

- I. ekonomi,
- II. dine bakış,
- III. millî egemenlik

konularının hangilerinde yaşanmıştır?

- A) Yalnız I B) I ve II
C) I ve III D) II ve III

- 7 Şeyh Said İsyanı'nın çıkması üzerine Takrir-i Sükun Yasası çıkarılmış, İstiklâl Mahkemeleri kurulmuş ve Terakkiperver Halk Fırkası kapatılmıştır.

Yukarıda verilen bilgiye göre:

- I. Şeyh Said İsyanı muhalefet anlayışının askıya alınmasına neden olmuştur.
- II. İsyanın bastırılması için devlet önlem almıştır.
- III. Rejime karşı çıkarılmış bir isyandır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız II B) I ve II
C) II ve III D) I, II ve III

- 8 I. Meclisteki Milletvekillerinin Mesleki Dağılımı

Asker	60	Mühendis	2
Yüksek Memur	38	Hakim ve Savcı	17
Yönetici	44	Avukat	29
Diplomat	2	İşçi	1
Belediye Başkanı	7	Diğer Memur	27
Üniversite Hocası	4	Çiftçi	42
Öğretmen	13	Tüccar	36
Bankacı	3	Din adamı	49
Gazeteci	11	Aşiret Reisi	5
Doktor	16	Mesleği Bilinmeyen	31

I. Mecliste farklı mesleklerde ve farklı düşüncelerdeki milletvekilleri, Millî Mücadele'nin devam ettiği dönemde şahsi fikirlerini bir tarafa bırakarak birlikte hareket etmiş ve Misak-ı Milli'nin amaçları doğrultusunda vatanın kurtarılmasını öncelikli hedef olarak belirlemişlerdi.

Yukarıdaki tablo değerlendirildiğinde Millî Mücadele Dönemi'nde kurulan I. TBMM için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Üstünler Meclisi
B) Askerler Meclisi
C) Halk Meclisi
D) Osmanlı Meclisi

- 9 11 Ağustos 1923'te II. TBMM'nin açılmasıyla birlikte millî egemenliğin halk tarafından ve halk için uygulanmasına rehberlik etmek ve Türkiye'yi tam anlamıyla çağdaş, demokratik bir devlet hâline getirmek için önemli bir adım atıldı. Yeni bir parti kurulması için bir tüzük oluşturuldu. Bu tüzük meclisteki Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Grubu tarafından onaylandı. Böylece 9 Eylül 1923'te "Halk Fırkası" adıyla Türkiye Devleti'nin ilk siyasi partisi kurulmuş oldu.

Buna göre Halk Fırkası'nın kurulmasının amaçları arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Millî egemenliğin uygulanmasına öncülük yapmak
B) Çağdaş ve demokratik bir yönetim oluşturmak
C) Cumhuriyet rejiminin yerleşmesini sağlamak
D) Kendi ideolojisinde bir meclis oluşturmak

- 10 Mustafa Kemal, muhalefet olmadan demokrasi- nin işlemeyeceğini düşünüyordu. 3 Mart 1931'de CHP Genel Başkanı olarak Meclis Grup Başkanlığına gönderdiği yazıda milletvekili genel seçimlerinin yenilenmesi gerektiğini yazmıştır. Yazısında CHP'nin 22 seçim bölgesinde eksik aday göstermesini istemiştir. Bu seçim bölgelerinde 30 milletvekilinin bağımsız adaylardan seçilmesini amaçlamıştır.

Mustafa Kemal'in bu isteği onunla ilgili;

- I. demokratik hayata önem verdiği,
- II. CHP'nin parti politikalarını beğenmediği,
- III. kendisine ait yeni bir parti kurmak istediği

durumlarından hangilerini kanıtlar niteliktedir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve III
- D) II ve III

- 11 Düşünce ve inanç hürriyeti millî iradenin hâkim olduğu demokratik ülkelerde gelişir. Millî Mücadele'nin Hazırlık Dönemi'nden itibaren Mustafa Kemal'in öncülüğünde, millet iradesine dayalı, demokratik bir yönetim sisteminin oluşması için birçok çalışma yürütülmüştür.

Aşağıdakilerden hangisinde demokratikleşmeye ve millî iradeyi hâkim kılmaya yönelik atılan adımların sıralanışı doğru verilmiştir?

- A) Birinci TBMM'nin açılışı → Saltanatın kaldırılması → Cumhuriyetin ilanı → Çok partili hayata geçiş denemeleri
- B) Birinci TBMM'nin açılışı → Çok partili hayata geçiş denemeleri → Saltanatın kaldırılması → Cumhuriyetin ilanı
- C) Saltanatın kaldırılması → Birinci TBMM'nin açılışı → Çok partili hayata geçiş denemeleri → Cumhuriyetin ilanı
- D) Cumhuriyetin ilanı → Saltanatın kaldırılması → Çok partili hayata geçiş denemeleri → Birinci TBMM'nin açılışı

ÇÖZÜMLÜ TEST

TEST 2

- 1 İnsanlar düşüncelerini başka insanlara ulaştır- mak için bir araya gelip sivil toplum örgütü kura- bilirlir. Demokratik ilkeleri esas alan cumhuriyet yönetimi, farklı düşüncelere kendini geliştirme imkânı sunar. İnsanlar düşüncelerini ülke yöne- timinde etkili kılabilmek için de siyasi parti kura- bilirlir. Siyasi partiler demokrasinin çoğulcu- luk ilkesinin bir gereğidir. Siyasi partilerin her biri genellikle farklı bir düşünceyi temsil eder. Demokrasi bu siyasi partilerle anlam ve değer kazanır, zenginleşir ve güçlenir. Siyasi partiler vatandaşların ülke yönetimine katılabilmelerinin en etkili yoludur.

Aşağıdakilerden hangisi cumhuriyetin ilk yıl- larında vatandaşların ülke yönetimine katıla- bilmesi için kurulan partilerden biri değildir?

- A) Demokrat Parti
- B) Halk Fırkası
- C) Serbest Cumhuriyet Fırkası
- D) Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası

- 2 Atatürk Dönemi'nde çok partili hayata geçme çalışmaları, cumhuriyet yönetimine yönelik isyan hareketleri nedeniyle kesintiye uğramıştır. Çok partili hayata geçiş çalışmaları II. Dünya Savaşı sonrasında yeniden başlamıştır.

Yukarıdaki açıklamayı yapan bir siyaset bilimci aşağıda verilen olaylardan hangile- rini çok partili hayatın gecikmesine neden olduğuna kanıt olarak gösterebilir?

- A) Şeyh Sait Ayaklanması - Menemen Olayı
- B) İzmir Suikastı - Bozkurt Lotus Olayı
- C) Şeyh Sait Ayaklanması - Bursa Olayı
- D) Menemen Olayı - 1960 Askeri darbesi

3 “Millî egemenlik esasına göre idare edilen medeni devletlerde kabul edilen ve geçerli olan esas; milletin genel isteklerini en çok temsil eden ve bu isteklerin bağlı olduğu menfaat ve gerekleri, en yüksek kudretle ve yetki ile yapabilecek siyasi grubun, devlet işlerinin idaresini üzerine alması ve bu sorumluluğu en yüksek liderinin omzuna bırakması prensibinden ibarettir. Kural ve yöntem olarak milletin çoğunluğunu temsil eden ve özel amacı belli olan parti, hükûmeti kurma sorumluluğunu üzerine alır ve kendi amaç ve ilkelerini memlekette uygular...”

Atatürk yukarıdaki açıklamasında özellikle aşağıdakilerden hangisinin gerekli olduğunu savunmaktadır?

- A) Monarşinin uygulandığı devlet sisteminin
- B) Çok partili demokratik hayatın
- C) Din ve devlet işlerinin ayrı tutulmasının
- D) Ekonomide devletçilik politikasının uygulanmasının

4 Mustafa Kemal Cumhuriyet’in ilanından sonra ülkede demokrasinin tam anlamıyla işleyebilmesi için çok partili hayata geçiş denemelerini başlattı. İlk adımı kendisi atarak Türkiye Cumhuriyeti’nin ilk siyasi partisi olan Cumhuriyet Halk Fırkası’nı kurdu. Daha sonra yakın arkadaşları bu konuda onu örnek alarak ilk muhalefet partileri olan Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası ve Serbest Cumhuriyet Fırkasını kurdular.

Çok partili hayata geçiş sürecinde Mustafa Kemal’in sergilediği tutum ile ilgili;

- I. Yeni partilerin açılmasını teşvik etmiştir.
- II. Arkadaşlarını parti kurmaları konusunda cesaretlendirmiştir.
- III. Kurulan partilerin meclise girmelerini engellemeye çalışmıştır.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) Yalnız III
- D) I, II ve III

5 9 Eylül 1923 tarihinde kurulan Halk Fırkası’nın programında aşar vergisinin kaldırılmasına yer verilerek köylünün durumunu iyileştirme ve halkın öncelikli ihtiyaçlarını karşılama yer almıştır.

Bu durum Halk Fırkası’nın yapısında yer alan;

- I. sosyal,
- II. laik,
- III. çağdaş

niteliklerinden hangileri ile doğrudan ilgili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II ve III

6 Terakkiperver Cumhuriyet Fırkasına mensup milletvekillerinin konuşmalarında eski düzeni geri getirecek söylemlerde bulunmaları ülke bütünlüğünün tehlikeye düşmesine yol açmıştır. Bu durumdan cesaret alan rejim karşıtları Şeyh Sait önderliğinde ayaklanmışlardır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılabılır?

- A) Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası ilk muhalefet partisidir.
- B) Şeyh Sait İsyanı eski düzene karşı bir tepkidir.
- C) Siyasi partinin söylemleri rejim karşıtı isyanın çıkmasını tetiklemiştir.
- D) Şeyh Sait İsyanı Türkiye’yi Musul konusunda zayıflatmıştır.

7 Kâzım Karabekir önderliğinde 1924’te Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nin ilk muhalefet partisi olan Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası kurulmuştur.

Muhalefet partisinin kurulması;

- I. halkın istek ve görüşlerinin meclise daha çok yansıtılmasını sağlama,
- II. hükûmeti denetleme,
- III. demokratik devlet anlayışını güçlendirme

amaçlarından hangileriyle açıklanabilir?

- A) Yalnız II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

- 8 Mustafa Kemal ülkede ulusal egemenlik anlayışını ve cumhuriyet rejimini yerleştirmek istiyordu. Bu amaçla meclis açıldı, saltanat kaldırıldı ve cumhuriyet ilan edildi. Şimdi sırada yeni Türk Devleti'nde demokrasiyi yerleştirmek için

Yukarıdaki boşluk aşağıdakilerden hangisi ile doldurulursa paragraf tamamlanmış olur?

- A) siyasi partilerin kurulması vardı.
B) halifeliğin kaldırılması vardı.
C) ekonomik koşulların düzeltilmesi vardı.
D) eğitimin modernleştirilmesi vardı.

- 9 Cumhuriyet'in ilk yıllarında mecliste farklı fikirlerin ele alınması, hükûmetin denetlenmesi ve halkın tam olarak temsil edilebilmesi için;

- I. Ankara'nın başkent olarak belirlenmesi
II. Çok partili hayata geçiş denemelerinin yapılması
III. Şer'îye ve Evkaf Vekâletinin kaldırılması

çalışmalarından hangilerinin yapıldığı söylenebilir?

- A) I ve II
B) Yalnız II
C) II ve III
D) I, II ve III

- 10 Cumhuriyetin ilanının ardından halifeliğin kaldırılmasıyla Cumhuriyet rejimi daha da güçlendi. Ancak Cumhuriyet rejiminin işlemesi için demokratik bir ortama, yani çok partili bir hayata ihtiyaç vardı. Bu durumun bilincinde olan Mustafa Kemal siyasi partilerin kurulması taraftarı olmuş, tartışma ve eleştiri ortamının bulunduğu bir siyasi yapı oluşturmak istemiştir. Bununla ilgili olarak: "Duygu ve düşüncelerin tek bir noktada birleşmesi hareketsizlik belirtisidir, ölüm işaretidir." demiştir.

Buna göre Mustafa Kemal'in "ölüm işaretidir" dediği sorun aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tek partili yönetim
B) Halife taraftarları
C) Cumhuriyet karşıtları
D) Siyasi partiler

ÇÖZÜMLÜ
TEST

TEST 3

- 1 Lozan Antlaşması'nın imzalanmasının ardından Mustafa Kemal yaptığı açıklamalarda sık sık parti kurma düşüncesini belirtti. Amacı, gerçekleştirmeyi tasarladığı inkılap hareketlerini bu parti aracılığıyla yapmaktı. Bu konuyla ilgili olarak 1923 yılında yaptığı bir konuşmasında; "Ben öyle bir parti kurmayı tasavvur ediyorum ki bu parti milletin bütün sınıflarının refah ve saadetini temine yönelmiş bir programa sahip olsun. Milletimiz şartları buna müsaittir." demiştir. Kısa sürede kurulacak partinin çalışma programı uzman bir kurulca hazırlandı.

Bu programda,

- Osmanlıdan kalma hukuk sisteminin kökten değiştirilmesi
- Ulaşım sistemlerinin iyileştirilerek kalkınmanın hızlandırılması
- Halkın öncelikli ihtiyaçlarının karşılanması yer almaktadır.

Buna göre;

- I. Mustafa Kemal Türk toplumunda her kesiminin ihtiyaçlarını karşılayarak bir parti kurmak istemiştir.
II. Kurulacak partinin ilk programı halkın acil ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik hazırlanmıştır.
III. Kurulan parti inkılaplar gerçekleştirilinceye kadar faaliyetlerini yürütmüştür.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) I ve III
D) II ve III

- 2 Aşağıdakilerden hangisi Serbest Cumhuriyet Fırkası'nın kurulmasında etkili olan iç politikadan kaynaklı bir etken değildir?

- A) Hükûmeti denetleyecek bir muhalefet partisine ihtiyaç duyulması
B) Millî iradenin ülke yönetimine tam olarak yansımalarının istenmesi
C) Farklı politikalar üretecek partilere ihtiyaç duyulması
D) 1929 Dünya Ekonomik Bunalımı'nın Türkiye'yi etkilemesi

3

Türkiye'nin jeopolitik konumundan kaynaklanan özelliklerini şu şekilde sıralayabiliriz:

- Zengin doğal kaynaklara sahip Kafkasya ve Orta Asya'nın oluşturduğu coğrafyanın merkezinde yer alması,
- Hazar ve Orta Asya doğal kaynaklarının Batı'ya ulaştırılmasında doğal bir köprü oluşturması
- Dünyadaki doğal enerji kaynaklarının %60'ının ülkemizin etrafındaki devletlerde olması
- Karadeniz-Akdeniz deniz yolu ulaşımının Çanakkale ve İstanbul Boğazları üzerinden yapılması

Ülkemiz, coğrafi konumundan dolayı jeopolitik bir öneme sahiptir. Asya ve Avrupa kıtalarının birleştirildiği bölgede yer alan Türkiye, iki kıta arasında ulaşım, ticaret, haberleşme ve kültür etkileşim alanlarında bir köprü durumundadır. Türkiye'nin bu özel coğrafi konumu ona stratejik açıdan büyük bir önem kazandırmaktadır. Avrupa'da ve Asya'da toprakları bulunan yurdumuz, her iki kıtada da bulunan ülkeler üzerinde etkili bir dış politika izlemektedir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Bulduğu stratejik konumuyla ekonomik açıdan avantajlı bir ülkedir.
- B) Uluslararası ticarete köprü konumundadır.
- C) Stratejik değeri olan Boğazlara sahiptir.
- D) Dünyanın en zengin enerji kaynaklarına sahip ülkesidir.

- 4 İster iktidar ister muhalefet partisi olsun bütün siyasi partiler ülkeye hizmet etmek için vardır. Muhalefet ve iktidar partileri birbirlerinin tamamlayıcısıdır. Muhalefet partileri; iktidar partisinin icraatlarını takip eder, yanlış gördüğü uygulamalar hakkında iktidar partisini uyarır ve kendi önerilerini sunarlar. İktidar partisi de muhalefet partilerinin önerilerini dikkate alarak ülke menfaatlerine en uygun adımı atar. Bu şekilde el ele veren iktidar ve muhalefet partileri halkın refah ve huzuruna hizmet ederler. Ülkede demokratik yönetim ve anlayışın gelişmesine katkı sağlarlar.

Buna göre;

- I. Demokrasi siyasi partilerle anlam ve değer kazanır.
- II. İstikrarlı yönetimler için muhalefet partilerine ihtiyaç vardır.
- III. Muhalefet partileri iktidar partilerinin düşüncelerini kabul etmek zorundadır.

yargılarından hangilerini ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I, II ve III

5 Cumhuriyetin ilk yıllarında Cumhuriyet Halk Fırkası'ndan ayrılan Kâzım Karabekir Paşa, Ali Fuat Paşa, Refet Bele, Rauf Orbay ve Adnan Adıvar Mustafa Kemal ile görüş ayrılığına düş-tüler ve Terakki Cumhuriyet Fırkası'nı kurdular. Bunun en önemli sebepleri yeni Türk devletinin kurulmasıyla ikinci planda kalmaları ve inkılap hareketlerini ani ve zamansız bulmalarıdır.

Bu durum öncelikli olarak aşağıdakilerden hangisini kanıtlar niteliktedir?

- A) Halkın tamamının yönetime katıldığını
- B) Laik devlet anlayışının güçlendiğini
- C) Mecliste fikir ayrılıklarının yaşandığını
- D) Kâzım Karabekir'in Mustafa Kemal ile liderlik mücadelesine giriştiğini

6 Çağımıza en uygun yönetim biçimi demokrasi-dir. Demokrasinin işletilmesinde ise siyasi par-tiler önemli bir işlev görmektedir. Çünkü seçim-lere katılan siyasi partiler aldıkları oylar ile halkın seçtiği kişilerin meclise milletvekili olarak girme-sini sağlar.

Buna göre "Niçin siyasi partilere ihtiyaç vardır?" sorusuna verilecek en uygun cevap aşağıda-kilerden hangisidir?

- A) Halkın yönetime katılmasına aracılık ettikleri için
- B) Siyasi menfaatlerin elde edilmesini sağladık-ları için
- C) Ülkede fikir çatışmalarına son verdikleri için
- D) Aynı fikirler etrafında birleşen siyasi teşkilat-lar kurdukları için

7 Serbest Cumhuriyet Fırkası'nın kapatılmasının ardından Türkiye uzun süre tek partili yönetim ile idare edilmiştir.

Bu duruma;

- I. meclis hükümet sistemini sürdürme,
- II. inkılapların yerleşmesini sağlama,
- III. Türk halkının demokratik olgunluğa erişme-sini bekleme

amaçlarından hangileri gerekçe olarak gös-terilemez?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III

8 Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası halkın oyunu alarak iktidara gelmek için "partimiz dinsel düşünce ve inançlara saygılıdır." sloganını kul-lanarak halifelik ve Şer'îye Vekâleti gibi makam-ların kaldırılmasından rahatsız olan halkın dik-katini çekmek istemiştir. Özellikle gelenekler ve görenekler toplum hayatında büyük önem taşıdığından yenilikler yavaş yavaş ve yüzeysel yapılmalıdır söylemini sıkça kullanmışlardır.

Parçada geçen altı çizili söylemiyle Terakki-perver Cumhuriyet Fırkası hakkında;

- I. yeniliklere açık oldukları,
- II. inkılap hareketlerinden rahatsız oldukları,
- III. ulusal birlik ve beraberliğe önem verdikleri

durumlarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve III
- D) II ve III

9 Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası'nın kapatılma-sının ardından Cumhuriyet Halk Fırkası bir süre tek başına iktidar olarak kaldı. Ancak hükûmetin muhalefet bir parti aracılığıyla denetlenmesi ve ülke idaresinde sağlıklı kararlar alınması gere-kiyordu. Öte yandan 1929 yılında tüm dünyayı etkileyen ekonomik bunalımdan Türkiye de etki-lenmiş savaştan yeni çıkıldığı için giderilmeye çalışılan ekonomik sorunlar daha da artmıştı. Mustafa Kemal halkın görüş ve isteklerinin mec-lise daha çok yansımaları, hükûmetin muhalefet bir parti aracılığıyla denetlenmesi ve ülkenin ekonomik sorunlarından dolayı yakın arkadaşla-rından Ali Fethi (Okyar) Bey'den bir parti kurma-sını istedi. Böylece 12 Ağustos 1930'da Serbest Cumhuriyet Fırkası kuruldu.

Bu parçaya göre Serbest Cumhuriyet Fırka-sı'nın kurulma gerekçeleri arasında hangile-rinden söz edilmemiştir?

- A) Türkiye'nin ekonomik sorunlarını çözmek
- B) Demokrasinin işletilmesini sağlamak
- C) Mustafa Kemal'in söz sahibi olduğu bir mec-lis oluşturmak
- D) Devletin doğru yönetilmesine katkıda bulun-mak

- 10 Cumhuriyet rejimine karşı çıkarılan Şeyh Sait Ayaklanması sonucunda, çok partili hayata geçiş için yapılan ilk deneme başarısız olmuş ve bu süreçte Musul kaybedilmiştir. Devlet bu isyan sonucunda başta İstiklâl Mahkemeleri olmak üzere bir dizi tedbirler almıştır.

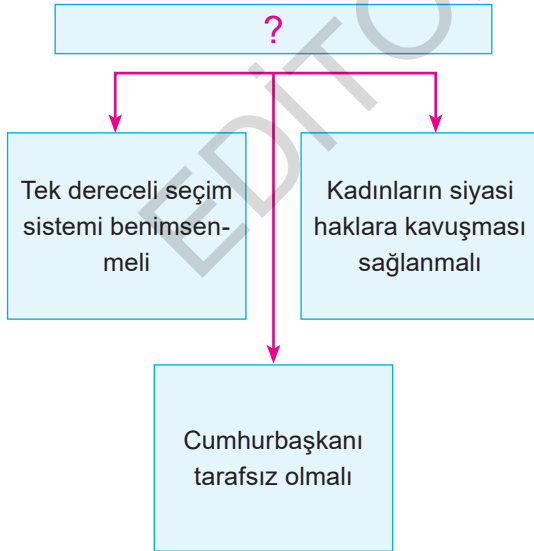
İstiklâl Mahkemelerinin kurulmasıyla;

- I. devlet düzenini koruma,
- II. suçluları cezalandırma,
- III. Musul'u geri alma

amaçlarından hangileri gerçekleştirilmeye çalışılmıştır?

- A) Yalnız I B) I ve II
C) I ve III D) II ve III

11

Serbest Cumhuriyet Fırkası'nın ilkeleri ile ilgili verilen şemada "?" ile gösterilen alana aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Ekonomi B) Kültür
C) Bağımsızlık D) Demokrasi

- 12 Musul sorununun yaşandığı bir dönemde orduda görevli Kâzım Karabekir ve Ali Fuat paşaların siyasi parti kurma faaliyetlerine yönelmelerinin ordunun disiplinden uzaklaşıp zaafa düşeceğini öngören Mustafa Kemal bununla ilgili olarak bir kanun hazırlanmasını istedi. Hazırlanan kanunla bir kişinin aynı anda hem vekil hem asker olmasının önüne geçilmiş oldu.

Mustafa Kemal'in bu tutumu;

- I. Ülke menfaatlerini her şeyin üstünde tutmuştur.
- II. İç ve dış siyasetteki gelişmeleri birlikte değerlendirmiştir.
- III. Mecliste yalnızca Cumhuriyet Halk Fırkası'nın kalmasına çalışmıştır.

yargılarından hangileri açıklanabilir?

- A) Yalnız I B) I ve II
C) I ve III D) II ve III

- 13 Mustafa Kemal Halk Fırkası'na karşı muhalefet partisinin kurulmasına olumlu yaklaştı. Çünkü Halk Fırkası yönetime daha çok yansıyacaktı. Ancak siyasi alanda yaşanacak gelişme ve rekabetin Musul sorununun yaşandığı dönemde orduda gevşemeye neden olmaması için partinin kuruluşundan bir ay kadar sonra 19 Aralık 1924'te "Ordunun Siyasetten Ayrılması Hakkında Kanun" çıkarıldı ve komutanlara, ya ordudaki ya da meclisteki görevlerinde kalabilecekleri söylendi. Milletvekili olan komutanların bazıları ordudan ayrılarak politikaya atıldılar.

Bu kanunun çıkarılmasıyla;

- I. demokrasiyi güçlendirmek,
- II. Musul sorununu çözmek,
- III. Mustafa Kemal'e muhalif olanları meclisten uzaklaştırma

amaçlarından hangileri gerçekleştirilmeye çalışılmıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) I ve II D) II ve III

ÇÖZÜMLÜ
TEST

TEST 4

- 1 Mustafa Kemal halkın görüş ve isteklerinin meclise daha çok yansması ve hükûmetin muhalefet bir parti aracılığıyla denetlenmesi için yakın arkadaşlarından Ali Fethi (Okyar) Bey'den bir parti kurmasını istedi. Bunun üzerine Ali Fuat Bey başkanlığında 12 Ağustos 1930'da Serbest Cumhuriyet Fırkası kuruldu.

Serbest Cumhuriyet Fırkası'nın programında yer alan;

- I. tek dereceli seçim sistemi,
- II. limanlardaki tekeli uygulamaların kaldırılması ve tarımsal üretimi artırıcı önlemlerin alınması,
- III. kadınların siyasi haklara kavuşturulması

ilkelerinden hangileri demokratik yönetimi güçlendirmeye yöneliktir?

- A) Yalnız I B) I ve II
C) I ve III D) I, II ve III

- 2 Demokrasi tam anlamıyla milletin hür iradesinin iktidara yansmasıdır. Halk, yöneticilerini seçimle belirler, seçim olmayan sistemlerde demokrasi oluşmaz. Demokrasinin uygulandığı sistemlerde güçler ayrılığı esastır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinin demokrasi ilkesine ters düştüğü savunulabilir?

- A) Siyasi partilerin kurulması
B) Halka seçme ve seçilme hakkının verilmesi
C) Ülke ile ilgili kararların meclis tarafından belirlenmesi
D) Yasama, yürütme ve yargının iktidarın kontrolünde olması

3

- Şeyh Sait İsyanı'nın bastırılmasından sonra Cumhuriyet Halk Fırkası'nın bir süre tek başına iktidar olarak kalması
- Mustafa Kemal'in halkın görüş ve isteklerinin Meclise daha çok yansması ve hükûmetin muhalefet bir parti aracılığıyla denetlenmesini istemesi
- Ülke idaresinde sağlıklı kararların alınması için hükûmetin denetlenmesinin zorunlu olması
- Demokrasinin ülkede yerleştirilmek istenmesi ve 1929 yılında ortaya çıkan dünya ekonomik bunalımın olumsuz etkilerinin görülmesi

Yukarıdaki gelişmelerin aşağıdakilerden hangisine ortam oluşturduğu savunulabilir?

- A) Musul Sorunu'nun Türkiye aleyhine çözümlenmesine
B) Serbest Cumhuriyet Fırkası'nın kurulmasına
C) Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası'nın kurulmasına
D) Cumhuriyet Halk Fırkası'nın ekonomide devletçilik ilkelerini uygulamasına

4

- Cumhuriyetin ilanından sonra halifeliğin kaldırılmasıyla cumhuriyet rejiminin temelleri sağlamlaştı. Ancak cumhuriyet rejiminin işletilebilmesi için demokratik bir ortama, yani çok partili bir siyasi hayata ihtiyaç vardı. Bu durumun bilincinde olan Mustafa Kemal siyasi partilerin kurulması taraftarı olmuş, tartışma ve eleştiri ortamının bulunduğu bir siyasi yapı oluşturmak istemişti. Ancak istenilen olmadı ve cumhuriyetin ilk dönemlerinde meydana gelen Şeyh Sait İsyanı, Menemen Olayı ve Mustafa Kemal'e suikast girişiminde bulunulması sonucunda

Yukarıdaki noktalı yere yazılabilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A) demokrasi kesintiye uğradı.
B) bir daha siyasi partiler kurulamadı
C) Türkiye Musul'u kaybetti.
D) inkılapların uygulanmasından vazgeçildi.

5 Cumhuriyetin ilk yıllarında Mustafa Kemal ile bazı yakın çalışma arkadaşları arasında görüş ayrılıkları ortaya çıktı. Bu farklı görüşler yeni bir siyasal oluşumu gündeme getirmiş Millî Mücadele yıllarında Mustafa Kemal'in yanında yer alarak önemli görevler üstlenmiş bir grup asker ile sivilin bir araya gelerek kurdukları bu yeni siyasi partiye Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası adı verilmişti. Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası; ekonomik alanda devletçilik yerine liberalizmi (serbest piyasa ekonomisi) savunmuş, dini düşünce ve inançlara saygılı olduğunu belirterek siyasi kazanım elde etmeye çalışmıştır.

Buna göre Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası ile ilgili;

- I. Orduya siyaseti karıştırmıştır.
- II. Laiklik ilkesine ters hareket etmiştir.
- III. Devletçilik ilkesine karşı çıkmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) I ve II
C) I ve III D) I, II ve III

6 Cumhuriyetin ilanından sonra Mustafa Kemal uygar ve çağdaş bir Türkiye oluşturmak için ülkede demokratik kültürü oluşturmaya çalıştı. Demokrasi cumhuriyeti tamamlayacaktı. Mustafa Kemal: "Cumhuriyet, fikir hürriyeti taraftarıdır. Samimi ve meşru olmak koşulu ile her fikre saygı duyulur" demişti.

Parçadaki Mustafa Kemal'in altı çizili görüşü doğrultusunda aşağıdakilerden hangisinin gerçekleştirildiği söylenebilir?

- A) Tekke, zaviye ve türbelerin kapatılması
B) Güçler birliği ilkesinin uygulanması
C) Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası'nın kurulması
D) Ekonomide devletçilik ilkesinin uygulanması

7 Şeyh Sait, padişahlığı ve hilafeti geri getireceği iddiası ve din elden gidiyor propagandası ile çevresine birçok insan topladı. Kısa zamanda bütün doğu illerine yayılan bir ayaklanma çıkarttı. Bu ayaklanmayı bastırmak için TBMM, 4 Mart 1925 yılında Takrir-i Sükûn Kanunu'nu (Huzur ve Güvenliği Sağlama Yasası) çıkardı. İstiklâl Mahkemelerini kurdu. Bölgeye giriş ve çıkışları yasaklayıp seferberlik ilan etti. Basına sansür uygulaması getirildi. Türk ordusu isyancıların üzerine yürüyerek isyan kısa sürede bastıldı.

Buna göre TBMM'nin;

- I. bölgesel seferberlik ilan etmesi,
- II. İstiklâl Mahkemelerini kurması,
- III. basına sansür uygulaması

faaliyetlerinden hangileri demokrasi ortamının zarar görmesine yol açtığı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) I ve III D) I, II ve III

8 Demokrasiye yürekten inanan Mustafa Kemal, Millî Mücadele devam ederken TBMM'nin aldığı yetki ve güçle bağımsızlık mücadelesini sürdürdü. Millî Mücadele'nin sona ermesiyle birlikte demokratik düzene geçilmesi amacıyla önce saltanatın varlığına son verdi daha sonra demokrasinin uygulanması için yoğun bir çaba gösterdi. Cumhuriyet rejiminin ruhu gereği demokrasiye geçilmenin önemli şartı olan siyasal partilerin kurulmasının önemini kavrayan Mustafa Kemal çok partili hayata geçmek için büyük çaba sarf etmiştir.

Paragraftaki altı çizili ifade ile aşağıdakilerden hangisi anlatılmak istenmiştir?

- A) Demokratik yaşamın ön plana çıkarılması
B) Cumhurbaşkanlığının sürekli hâle getirilmesi
C) TBMM'nin güçler birliğini kullanması
D) Cumhuriyet rejiminin en gelişmiş sistem olması

9 9 Eylül 1923 yılında Cumhuriyet Halk Fırkası'nın kurulmasıyla Atatürk'ün gerçekleştirmeyi düşündüğü çok partili yaşam için ilk adım atılmış oldu. Cumhuriyet Halk Fırkası'nın laiklikten taviz vermemesi muhaliflerin ortaya çıkmasına neden oldu. Bu muhalif grup bir müddet sonra Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası'nı kurdu. Arkasından "partimiz dini düşünce ve inançlara saygılıdır." propagandasını yürütmesi siyasi çekişmeleri de beraberinde getirdi. Bu durum ülkede büyük sorunların yaşanmasına neden oldu.

Cumhuriyetin ilk yıllarında kurulan bu partilerin;

- I. cumhuriyet rejimi,
- II. dini kurumlar üzerindeki düzenlemeler,
- III. ekonomi

konularından hangileriyle ilgili anlaşmazlıklar yaşamları ülke bütünlüğünü tehlikeye sokmuştur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) I ve III D) II ve III

10 Cumhuriyetin ilk yıllarında meydana gelen gelişmelerden hangisi ülkede inkılapların tam olarak yerleşemediğine ve demokrasi kültürünün oluşamadığına kanıt olarak gösterilemez?

- A) Atatürk'e suikast girişimi
B) Şeyh Sait İsyanı
C) Menemen Olayı
D) Hiyanet-i Vataniye Kanunu'nun çıkarılması

11 Mustafa Kemal, 3 Mart 1931'de Cumhuriyet Halk Fırkası Genel Başkanı olarak Meclis Grup Başkanlığına gönderdiği yazıda, Cumhuriyet Halk Fırkası'nın yirmi iki seçim bölgesinde eksik aday göstermesini istedi. Bu seçim bölgelerinde otuz milletvekilinin bağımsız adaylardan seçilmesini amaçlamıştı. Bu amaçla seçmenlere şöyle seslenmiştir: "Yaptığını bilen ve hizmet yolunda tedbirlerine inanan ülkücüler olarak kendimizin eleştirilmesini lüzumlu görüyoruz. Bu sebeptendir ki sizden, fırkama mensup arkadaşlarımdan, bizim programımıza taraftar olmayan adaylara oy vermeniz gibi ağır bir fedakârlık istedim."

Mustafa Kemal'in bu girişimi aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?

- A) İktidar partisinin değişmesini istemektedir.
B) Mecliste muhalefetin oluşması için çaba sarfetmektedir.
C) Seçim sistemini değiştirmek istemektedir.
D) Partisinin faaliyetlerinden rahatsızlık duymaktadır.

12 Demokrasilerde insanlar düşündüklerini ifade etmekte ve inançlarının gereğini yerine getirmekte hürdürler. Demokrasi farklı düşünenleri himaye eder. Her düşünceye saygı, ne kadar güçlü olursa o topraklarda o denli bereketli ekinler boy verir. Demokrasi siyasi partilerle anlam ve değer kazanır, zenginleşir ve güçlenir. Siyasi partiler vatandaşların ülke yönetimine katılabilmelerinin en etkili yoludur.

Parçada altı çizili ifade ile aşağıdakilerden hangisi anlatılmak istenmiştir?

- A) Düşünce özgürlüğünün demokrasiyi güçlendirdiği
B) Siyasi partilerin çok olmasına gerek olmadığı
C) İnsanların bir düşünce etrafında toplanması gerektiği
D) Demokrasilerde siyasi partilere gerek olmadığı

CEVAPLI
TEST

TEST 5

- 1 Birbirinden farklı düşünce ve istekleri temsil eden partilerin bulunması demokrasi ile yönetilen ülkelerin temel özelliğidir. Halk, kendi düşünce ve isteklerini temsil eden partileri özgür ve demokratik ortamda seçerek yönetime katılır. Demokraside çoğulculuk esas olduğu gibi bütün düşüncelerin de korunması temel kuraldır.

Atatürk Dönemi'nde çok partili hayata geçiş çalışmalarının yapılmasında;

- I. demokrasi anlayışını geliştirme,
- II. cumhuriyet rejimini güçlendirme,
- III. hükûmeti denetleyerek ülkenin daha iyi yönetilmesini sağlama.

amaçlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) I ve II
C) II ve III D) I, II ve III

- 2 Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası Kurtuluş Savaşı'nda Mustafa Kemal'in yanında yer alan, genelelerde, kongrelerde ve TBMM'nin açılışında rol oynamış yakın arkadaşları (Ali Fuat Paşa, Refet Bey, Rauf Bey, Adnan Bey ve Kâzım Karabekir) tarafından kurulmuş bir muhalefet partisidir. Arkadaşlarının muhalif bir parti kurmasının nedeni Mustafa Kemal'in halifelik kaldırılması ve devrimlerin yapılmasına yönelik çalışmalarıydı.

Buna göre Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası'nın kurulmasında aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Cumhuriyet Fırkasının kapatılması
B) Yönetimde görüş ayrılıklarının ortaya çıkması
C) Mustafa Kemal ile fikir ayrılıklarının yaşanması
D) Şeyh Said İsyanı'nın çıkması

- 3 I. Mustafa Kemal tarafından kurulan, ülkemizin ilk siyasi partisidir.
II. Ülkemizin ilk muhalefet partisidir.
III. Kadınlara siyasi hakların verilmesini savunan ilk siyasi partisidir.

Yukarıdaki özelliklerin partilerle eşleştirilmesi aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	I	II	III
A)	Cumhuriyet Halk Fırkası	Serbest Cumhuriyet Fırkası	Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası
B)	Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası	Serbest Cumhuriyet Fırkası	Cumhuriyet Halk Fırkası
C)	Serbest Cumhuriyet Fırkası	Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası	Cumhuriyet Halk Fırkası
D)	Cumhuriyet Halk Fırkası	Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası	Serbest Cumhuriyet Fırkası

- 4 Ali Fuat, Kâzım Karabekir gibi bazı komutanlar askerlik görevleri devam ederken aynı zamanda ikinci meclise milletvekili olarak girmişlerdi. Ancak Mustafa Kemal, demokrasi bilincinin yerleşmesi için partilerin kurulmasını istemiş, ordudaki subayların milletvekili olacaklarsa ordudaki görevlerinden ayrılmasını istemiştir.

Mustafa Kemal'in bu düşüncesi;

- I. Orduyu siyasetten ayırmaya çalışmıştır.
- II. Demokrasiyi güçlendirmeyi amaçlamıştır.
- III. Laik düzeni güçlendirmek istemiştir.

amaçlarından hangileriyle açıklanabilir?

- A) Yalnız I B) I ve II
C) I ve III D) II ve III

5 Musul'u Türkiye Cumhuriyeti'ne bırakmak istemeyen İngiltere, ajanları vasıtasıyla Doğu'da bir tampon devlet kurma çalışmalarına girişti. İngiltere bu hedefine ulaşmak için; yapılan inkılaplara tavır koyan tutucu kesimi, cumhuriyet ve onun ilkelerine karşı kışkırttı. Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası'nın Urfa şubesinin üyelerinden olan Şeyh Sait ve adamları büyük bir ayaklanma başlattı ve "Dine daha fazla saygı gösterilmelidir" parolası ile bu isyanı tüm Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ne yaydılar. Gelişmeler üzerine İsmet Paşa Hükûmeti ayaklanmaya karşı çok sert önlemler aldı. Bu önlemler şunlardır:

- Güneydoğu Anadolu'da seferberlik ilan edilmiştir.
- Takrir-i Sükun Kanunu çıkarılarak İstiklâl Mahkemeleri kurulmuş, suçlular hızla cezalandırılmıştır.
- Bu isyanla ilgisi görülen Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası kapatılmıştır.

Bu bilgilerden hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Dış politikada yaşanan sorunlar iç politikada büyük sorunlara yol açmıştır.
- B) Yenilik karşıtları dini propaganda aracı olarak kullanıp laikliği kaldırmaya çalışmışlardır.
- C) Demokrasi kesintiye uğramıştır.
- D) İnkıpların uygulanmasından vazgeçilmiştir.

6 Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin jeopolitik konumu nedeniyle dış tehdite maruz kalmasına neden olan bir durum değildir?

- A) Zengin doğal kaynaklara sahip, bir coğrafyanın merkezinde yer alması
- B) Asya ve Avrupa arasında bir enerji köprüsü oluşturması
- C) Enerji kaynaklarına sahip olan ülkelere komşu olması
- D) Çanakkale ve İstanbul Boğazlarının dünya ticaretine açık olması

7 Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası kapatıldıktan sonra 1930 yılına kadar geçen sürede ülkemizde yeni bir parti kurma denemesine girişilmedi. Bu sırada tek parti rejimine karşı kamuoyunda ortaya çıkan hoşnutsuzlukların ve eleştirilerin giderek artması üzerine Mustafa Kemal demokrasiye geçişi sağlamak için harekete geçti. Bu amaçla hükûmetin karşısında farklı ekonomi politikaları savunan bir muhalefet partisinin kurulmasına karar verdi. Bunun için de Paris Büyükelçiliği görevinde bulunan yakın arkadaşı Fethi (Okyar) Bey'i görevlendirdi. Böylece Mustafa Kemal'in de desteğini alan Fethi Bey, 12 Ağustos 1930'da Serbest Cumhuriyet Fırkası'nı kurdu.

Parçada geçen altı çizili ifade ile Mustafa Kemal hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası'nın başka bir isim altında yeniden kurulmasını engellemek istemiştir.
- B) Cumhuriyet Halk Fırkası'nın artık iktidardan inmesi gerektiğine inanmaktadır.
- C) Demokrasiyi güçlendirip halkın sorunlarının meclise daha rahat taşınacağını düşünmektedir.
- D) Cumhuriyet Halk Fırkası'nın politikalarına güvenmemiştir.

8 Atatürk'e göre TBMM'de farklı görüşlerden milletvekillerinin olması; sorunların çözümüne katkı sağlayacak, hükûmet çalışmaları daha kolay denetlenecekti.

Aşağıdakilerden hangisi Atatürk'ün bu görüşleri doğrultusunda yapılan yeniliklerden biridir?

- A) Medeni Kanun'un kabul edilmesi
- B) Yeni Türk harflerinin kabul edilmesi
- C) Çok partili hayata geçiş denemelerinin yapılması
- D) Ankara'nın başkent yapılması

CEVAPLI
TEST

TEST 6

- 1 Cumhuriyetin ilk yıllarında, Atatürk'ün kurmuş olduğu Cumhuriyet Halk Fırkası'ndan başka, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde farklı görüşleri yansıtabilmek amacıyla Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası ve Serbest Cumhuriyet Fırkası gibi partiler kurularak çok partili yaşama geçme girişimleri olmuştur.

Buna göre bu girişimlerle ulaşılmak istenen temel amaç aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kadınlara siyasal haklar vermek
B) Siyasi tartışmalara son vermek
C) Demokratik hayatı güçlendirmek
D) Siyasi fikirleri engellemek

- 2 Çok partili döneme geçiş konusunda yapılan ilk deneme başarısızlıkla sonuçlanmıştı. TBMM'de halkın temsil edilmesini sağlayan tek bir parti olan Cumhuriyet Halk Fırkası'nın milletvekilleri hem hükümet hem de meclis işlerini yürütmekteydi. Cumhuriyet yönetiminin demokratik bir sistem içinde gelişmesini ve yaşamasını isteyen Mustafa Kemal bu konuda gerekli her türlü adımı atmaya hazırdı. Mustafa Kemal, çıktığı yurt içi gezilerde halk ile yaptığı görüşmelerde onların bu konudaki şikâyetlerini dinlemiş ve bu şikâyetleri doğal karşılamıştı.

Buna göre Mustafa Kemal'in halkın eleştirilerini doğal karşılamasında;

- I. demokrasinin yeterince uygulanamaması,
II. güçler ayrılığı ilkesinin uygulanması,
III. halkın saltanat yönetimine dönmek istemesi

durumlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) II ve III
D) I, II ve III

- 3 Lozan'da çözülemeyen konulardan biri de Musul sorunu. Lozan Barış Antlaşması'nın imzalanmasından sonra İngilizlerle yapılan görüşmelerde de anlaşmaya varılamadı. Çünkü onlar, zengin petrol yataklarına sahip olan Musul'un, her ne pahasına olursa olsun Türkiye'nin eline geçmesini istemiyorlardı. İngilizler, gizli ajanları aracılığı ile Doğu Anadolu'da kışkırtıcı faaliyetlere yöneldiler. Amaçları, Musul ile Türkiye arasında yeni bir devlet kurularak Türkiye ile Musul bağlantısını kesmekti. İngilizlerin desteklediği Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası'na sızan ajanlar, bu partiyi bölücülük yolunda kullanmaya ve isyan düşüncesini yaymaya başladılar. Elazığ ve Genç yöresinde etkili olan Şeyh Sait, İngilizlerden silah ve para yardımı görüyordu. Şeyh Sait bir yandan da bölgede "Din elden gidiyor" tarzında bildiriler dağıtarak propaganda faaliyetlerinde bulunuyordu.

Bu parçanın tamamı değerlendirildiğinde "Din elden gidiyor" sözüne yönelik yapılan uygun yorum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Halkın dini duyguları politik amaçlara alet edilmiştir.
B) İngiltere Şeyh Sait'in dini düşüncelerine destek vermiştir.
C) Elazığ'ın dini hassasiyeti diğer yerlere göre daha fazladır.
D) Şeyh Sait İsyanı'nın tek nedeni Musul'u elinde tutmaya çalışan İngiltere'nin kışkırtmasıdır.

- 4 Mustafa Kemal Paris Büyükelçisi Fethi Okyar'ın Serbest Cumhuriyet Fırkası'nı kurmasını desteklemiştir. Ancak parti inkılap ve rejim karşıtlarının toplandığı bir merkez hâline gelmeye başlayınca Fethi Bey partiyi kapatmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi bu paragraftan çıkarılabilecek bir sonuç değildir?

- A) Mustafa Kemal çok partili hayatı desteklemiştir.
B) Türk tarihinin ilk muhalefet partisi kurulmuştur.
C) Halkta demokrasi bilinci gelişmemiştir.
D) Türk halkı görüş birliği içerisinde değildir.

5 Doğu Anadolu'da çıkan Şeyh Sait Ayaklanması'nın bastırılmasının ve Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası'nın kapatılmasının ardından cumhuriyet rejimine karşı olanlar Mustafa Kemal'e suikast düzenlemek istemişlerdir. Fakat Mustafa Kemal'in İzmir'e gelişinin bir gün gecikmesi üzerine suikastçıları Yunanistan'a kaçırarak kayıplarının suikastı itiraf etmesiyle planları bozulan suikastçılar silahlarıyla birlikte yakalanmışlar ve İstiklal Mahkemesinde yargılanmışlardır. Mustafa Kemal; suikast girişimi sonrasında: "Benim naçiz vücudum elbet bir gün toprak olacak, fakat Türkiye Cumhuriyeti ilelebet payidar kalacaktır." demiştir.

Yukarıda verilen bilgide geçen "payidar" sözcüğü aşağıdakilerden hangisini ifade etmektedir?

- A) Türkiye Cumhuriyeti'nin her zaman sorunlarla uğraşacağını
- B) Türkiye Cumhuriyeti'nin sonsuza değin yaşayacağını
- C) Türkiye Cumhuriyeti'nde her zaman suikastlerin yaşanabileceğini
- D) Türkiye Cumhuriyeti'nin Atatürk'ü unutmaya çağını

6 Yeni Türk Devleti'nin ilk siyasi partisi Mustafa Kemal tarafından kurulmuştur. Daha sonra Mustafa Kemal'in de büyük destek vermesiyle sırasıyla Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası ve Serbest Cumhuriyet Fırkası kurulmuştur. Mustafa Kemal farklı fikirlerin meclise yansıtılabilmesi için çok partili hayata geçişin şart olduğunu düşünmektedir.

Yukarıda verilen paragrafta geçen "farklı fikirlerin meclise yansıtılabilmesi" ifadesi ile aşağıdakilerden hangisi anlatılmak istenmiştir?

- A) Meclis üye sayısını artırılması
- B) Meclisi yoğunluğunun azaltılması
- C) Oylamaların daha hızlı yapılması
- D) Demokrasinin tam olarak uygulanabilmesi

7 İnsanların düşüncelerini açıklayabilecekleri ve başkalarının haklarında saygı göstererek inandıkları gibi yaşamaları ideal bir toplum düzeninin başlıca şartıdır. Bu ise ancak hür ve demokratik bir sistem içinde gerçekleştirilebilir. Türk milletinin mutluluğunu sağlamayı başlıca amaç edinen Atatürk, demokrasinin ülkemizde yerleşmesi için çalıştı. Demokrasilerde ayrı görüş ve düşüncedeki insanlar, siyasi partiler kurarak yönetimde söz sahibi olmaya çalışırlar. Siyasi partiler demokratik rejimlerin vazgeçilmez unsurlarıdır. Bu konuda da Atatürk, milletine önderlik etti. Kendisi bir parti kurup, çok partili siyasi hayata geçişi teşvik etti.

Bu parçaya göre ideal bir toplumun özellikleri hakkında aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

- A) Bireyler fikirlerini özgürce ifade ederler.
- B) Zıt düşüncelere karşı hoşgörü ortamı vardır.
- C) Toplumun farklı düşüncelerini temsil eden çeşitli siyasi partiler mevcuttur.
- D) Devleti yöneten zümre toplumun tamamını kendileri gibi düşünmelerini ister.

8 Misak-ı Milli sınırları içerisinde kalan Musul'un hangi ülkeye ait olacağı konusu Lozan Barış Antlaşması'nda çözüme kavuşmamıştı. İngiltere zengin petrol yataklarını barındıran Musul'un Türkiye'nin yönetimine girmesini istemiyordu. Şeyh Sait Ayaklanması'nın başlamasında Musul meselesini kendi lehine çözmek isteyen İngiltere'nin yürüttüğü casusluk faaliyetleri de etkili oldu. İngiltere, halifeliğin kaldırıldığını gündeme getirerek halkın dini duygularını ve bölgesel farklılıklarını kullandı. Bu durum ayaklanmanın çıkmasında etkili oldu.

Buna göre;

- I. Şeyh Sait İsyanı İngiltere tarafından desteklenmiştir.
- II. Halkın dini duyguları istismar edilmiştir.
- III. Musul İngiliz mandasında olan Irak'a bırakılmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

- A) I ve II
- B) Yalnız III
- C) II ve III
- D) I ve III

CEVAPLI
TEST

TEST 7

- 1 17 Kasım 1924'te Mustafa Kemal'in yakın arkadaşlarından Kâzım Karabekir, Rauf Orbay, Ali Fuat Cebesoy, Refet Bele, Adnan Adıvar gibi Millî Mücadele'nin önde gelen kişileri tarafından Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası kuruldu. Bu partinin kurucuları, cumhuriyetin ilanı ve halifelüğün kaldırılması gibi konularda Mustafa Kemal ile anlaşmazlığa düştükten sonra Cumhuriyet Halk Fırkası'ndan ayrılarak görüşlerini farklı bir partide dile getirmek istemişlerdir. Mustafa Kemal de "Millî egemenlik esasına dayanan ve bilhassa cumhuriyet idaresine sahip olan memleketlerde siyasi partilerin mevcudiyeti tabidir." diyerek arkadaşlarının bu girişimine olumlu bakmıştır. O, konuyla ilgili başka sözünde "Bizim meclisimizde de iki parti olmalı, hükûmeti denetleme sistemi kurulmalı ve medeni ülkelerin parlamenterine benzemeliyiz." demiştir.

Bu parçada altı çizili ifadeden hareketle Mustafa Kemal'in tutumu hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Demokrasiye olan bağlılığını göstermiştir.
B) Arkadaşlarına karşı vefalı davranmıştır.
C) Halk Fırkası'nın programına güvenmemiştir.
D) Yapılan inkılapları korumaya çalışmıştır.

- 2 Atatürk kurulan yeni Türk Devleti'nde demokrasiyi güçlendirmek için inkılaplar yapmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi bu inkılaplara örnek olarak verilemez?

- A) Saltanatın kaldırılması
B) Teşvik-i Sanayi Kanunu'nun çıkarılması
C) Halifelüğünü kaldırılması
D) Cumhuriyetin ilanı

- 3 Aşağıda Takrir-i Sükun Kanunu ile ilgili Millet Meclisi Tutanak Dergisi'nden bir bölüm verilmiştir:

"Sayın üyeler, ulusumuzun yazgısına el koyulduğundan beri, Büyük Millet Meclisi'nin ilkesi, sosyal topluluğumuzun kaybettiği yüzyılları zaman geçirmeden yerine koymak ve yönelendiği amaçlara güven ve huzurla varmak için durumun gerektirdiği önlemleri duraksamadan almak, uygulamaktır. Büyük Millet Meclisinin, son yıllarda çizdiği yönden güne yapılan yanılmalar ve karışıklıklara ulusumuzu saptırmak isteyenlere karşı zorunlu olarak yürürlüğe koyduğu Takrir-i Sükun Kanunu (huzuru yerleştirme) bu prensibin eserlerindedir. Bu kanunun, genel reformların iyi anlaşılması, olumlu biçimde uygulanması, genellikle huzur ve kararlılığın sağlanması ve devletin etkin ve şerefine yerleştirilmesi ve gerçekleştirilmesi konusunda ne derece faydalı olduğu açıktır. Takrir-i Sükun Kanunu kötü davranışlara ve suistimallere karşıdır.

Bu parçaya göre Takrir-i Sükun Kanunu ile ilgili;

- I. Yapılan inkılaplar konusunda halk bilinçlendirilmiştir.
II. Yeniliklere karşı yapılan kötü davranışlar engellenmiştir.
III. Devletin otoritesi sağlanmıştır.

Yorumlarından hangileri yapılabilir?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) I ve III
D) I, II ve III

- 4 Mustafa Kemal'in öncülüğünde Cumhuriyet Dönemi'nde çok partili hayata geçme girişimleri olmuştur.

Çok partili hayata geçiş denemelerinin aşağıdaki amaçlardan hangisini gerçekleştirmeye yönelik olduğu söylenebilir?

- A) Halkın yönetime etkin katılımını sağlamak
B) Ekonomiyi geliştirmek
C) Yöneticilerin çıkarlarını korumak
D) Meclisteki milletvekillerinin sayısını arttırmak

5 Jeopolitik; bir devletin ülkesi ile milli tarihi, vatandaşın milli bilinci, devletin milli gücü ve dünya devletlerinin politik şartlarını ve ilişkilerini dikkate alarak milli politikanın esaslarını tayin ve tespit eden bilim demektir. Jeopolitik, bir devletin dış politikasının tayininde coğrafi unsurlardan faydalanmayı amaçlar. Jeopolitik konum ise bir devletin dünya coğrafyasında bulunduğu konumundan dolayı kendisine sağladığı avantaj ve dezavantajların hepsine denir.

Buna göre Türkiye'nin sahip olduğu stratejik konum Türkiye'ye;

- I. dünya güç dengesinde önemli bir yere sahip olması,
- II. devletlerin her zaman ilgi gösterdiği bir ülke olması,
- III. enerji kaynaklarındaki taşıyıcı rolüyle önemli gelir elde etmesi

avantajlarından hangilerini sağladığı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) I ve II
C) I ve III D) I, II ve III

6 Devrimleri ortadan kaldırmak amacıyla Şeyh Sait'in din nitelikli bir isyan çıkması üzerine hükümet, isyanda parti mensupları önemli kişilerin parmağı olduğu gerekçesiyle Takrir-i Sükûn Kanunu'na dayanarak 5 Haziran 1925'te Terakkiperver Cumhuriyet Partisi'ni kapattı. Bu parti laiklik ilkesini kötüye kullandığı için kapatıldı. Partinin kapatılmasıyla Türkiye'de ilk kez çok partili hayata geçiş denemesi başarısızlıkla sonuçlandı.

Buna göre aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası Türkiye'nin ilk muhalefet partisidir.
B) Cumhuriyet'in ilk yıllarında yenilik karşıtı eylemler yaşanmıştır.
C) Din unsuru siyasete alet edilmiştir.
D) Demokrasi kesintiye uğramıştır.

7 Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası'nın kapatılmasından sonra tek partili yönetime geri dönmüştü. Bu durum demokratik devlet düzeni açısından değerlendirildiğinde cumhuriyet rejimi ile çelişiyordu. Çünkü hükümet bir muhalefet olmadığı için denetlenemiyordu. Sorunların çözümü için çok sesliliğe ihtiyaç vardı. Özellikle 1929 Dünya Ekonomik Bunalımı tüm dünyayı olduğu gibi Türkiye'yi de etkilemişti. Planlı ve programlı bir ekonomik atılım gerekiyordu. Bunun için de hükümetin çalışmalarının kontrol altına alınması şarttı. Mustafa Kemal 1930 Temmuzunda Yalova gezisi sırasında tatilini yapmak üzere yurda gelmiş olan Paris Büyükelçisi Fethi Bey ile bir görüşme yapmıştır. Bu görüşmeden sonra 12 Ağustos günü Fethi Bey Serbest Cumhuriyet Fırkası'nı kurmuştur.

Bu parçaya göre Serbest Cumhuriyet Fırkası'nın kurulmasıyla;

- I. hükümetin faaliyetlerini kontrol etme,
- II. demokrasiyi güçlendirme,
- III. ekonomik sorunlara çözüm üretme

amaçlarından hangileri gerçekleştirilmek istenmiştir?

- A) Yalnız I B) I ve II
C) II ve III D) I, II ve III

8 Mustafa Kemal Halk Fırkası'nın programını hazırlayarak 9 Eylül 1923 tarihinde ülkenin ilk siyasi partisini kurmuş ve mecliste yeni partilerin kurulması konusunda ısrarcı olmuştur. Daha sonra Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası ve ardından Serbest Cumhuriyet Fırkası kurulmuştur.

Aşağıdakilerden hangisi Mustafa Kemal'in çok partili hayatı istemesinin gerekçelerinden biri değildir?

- A) Millî egemenliği tam olarak sağlamak
B) Hükümetin icraatlarının denetlenmesini sağlamak
C) Farklı görüşlerin mecliste temsil edilmesine imkân oluşturmak
D) Meclis üye sayısını olduğundan daha çok arttırmak

CEVAPLI
TEST

TEST 8

- 1 “İnsanlar öncelikle siyasal rengini, oyunu ve kararlılığını açık ve milletçe anlaşılır şekilde anlatsın. Mertçe, namusluca hareket budur... Bugünün Türk sosyal heyeti, geçmişin en derin medeniyetlerinde kuruculuk iddia eden bugünkü Türk çocukları, açık ve sağlam yolu bulmuşlardır. Açık ve sağlam düşünmek, açık ve sağlam hareket etmek ve bu şekilde Türk'ün yüksek siyasal kuruluşunu; cumhuriyeti yükseltmede bu görüşleri düşünenler asla birbirine karşı gelmezler. Önemli olan bu görüşlerin uygulamada başarılı olmasıdır.”

Atatürk'ün yukarıdaki sözleriyle;

- I. siyasal düşüncelerin rahat ve açık bir şekilde ifade edilmesi,
- II. herkesin cumhuriyet yönetimini savunmak zorunda olması,
- III. farklı görüş ve düşüncelere saygılı olunması

düşüncelerinden hangilerini dile getirdiği söylenemez?

- A) I ve II B) Yalnız II
C) II ve III D) I, II ve III

- 2 Köylü ve çiftçiye kolay yollardan kredi vermek, yerli mahsullere dış pazar bulmak, Türk parasının kıymetini bir an önce tespit etmek, dış sermayenin memlekete girmesini sağlamak Serbest Cumhuriyet Fırkası'nın programında yer alan hükümlerdir.

Bu hükümlere göre;

- I. Dış ticaretin geliştirilmesi hedeflenmiştir.
- II. Tarımı geliştirmek için tedbirler alınmıştır.
- III. Uluslararası ticaretin yalnızca Türk parası ile yapılması amaçlanmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

- A) I, II ve III B) Yalnız I
C) II ve III D) Yalnız ve III

- 3 Demokrasi ile yönetilen ülkelerin temel özelliklerinden biri farklı düşünce ve istekleri temsil eden siyasal partilerin olmasıdır. Demokrasilerde her birey oy hakkına sahiptir. Halk özgür ve demokratik bir ortamda kendi düşüncelerini temsil eden partileri seçerek yönetime katılır. Demokrasilerde farklı düşüncelere saygı duyulur.

Yukarıda verilen bilgidен hareketle demokrasinin;

- I. yargı yönetimi,
- II. çoğulculuk anlayışı,
- III. eşit oy prensibi

ilkelerinden hangilerine vurgu yapıldığı söylenemez?

- A) Yalnız I B) I ve II
C) II ve III D) Yalnız III

- 4 Serbest Cumhuriyet Fırkası'nın programında yer alan ilkeler şunlardır:

- Cumhuriyetçilik ve laiklik esaslarına bağlı kalınacağı
- Kadınların siyasal haklara sahip olacağı
- Ekonomide liberalizmin savunulacağı

Bu ilkelere göre Serbest Cumhuriyet Fırkası'nın;

- I. bireylerin eşit siyasal haklara sahip olması,
- II. halkın yönetiminde doğrudan söz sahibi olması,
- III. ekonomide tüm faaliyetlerin devlet eliyle yapılması

düşüncelerinden hangilerini amaçladığı savunulmaz?

- A) I ve II B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I, II ve III

5 Atatürk'e suikast girişiminde bulunmuş ancak başarılı olunamamıştır. Suikast girişiminden sonra Atatürk Türk milletine hitap etmiş, milletin duyduğu üzüntüden çok duygulanmış, girişimin şahsından daha çok cumhuriyete ve cumhuriyete dayandığı düşüncelere yöneldiğini ifade ederek "Benim naçiz vücudum bir gün elbet toprak olacaktır. Fakat Türkiye Cumhuriyeti sonsuza kadar payidar kalacaktır. Türk milleti emniyet ve saadetin kefilisi olan prensiplerle medeniyet yolunda tereddütsüz yürümeye devam edecektir." sözlerini dile getirmiştir.

Buna göre Atatürk'ün;

- I. Suikastçilerin esas amaçlarının Cumhuriyeti yıkmaya yönelik olduğu,
- II. Türkiye Cumhuriyeti'nin varlığının her zaman devam edeceği,
- III. Türk milletinin karşısına çıkan zorlukları her zaman aşacak güçte olduğu

düşüncelerinden hangilerini ifade ettiği savunulabilir?

- A) Yalnız I B) I ve II
C) II ve III D) I, II ve III

6 Türkiye Cumhuriyeti'ni yaşatmak, milletin birliğini ve bütünlüğünü korumak için;

- I. tüm tehlikelere karşı birlikte hareket edilmesi,
- II. yarınlara taşıma bilinciyle hareket edilmesi,
- III. istikbaline ve kültürüne düşman olan bütün unsurlarla mücadele edilmesi

yöntemlerinden hangileri uygulanmalıdır?

- A) I, II ve III B) I ve II
C) Yalnız I D) Yalnız III

7 Atatürk siyasi partileri demokratik hayatın vazgeçilmez unsuru olarak görmüş ve bu amaçla bir parti kurmuştur. Mecliste birden fazla partinin yer almasını isteyen Atatürk arkadaşlarının yeni siyasi partiler kurmasına olumlu bakmıştır. Ancak bu dönemde çok partili hayata geçiş denemeleri başarısızlıkla sonuçlanmıştır. Bu durum 1945 yılına kadar ülkede tek partili bir hayatın yaşanmasına neden olmuştur.

Bu olumsuz durumun;

- I. demokrasi düşüncesinin tam olarak yerleşmesi,
- II. hükûmetin farklı alanlarda denetlenmesi,
- III. farklı düşüncelerin gelişmesi,
- IV. milletvekillerinin belli bir süreliğine seçilmesi

gelişmelerinden hangilerini engellediği savunulabilir?

- A) II ve III B) I, II ve III
C) Yalnız II D) Yalnız IV

8 "Millî egemenlik temeline dayanan ve özellikle cumhuriyet yönetimine sahip ülkelerde siyasi partilerin varlığı doğaldır."

Atatürk'ün bu sözlerle;

- I. cumhuriyet yönetiminin halk tarafından desteklenmediği,
- II. çok partili hayatın gerekli olduğu,
- III. demokratikleşme çabalarının sonuçsuz kaldığı

düşüncelerinden hangilerini ifade ettiği söylenebilir?

- A) I ve II B) II ve III
C) Yalnız III D) I, II ve III

ATATÜRK DÖNEMİ TÜRK DIŞ POLİTİKASI

ÜNİTE 6

ÇÖZÜMLÜ
TEST

TEST 1

1

Yukarıdaki görselde yer alan A1 - A2 ve B3 - B4 değerlendirme kısmına yazılabilecek yorumlarla ilgili aşağıdakilerin hangisi doğru değildir?

- A) A1 - A2: Türkiye Lozan'dan kalan sorunları çözmeye çalışmıştır.
B3 - B4: Türkiye bölgesel ittifaklara öncülük etmiştir.
- B) A1 - A2: Türkiye siyasi başarısının yanında Misak-ı Milli'den tavizler vermiştir.
B3 - B4: Türkiye yayılcı devletlere karşı batı ve doğu sınırını güvence altına almıştır.
- C) A1 - A2: Türkiye Fransa ve İngiltere'ye karşı dış politikada genelde başarısız olmuştur.
B3 - B4: Türkiye kurduğu ittifaklarla bölgesindeki sınırlarını genişletmeye çalışmıştır.
- D) A1 - A2: Türkiye yabancı okullar sorununda taviz vermezken Musul meselesinde ise yaşanan iç sorun dış politikayı etkilemiştir.
B3 - B4: Türkiye katıldığı bölgesel ittifaklarla barışçıl bir politika yürüttüğünü kanıtlamıştır.

2 Atatürk Batı'ya yönelik dış politikayı esas almakla beraber Türkiye'nin coğrafi konumunun ortaya çıkardığı jeopolitik hassasiyet ile tarihî ve kültürel birikimine bağlı olarak çok yönlü bir dış politika izlemiştir. Böylece Atatürk Dönemi'nde izlenen aktif, gerçekçi, barışçı ve çok yönlü dış politika sayesinde Türkiye; önemli sorunlarını kendi lehine çözmüş, bölgesinde bir istikrar unsuru hâline gelmesinin ötesinde sınırlı gücüne rağmen dünyada saygı uyandıran bir devlet hâline gelmiştir.

Buna göre Türkiye'nin dünyada saygın bir devlet hâline gelmesinde dış politikada takip edilen aşağıdaki esaslardan hangisinin etkisi olduğu söylenemez?

- A) Çok yönlü ve barışçı hareket etme
- B) Jeopolitik özellikleri dikkate alma
- C) Aktif ve gerçekçi olma
- D) Otoriter ve taklitçi bir tutum sergileme

3 Türkiye, Cumhuriyet Dönemi'nde dış politikada öncelikli olarak Lozan Konferansı'nda Türkiye'nin çıkarlarına uygun çözümlenemeyen sorunları ülkenin beklentileri doğrultusunda çözümlenmeye çalışmıştır.

Buna göre Türkiye dış politikada;

- I. Ulusal çıkarları koruma
- II. Lozan Antlaşması'nı iptal ettirme
- III. Yeni Türk Devletini uluslararası alanda kabul ettirme

amaçlarından hangilerini gerçekleştirmeye çalışmıştır?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III

4 Binlerce yıllık bir tarihin ve muhteşem bir medeniyetin de mirasçısı olan Türkiye, Asya ve Avrupa kıtaları arasında bir köprü konumdadır. Bu özelliğinin bir sonucu olarak Asya ve Avrupa ülkeleri arasındaki kara, deniz ve hava yolu ulaşımının büyük bölümü ülkemiz üzerinden yapılmaktadır. Ayrıca ülkemiz Karadeniz ve Akdeniz'i birbirine bağlayan kara ve su yollarına sahiptir. Günümüzde Asya'dan Avrupa'ya uzanan birçok petrol ve doğal gaz boru hattı projeleri ile ülkemiz uluslararası alanda önemini bir kat daha artırmıştır.

Bu durumun Türkiye için;

- I. dünya siyasetinde söz sahibi olması,
- II. uluslararası enerji koridoru hâline gelmesi,
- III. dünya siyasetine yön vermesi

fırsatlarından hangilerine ortam oluşturduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) I, II ve III

5 Lozan Antlaşması'nda yapılan düzenlemeye göre bu okullar, Türk kanunlarına ve Türk eğitim kurallarına uyacaklardı. Türkiye Tevhid-i Tedrisat Kanunu gereği 1926'da çıkardığı Maarif Teşkilatı Hakkında Kanun ile yabancı okullarda Türkçe, tarih ve coğrafya derslerinin Türkçe ve Türk öğretmenlerce okutulması, denetimlerinin Türk Millî Eğitim müfettişlerince yapılması zorunluluğunu getirdi. Fransa bu karara tepki gösterdi ve konuyu Türkiye ile görüşmek istedi. Türkiye, konuyu iç sorun olarak gördüğünden Fransa'yla görüşmeyi reddetti.

Buna göre Türkiye'nin eğitim ve öğretim alanında aşağıdaki politikalardan hangisini takip ettiği söylenemez?

- A) Eğitim ve öğretim birliğinin sağlanması
- B) Eğitimin millî olması ve millî esaslara göre yönetilmesi
- C) Eğitimin bağımsız ve dış etkenlere bağlı olmaması
- D) Eğitim konusunda Batılı devletlerden uzak durulması

6 Türkiye - Fransa ilişkilerinde Nazizm tehlikesi üzerine 1930'larda yakınlaşma başladı. İlişkiler 1936- 1939 yıllarında Hatay Sorunu nedeniyle yeniden gerginleşse de Nazizm tehlikesi, Fransa'nın Türkiye'ye karşı yaklaşımlarını yumuşattı. II. Dünya Savaşı'nın çıkması Fransa'nın Suriye politikasını değiştirmesinde etkili oldu. Türkiye bu durumu değerlendirerek Hatay'ın Türkiye'ye katılmasını sağladı.

Buna göre Hatay sorununun çözümünde aşağıdakilerden hangisinin etkisinden söz edilemez?

- A) II. Dünya Savaşı'nın çıkması
- B) Türk-Fransız ilişkilerinin olumlu yönde gelişmesi
- C) Arapların Fransızlar aleyhinde çalışmalar yapması
- D) Türkiye'nin dış politikadaki başarısı

7 5 Haziran 1926'da imzalanan Ankara Antlaşması sonucunda şu gelişmeler yaşanmıştır:

- Musul, Kerkük ve Süleymaniye, İngiliz mandası olan Irak'a bırakıldı.
- Hakkari Türkiye'ye bırakıldı.

Buna göre Ankara Antlaşması hakkında aşağıdaki ifadelerden hangisinin doğru olduğu söylenemez?

- A) Misak-ı Milli'den taviz verildiği
- B) Türkiye - Irak sınırının çizildiği
- C) Musul Sorunu'nun Türkiye'nin aleyhine çözüldüğü
- D) Türkiye'nin istekleri dahilinde kararlar alındığı

8 Lozan Barış Görüşmeleri'nde gündeme gelen yabancı okullar meselesinde Türkiye hassas davranmış ve bu konunun ülkenin iç meselesi olduğunu ve diğer ülkeleri ilgilendirmediğini belirtmiştir. Çıkarılan Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile tüm yabancı okullar Milli Eğitim Bakanlığına bağlanarak bu okulların Türk müfettişlerince denetlenmesine ve Türkçe dersinin zorunlu olarak okutulmasına karar verilmiştir.

Yukarıda verilen bilgilerde altı çizili olarak verilen "iç mesele" kavramı aşağıdaki ifadelerden hangisi ile desteklenebilir?

- A) Diğer ülkelerin bizim ülkemizin şahsi politikalarına müdahale etmelerine izin verilmiştir.
- B) Türkiye diğer ülkelerle tüm ilişkilerini kesmiştir.
- C) Ülke içerisinde iç karışıklıklar çıkmasından tedirgin olunmaktadır.
- D) Ülkemizin diğer ülkelere müdahale etmesinde bir sakınca görülmemiştir.

9 "Türkiye Cumhuriyeti'nin temel ilkesi olan 'Yurtta barış, dünyada barış' ilkesinin amacı, insanlığın ve uygarlığın refah ve ilerlemesinde en esaslı etken olsa gerektir. Buna elimizden geldiği kadar hizmet etmiş ve etmekte bulunmuş olmak, bizim için övünülecek bir harekettir."

Atatürk'ün yukarıdaki açıklamasında "övünülecek hareket" olarak değerlendirdiği politika aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Uluslararası barışa katkıda bulunmak
- B) II. Dünya Savaşı'nın dışında kalmak
- C) Ülke içerisindeki siyasi faaliyetlere son vermek
- D) Uluslararası sorunlarda taviz vermek

- 10 Türk dış politikası Lozan Barış Antlaşması'nı temel olarak Mustafa Kemal'in aşağıda çerçevesini çizdiği şekilde oluşturulmuştur:

"Millî sınırlarımız içinde, her şeyden önce kendi kuvvetimize dayanıp varlığımızı koruyarak millet ve memleketin gerçek mutluluğu ve kalkınmasına çalışmak... Rastgele, bitmeyen emeller peşinde milleti uğraştırmamak, zarara uğratmamak... Medeni dünyadan, medeni ve insanca muameleyi ve karşılıklı dostluğu beklemektir."

Buna göre Mustafa Kemal Dönemi'nde takip edilen dış politikanın esasları arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Kendi millî gücüne güvenme
B) Eşit koşullarda dostluk ilişkilerini geliştirme
C) Hayaller ve macera peşinden koşmama
D) Sınırlarını sürekli genişletme

- 11 Musul sorunu Lozan Antlaşması'nda alınan kararlar doğrultusunda İngiltere'nin söz sahibi olduğu Milletler Cemiyetine sevk edildi. Türkiye'nin üye olmadığı cemiyet, Musul ve çevresinin İngiltere mandası altındaki Irak'a bırakılması yönünde karar verdi. 1925 yılında meydana gelen Şeyh Said İsyanı Türkiye'nin iç politikaya ağırlık vermesini zorunlu kılmıştı. İç sorunların olduğu bir dönemde Türkiye'nin yeni bir savaşa girmek istememesi, Musul sorununun İngiltere lehine sonuçlanmasında etkili oldu.

Buna göre Musul sorununun Türkiye'nin aleyhinde çözülmesinde;

- I. iç politikada karşılaşılan zorluklar,
II. İngiltere'nin Milletler Cemiyeti üzerindeki etkisi,
III. Musul'daki halkın Türkiye'ye katılmak istememesi

durumlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) I ve II
B) II ve III
C) I, II ve III
D) Yalnız I

ÇÖZÜMLÜ
TEST

TEST 2

- 1 Türk Hükûmeti Tevhid-i Tedrisat Yasası gereği olarak 1925'te hazırladığı Maarif Teşkilatı Hakkında Kanun ile yabancı okulların faaliyetlerini millî çıkarlar doğrultusunda yeniden düzenledi. Türk dili ve edebiyatı, millî tarih, millî coğrafya derslerinin Türk öğretmenler tarafından Türkçe okutulmasını, bu okulların Millî Eğitim Bakanlığına bağlı müfettişler tarafından denetlenmesini yürürlüğe koydu.

Buna göre Tevhid-i Tedrisat Yasası ile;

- I. yabancı okulların devletin denetimi altına alındığı,
II. eğitim ve öğretim alanında millî bir politika belirlendiği,
III. dış politikanın milli eğitim esaslarına dayandırıldığı

sonuçlarından hangilerinin ortaya çıktığı söylenebilir?

- A) Yalnız II
B) II ve III
C) I, II ve III
D) I ve II

- 2 Atatürk Dönemi dış politikasında her zaman dünyanın ve ülkenin genel durumunu göz önünde bulundurarak hedeflerini gerçekleştirmek, gerçekleştirilemeyecek hedefler peşinde milleti felakete sürüklememek şeklinde bir yol takip edilmiştir.

Buna göre Atatürk Dönemi Türk dış politikasında,

- I. gerçekçilik,
II. bağımsızlık,
III. millî güce dayanma

esaslarından hangilerinin uygulanmasına vurgu yapıldığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) II ve III
C) I, II ve III
D) Yalnız III

3

1	Türkiye'nin bir iç sorun olarak gördüğü ve Fransa ile görüşmeyi reddederek çözmediği sorundur.	a	Yabancı okullar
2	Türkiye'nin Boğazlar üzerinde kesin hakimiyetini sağlayan antlaşmadır.	b	Montrö Boğazlar Sözleşmesi
		c	Ankara Antlaşması
3	Musul'un Irak'a bırakılmasını sağlayan antlaşmadır.	d	Lozan Antlaşması
4	Türkiye'nin doğu sınırını güvence altına almak için üye olduğu teşkilattır.	e	Balkan Antantı
		f	Sadabat Paketi

Birinci kutuda verilen bilgiler ile ikinci kutuda verilen bilgiler eşleştirildiğinde aşağıdakilerden hangileri dışarıda kalır?

- A) Yabancı Okullar - Montrö Boğazlar Sözleşmesi
- B) Lozan Antlaşması - Balkan Antantı
- C) Balkan Antantı - Sadabat Paketi
- D) Montrö Boğazlar Sözleşmesi - Balkan Antantı

4

Türkiye, Boğazlardaki egemenliğine engel olan uluslararası komisyonu kaldırmak amacıyla sorunu Milletler Cemiyetine götürerek çözmeye çalışmıştır. Diğer yandan Hatay'ın ana vatana katılması konusundaki kararı Hatay halkının onayına bırakmıştır.

Buna göre Türkiye' nin dış politikadaki bu girişimleri aşağıdaki kavramlardan hangisiyle açıklanabilir?

- A) Evrensel
- B) Barışçı
- C) Yayılımcı
- D) Milliyetçi

5

“Dış siyaset bir toplumun iç kuruluşu ile sıkı şekilde ilgilidir. Çünkü iç kuruluşa dayanmayan dış siyasetler, daima kötü duruma sürüklenir. Bir toplumun iç kuruluşu ne kadar kuvvetli, sağlam olursa dış siyaseti de o oranda güçlü ve sağlam olur.”

Atatürk bu açıklamasında dış politikada başarılı olmanın aşağıdakilerden hangisine bağlı olduğunu belirtmiştir?

- A) Farklı ülkelerle dostluk ilişkilerini geliştirmeye
- B) Ülke içerisinde birlik ve düzenin sağlanmasına
- C) Batı devletlerinin teknolojisinden yararlanmaya
- D) Çok partili demokratik hayata geçilmesine

6

Milletler Cemiyetinin daha çok İngiltere ve Fransa'nın çıkarlarını koruması, Musul konusunda taraflı davranarak Türkiye'nin aleyhine kararlar almasında etkili olmuştur. 1930'lara geldiğinde Türkiye'nin Batılı devletlerle sorunlarını çözmesi ve dünyada oluşan yeni güç dengesinde statü-kocu devletlerin yanında yer alması Türkiye'nin Milletler Cemiyeti ile ilgilenmesine neden olmuştur.

Yukarıdaki paragraf dikkate alındığında Türkiye'nin Milletler Cemiyetine geç üye olmasında;

- I. Milletler Cemiyetinin yanlı davranması,
- II. Milletler Cemiyetinin büyük devletlerin çıkarlarına uygun hareket etmesi,
- III. Türkiye'nin siyasi ortamının uygun olması

durumlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız III
- B) II ve III
- C) I ve II
- D) I, II ve III

- 7 “Bizim için ne İslam birliği ne Turanizm mantıklı bir siyaset yolu olabilir. Artık yeni Türkiye'nin devlet siyaseti, millî sınırları içinde egemenliği-mize dayanarak bağımsız yaşamaktır.”

Atatürk yukarıdaki sözüyle dış politika konusunda aşağıdaki kavramlardan hangisine vurgu yapmıştır?

- A) Gerçekçilik - Bağımsızlık
B) Bağımsızlık - Devletçilik
C) Milliyetçilik - Batıcılık
D) Batıcılık - Ümmetçilik

- 8 Türkiye Atatürk Dönemi'nde,
- 18 Temmuz 1932'de Milletler Cemiyetine resmen üye oldu.
 - 1928'de savaşın ulusal politika aracı olarak kullanılmasını yasaklayan Kellogg-Briand Paketi'ne katıldı.
 - 9 Şubat 1934'te bir savunma antlaşması olan Balkan Antantı'nı imzaladı.

Yukarıdaki gelişmeler dikkate alındığında aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılabilir?

- A) Türkiye'nin uluslararası alanda saldırgan bir politika takip ettiği
B) Türkiye'nin uluslararası barışa katkıda bulunduğu
C) Türkiye'nin dış politikada yalnız kaldığı
D) Dünyada yaygın bir siyasi istikrarın olduğu

- 9 Aşağıdaki tabloda Montrö Boğazlar Sözleşmesi'nin maddelerinin Lozan Antlaşması'ndaki karşılıkları yazılmıştır.

Lozan Antlaşması	Montrö Boğazlar Sözleşmesi
?	Boğazlar'ın egemenlik hakkı Türkiye'ye aittir.
Türkiye, Boğazlar'ın iki yakasında asker bulunduramaz.	Türkiye, Boğazlar'da asker ve silah bulundurabilir.

“?” konulduğu bölüme aşağıdaki ifadelerden hangisinin yazılması hâlinde cevap doğru olur?

- A) Boğazlar ABD'nin yönetimine bırakılmıştır.
B) Boğazlar başkanlığını Türkiye'nin yaptığı bir komisyona bırakılacaktır.
C) Boğazlar'ın yönetimi İttifak Devletlerine bırakılacaktır.
D) Boğazlar'ın yönetiminden Rusya sorumlu olacaktır.

- 10 Montrö Boğazlar Sözleşmesi'ne göre;
- Boğazlar Komisyonu kalktı komisyonun görev ve yetkileri Türkiye'ye bırakıldı.
 - Türkiye'nin Boğazlar'da istediği kadar asker bulundurması kabul edildi.
 - Herhangi bir savaş anında Türkiye tarafsız ise savaşan devletlerin gemileri Boğazlar'dan geçemeyecekti.

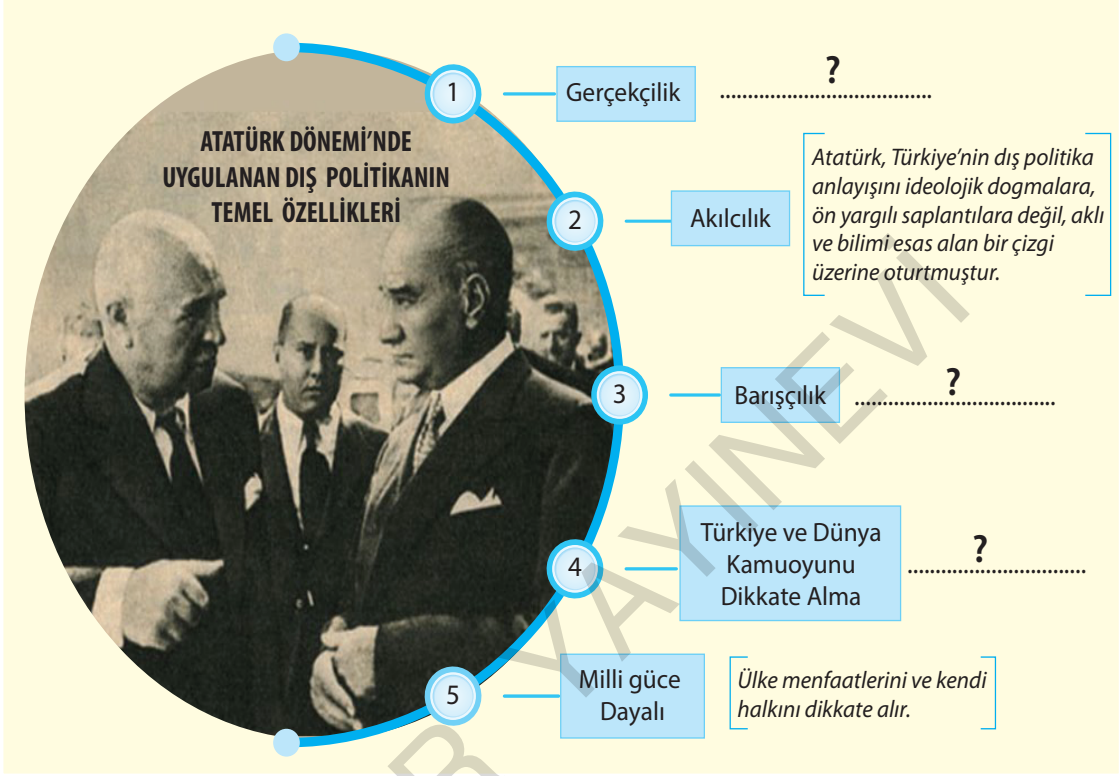
Yukarıdaki maddeler dikkate alındığında;

- I. Türkiye Boğazlar üzerinde kesin hâkimiyet kurmuştur.
II. Lozan Antlaşması'nın Boğazlar konusunda getirdiği sınırlandırmalar kaldırılmıştır.
III. Türkiye Misak-ı Millî'den taviz vermiştir.

yorumlarından hangilerinin doğru olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız II
B) II ve III
C) I, II ve III
D) I ve II

1

- I. "Büyük hayali işler yapmadan yapmış gibi görünmek yüzünden dünyanın düşmanlığını, kötü niyetini, kinini bu milletin ve memleketin üzerine çektik. Biz böyle yapmadığımız ve yapamadığımız kavramlar üzerinde koşarak düşmanlarımızın sayısını ve üzerimizde olan baskılarını arttırmaktan ise, tabii duruma meşru duruma dönelim. Haddimizi bilelim."
- II. "Ben harpçi olamam. Çünkü harbin acıklı hâllerini herkesten iyi bilirim. Harp zaruri ve hayati olmalı... Öldüreceğiz diyenlere karşı, ölmeyeceğiz diye harbe girebiliriz. Lakin millet hayatı tehlikeye uğramadıkça harp bir cinayettir."
- III. "Devletler, II. Dünya Savaşı'na hazırlanıyor. Biz bu durumda iki konuya önem vermeliyiz; birincisi, doğu ve batı komşularımız olduğu gibi öteki devletlerle kurduğumuz anlaşmaları güçlendirmek, ikincisi ise yurdumuzun ekonomik durumunu yerleştirmek ve bu bakımdan ekonomik planlarımızı uygulamaktır."

Atatürk'ün numaralandırılmış sözleri ile diyagramdaki kavramların eşleştirilmesi aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

A) 1 - I, 3 - II, 4 - III

B) 1 - II, 3 - I, 4 - III

C) 1 - III, 3 - II, 4 - I

D) 1 - II, 3 - III, 4 - I

2 “Türkiye’nin siyasi ve coğrafi durumu; dünyanın başlıca geçitlerinden biri üzerinde, büyük devletlerin arasında ve siyasi akımların içinde bulunduğundan özel bir değer ve önem taşımaktadır. Biz bunu çok iyi sezmemekteyiz. Böyle bir durumda olan memleketin dış politikadaki ilk amacı, bir fırtınanın memlekete temas etmesi ihtimaline karşı kendi varlığını ve kendi millî iradesini bizzat koruyabilecek kudrette olmasıdır.”

İsmet İnönü yukarıdaki altı çizili sözlerle Türkiye’nin aşağıdaki özelliklerinden hangisine dikkat çekmektedir?

- A) Stratejik önemine
- B) Tarım ve ekonomi potansiyeline
- C) Sahip olduğu genç nüfusuna
- D) Geliştirdiği askeri teknolojiye

3 Almanya’nın silahlanma faaliyetlerinden sonra yayılımcı tutumlar göstermesi Fransa’nın tüm dikkatini Almanya üzerine yoğunlaştırmasına neden olmuştur. 1938’den itibaren Hatay konusunda Türkiye’nin halk oylaması isteğine sıcak bakan Fransa 4 Temmuz 1938’de Türkiye ile Dostluk Antlaşması’nı imzalayarak Hatay’da referandum yapılmasına onay vermiştir. Yapılan halk oylaması sonucunda Hatay Devleti kurulmuştur. Hatay bağımsız olduktan on ay sonra Türkiye’ye katılma kararı almıştır.

Bu bilgiden yola çıkarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Fransa, Suriye üzerindeki haklarını Türkiye’ye devretmiştir.
- B) Uluslararası sorunlar Hatay sorununun çözümünü hızlandırmıştır.
- C) Türkiye Hatay sorununun çözümünde aktif bir siyaset yürütmüştür.
- D) Hatay sorunu Misak-ı Millî doğrultusunda çözülmüştür.

4 Lozan Antlaşması’ndan sonra Türk Hükûmeti bir yönetmelik hazırlayarak yabancı okullarda Türk tarihi ve coğrafya derslerinin Türkçe ve Türk öğretmenler tarafından okutulması ilkesini kabul etmiştir. Yabancı okullar konusunda bir başka devletle görüşmeye karşı çıkmıştır.

Buna göre Türkiye’nin yabancı okullar konusunda aşağıdaki ilkelerden hangilerini uygulamaya çalıştığı söylenebilir?

- A) Bağımsızlık - Milliyetçilik
- B) Laiklik - Bağımsızlık
- C) İnkılapçılık - Devletçilik
- D) Halkçılık - Laiklik

5 Türkiye’nin Atatürk Dönemi’nde dış politika da yaşadığı;

- I. Nüfus mübadelesi
- II. Dış borçlar
- III. Hatay
- IV. Musul
- V. Yabancı okullar

sorunlarından hangileri Fransa ile yaşandığı söylenebilir?

- A) I ve II
- B) III ve V
- C) II, III ve V
- D) I, II ve IV

6 “Türkiye’de, bizim okullarımızın bile sahip olmadıkları ayrıcalıklara yabancı okulların sahip olmaları kabul edilemez.” demiştir.

Buna göre Mustafa Kemal yabancı okullarla ilgili;

- I. eğitim ve öğretim kurumları arasında geri planda kaldıkları,
- II. gereğinden fazla haklara sahip oldukları,
- III. baskı altında oldukları

durumlarından hangilerine karşı çıkmıştır?

- A) Yalnız III
- B) Yalnız II
- C) I, II ve III
- D) I ve II

- 7 Lozan Barış Konferansı sırasında ekonomik, adli ve hukuki alanlarda yabancı devletlere iç işlerimize karışma yetkisi veren kapitülasyonlar uzun süre tartışılmış ve ardından kapitülasyonların kaldırılması ve Osmanlı borçlarının ödenmesinin makul bir takvime bağlanması kararlaştırılmıştır.

Buna göre Lozan Antlaşması'yla;

- I. ekonomik bağımsızlığın sağlanması,
- II. Osmanlı Devleti'nden kalan sorunların giderilmesi,
- III. İç işlerimize karışılmasının önlenmesi

durumlarından hangilerine katkı sağlandığı söylenebilir?

- A) I, II ve III B) Yalnız II
C) I ve III D) I ve II

- 8 Türkiye, Balkan devletleri ile uzun süreden beri kesilmiş olan ilişkileri yeniden canlandırmak için ikili dostluk antlaşmaları yapmıştı. Bunlar: 1923'te Arnavutluk, 1925'te Bulgaristan ve Yugoslavya ile imzalanan barış ve dostluk antlaşmaları idi. 1930'da Türk-Yunan yakınlaşması diğer Balkan devletleri arasında olumlu etki yaptı. Yapılan görüşmeler sonucu 9 Şubat 1934'te Balkan Antantı kuruldu.

Buna göre;

- I. Türkiye barışçı bir politika takip etmiştir.
- II. Türkiye'nin çalışmaları barışı sağlamada yetersiz kalmıştır.
- III. Türkiye'nin çabaları bölgesel ittifakların kurulmasını sağlamıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I, II ve III B) Yalnız II
C) I ve III D) I ve II

- 9 "Bu, benim şahsi sorunumdur. Durumu Fransa büyükelçisine daha başlangıçta açıkça ifade ettim. Dünyanın bu durumunda böyle bir sorunun, Türkiye ile Fransa arasında silahlı bir anlaşmazlığa sürüklenmesi kesinlikle mümkün değildir."

Atatürk'ün kendi şahsi sorunu kabul ettiği ancak büyük uğraşlar vermesine rağmen kendisinin ölümünden sonra çözümlenen sorun aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Boğazlar B) Hatay
C) Musul D) Borçlar

- 10 Cumhuriyet Dönemi'nde Türkiye ile Yunanistan arasında gerçekleşen nüfus mübadelesi (değiş-tokuş) sırasında Yunanistan İstanbul'da bulunan Rum sayısını arttırmak istemiştir.

Yunanistan'ın bu çabasının;

- I. Türkiye ile ilişkilerini geliştirme,
- II. ülkesindeki nüfus fazlalığından kurtulma,
- III. İstanbul ile siyasi ve kültürel bağlarını koruma

amaçlarından hangilerine yönelik olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I, II ve III

11

Yukarıdaki şemada "?" konulan bölüme aşağıdakilerden hangisinin yazılması hâlinde şema doğru olur?

- A) Laikliği bütünleyen ilkeler
B) Milliyetçiliğin temel unsurları
C) Türk dış politikasının dayandığı ilkeler
D) Millî kültüre uymayan unsurlar

ÇÖZÜMLÜ
TEST

TEST 4

1 İkinci Dünya Savaşı'nın başlama olasılığının değiştirdiği uluslararası dengeler, Türkiye ile Fransa arasında yakınlığı arttırdı. İki devlet arasında varılan antlaşma sonucu Hatay Meclisi 29 Haziran 1939'da Türkiye'ye bağlanma kararı aldı. TBMM, 7 Temmuz 1939'da düzenlediği bir yasa ile Hatay'ın Türkiye'nin bir ili olduğunu kabul etti.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisinin doğru olduğu söylenemez?

- A) II. Dünya Savaşı öncesi uluslararası düzenin bozulduğu
- B) Hatay'ın Atatürk'ün ölümünden sonra Türkiye'ye katıldığı
- C) Türk-Fransız ilişkilerinin olumlu yönde geliştiği
- D) Türkiye'nin Hatay'ı Suriye ile yaptığı anlaşmayla aldığı

2 Lozan Antlaşması'nda Türkiye'deki Rumlarla Yunanistan'daki Türklerin karşılıklı olarak değiştirilmesine, ayrıca İstanbul'daki Rumlarla Batı Trakya'daki Türklerin mübadele dışı tutulmasına karar verilmiştir.

Buna göre nüfus mübadelesi ile ilgili;

- I. Türkiye ile Yunanistan arasında yaşanmıştır.
- II. Bazı bölgeler mübadele dışında tutulmuştur.
- III. Türkiye'ye ayrıcalıklar tanınmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) Yalnız III
- D) Yalnız I

3 1934'te Türkiye, Yunanistan, Yugoslavya ve Romanya arasında Balkan Antantı imzalandı. Balkan Antantı ile üye devletlerin sınırları güvence altına alındı. Üye devletlerin birbirlerinin haberi olmadan üye olmayan bir Balkan devletine karşı ittifak yapmaması ve bir saldırı durumunda saldırıya uğrayan antant üyesi devlete diğer antant üyesi devletlerin yardım etmesi karara bağlandı.

Buna göre Balkan Antantı hakkında aşağıda verilen bilgilerden hangisinin doğru olduğu söylenemez?

- A) Üye devletler sınırlarını karşılıklı güvence altına almışlardır.
- B) Üye devletler ortak savunma kararı almışlardır.
- C) Üye devletler siyasi gelişmeler konusunda birbirlerine danışma kararı almışlardır.
- D) Üye devletler iç politikada ortak hareket etme kararı almışlardır.

4 Lozan Barış Antlaşması'na göre Türkiye, Boğazlar'ın her iki tarafında on beşer kilometrelik alanda asker ve silah bulunduramıyordu. Boğazlar, Türkiye'nin başkanlığındaki bir komisyonca yönetiliyordu. Bölgenin güvenliği Milletler Cemiyetinin güvencesi altındaydı. Bu özellikler, Türkiye'nin Boğazlar'da kesin egemenliğinin olmadığını göstermektedir.

Aşağıdaki gelişmelerden hangisi ile Türkiye Boğazlar üzerindeki egemenlik hakkını elde etmiştir?

- A) Milletler Cemiyetine üye olmasıyla
- B) Montrö Sözleşmesi'ni imzalamasıyla
- C) I. Dünya Savaşı'nın sona ermesiyle
- D) Balkan Antantı'na üye olmasıyla

5

Osmanlı Dış Borçlarından İlgili Bazı Devletlere Düşen Pay

Devletler	Pay Oranı (%)	Toplam Tutar (Fransız Frangı)
Türkiye	62,54	10.550.496
Yunanistan	10,46	1.764.532
Suriye - Lübnanı Kebir	7,15	1.206.216
Yugoslavya	5,22	881.562
Irak	5,25	884.950

Yukarıdaki tablo dikkate alındığında aşağıdaki yargılardan hangisinin doğru olduğu söylenemez?

- A) Osmanlı Devleti'nin borçları birçok devlet tarafından paylaşılmıştır.
- B) Borçlar Fransız para birimine göre hesaplanmıştır.
- C) Borçların yarısından fazlası Türkiye'nin payına düşmüştür.
- D) Bütün devletler borçlarını düzenli olarak ödemiştir.

6

Türkiye 1923-1932 yılları arasında Lozan'da hâledilemeyen sorunların çözümünü uğraşmıştır.

Lozan'da hâledilemeyen sorunların çözümünün uzun sürmesinde;

- I. Batılı devletlerin çıkarlarından vazgeçmemesi,
- II. Türkiye'nin bağımsızlığından taviz vermek istememesi,
- III. Türkiye'nin dış politikada başarılı bir politika takip etmemesi

durumlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) I, II ve III
- C) Yalnız III
- D) I ve II

7

Balkan Antantı 9 Şubat 1934'te Türkiye, Yunanistan, Yugoslavya ve Romanya arasında imzalandı. Balkan Antantı'yla, ilgili devletler sınırlarını karşılıklı olarak garanti ettikleri gibi birbirlerine danışmadan herhangi bir Balkan devletiyle siyasi antlaşma yapmama kararı almışlardır.

Buna göre Balkan Antantı'nın kurulmasında aşağıdaki durumlardan hangisinin etkili olduğu söylenemez?

- A) Güvenlik endişesi
- B) Dostluk ilişkilerini geliştirme
- C) Ortak hareket etme isteği
- D) Yeni rejimlerin kurulmasını sağlama

8

Boğazlar'ın durumunu görüşecek olan konferans, İsviçre'nin Montrö şehrinde toplandı. 20 Temmuz 1936'da Montrö Boğazlar Sözleşmesi imzalandı. Sözleşmeye göre Boğazlar Komisyonu'nun bütün görev ve yetkileri Türk devletine bırakıldı. Türkiye, Boğazlar bölgesini silahlandırarak Boğazlar'ın her iki yakasında askerî kuvvet bulundurabilecekti. Diğer taraftan ticaret gemilerinin geçişi ise serbest olacaktı.

Buna göre Montrö Boğazlar Sözleşmesi ile ilgili;

- I. Türkiye'nin Boğazlar üzerinde tam hâkimiyet kurduğu
- II. Türkiye'nin Boğazlar Sorunu'nun çözümünde başarısız olduğu
- III. Boğazlar Sorunu'nun Türkiye'nin istediği şekilde çözüldüğü

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I, II ve III
- B) II ve III
- C) I ve III
- D) I ve II

- 9 Türkiye, Atatürk Dönemi'nde;
- Akdeniz Paktı,
 - Milletler Cemiyeti,
 - Kellog Paktı,
 - Balkan Antantı,
 - Sadabat Paktı gibi birçok uluslararası teşkilata üye olmuştur.

Buna göre Türkiye ile ilgili,

- I. uluslararası barışa katkıda bulunduğu,
- II. dış siyasette aktif rol oynadığı,
- III. dış tehditlere karşı çaresiz kaldığı

yorumlarından hangileri yapılabilir?

- A) I ve III B) I, II ve III
C) I ve II D) Yalnız III

- 10 Venizelos 1930'da "Çok büyük bir insan. Hayatında böylesine geniş görüşlü, böylesine hükümet yönetimi bilen bir ordu komutanı görmedim." sözleriyle övdüğü Atatürk'ü, 1934'te Nobel Barış Ödülü'ne aday gösterirken önerisinin nedenlerini şöyle açıklamıştır: "Barış arzusunu besleyecek olurlarsa en tehlikeli anlaşmazlıkların ayırdığı halklar, anlaşma olanağı için bir örnek oluşturacak bu yakınlaşmadan ilgili iki ülke için olduğu kadar, Yakın Doğu'da barış düzeninin korunması için de yalnızca olumlu sonuçlar ortaya çıkmıştır. İşte barış sorununa katkıyı sağlayan bu kişi Türkiye Cumhuriyeti Başkanı Mustafa Kemal Paşa'dır."

Buna göre Yunanistan Başbakanı Venizelos'un Atatürk'ü Nobel Barış Ödülü'ne aday göstermesinde, Atatürk'ün aşağıdaki özelliklerinden hangisinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Uluslararası barışa katkısı
B) Kurtuluş Savaşı'nı başarıyla sonuçlandırması
C) Çok partili hayatı savunması
D) Bilim ve tekniğe önem vermesi

ÇÖZÜMLÜ
TEST

TEST 5

ÇIKMIŞ SORU

- 1 Ölümüne de neden olan siroz hastalığı yüzünden Atatürk'ün karaciğerinde büyüme ve sertleşme vardı. Tedavisi için dinlenmesi ve perhiz yapması gerekirken devlet işleri ile ilgilenmeye devam etti. Hatay'ın bağımsızlığı için her türlü girişimde bulunabileceğini göstermek için Atatürk, Adana ve Mersin'e 1938'in Mayıs ayında yorucu bir gezi yaptı. Ankara'ya döndükten sonra hastalığı iyice ilerledi.

Atatürk'ün, hastalığına rağmen Hatay'ı kazanmak için bu kadar çaba göstermesi;

- I. inkılapçı,
- II. kararlı,
- III. vatansever

kişilik özelliklerinden hangilerine sahip olduğunu gösterir?

- A) Yalnız I. B) I ve II.
C) II ve III. D) I, II ve III.

- 2 Türkiye Cumhuriyeti'nin dış politikasına çok önem veren Atatürk dış politikaya millî politika adını verdiği, millî çıkarlara uygun millet yararını gözeten bir temele dayandırmıştır. Atatürk'ün dış politikası Türkiye Devleti'nin güçlendirilmesi ve korunmasına yönelik bir siyaset yürütürken aynı zamanda komşuları ile iyi geçinmeyi ve dünya devletleriyle ilişkilerini geliştirmeyi hedeflemiştir.

Paragrafta altı çizili ifadeye göre Türkiye'nin dış politikasıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi anlatılmak istenmemiştir?

- A) Barışçı tutum sergilendiği
B) Karşılıklı güven duygusunun sağlandığı
C) Siyasi yalnızlıktan kurtulmak istendiği
D) Türk ırkının diğer milletlerden üstün tutulduğu

3

Montrö Boğazlar Sözleşmesi

A

Boğazlar komisyonu kaldırıldı. Bu komisyonun görev ve yetkileri Türkiye Cumhuriyetine devredildi.

B

.....
.....
.....
.....

C

Türkiye'nin Boğazlar'da istediği kadar asker bulundurması kabul edildi.

D

Atatürk'ün milli dış politikasının önemli başarılarından biridir.

Yukarıdaki görselde boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi gelirse A, C ve D'deki bilgilerle eş değer olur?

- A) Atatürk'ün dış politikadaki son başarısıdır.
- B) Türkiye bölgesel ittifaklara öncülük etmiştir.
- C) Türkiye'nin uluslararası platformlardaki saygınlığı artmıştır.
- D) Misak-ı Milli sınırları kesinleşmiştir.

4 Bir ülkenin siyasi, askerî, ekonomik vb. alanlarda kendi iradesiyle ve kendi menfaatlerine göre hareket edebilmesi gerekir. Millî Mücadele yıllarında milletimiz başka bir milletin mandası altına girmeyi reddetmiştir.

Yukarıdaki parçada aşağıdaki dış politika ilkelerinden hangisi vurgulanmıştır?

- A) Millî menfaatleri esas alma
- B) Tam bağımsızlık
- C) Gerçekçilik
- D) Türk ve dünya kamuoyunu dikkate alma

5 Lozan Konferansı'nda Türk heyeti Musul'un nüfus, coğrafi ve tarihsel etkenlerden ötürü Türk toprağı sayılması gerektiğini belirtirken İngiltere, bölgenin kendi mandası altındaki Irak'ta kalması yönünde ısrarcı olmuştur. Bu konu Lozan'da çözümlenememiş ve sorun Lozan'dan sonra da devam etmiştir. Sorunun çözümlenmesi için görüşmelerin yapıldığı zamanlarda Şeyh Sait İsyanı çıkmış ve isyan ülke içerisindeki kardeşliğin bozulmasına yol açmıştı. Devlet Doğu Anadolu'da bölgesel seferberlik ilan etmek zorunda kalmış ve ülke kaynaklarının isyanın bastırılmasında kullanmıştı. İsyan karşısında zor durumda kalan Türkiye 1926 Ankara Antlaşması'yla Musul'u kaybetmiştir.

Buna göre dış politikada güçlü olmak için;

- I. millî birlik ve beraberliğı sağlama,
- II. ekonomik alanda güçlü olma,
- III. ülkede sıkıyönetim ilan etme

amaçlarından hangilerinin gerçekleştirilmesi gerektiğı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) I ve II
C) I ve III D) I, II ve III

6 Atatürkçü düşünceye göre Türk dış politikasında;

- Millî sınırlarımız içinde kalınması
- Her zaman millî politikamıza dayanılması
- Gerektiğinde ittifaklara girilmesi
- Dış politika yürütülürken her zaman iç güvenliğin korunması

gibi ilkeler yer almaktadır.

Buna göre dış politika ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Millî çıkarılara uygun dış politika yürütülmelidir.
B) Gerçekleştirilmeyecek hayaller peşinde koşulmamalıdır.
C) Sınırlarımızın korunması için uluslararası iş birliğı yapılırken iç güvenlik sağlanmalıdır.
D) Her fırsatta komşu devletlerin iç politikalarına müdahale edilebilmelidir.

7 Türkiye dış politikada;

- Montrö Boğazlar Sözleşmesi ile Boğazlar Komisyonu'nu kaldırmış ve bütün yetkileri Türkiye Cumhuriyeti'ne bırakılacak kararlar aldırtmıştır.
- Sadakat Paktı ile doğu sınırının güvenliğini sağlamaya çalışmıştır.
- 10 Haziran 1930 mübadele sorununu bir antlaşmayla çözümlenmiş ve Türk - Yunan dostluğunu başlatmıştır.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Türkiye dış sorunları barışçı yollarla çözmeye çalışmıştır.
B) Türkiye Milletler Cemiyetinin her isteğini kabul etmiştir.
C) Türkiye Boğazlar konusunda geri adım atmıştır.
D) Misak-ı Millî'nin bütün ilkeleri tamamıyla uygulanmıştır.

8 Mussolini yönetimindeki İtalya'nın Ekim 1935'te Habeşistan'ı işgal etmesi Orta Doğu ülkelerinde ve Avrupa'da tepkiyle karşılanmıştı. Türkiye'nin girişimleriyle İran, Irak ve Afganistan arasında İran'ın Sadabat Sarayı'nda gerçekleştirilen konferansın sonucunda Sadabat Paktı imzalanmış ardından; "Tarafların her biri kendi sınırları içinde diğer devletlerin kurumlarını yıkmak, düzeni ve güvenliğı sarsmak amacıyla çeteler ve örgütler kurulmasını önleyecektir." denilen bir karar alınmıştır.

Bu karara göre;

- I. birbirlerinin iç işlerine karışılmaması,
- II. birbirlerinin siyasi düzenlemelerine saygılı olunması,
- III. ortak bir kültür oluşturulması

amaçlarından hangilerinin ön plana çıktığı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) I ve II
C) I ve III D) II ve III

9 Türkiye'nin dış politikada sorun yaşadığı devletler:

- I. Fransa
- II. Yunanistan
- III. İngiltere

Sorunlar:

- a. Yabancı Okullar Sorunu
- b. Mübadelesi Sorunu
- c. Musul Sorunu

Lozan Konferansı sonrasında Türkiye Cumhuriyeti'nin uğraştığı sorunlar ile devletlerin ilişkilendirilmesi aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	I	II	III
A)	b	c	a
B)	c	a	b
C)	a	b	c
D)	b	a	c

10 Lozan Antlaşması'nda Boğazlar, başkanı Türk olan uluslararası bir komisyonun yönetimine bırakılmıştı. Boğazlar'ın her iki yakası da olası bir saldırı hâlinde güvenliğinin sağlanması için Milletler Cemiyetinin kontrolüne bırakılıyordu. Bu durum Türkiye'nin bölgede etkinliğini zayıflattığı gibi Boğazlar üzerindeki hâkimiyetini de sınırlandırıyor. 1936'da imzalanan Montrö Boğazlar Sözleşmesi'yle "Türkiye Boğazlar bölgesini silahlandırarak bölgede askeri kuvvet bulundurabilecektir." kararı alındı.

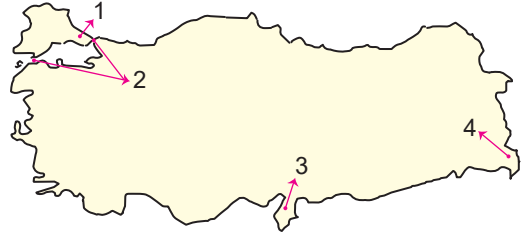
Bu karara göre;

- I. Türkiye'nin uluslararası alanda önemi artmıştır.
- II. Boğazlar Komisyonu'nun yetkileri sınırlandırılmıştır.
- III. Türkiye'nin Boğazlar üzerindeki egemenlik haklarının sınırlandırılan hükümler kaldırılmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve III
- D) I, II ve III

11

Yukarıdaki haritada numaralandırılmış bölgelerde dış politika sorunlarından hangilerinin yaşandığı söylenebilir?

	I	II	III	IV
A)	Nüfus Mübadelesi	Musul Sorunu	Hatay Sorunu	Yabancı Okullar Sorunu
B)	Nüfus Mübadelesi	Boğazlar Sorunu	Hatay Sorunu	Musul Sorunu
C)	Boğazlar Sorunu	Hatay Sorunu	Borçlar Sorunu	Nüfus Mübadelesi
D)	Borçlar Sorunu	Yabancı Okullar Sorunu	Boğazlar Sorunu	Hatay Sorunu

12 Türkiye milletlerarası ilişkilerde eşitliğe dayanan dostluklar ve ittifaklar kurmayı ve millî politikayı yürütürken her zaman Türk kamuoyunu dikkate almayı dış politikada gözetilmesi gereken esaslar olarak belirlemiştir. Aynı şekilde diğer devletlerin iç politikalarından ve yönetim sistemlerinden etkilenmemeyi, bununla birlikte her zaman dünyadaki siyasi gelişmeleri göz önünde bulundurmayı da dış politikasının temel ilkelerinden saymıştır.

Buna göre Türk dış politikası ile ilgili;

- I. Uluslararası ilişkileri yürütürken iç siyaseti dikkate almıştır.
- II. Bağımsızlığını her şeyin üstünde tutmuştur.
- III. Sadece sınır komşularla ilişkiler kurmuştur.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III

CEVAPLI
TEST

TEST 6

ÇIKMIŞ SORU

1 Atatürk Dönemi Türk dış politikasıyla ilgili bazı ifadeler şunlardır:

- I. Gerçekleşmeyecek hayaller peşinde koşulmamalıdır.
- II. Devletler arası ilişkilerde dostça yöntemler takip edilmelidir.
- III. Siyasi, askerî ve ekonomik alanda kendi iradesiyle hareket etmelidir.

Bu ifadeler Atatürk Dönemi Türk dış politikasının dayandığı aşağıdaki temel ilke ve esaslarla ilişkilendirildiğinde hangisi dışarıda kalır?

- A) Barışçılık
- B) Gerçekçilik
- C) Tam bağımsızlık
- D) Karşılıklılık (Mütakabiliyet)

2 İtalya'nın Akdeniz'de büyüme çabaları ve Almanya'nın Avrupa'da yayılcı bir politika izlemesi hem bölge barışını hem de dünya barışını tehdit etmiştir. İtalya ve Almanya'nın bu yayılcı politikaları karşısında Balkan devletleri kendi aralarındaki küçük anlaşmazlıkları bir tarafa bırakarak bir araya gelip Balkan Antantı'nı imzalamışlardır.

Buna göre;

- I. Türkiye
- II. Romanya
- III. Bulgaristan
- IV. Yugoslavya

Ülkelerinden hangisi Balkan Antantı'na katılmamıştır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV

3 I. Dünya Savaşı sonunda galip devletlerce kabul ettirilen ve ağır şartlar içeren barış anlaşmaları
II. Dünya Savaşı'na zemin hazırlarken Lozan'da karşılıklı müzakerelerle barışın güvencesini oluşturan bir düzenleme yapılmıştır. Türkiye de bu düzenlemede yer almış ve cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren dış politikada;

- Milletler Cemiyetine üye olmuştur.
- Balkan Antantı'nın kurulmasına öncülük etmiştir.
- Sadabat Paketi'nin kurulmasını sağlamıştır.

Buna göre Türkiye dış politikada aşağıdakilerden hangisine önem verdiğini kanıtlamıştır?

- A) Kanunun önünde eşitliğe
- B) Özgürlük ve bağımsızlığa
- C) Yurtta barış, cihanda barış ilkesine
- D) Akılcılık ve bilimselliğe

4 Aşağıda yabancı okulların kaldırılmasının gerekçesi ile ilgili bilgiler verilmiştir: Osmanlı topraklarında Tanzimat ve Islahat fermanlarının ilanından sonra yabancı devletler tarafından açılan okullar devletin kontrol ve denetiminden uzak biçimde tam bir serbestlik içinde çalışıyordu. Bu okullara Türk ve Müslüman ailelerin çocukları da devam ediyordu. Yabancı okulların öncelikli hedefi bağlı buldukları devletlerin Osmanlı ülkesindeki çıkarlarını koruyacak kişiler yetiştirmektir. Ayrıca Hristiyanlığı yaymak ve azınlıkları ayaklanmaya teşvik ederek Osmanlı Devleti'ni parçalamak da bu okulların amaçları arasındaydı. Yabancı okullarda eğitim gören gençler millî kültürlerinden uzaklaşıyor ve içinden çıktıkları topluma yabancılaşıyorlardı. Bunların önemli bir bölümü, okullarını bitirdiklerinde kendilerini eğitilenlerin anlayışı ve yararı doğrultusunda davranmaya hazır kişiler hâline geliyordu.

Buna göre yabancı okullar ile ilgili;

- I. Eğitimde çok başlılığa yol açmışlardır.
- II. Millî değerlere zarar vermişlerdir.
- III. Ülke içinde bölücü faaliyetlerde bulunmuşlardır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II ve III

5 “Ben, 1919 senesi Mayıs’ı içinde Samsun’a çıktığım gün elimde maddi hiçbir kuvvet yoktu. Yalnız büyük Türk milletinin asaletinden doğan ve benim vicdanımı dolduran yüksek ve manevi bir kuvvet vardı. İşte ben bu ulusal kuvvete, bu Türk milletine güvenerek işe başladım.”

Atatürk yukarıda ifade ettiği bu sözle aşağıdaki Türk dış politikasının temel ilkelerinden hangisine vurguda bulunmuştur?

- A) Milli sınırlarımız içerisinde kalmak
- B) Milli gücümüze dayanmak
- C) Hukuka bağlı kalmak
- D) İç politikayı esas alan milli politikalar yürütmek

6 “... Bizim siyasetimiz, mutlaka milletin yetenek ve gereksinimiyle uyumlu olmalıdır... Artık yeni Türkiye’nin devlet siyaseti, millî sınırları içinde, egemenliğine dayanarak bağımsız yaşamaktır. Hareket kuralımız budur!”

Bu açıklamaya göre Atatürk’ün “Hareket kuralımız budur!” ifadesi;

- I. milletin isteklerinin dikkate alınarak hareket etme,
- II. bağımsız yaşama,
- III. sınırları koruma

amaçlarından hangilerini kapsamaktadır?

- A) Yalnız I
- B) II ve III
- C) I ve III
- D) I, II ve III

7 Lozan Barış Antlaşması, Türk dış politikası açısından bir dönüm noktası olmuştur. Bu antlaşma ile “kapitülasyonlar” ve “Düyun-u Umûmiye Teşkilatı” kaldırılmıştır. Türkiye, Lozan Görüşmeleri’nde intikam peşinde koşmamış; ulusların karşılıklı barış, refah ve huzurundan yana olmuştur. Türkiye Lozan’da her istediğini alamamış ama karşı tarafın da her istediğini almasına izin vermemiştir. Türkiye Lozan Görüşmeleri’nde gerçekçi davranmış, elde edebileceği sonuçlara odaklanmıştır. Ülkenin bağımsızlığını ve bütünlüğünü ilgilendiren konularda taviz vermezken bazı konularda ise makul ölçülerde tavizkâr bir tutum sergilemiştir. Lozan Antlaşması’nda, Osmanlı Devleti’nden kalan azınlık ve dış borçlar sorunu gibi birçok sorun çözüme kavuşturulmuştur. Bu durum Türkiye’nin yabancı devletlerle karşılıklı iyi ilişkiler geliştirmesine zemin hazırlamıştır. Türkiye; Lozan Antlaşması’nda çözüme kavuşturulamayan konuların daha sonra yapılacak diplomatik görüşmelerde çözümlenmesini kabul ederek barıştan yana olduğunu kabul etmiştir.

Buna göre Türkiye ile ilgili;

- I. Avrupalı devletlere üstünlüğünü kabul ettirmiştir.
- II. Ekonomik bağımsızlık yolunda önemli bir adım atılmıştır.
- III. Barışçıl bir politika izlenmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I, II ve III
- B) II ve III
- C) Yalnız I
- D) Yalnız III

8 Türkiye, dünyada yaşanan gelişmeler sonrasında dünya barışına katkıda bulunabilmek, kendisinin ve bölgesinin güvenliğini sağlamak için bazı uluslararası birliklere katıldı.

Türkiye bu adımları;

- I. güvenliğini sağlama
- II. uluslararası sorunlara çözüm üretme
- III. sınırlarını genişletme

amaçlarından hangileriyle açıklanabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) II ve III

CEVAPLI
TEST

TEST 7

1 Türkiye İkinci Dünya Savaşı öncesinde dünya barışını sağlama gayreti içerisinde olmuştur. İngiltere ve Fransa'nın kontrolünde ve onların çıkarlarına hizmet ettiği için Milletler Cemiyetine girmek istemeyen Türkiye, değişen şartlar ve millî menfaatler doğrultusunda 1932'de bu cemiyete üye olmuştur. Savaş tehdidinde karşı birçok devletle barış, iyi komşuluk ve tarafsızlık anlaşmaları yapılmış bağımsızlığı korumak için uluslararası birlikler kurulmuştur. Balkan devletleriyle Balkan Antantı ve doğu komşularımızla Sadabat Paktı dış politikanın önemli girişimleridir.

Buna göre Atatürk Dönemi Türk dış politikası ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Dış politikada ve diplomaside bilim ve teknoloji rehber edinilmiştir.
- B) Dünyada yaşanan gelişmeler dikkate alınarak aktif bir politika yürütülmüştür.
- C) Türkiye II. Dünya Savaşı öncesi ittifak arayışlarına girişmiştir.
- D) Türkiye yürütülen politikalar sayesinde İkinci Dünya Savaşı'nın dışında kalmıştır.

2 "Lozan Antlaşması'ndan beri dünya durumu ve bazı şartlar değişmiştir. Boğazlar, Türk topraklarını iki kısma ayırır; bu nedenle bu deniz geçidinin sağlamlştırılması Türkiye'nin güvenliği ve savunması için çok önemlidir... Anahtar durumunda böyle önemli bir yer, herhangi maceracı bir saldırganın keyfine ve merhametine bırakılamaz. Türkiye, muhtemel düşmanların, birbirleriyle savaşmak için Boğazlar'dan geçmesine engel olmaya mecburdur. Türkiye buna asla izin vermeyecektir." (Mustafa Kemal Atatürk)

Mustafa Kemal Atatürk'ün konuşmasında Türk dış politikasının;

- I. Mütekalibiyet
 - II. Barışçılık
 - III. Türk ve dünya kamuoyunu dikkate alma
- esaslarından hangilerine vurgu yapıldığı söylenebilir?**

A) Yalnız II B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

3 Atatürk Dönemi Türk dış politikasının ilkelerinden bazıları şunlardır:

- Her alanda bağımsızlığı korumak
- Başkalarının iç işlerine karışmamak
- Uluslararası sorunları hukuka dayalı yöntemlerle çözmek
- Barışı koruyan ve sağlayan kuruluşlara katılmak

Yukarıda verilen ilkelere göre Atatürk Dönemi dış politikası hakkında aşağıdaki-lerden hangisi söylenemez?

- A) Mandacı B) Barışçı
- C) Gerçekçi D) Akılcı

4 Batılı safta bulunmayı devletin çıkarları için uygun gören Türkiye, 1930'dan itibaren Milletler Cemiyetine daha sıcak bakmış ve bunu 13 Nisan 1932 tarihindeki Silahsızlanma Konferansı'nda dile getirmiştir. Bu gelişmenin ardından İspanya'nın desteği ve Yunanistan'ın teklifiyle 18 Temmuz 1932 tarihinde Milletler Cemiyeti Genel Kurulu, Türkiye'yi oy birliği ile üyeliğe kabul etmiştir.

Türkiye'nin Milletler Cemiyetine kabul edilmesinde;

- I. Batılı devletlerin çıkarlarına uygun siyaset yürütmesi,
- II. güçlü bir ekonomiye sahip olması,
- III. barışçıl bir politika izlemesi

durumlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) I ve II
- C) I ve III D) Yalnız III

- 5 Atatürk'ün yaptığı bir açıklamada şu ifadeler yer almıştır:

“Biz barış istiyoruz dediğimiz zaman, tutsak yaşamak istemiyoruz dediğimizi herkesin bilmesi gerekir. Bunu istemeye hakkımız ve kudretimiz vardır. On yıl, yirmi yıl sonra aşağı görülmek üzere ölmektense şimdiden şeref ve saygınlıkla ölmeyi üstün tutmalıyız.”

Buna göre Atatürk'ün “Biz barış istiyoruz tutsak yaşamak istemiyoruz” ifadesi ile aşağıdakilerden hangisini amaçladığı söylenebilir?

- A) Manda ve himayeyi
- B) Tam bağımsızlığı
- C) Ekonomik iş birliği
- D) Ulusal birliği

- 6 Türkiye ile Yunanistan arasındaki nüfus mübadelesine Lozan Barış Antlaşması'ndan hemen sonra başlandı. Ancak bu değişim süreci Yunanistan'ın antlaşma hükümlerine aykırı biçimde İstanbul'da olabildiğince fazla Rum nüfusu bırakıp Türkiye'nin iç siyasetinde etkili olmayı amaçlaması nedeniyle kesintiye uğradı. Türkiye ile Yunanistan'ı savaş eşiğine getiren bu sorun, Türkiye'nin barışçı dış politikası sayesinde çözümlendi. İki devlet arasında imzalanan 10 Haziran 1930 tarihli antlaşma ile doğum yerleri ve yerleşme tarihleri ne olursa olsun, İstanbul'da yaşayan Rumlar ile Batı Trakya'da yaşayan Türkler mübadele dışında tutuldu.

Bu parçaya göre nüfus mübadelesi sorunu ile ilgili aşağıdaki yorumlardan hangisi yanlış yapılmıştır?

- A) Türkiye komşularıyla iyi geçinme sayesinde sorunu çözmüştür.
- B) Yunanistan, sorunu kendi çıkarları doğrultusunda çözmeye çalışmıştır.
- C) Türkiye Yunanistan'ın askeri gücünden çekinmiştir.
- D) Türkiye uluslararası barışa katkıda bulunmuştur.

- 7 Türkiye, Faşist İtalya ve Nazi Almanyası'nın yayılmacı politikalarına karşı 1934'te Balkan Antantı'nın, 1937'de Sadabat Paketi'nin kurulmasını sağlayarak batısında ve doğusunda barış ortamı oluşturacak bir ittifak ve güvenlik sistemi kurmuştur.

Türkiye'nin bu politikaları ile öncelikle aşağıdakilerden hangisini amaçladığı savunulabilir?

- A) Bölgedeki komşularıyla dostluk kurarak sınırlarını güvence altına almak
- B) Bölge ülkeleri arasında lider devlet olmak
- C) Dünyada çıkabilecek büyük bir savaşı önlemek
- D) Devletler arasındaki silahlanmayı azaltmaya çalışmak

- 8 Millî Mücadele Dönemi'nin dış politikadaki temel hedefi, yeni Türk devletini milletlerarası alanda tanıtmak olmuştur ki, bu bir anlamda Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşu döneminde dış politikanın esaslarını oluşturmuştur. Atatürk Kurtuluş Savaşı'na önderlik yaparak yurdumuzu işgalden kurtardı. Bunun yanı sıra yeni kurulan Türkiye Cumhuriyeti'nin ekonomik, toplumsal ve kültürel alanlarda gerçekleştirdiği köklü değişiklikler ve Atatürk'ün uygulamaya koyduğu inkılaplar ile Türkiye öncelikle çağdaş medeniyet seviyesine ulaşmayı ve bunu aşmayı ideal olarak benimsedi. Bu da dönemin dış politikasının oluşturulmasında önemli bir etken olmuştur.

Bu parçaya göre Türk dış politikasının esasları hakkında aşağıdakilerin hangisinden söz edilmemiştir?

- A) Ulusal sınırlar içinde bağımsız yaşanılmasından
- B) Bilim ve teknolojiyi yol gösterici olarak görmesinden
- C) Sadece kendi ülkesindeki sorunlarla ilgilenmesinden
- D) Milletlerarası alanda kendisinden söz ettirmesinden

CEVAPLI
TEST

TEST 8

1

- Atatürk'ün dış politikası, maceradan uzak durmayı hedefler. Bu anlayışa uygun olarak Türk milletinin gücünü ve imkânlarını bilmek kadar, karşısındaki devletlerin ne yapacaklarını veya ne yapmayacaklarını doğru şekilde değerlendirmeyi öngörmüştür.
- Osmanlı Dönemi'nin ekonomik, siyasi, mali kısacası her yönden dışa bağımlı yönetimlerini görmüş olan yeni Türk devletinin yöneticileri böyle bir durumun yaşanmamasını temel amaç edinmişlerdir.
- Türkiye'nin dış politika anlayışı gelişmeyen, gerici ve ön yargılara değil, akıl ve mantık üzerine oluşturulmuştur.

Buna göre Türk dış politikası ile ilgili;

- Gerçekçilik üzerine oluşturulmuştur.
- Tam bağımsızlığı amaçlamıştır.
- Değişimleri takip eden akılcı bir anlayış benimsenmiştir.

yorumlarından hangileri yapılabilir?

- A) Yalnız I B) I ve III
C) I ve II D) I, II ve III

2

Türkiye Cumhuriyeti, yabancı okulları Milli Eğitim Bakanlığına bağladıktan sonra bu okulların sorunları ile ilgili yabancı ülkelerin görüşme önerilerini geri çevirmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti'nin bu tutumu aşağıdakilerden hangisine kanıt olarak gösterilebilir?

- A) Yabancı devletlerle ilişkiler kurmak istemediğine
B) İç işlerine karışılmasına izin vermediğine
C) Dünya barışını bozacak davranışlardan uzak durduğuna
D) Yabancıların Türkiye'de eğitim almasını istemediğine

3

Lozan Antlaşması'nda Osmanlı İmparatorluğu'na ait dış borçlar, alacaklı devletlerle daha önceden imparatorluk sınırları içerisinde yaşayan devletler arasında görülmüş ve bir ödeme planı belirlenmiştir. Türkiyede kendisine düşen payı Fransa'ya ödemek için bu plana dahil olmuştur. Ancak bu planın uygulanması sırasında sorunlar yaşanmış, Türkiye, en çok Fransa ile borçlar konusunda anlaşmazlığa düşmüştür. 13 Haziran 1928 tarihinde Fransa ile borçların ödenmesi konusunda yeniden görüşülmüş yapılan antlaşmayla, ödenecek borçların miktarı ve ödeme şekli bir formüle bağlanmıştır.

Bu parçadan yola çıkarak altı çizili ifade ile aşağıdakilerden hangisi anlatılmak istenmiştir?

- A) Türkiye'nin millî sınırlara ait olan borcu ödemeyi kabul ettiği
B) Türkiye'nin dış borcunun sadece Fransa'ya ait olduğu
C) Türkiye'nin borcunu ödeyemediği
D) Borç ödemelerinin uzun yıllar sürdüğü

4

Cumhuriyet Dönemi Türk dış politikasında Türkiye-Fransa ilişkileri başlangıçta karşılıklı dostluk sürecinde devam etmiş ancak Fransa'nın yabancı okullar ve dış borçlar konusundaki baskılara karşı Türk tarafının taviz vermemesi nedeniyle iki ülke arasındaki ilişkiler gerilmiştir.

Buna göre Türkiye'nin dış politika anlayışıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Uluslararası eşitlik ilkesinden vazgeçilmiştir.
B) Ulusal çıkarlardan taviz verilmiştir.
C) Diğer Batılı devletlerden diplomatik destek istenmiştir.
D) Millî menfaatler gözetilmiştir.

5 Balkan Antantı ile batı sınırını güvence altına alan Türkiye'nin doğu sınırlarını da güvence altına alması gerekiyordu. 1935 tarihinde İtalya'nın Habeşistan'ı işgal etmesi Doğu Akdeniz'in güvenliği için bir tehdit oluşturmuştu. Almanya'nın da Ren bölgesinin işgali, barışı iyice tehlikeye sokmuştu. Türkiye bu gelişmeler üzerine 1937'de dostluk ilişkilerinde bulunduğu İran, Irak ve Afganistan ile İran'ın başkenti Tahran'da Sadabat Paktı'nı imzaladı. Paktın esası karşılıklı saygı ilkesine dayanıyordu. Devletler; sınırlarının korunmasına saygı göstermeye ve saldırıyı temel alan bir oluşuma girmeyeceklerine söz vermişlerdir.

Bu parçada geçen altı çizili ifade ile aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Birbirlerinin iç işlerine karışılmaması
- B) Sınır ihlallerinde bulunulmaması
- C) Kendi çıkarlarının ön planda tutulması
- D) Saldırgan girişimlerden kaçınılması

6 II. Dünya Savaşı tehlikesinin baş göstermesi, Türkiye'nin bazı dış politika sorunlarını kendi lehine çözümlenmesine zemin hazırlamıştır.

Buna göre;

- I. Hatay
- II. Boğazlar
- III. Borçlar
- IV. Adalar

sorunlarından hangileri II. Dünya Savaşı tehlikesi nedeniyle Türkiye lehine çözümlenmiştir?

- A) I ve II
- B) III ve IV
- C) II ve IV
- D) I, II ve III

7 Türkiye Cumhuriyeti'nin millî dış politikasının ilkelerinden bazıları şunlardır:

- Gerçekleştiremeyeceği emeller peşinde koşmamak
- Uluslararası ilişkilerde eşitlik sağlamak ve ittifaklar kurmak
- Millî sınırlar içerisinde kalmak
- Dış politikada bilim ve teknolojiyi yol gösterici olarak kullanmak

Buna göre Türk dış politikası aşağıdaki ilkelere hangisini içinde barındırmaz?

- A) Akılcı
- B) Barışçı
- C) Yayılımcı
- D) Gerçekçi

8 İtalya ve Almanya gibi saldırgan devletlerin yayılmacı politikası nedeniyle Boğazlar'ın güvenliği tehlikeye düşünce Türkiye'nin çağrısı üzerine Boğazlar'ın durumunu görüşmek için Montrö de bir konferans düzenlendi. Yapılan sözleşmeyle;

- Boğazlar komisyonu kaldırılacak
- Boğazlarla ilgili yetkiler tamamıyla Türk devletine bırakılacak
- Türkiye savaş sırasında Boğazlar'ı istediği gibi açıp kapatacak

gibi kararlar alındı.

Buna göre Türkiye;

- I. Boğazlar'da tam egemenlik sağlamıştır.
- II. Diplomatik bir zafer kazanmıştır.
- III. Uluslararası alanda önemi artmıştır.

sonuçlarından hangilerini elde etmiştir?

- A) Yalnız I
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

CEVAPLI
TEST

TEST 9

- 1 Lozan'da çözülemeyen bazı sorunların Misak-ı Milli hedefleri doğrultusunda çözülmesini sağlamak Atatürk Dönemi dış politikasının amaçlarından biridir.

Buna göre Atatürk Dönemi'nde;

- I. Montrö Boğazlar Sözleşmesi'yle Boğazlar'ın Türkiye'ye bırakılması,
- II. Hatay'ın Türkiye'ye katılması,
- III. Musul'un Irak'a bırakılması

durumlarından hangilerinin bu doğrultuda gerçekleştiği söylenebilir?

- A) Yalnız I B) I ve II
C) II ve III D) Yalnız III

- 2 Türkiye 20 Temmuz 1936 yılında imzalanan Montrö Boğazlar Sözleşmesi ile kaldırılan Boğazlar Komisyonunun görev ve yetkilerini devralmış ve Boğazlarda istediği kadar asker bulundurma hakkını elde etmiştir. Türkiye savaşa girerse veya kendisini savaş tehlikesi karşısında görürse Boğazları istediği gibi açıp kapatabilecekti.

Buna göre Türkiye ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabılır?

- A) Egemenliğini sınırlandıran unsurların ortadan kaldırdığı
B) Milletler Cemiyetinin kurucu üyeleri arasına girdiği
C) Karadeniz'deki durumunu güçlendirdiği
D) Boğazlar konusunda Sovyet Rusya'nın desteğini aldığı

- 3 Hatay'ın ana vatana kavuşturulması davasını Mustafa Kemal, halk önünde ilk kez 1923 yılında Adana'ya yaptığı bir gezi sırasında, kendisini karşılayan topluluğun karşısında dile getirdi. Kalabalığın ön sırasında duran siyahlara bürünmüş dört genç kızın tuttıkları "Antakya-İskenderun" yazılı pankartı görünce, kafasındaki ve yüreğindeki kararını şu öz sözüyle açıklıyordu: "Kırk asırlık Türk yurdu, esir kalmaz."

Buna göre;

- I. Mustafa Kemal'in Hatay'ı ana vatana bağlama konusunda kararlı olduğu
- II. Toplumda Hatay konusunda bir kamuoyu oluştuğu
- III. Mustafa Kemal'in Adana'ya Hatay sorununu çözmek için gittiği

yargılarından hangilerine ulaşılabılır?

- A) Yalnız I B) I ve II
C) I ve III D) I, II ve III

- 4 Dış siyaset, iç kuruluş ve iç siyasete dayanılmak zorunluluğundadır; yani iç kuruluşun kaldıramayacağı genişlikte olmamalıdır. Yoksa hayali dış siyaset peşinde dolaşanlar, dayanak noktalarını kendiliğinden kaybederler.

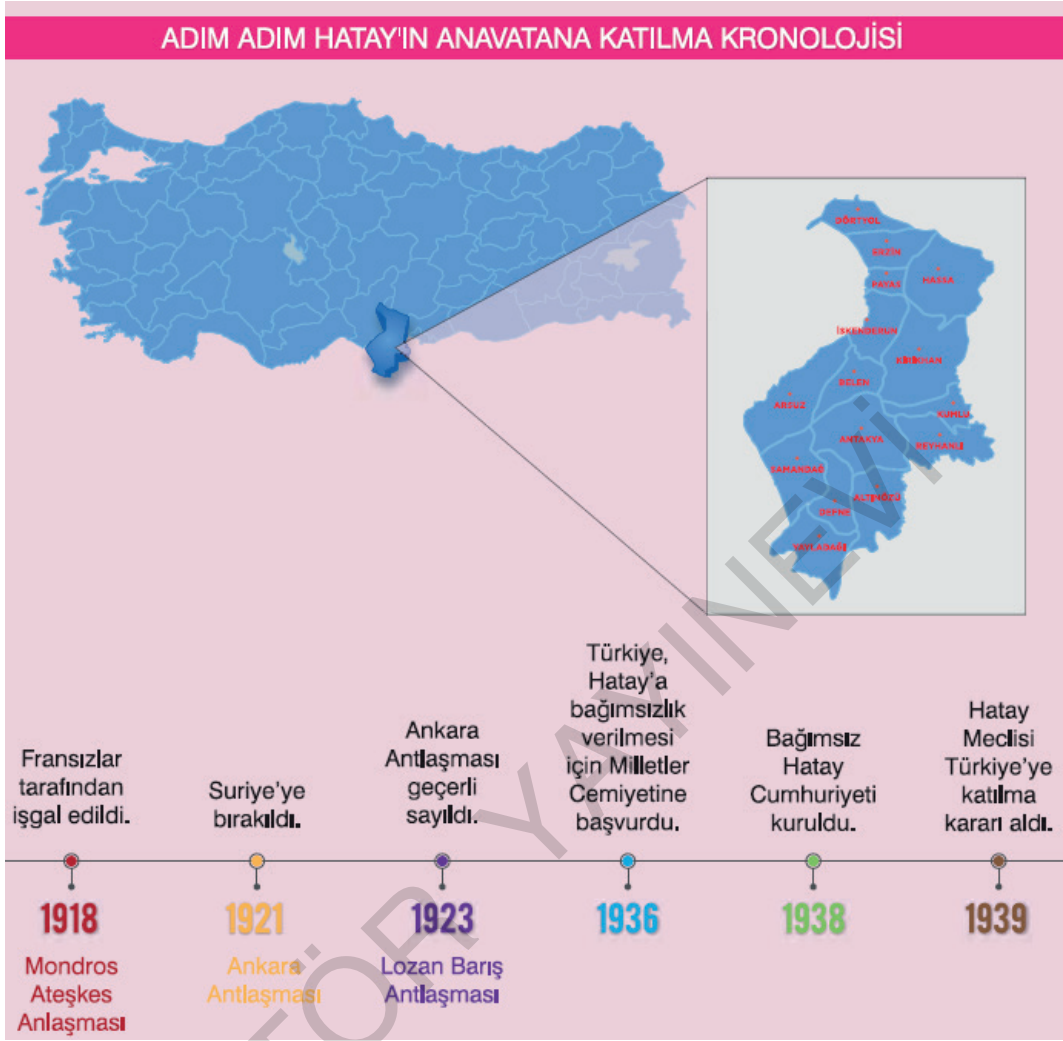
Atatürk'ün bu sözünden hareketle;

- I. Dış politikada gerçekçi hedefler belirlenmelidir.
- II. Milli politika yürütülürken her zaman iç politika esas alınmalıdır.
- III. Dış siyaset iç siyasetten bağımsız düşünülemez.
- IV. Uluslararası ilişkilerde karşılıklı eşitliğe dayanan dostluklar kurulmalıdır.

yargılarından hangilerine ulaşılabılır?

- A) Yalnız I B) II ve III
C) I, II ve III D) Yalnız IV

5

Buna göre;

- I. Hatay sorunu belirli bir aşamadan sonra çözüme kavuşturulmuştur.
- II. Hatay halkı geleceğine kendisi karar vermiştir.
- III. Türkiye, sorunu barışçıl yöntemlerle çözmeye çalışmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

- 6** 5 Haziran 1926'da Türkiye ile İngiltere arasında imzalanan Ankara Antlaşması ile Musul'un İngiliz mandasındaki Irak'a ait olduğu kabul edildi. Antlaşma ile Musul, Kerkük ve Süleymaniye Irak'ın bir parçası olarak İngiliz mandası altında kalacaktı. Bunun karşılığında Irak petrol gelirlerinin %10'u yirmi beş yıl boyunca Türkiye'ye ödenecekti.

Bu gelişmelerin;

- I. sorunun Misak-ı Milli'den ödün verilerek çözüldüğü,
- II. Türkiye'nin elde ettiği geliri sanayi alanında kullandığı,
- III. Türkiye'nin dış politikada başarısızlığa uğradığı

sonuçlarından hangilerini doğurduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III D) II ve III

ATATÜRK'ÜN ÖLÜMÜ VE SONRASI

ÜNİTE 7

ÇÖZÜMLÜ TEST

TEST 1

1 Atatürk "Sömürgecilik ve yayılcılık, yeryüzünden yok olacak ve yerlerine uluslararası alanda hiçbir renk, din, soy farkı gözetmeyen yeni bir uyum ve iş birliği çağı egemen olacaktır." öngörüsünde bulunmuştur.

Buna göre Atatürk'ün aşağıdakilerin hangisinden söz ettiği söylenemez?

- A) Evrensel değerlerden
- B) Uluslararası eşitlik ilkesinden
- C) Sömürgeciliğin sona ereceğinden
- D) Irkçı akımların yayılacağından

2 Hükûmetin yayımladığı resmî bildiride Atatürk'ün ölümü ile ilgili şu sözlere yer verilmiştir: "... Ebedî Türk milleti, onun eserlerini ebediyete kadar yaşatacaktır. Türk gençliği, onun kıymetli emaneti olan Türkiye Cumhuriyeti'ni daima koruyacak ve onun izinde yürüyecektir. Kemal Atatürk, Türkün tarihinde ve gönlünde daima yaşayacaktır."

Hükûmetin bu açıklaması dikkate alındığında aşağıdakilerden hangisinin doğru olduğu söylenemez?

- A) Atatürk'ün en önemli mirasının Türkiye Cumhuriyeti Devleti olduğu
- B) Türk gençliğinin Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ne sahip çıkacağı
- C) Türk milletinin Atatürk'ün değerlerini yaşatacağı
- D) Atatürk'ün ölümüyle Türkiye'nin siyasi yapısının değişeceği

3 Halkın üzüntüsüne şair ve yazarlar da ortak olmuştu. Halit Fahri Ozansoy ızdırabını "Nasıl ki Atatürk'ü anlatırken kelimeler aciz kalırsa bugünkü kederimizi de anlatacak kelime bulamıyoruz. Bizler bu kederi taşıyamıyoruz." sözleriyle dile getiriyordu. Orhan Seyfi Orhon ise "Atatürk öldü! Bu ölümle yalnız büyük bir millet, şanlı bir millet oğlunu kaybetmedi; tarih en yiğit kahramanını, insanîyet de yüce dehasını kaybetti." sözleriyle sesini duyurmaya çalışıyordu. Bir başka gazetede Türk milletinin ızdırabı "Ağlıyoruz! Kadın, erkek, genç, ihtiyar aynı acıyı hissedemeyen tek bir fert gibi hep beraber ağlıyoruz." satırlarıyla dile getiriyordu.

Buna göre;

- I. Atatürk'ün ölümü herkesi derinden etkilemiştir.
- II. Türk halkı Atatürk'e karşı büyük bir sevgi beslemiştir.
- III. Atatürk'ün ölümü Türk milletinin en büyük kaybı olarak görülmüştür.
- IV. Atatürk insanlığa mal olmuş bir lider olarak görülmektedir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) III ve IV
- D) I, II, III ve IV

4 7 Haziran 1945 tarihinde CHP milletvekilleri Adnan Menderes, Celal Bayar, Fuat Köprülü ve Refik Koraltan parti içindeki çekişmelerin yaşandığı bir dönemde partiden demokratik uygulamaların yapılması konusunda birtakım taleplerde bulunmuşlardır.

Demokrasi tarihimizde bu talepler aşağıdaki hangi isim ile anılmaktadır?

- A) Bağımsızlar
- B) Dörtlülük Demokratlar
- C) Dörtlülük Takrir
- D) Yenilikçiler

5 29 Mayıs 1945 tarihinde, TBMM'de hükümetin güven oylaması sırasında aralarında Celal Bayar ve Adnan Menderes'in de bulunduğu bazı milletvekilleri hükümete güvenoyu vermediler. Böylece TBMM'de bir muhalefet hareketi başlamış oldu. Bu durum sonrasında, parti içinde özgür bir tartışma ortamı oluşmasını isteyen Celal Bayar, Adnan Menderes, Fuad Köprülü ve Refik Koraltan, "Dörtlü Takrir" olarak bilinen önergeyi meclise sundular. Önergede, ülke ve parti yönetiminde liberal dedikleri düşünce, ifade özgürlükleri vb. konularda düzenlemeler yapılması isteniyordu.

Buna göre Dörtlü Takrir önergesi ülkede aşağıdaki hangi alanda iyileştirme yapılmasını istemiştir?

- A) Ekonomi B) Sosyal
C) Demokrasi D) Eğitim

6 İkinci Dünya Savaşı sonrası yaşanan gelişmelere bağlı olarak Türkiye'nin jeopolitik önemi daha da arttı. Savaş sonrası Çin, Japonya ve Hindistan buldukları coğrafyada birer güç hâline gelirken Asya ve Afrika'da pek çok devlet bağımsızlığını ilan etti. Dünyada güç dengelerinde büyük değişimler yaşandı. Artık Avrupa, dünyanın tek güç merkezi değildi. Savaştan galip çıkan fakat farklı yönetim anlayışlarına sahip Amerika Birleşik Devletleri ve Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği, dünyanın rekabet hâlindeki yeni güç merkezleri oldu. ABD ve SSCB, dünya ülkelerini kendi etkileri altına alarak iki kutuplu bir dünya oluşturmaya başladılar. Bu devletler siyasi ve ekonomik anlayışlarını diğer devletlere yaymaya çalıştılar.

Yukarıdaki paragraf dikkate alındığında II. Dünya Savaşı'nın sonuçları ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Önemli siyasi ve sosyal gelişmelere neden olduğu
B) Milletler Cemiyetinin kurulduğu
C) Devletler arasında gruplaşmanın sona erdiği
D) Dünyada yayılma ve sömürge siyasetinin sona erdiği

7 Savaştan sonra Birleşmiş Milletler, insanlık suçlarını önlemek ve insan hakları ihlallerini ortadan kaldırmak için birtakım çalışmalar yaptı. 9 Aralık 1948'de "Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılmasına İlişkin Sözleşme" Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda kabul edildi. 10 Aralık 1948'de Türkiye'nin de imzacısı olduğu "İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi" kabul edildi. Türkiye, İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi temel alınarak 1950'de hazırlanan "Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi"ni 1954'te; 1989'da kabul edilen Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi'ni 1990'da imzaladı.

Yukarıdaki gelişmeler dikkate alındığında aşağıdaki ifadelerden hangisinin doğru olduğu söylenemez?

- A) Evrensel değerlere verilen önemin arttığı
B) Türkiye'nin birçok uluslararası sözleşmeyi kabul ettiği
C) Türkiye'nin insan haklarına ve evrensel değerlere önem verdiği
D) İnsan hakları ihlallerinin tamamen sona erdiği

8 Atatürk II. Dünya Savaşı öncesinde çıkabilecek bir savaş için şu açıklamayı yapmıştır:

"Bu kanlı, tehlikeli durumda tarafsız kalmak, harbe katılmamak ve devlet gemisini bu fırtına ortasında hiçbir engele çarptırmadan yöneterek harp dışında ve barış içinde yaşamaya çabalamak bizim için hayati önem taşımaktadır."

Yukarıdaki açıklama dikkate alındığında Atatürk'ün, "bizim için hayati önem taşımaktadır." ifadesiyle aşağıdakilerden hangisini savunduğu söylenebilir?

- A) İrkçi ve bölücü anlayışlardan kaçınmayı
B) Çıkacak büyük savaşta tarafsız kalmayı
C) Çağdaş uygarlık seviyesine çıkmayı
D) Çok partili hayata geçmeyi

9 “Küçük Oğlan” adı verilen atom bombası Hiroşima’ya atıldıktan birkaç dakika sonra şehrin yarısı yok oldu. 60 ile 70 bin kişi yaşamını yitirirken birçok canlının da yok olmasına neden oldu. 140 bin kişi yaralandı ve evsiz kaldı. “Şişko Adam” adı verilen ve Nagazaki’ye atılan ikinci atom bombası şehrin nüfusunun üçte birinin ölümüne neden oldu.

II. Dünya Savaşı sırasında yaşanan yukarıdaki gelişmeler dikkate alındığında aşağıdaki yargılardan hangisine varılabilir?

- A) Savaşı kazanmak için atom silahlarına sahip olmak gerektiği
- B) Kullanılan silahların insanlara ve doğaya ciddi zararlar verdiği
- C) Silah üretiminin insanlar için yararlı olduğu
- D) İnsanların korunması için silahlara gerek olmadığı

10 II. Dünya Savaşı sırasında Türkiye’de nüfusun dinamik ve aktif kısmını oluşturan bir milyona yakın erkek, savaşa girme olasılığı nedeniyle askere alındı.

Bu gelişme Türkiye’de;

- I. tarım ve sanayide iş gücü kaybının artması,
- II. tarım ve sanayi üretiminin durma noktasına gelmesi,
- III. nüfus artış hızının düşmesi

durumlarından hangilerinin ortaya çıkmasına neden olmuştur?

- A) I, II ve III
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) Yalnız I

11 Almanya yenildi.. Almanya’nın Nazi kamplarındaki katliamları, Japonya’ya atılan atom bombaları ve çeşitli salgın hastalıklar nedeniyle savaş süresince yaklaşık altmış milyon insan öldü. Bu ölümlerde birçok insanlık suçu işlendi. Ülkeler büyük ekonomik kayıplara uğradı. Kentler tahrip oldu, tarım ve sanayi üretimi azaldı, ulaşım zarar gördü. Dünya siyaseti ABD ve SSCB önderliğinde iki ayrı gruba ayrıldı. ABD önderliğinde “Batı Bloku” ve SSCB önderliğinde “Doğu Bloku” oluştu.

Buna göre İkinci Dünya Savaşı’nın sonuçları ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılmaz?

- A) Ülkelerin birçok alanda büyük zararlara uğradığı
- B) Dünyada yeni blokların oluştuğu
- C) Ciddi boyutta insan hakları ihlallerinin yaşandığı
- D) Birleşmiş Milletler Teşkilatının önemini kaybettiği

ÇIKMIŞ SORU

12 İkinci Dünya Savaşı sırasında bir milyona yakın erkek savaşa girme olasılığı nedeniyle askere alındı. Nüfusun dinamik ve aktif kısmını oluşturan bu nüfus, tarım ve sanayide iş gücü kaybı anlamına geliyordu. Ayrıca, erkek nüfusun büyük oranda silah altında olması, evlilik ve doğum oranlarını azalttı; nüfus artış hızı düştü.

Bu bilgiye göre İkinci Dünya Savaşı hangi alanlarda Türkiye’yi olumsuz etkilemiştir?

- A) Sosyal - Kültürel
- B) Ekonomik - Sosyal
- C) Siyasal - Sosyal
- D) Sanatsal - Siyasal

ÇÖZÜMLÜ
TEST

TEST 2

- 1 1933'te Almanya'da Adolf Hitler iktidara geldi. Hitler, Versailles (Versay) Antlaşması'nın getirdiği kısıtlamaları ortadan kaldırma girişimleri ve yayılcı politikalarıyla yeni bir dünya savaşına zemin hazırladı. İtalya'nın Hitler Almanyası'nı desteklemesi Avrupa'da yeniden bloklaşmaya neden oldu. Her iki ülkenin temel hedefi, İngiltere'nin ekonomik ve siyasi üstünlüğüne son vermektir. Diğer yandan 1929'da ortaya çıkan Dünya Ekonomik Bunalımı'nın etkileri de devletler arası siyaseti etkilemiştir.

Buna göre II. Dünya Savaşı'nın çıkmasında etkili olan faktörler arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) I. Dünya Savaşı sonunda imzalanan antlaşmaların getirdiği ağır yükümlülükler
B) Almanya'nın yayılcı politikası
C) Dünya Ekonomik Bunalımı'nın etkisi
D) Rusya'da rejim değişikliğinin yaşanması

- 2 Devletin temel görevlerinden biri de insanların temel haklarını ve özgürlükleri güvence altına almaktır. Sıra dışı durumlarda, kamu güvenliği ve kamu sağlığı söz konusu olduğundan dolayı kanunlar çerçevesinde özgürlüklerin bir kısmının kullanımı durdurulabilir. Örneğin, İkinci Dünya Savaşı yıllarında bazı hak ve özgürlükler sınırlandırılmıştır.

Buna göre aşağıdaki durumlardan hangisinin gerçekleşmesi hâlinde, kanunlar çerçevesinde özgürlüklerde kısıtlamaya gidilmez?

- A) Savaş
B) Genel seçimlerin yapılması
C) Küresel salgın hastalıklar
D) Sıkıyönetim

- 3 Atatürk yarınlar için gerçekçi değerlendirmelerde bulunurdu. İkinci Dünya Savaşı'ndan çok önce açıkladığı görüşler, onun bu konuda ileri görüşlü bir devlet adamı olmasının en büyük ispatıdır. O Türkiye'nin çıkacak büyük bir savaşın neresinde yer alacağını tespitini yaparken, geçmişte yapılan hataların bu milleti savaşa karşı karşıya getirdiğini ve ağır bedellerin ödenerek bugünlere gelindiğini söylemiş ve Türkiye'nin savaşın dışında kalmasını savunmuştur. Atatürk, çıkacak büyük bir savaşın dünyanın dengesini baştan başa değiştireceğini bu savaş karşısında doğru hareket etmeyip en küçük bir hata yapılması hâlinde, başımıza Millî Mücadele yıllarından daha ağır felaketler gelmesinin kaçınılmaz olduğunu ifade etmiştir.

Buna göre Atatürk;

- I. savaşa gitmeden fırsatları değerlendirip çıkar sağlama,
II. geçmişten ders çıkarma,
III. savaşın sonuçları hangi şartlarda olursa olsun kabul etme

düşüncelerinden hangilerini dile getirmiştir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve III
D) II ve III

- 4 Türkiye, II. Dünya Savaşı'nın başlamasıyla birlikte tarafsız bir politika izledi. Jeopolitik konumu ve önemi yüzünden savaşan devletler Türkiye'yi yanlarında savaşa sokmak için girişimlerde bulundular. Ancak Türkiye, savaşın başından itibaren güvenliğini sağlamak için her iki blokta yer alan devletlerle diplomatik ilişkilerini sürdürdü. 1939 yılında İngiltere ve Fransa ile Ankara Antlaşması'yla ittifak, 1941 yılında Almanya ile Dostluk Antlaşması imzalamıştır.

Türkiye'nin savaş sırasındaki bu tutumu aşağıdakilerden hangisiyle açıklanamaz?

- A) Savaş dışında kalmaya çalışmıştır.
B) Savaşın değişen koşullarına göre hareket etmiştir.
C) Sınırlarını genişletmek için bloklar arasındaki rekabeti kızıştırmıştır.
D) Taraflar arasında denge politikası yürütmüştür.

5 Doktorların bütün çabalarına rağmen sağlığına kavuşamayan Atatürk, 10 Kasım 1938 Perşembe günü saat dokuzu beş geçte İstanbul'daki Dolmabahçe Sarayı'nda hayata gözlerini yumdu. Atatürk'ün ölümünü halka duyuran mesajda hükümet şöyle demektedir: "Türk vatani büyük yapıcısını, Türk milleti ulu şefini, insanlık büyük evladını kaybetti. Şurasını her şeyden önce belirtmeliyiz ki, ölmez olan onun büyük eseridir."

Bu parçadaki altı çizili ifade ile aşağıdakilerden hangisi anlatılmak istenmiştir?

- A) Türkiye Cumhuriyeti
- B) Türk İnkıpları
- C) İstiklâl Marşı
- D) Laiklik İlkesi

6 Türkiye II. Dünya Savaşı'na girmemesine rağmen savaş süresince ekonomik yönden olumsuz etkilenmiş ve 1934 yılı öncesine dönmüştür. Bu durumun yaşanması çalışan nüfusun savaş boyunca askerde tutulması ve devlet gelirlerinin önemli bir bölümünün savaşa gitme ihtimali düşünülerek savunmaya harcanmasından kaynaklanmıştır.

Buna göre Türkiye'nin savaş sırasında ekonomik olumsuzluklar yaşamasında;

- I. üreten nüfusun silah altında olması,
- II. millî savunmaya ayrılan bütçenin artırılması,
- III. doğum oranının düşmesi

gelişmelerinden hangilerinin etkili olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II ve III

7 Türkiye savaş yıllarında ülke içindeki mal darlığını hafifletmek, fiyat artışlarını frenlemek, karaborsa ile mücadele etmek ve sosyal adaleti sağlamak amacıyla bazı düzenlemeler yapmıştır.

Aşağıdakilerden hangisinin bu düzenlemelerden biri olduğu söylenebilir?

- A) Teşvik-i Sanayi Kanunu
- B) Erkan-ı Harbiye Kanunu
- C) Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planı
- D) Millî Koruma Kanunu

8 ABD, İngiltere, Çin ve SSCB 1943 Moskova Konferansı'nda kalıcı bir barış teşkilatının kurulması üzerinde anlaşmış, Şubat 1945 Yalta Konferansı'nda, Mart 1945 tarihine kadar Mihver Devletlere savaş ilan edenlerin Birleşmiş Milletlere üye olarak kabul edileceği ABD, SSCB ve İngiltere tarafından ilan edilmişti. Aynı yıl düzenlenen San Fransisco Konferansı'nda Birleşmiş Milletler resmen kurulmuş, bu gelişmeler üzerine Türkiye'de oluşturulacak yeni düzende yer alabilmek için göstermelik olarak Mihver Devletlerine savaş ilan etmişti.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Türkiye Almanya'ya karşı Avrupa Cephesi'nde savaşmıştır.
- B) Savaş sırasında savaştan sonraki düzen planlanmıştır.
- C) Birleşmiş Milletlere üyelikte herhangi bir şart öne sürülmemiştir.
- D) Mihver Devletler Birleşmiş Milletlere üye olmak istemişlerdir.

9 Bir ülkede demokrasinin gelişmesi için iktidar partisinin icraatlarını eleştiren muhalefet partilerinin bulunması şarttır. Türkiye, II. Dünya Savaşı sonunda Birleşmiş Milletlerin önerisi ve Türk milletinin isteği ile demokrasiye geçme kararı aldı. Böylece ülkemizde yeni partiler kurularak demokrasi yolunda, önemli adımlar atılacaktı. Bu amaçla siyasal partilerin kurulmasına imkân tanınarak 1945 yılından itibaren Türkiye çok partili hayata geçmiş oldu.

Buna göre;

- I. Türkiye'de çok sesli bir dönem başlamıştır.
- II. Değişen dünya şartları Türkiye'de demokrasinin gelişmesine katkıda bulunmuştur.
- III. Türkiye'de muhalefet partilerinin kurulmasına Birleşmiş Milletler karar vermiştir.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III

ÇÖZÜMLÜ
TEST

TEST 3

- 1 Mustafa Kemal Atatürk'ün yıllar öncesinden yaşanacağını işaret ettiği İkinci Dünya Savaşı'nda Türkiye; stratejik bir coğrafi konuma sahip olması sebebiyle hem Müttefik Devletlerin hem de Mihver Devletlerinin kendi yanlarında savaşa sokmak istedikleri bir ülke olmuştur. Türkiye herhangi bir zarara uğramamak, toprak bütünlüğünü ve bağımsızlığını koruyabilmek amacıyla savaşa katılmadan denge siyaseti izleme yolunu seçmiştir.

Yukarıda verilen bilgide geçen "denge siyaseti" kavramıyla Türkiye'nin nasıl bir yol izleyeceği anlaşılmaktadır?

- A) Her iki tarafla da iyi ilişkiler kuracaktır.
B) Savaşın taraflarını barıştıracaktır.
C) Savaşı kendi çıkarlarına göre kullanacaktır.
D) Güçlü olan tarafta savaşa katılacaktır.

- 2 Almanya, I. Dünya Savaşı sonunda imzalanan Versay Antlaşması'nın sonuçlarından memnun değildi. Ayrıca I. Dünya Savaşı'ndan galip çıkan devletlerin mağlup olan devletlerle imzalamış oldukları barış antlaşmaları ağır savaş tazminatlarını da beraberinde getirdi.

Yukarıdaki parçada II. Dünya Savaşı'nın hangi nedeninden söz edilmiştir?

- A) I. Dünya Savaşı sonucunda çözüme kavuşturulamayan sorunlardan
B) Hitlerin Almanya'da iktidara gelmesinden
C) Savaş tazminatlarının düşük tutulmasından
D) Versay Antlaşması'nın geçersiz sayılmasından

- 3 II. Dünya Savaşı süresince savaşa girmemize rağmen kamu güvenliğini ve halkın sağlığını korumak amacıyla yasalar çerçevesinde sosyal ve ekonomik alanlarda bazı özgürlüklerin kısıtlanmasına gidildi. Bu amaçla; askerin beslenmesi için çiftçilerin tahıllarının bir kısmına el konuldu. Diğer yandan temel ihtiyaç maddeleri karneye bağlanarak halka verildi. Askerî harcamaların arttığı bir dönemde savunma önemi adıyla yeni vergiler kabul edilerek uygulamaya konuldu.

Buna göre Türkiye'de II. Dünya Savaşı sırasında;

- I. Temel gıda tüketiminde kısıtlanmaya gidilmiştir.
II. Halkın ekonomik yükü artmıştır.
III. Askerî harcamalar halka olumsuz olarak yansımıştır.

gelişmelerden hangilerinin yaşandığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) I ve III
D) I, II ve III

- 4 Türk milleti büyük kurtarıcı ve devlet adamı olan Atatürk'e karşı sevgi ve saygısını her zaman göstererek cumhuriyet ve bir çağdaşlaşma modeli olan ilke ve inkılaplarını savunmaya sonsuza kadar devam edecektir. Atatürk'ün hedef gösterdiği çağdaş milletler düzeyine ulaşmaya çalışan Türkiye, bu çalışmalarıyla ona olan sevgi ve minnet duygularını en güzel şekilde ifade etmektedir. Onun adını meydanlara, caddelere, okullara, üniversitelere, barajlara, havalimanlarına ve onun adına posta pulları bastırarak paraların üzerine fotoğrafını koymuştur.

Bu parçaya göre aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

- A) Türk milleti Atatürk'ün emanetini sonsuza kadar taşıyacaktır.
B) Türk milleti onun ismini her yerde yaşatmaktadır.
C) Yeri dolduruluncaya kadar ona bağlılık devam edecektir.
D) Türk milleti Atatürk'e minnet ve bağlılığını her alanda göstermektedir.

5 Aşağıdaki metinde II. Dünya Savaşı'na giden süreçle ilgili Atatürk'ün görüşlerine yer verilmiştir:

Atatürk dünyanın yeniden büyük bir savaşa sürüklendiğini önceden görmüştü. 1935 yılında verdiği bir demeçte, yeni bir dünya savaşı karşısında Türkiye'nin kendi güvenliğini sağlamak için Boğazlar üzerinde tedbir almasının zorunlu olduğunu belirtmişti. Atatürk demecinde, dünya barışının korunması için Milletler Cemiyetine önemli görevler düştüğünü ancak cemiyetin bugüne kadar kayda değer bir çözüm üretmediğini de söylemiştir. 1938'de ise Atatürk şöyle demişti: "Çok geçmeden Avrupa'da bir fırtına kopacak bu müthiş fırtına dünyanın her tarafına yayılacak insanlık genel bir savaş felaketinin bütün kötülükleriyle bir kere daha karşılaşacak bu tehlikeli durumda tarafsız kalmak ve devlet gemisini bu fırtına ortasında hiçbir engele çarptırmadan yöneterek savaş dışında kalmaya çabalamak, bizim için yaşamsal önem taşımaktadır."

Yukarıdaki metinden hareketle aşağıdaki soruların cevaplarından hangisi yanlış verilmiştir?

- A) Metinden Atatürk'ün hangi kişilik özelliğini çıkarabiliriz?
Cevap: İleri görüşlülüğü
- B) Atatürk, yeni bir dünya savaşı karşısında Türkiye'nin güvenliğini tehdit edebilecek hangi duruma dikkat çekmiştir?
Cevap: Boğazlar üzerinde tedbir alınmasına
- C) Atatürk'ün görevini yapmadığını söylediği teşkilat hangisidir?
Cevap: Birleşmiş Milletler Teşkilatı
- D) Atatürk, çıkması muhtemel bir savaşta Türkiye'nin nasıl hareket etmesini istemiştir?
Cevap: Savaş dışında kalmak

6 Müttefik Devletlerinin II. Dünya Savaşı'nı kazanmalarının kesinleşmesi üzerine Yalta'da bir konferans düzenlendi. Konferansa katılan ABD, İngiltere ve SSCB devlet başkanları II. Dünya Savaşı'ndan sonra oluşacak yeni dünya düzenini kurmak için görüşmeler yaptılar. Türkiye'nin savaş sonrası kurulacak olan Birleşmiş Milletler Cemiyetine üye olabilmesi için 1 Mart 1945 tarihinden önce Mihver Devletlere karşı savaş ilan etmesini şart olarak ileri sürdüler. 1945 yılının başlarından itibaren Almanya'nın yenileceğinin kesinlik kazanması üzerine Türkiye 23 Şubat 1945 yılında Almanya ve Japonya'ya karşı simgesel olarak savaş ilan etti.

Bu parçaya göre Türkiye ile ilgili aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

- A) Usta bir diplomatik manevra yapmıştır.
- B) Yalta Konferansı kararlarını uygulamıştır.
- C) Birleşmiş Milletler Cemiyetine üye olma şartını yerine getirmiştir.
- D) I. Dünya Savaşı'nda kaybettiği topraklarını geri alabilme ihtimali doğmuştur.

7 "Zerrece protokol, merasim, telkin; hiçbir fani hissin izi yoktu: Bir millet, evet bütün bir millet, bir vatan- daşı için kendisine başta haysiyet ve istiklâl, bütün güzel ve iyi şeyler armağan etmiş, bu uğurda nefsinin feda etmiş şefkatli bir babadan öksüz kaldığında nasıl gözyaşı döker? Asrın büyük hadisesine şahit olmayanlara yazı-söz-fotoğraf-beste-tablo hiçbir şeyle anlatmak mümkün değildir bu vefa ve minnet selini... Kadınlar çoğunluktaydı: Her türlü hayat şartları içindeki her semtten kopup gelen on binlerce insan arasında Türk kadını, kendisine hürriyet ve hak eşitliği getirmiş Atasını hıçkırarak ama örnek vakar içinde ziyaret etti."

Tarihçi yazar Cemal Kutay'ın yukarıdaki anlatımına en uygun başlık aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Türk Milletinin Atatürk'ün Ölümü Nedeniyle Göstermiş Olduğu Sevgi ve Bağlılığı
- B) Fotoğraflarla Atatürk
- C) Atatürk'ün Gözüyle Türk Kadını
- D) Atatürk'ün Ölümünün Dünya Basınındaki Yankıları

- 8 Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu büyük önder Atatürk, hayatı boyunca Türk milletinin huzur, güven ve mutluluk içinde yaşaması için çalıştı. Olayların gelişimini sezgileriyle değerlendirir ve sonucunda neler olabileceğini doğru ve mantıklı bir şekilde belirlerdi. Örneğin; 1918 yılında Brest Litovsk Antlaşması'yla kurulan Sovyetler Birliği'nin mutlaka bir gün dağılacağını söylemiş ve Sovyetler Birliği 1991 yılında dağılmıştır. Bu örnek Atatürk'ün ileri görüşlü bir önder olduğunu ispatlamaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi Atatürk'ün bu özelliğinin II. Dünya Savaşı ile ilgili tespitlerinde de ortaya çıktığına örnek verilemez?

- A) Korkarım ki İtalya'nın bugünkü önderi (Mussolini), Sezar rolünü oynamak hevesinden kendini kurta-ramayacak ve İtalya'nın askeri bir kuvvet yaratmaktan çok uzak olduğunu derhal görecektir. (İtalya savaşta yenilen ilk devlet olmuştur.)
- B) 1932 yılında Mac Artur'a "Versay Antlaşması, I. Dünya Savaşı'na neden olan sebeplerden hiçbirini yok edemediği gibi dünün başlıca düşmanları arasındaki uçurum büsbütün derinleşmiştir. Almanya er geç bu antlaşmayı bozacaktır. (Almanya 1939'da Polonya'yı işgal edince Versay ihlal edilmiş ve II. Dünya Savaşı başlamıştır.)
- C) 1938 yılında arkadaşı Ali Fuat Cebesoy'a "Pek yakında dünya vaziyeti, mütareke senelerinden daha ciddi olacak ve karışacaktır. İkinci büyük bir harp karşısında kalacağız. (1939'da II. Dünya Savaşı başlamıştır.)
- D) Çıkacak büyük bir savaşın dünyanın dengesini baştan başa değiştireceğini bu savaş karşısında doğru hareket etmeyip en küçük bir hata yapılması halinde, başımıza Millî Mücadele yıllarından daha ağır felaketler gelmesinin kaçınılmaz olduğunu ifade etmiştir. (Türkiye II. Dünya Savaşı'nda denge siyaseti yürütmüştür.)

- 9 I. Dünya Savaşı'na giren Almanya sömürgeler elde edemediği gibi eski sömürgelerini ve bazı topraklarını da kaybetti. I. Dünya Savaşı'ndan sonra sanayisini yeniden kuran Almanya, ham madde elde edebilmek için sömürge arayışına girdi. Aynı sorunları yaşayan İtalya'da Almanya gibi sömürgeler elde etmek için saldırgan bir politika benimsedi. Ardından Almanya ve İtalya aralarında anlaşarak Mihver Devletleri Grubu'nu oluşturdular. Diğer yandan Uzak Doğu'da büyük bir imparatorluk kurmak isteyen Japonya da bu ittifaka katılmıştır.

Yalnız bu bilgiye göre II. Dünya Savaşı'nın çıkmasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Silahlanma yarışı B) Ekonomi C) Milletçilik D) Gruplaşma

- 10 Türkiye'de demokratik düzene geçmek için 1945 yılında Nuri Demirağ başkanlığında Millî Kalkınma Partisi kuruldu. 1945 yılında Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde belirmeye başlayan muhalefet giderek güçlenmeye başladı. CHP içinde bir grup milletvekili ekonomik ve sosyal konularda kendi partilerini eleştirmeye başladılar. Bu partiden ayrılan Celal Bayar, Adnan Menderes, Refik, Koraltan ve Fuat Köprülü gibi milletvekilleri, 7 Ocak 1946 tarihinde Demokrat Parti (DP) adıyla yeni bir parti kurdular.

Buna göre;

- I. Türkiye 1945 yılından itibaren çok partili hayata geçmiştir.
- II. CHP, Demokrat Parti'ye dönüşmüştür.
- III. Celal Bayar Türkiye'nin 3. Cumhurbaşkanı seçilmiştir.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III D) II ve III

ÇÖZÜMLÜ
TEST

TEST 4

- 1 Aşağıda Atatürk'ün ölümünün yurt dışındaki yankıları ile ilgili metinler verilmiştir.

"Atatürk'ün ölümü yalnız Türk milleti için değil, onun örneğine çok muhtaç olan bütün Doğu milletleri için de en büyük kayıptır."

İran gazetesi (1938)

Atatürk yalnız kahraman milletin büyük bir lideri olmakla kalmamıştır. O, aynı zamanda insanlığın da en büyük evladı olmuştur.

İran gazetesi (1938)

Atatürk, dünyanın çok nadir yetiştirdiği dâhilerdendir. O, bütün bir tarihin seyrini değiştirmiştir.

Ennehar Gazetesi
(Lübnan-1938)

Yukarıdaki üç metinde de Atatürk'ün hangi özelliği vurgulanmıştır?

- A) Yetenekli bir devlet adamı olması
B) Askeri dahi olması
C) Vatansever olması
D) İnsanlığa mal olması

- 2 II. Dünya Savaşı sırasında Türkiye'de izlenen ekonomik politika, büyümeyi ve gelişmeyi hızlandırarak hedefinden ziyade savaşın getirdiği olumsuzlukları en aza indirmeyi amaçlamıştır.

Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de savaş yıllarında izlenen ekonomik politikalardan biri olduğu söylenemez?

- A) Mal darlığını hafifletmek
B) Büyük yatırımlar gerçekleştirmek
C) Fiyat artışlarını frenlemek
D) Karaborsa ile mücadele etmek

- 3 Atatürk, 27 Eylül 1932'de Mac Arthur'la Avrupa ile ilgili yaptığı görüşmede özetle şunları söylemişti: "Versay Antlaşması, I. Dünya Savaşı'nı ortaya çıkaran sebeplerden hiçbirini yok etmediği gibi aksine dünyanın başlıca düşmanları arasındaki uçurumu büsbütün derinleştirmiştir. Çünkü yenen devletler, yenilenlere barış şartlarını zorla kabul ettirerek sadece düşmanlık duygularını beslemişlerdir. Böylelikle bugün için yaşadığımız barış dönemi sadece ateşkesten ibaret kalmıştır. Bence dün olduğu gibi yarında Avrupa'nın geleceği Almanya'nın takınacağı tutuma bağlıdır. Üstelik Almanya millî tutkularını kamçılayabilecek siyasi bir cereyana kendisini kaptırdı mı er geç Versay Antlaşması'nı bozmaya çalışacaktır.

Atatürk ikinci bir dünya savaşının çıkmasında;

- I. Almanya'nın izleyeceği millî politikası
II. I. Dünya Savaşı sonucunda imzalanan antlaşmaların mevcut sorunları daha da artırması
III. Devletler arasında gruplaşmaların oluşması

gelişmelerden hangilerinin belirleyici olacağını tespitini yapmıştır?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) I ve III
D) I, II ve III

- 4 İkinci Dünya Savaşı devletler arasındaki ilişkileri ve güçler dengesini tümüyle değiştirdi. İngiltere ve Fransa bu savaştan galip çıkmalarına rağmen çok büyük kayıplarla karşılaştılar. Böylece dünya siyasetinde belirleyici birer güç olmaktan uzaklaştılar. ABD ve SSCB ise savaşın asıl galipleri olarak öne çıktılar ve dünyayı yeniden düzenleyecek küresel güçler hâline geldiler.

Yukarıdaki parçada geçen altı çizili ifade ile aşağıdakilerden hangisi anlatılmak istenmiştir?

- A) Dünyada her alanda söz sahibi olunması
B) Sömürge devletlerin kurulması
C) Savaşın etkisiyle ortaya çıkan sorunların çözümlenmesi
D) Savaş kazanan devletlerde güç kaybı yaşayabileceğinin anlaşılması

5 II. Dünya Savaşı sonrasında şu gelişmeler yaşanmıştır:

- I. Avrupa ve Asya'da çeşitli nüfus hareketleri görüldü. 1945'te Avrupa'da, Almanya tarafından gönüllü ya da zorla çalıştırılan milyonlarca işçi, savaş esirleri ve toplama kamplarından sağ kurtulanlar Alman topraklarını terk ettiler.
- II. Asya, Afrika ve Orta Doğu'da yaşayan halklar, II. Dünya Savaşı'nda, emperyalist devletlerin zayıflığını görerek bu devletlere karşı mücadeleye başladı. 1942'de Hindistan ve Endonezya gibi ülkelerde Millî kurtuluş hareketleri oluştu.
- III. Dolar, altın yerine kullanılabilen uluslararası para birimi oldu. Washington'da, 45 ülkenin imzasıyla Uluslararası Para Fonu (IMF) kuruldu. Ayrıca "Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası" oluşturularak üye devletlerin yeniden yapılanma ve kalkınma çabalarına maddî destek sağlanması amaçlandı.

Yukarıdaki gelişmeler ile alanların ilişkilendirilmesi aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	Siyasi	Ekonomi	Sosyal
A)	I	III	II
B)	II	III	I
C)	III	I	II
D)	I	II	III

6 Türkiye II. Dünya Savaşı'na fiilen katılmamasına rağmen, savaşın getirdiği ağır ekonomik şartları tümüyle yaşadı. Savaş ihtimaline karşı ülke gelirin önemli bir kısmı savunma alanına ayrıldı. Hedeflenen ekonomik planlar ve sanayi yatırım programları ertelenmek zorunda kaldı. Seferberlik dolayısıyla tarım ve sanayi sektöründe iş gücünün azalması üretimin büyük ölçüde gerilemesine sebep oldu. 1929 Ekonomik Buhranı sonucunda büyük ölçüde daralmış olan ithalat, daha savaşın ilk yıllarında yarı yarıya düştü. Müttefik ülkelerin Türkiye'nin Almanya ile olan ticari faaliyetlerini durdurma yönündeki telkinleri ekonomik gelişme sürecini de durdurdu.

Buna göre Türkiye'de;

- I. Askeri tedbirler ekonomik sorunlara yol açmıştır.
- II. Dış ticaret gerilemiştir.
- III. Almanya ile yeni bir ticaret anlaşması yapılmıştır.

gelişmelerden hangileri yaşanmıştır?

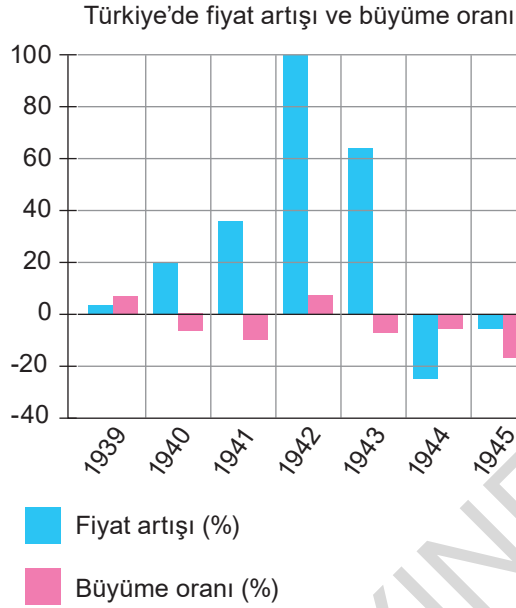
- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

7 Türkiye 23 Şubat 1945'te savaş sonrası düzenin oluşturulacağı San Fransisco Konferansı'na katılabilmek ve Yalta Konferansı kararları uyarınca Birleşmiş Milletler Teşkilatı'nın asıl üyeleri arasında yer alabilmek için Almanya'ya simgesel olarak savaş açtı. Ardından 15 Ağustos'ta Birleşmiş Milletlere resmen üye oldu ve teşkilatın kuruluş belgesinde yer alan temel hak ve özgürlüklere saygılı olunması maddesini imzaladı.

Türkiye BM'nin temel hak ve özgürlüklerle ilgili maddesini imzalamasıyla 1945 yılından itibaren ülkede aşağıdaki değişimlerden hangisinin yaşandığı söylenemez?

- A) Çok partili hayata geçilmiştir.
- B) Düşünce ve ifade özgürlüğünün önündeki engeller kalkmıştır.
- C) CHP'ye muhalif olan partiler kapatılmıştır.
- D) Partilerin serbestçe propaganda yapmalarına imkân sağlanmıştır.

8 Aşağıda II. Dünya savaşı sürecinde Türkiye'nin ekonomisini gösteren bir grafik verilmiştir.

Yukarıdaki grafiğe göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) 1942 yılında II. Dünya Savaşı'nın etkileri tam olarak görülmediğinden ülkede fiyat artışı normal düzeyde görülmüştür.
- B) 1944-1945 yılları arasında hem fiyat artışında hem de büyüme oranında düşüş görülmüştür.
- C) 1940 yılında fiyat artışında yükselme görülürken büyüme oranında azalma olmuştur.
- D) 1939 ve 1942 yılları büyüme oranının aynı olduğu yıllardır.

9 Atatürk;

- Avrupa ve dünyada gerilimin giderek arttığı bir ortamda, Türkiye'ye yönelik olası bir tehdidin Balkanlar yoluyla İtalya'dan geleceğini düşünüyordu. Bu nedenle ilk önce Yunanistan ile dostluk ilişkilerini güçlendirdi. Daha sonra Yugoslavya ve Romanya'yı yanına çekerek savunma amaçlı Balkan Antantı'nı kurdu.
- 1930'lu yıllarda Avrupa'daki güç dengesinin Almanya ve İtalya lehine değişmesi İngiltere ve Fransa'yı zor durumda bıraktı. Bu durumdan yararlanarak Boğazlar konusunu gündeme getirdi ve sorunu Türkiye'nin istediği şekilde çözümlendi.
- Almanya'nın tehdidi altındaki Fransa'nın fazla direnemeyeceğini düşünerek Hatay'ı alma girişimine hız verdi. Doğru zamanda yaptığı hamleyle Türkiye'nin Hatay konusundaki isteklerini Fransa'ya kabul ettirdi.

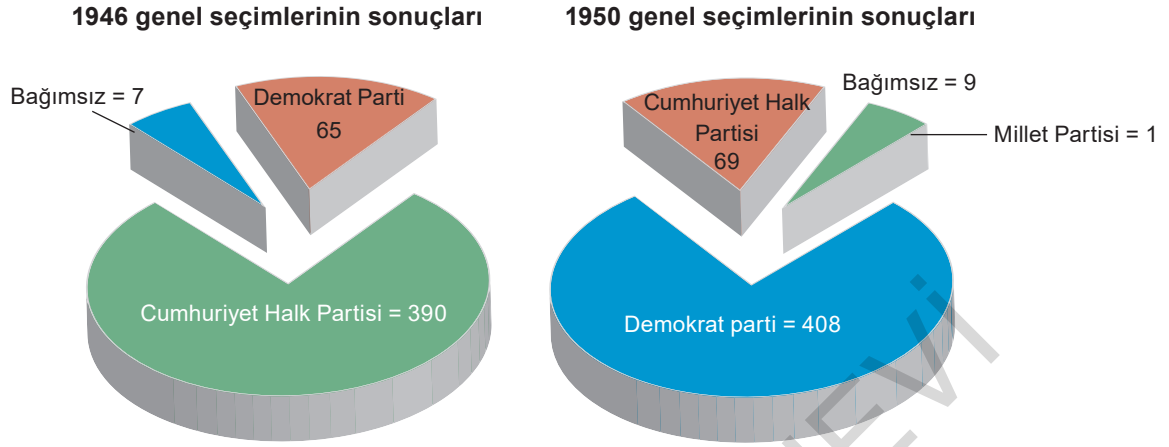
Yukarıdaki II. Dünya Savaşı öncesi gelişmelere bakarak Atatürk ile ilgili;

- I. Türkiye'nin batı sınırını güvence altına almıştır.
- II. Savaş öncesi gelişmeleri Türkiye'nin millî çıkarları doğrultusunda değerlendirmiştir.
- III. Siyasi bir deha olduğunu ispatlamıştır.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) I, II ve III

- 10 Aşağıda ülkemizde çok partili demokratik hayata geçildikten sonra yapılan 1946 ve 1950 genel seçimlerinin sonucunda ortaya çıkan milletvekili dağılımları verilmiştir:

Yukarıdaki grafiğe göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) 1946 yılında yapılan seçimlere birden fazla parti girmiştir.
 B) CHP iktidarını 1950 yılına kadar devam ettirmiştir.
 C) 1950 seçimlerine 1946 seçimlerinden daha fazla parti katılmıştır.
 D) 1950 seçimlerinde herhangi bir partiye mensup olmayan milletvekili sayısında 1946 seçimlerine göre düşüş yaşanmıştır.
- 11 Yenilen devletlere yüklenen ağır tazminatlar, zaten çökmüş olan ekonomileri ayağa kalkamaz hâle getirmişti. I. Dünya Savaşı'nda yenik ayrılan ve ağır tazminat borcuyla karşı karşıya bırakılan Almanya'da sanayi çökmüş, ticaret durma noktasına gelmişti. Viraneyi andıran şehirlerdeki altyapı tamamen yok olmuştu. Milyonlarca insan aç ve işsizdi. 1923 Şubatında 3.400 mark olan 1 kilo etin fiyatı, Kasım ayında 280 milyar marka çıkmıştı. Bu şartlar altında 1933 yılında Almanya'da iktidara gelen Adolf Hitler; karşısında Alman halkının üzerine kabus gibi çöken bir antlaşma, ödenmesi mümkün olmayan ağır tazminat borcu, kontrol edilemeyen bir hiper enflasyon, harap olmuş bir ülke ve intikam hırsıyla dolu bir millet buldu. Almanya'daki durumun böyle devam etmesi mümkün değildi. Bu durumdan yararlanan Hitler önce ayak bağı olarak gördüğü Versay Antlaşması'nı tanımadığını ilan etti. Antlaşmanın getirdiği yükümlülükleri reddetti. Silah sanayisini ayağa kaldırarak yeniden silahlanmaya başladı. Başka devletlerle ittifak kurmanın yollarını aradı. İtalya ve Japonya ile birleşerek Mihver devletler grubunu kurdu.

Buna göre I. Dünya Savaşı'nın Almanya üzerinde bıraktığı etkilerin hangisinden söz edilmemiştir?

- A) Ağır sosyal ve ekonomik sorunların yaşanmasından
 B) Adolf Hitler'in iktidara nasıl geldiğinden
 C) Yaşanan büyük sıkıntıların Alman halkında intikam duygusuna düşmesinden
 D) Savaşın koşullarının ülkenin her alanında ağır bir şekilde hissedilmesinden

ÇÖZÜMLÜ
TEST

TEST 5

- 1 Mustafa Kemal Atatürk bütün ömrünü milletine adanmış; yıkılan Osmanlı Devleti'nin yerine bağımsız, çağdaş ve demokratik bir devlet kurabilmek için yaşamı boyunca mücadele etmiştir. Milletin varlığına siper olmuş. Millî Mücadele'ye liderlik yapmış, bu mücadelenin başarıya ulaşması için olağanüstü bir gayretle çalışmıştır. Millî Mücadele'nin başarıyla tamamlanmasından sonra da modern bir millet ve güçlü bir devlet ortaya çıkarabilmek için çalışmalarına aynı yoğunlukta devam etmiştir.

Parçada geçen altı çizili ifade ile Atatürk hakkında aşağıdakilerden hangisi anlatılmak istenmiştir?

- A) Türk milletinin modern bir yaşam sürmesini sağladığı
B) Türk milletinin yok olmasını engellediği
C) Bütün ömrünü halkına adanmış
D) Geri kalmış bir toplumu çağdaş bir topluma dönüştürdüğü

- 2 Adolf Hitler'in saldırgan politikaları karşısında dünyayı yeni bir yıkımdan kurtaracak güç yoktu. Devletler arasındaki sorunlara barışçıl çözüm yolları aramak için kurulmuş olan Milletler Cemiyeti, barıştan çok İngiltere'nin çıkardıklarını korumakla meşguldü. ABD kendi kabuğuna çekilmiş, Avrupa işleriyle ilgilenmiyordu. Müttefik Devletler'den İngiltere ile Fransa Hitler'i durdurmaya, daha doğrusu yatırtmaya çalışsa da başarılı olamadılar. Her geçen gün daha da hırçınlaşan Almanya Başkanı Hitler, 1 Eylül 1939'da Polonya'yı işgal etti. Polonya'dan çok kendi çıkarlarını korumayı düşünen İngiltere ile Fransa, Almanya'ya savaş ilan etti (3 Eylül 1939). Böylece I. Dünya Savaşı'ndan çok daha büyük bir yıkım başladı.

Parçaya göre dünyayı II. Dünya Savaşı'na sürükleyen aşağıdaki gelişmelerin hangisinden söz edilmemiştir?

- A) Almanya'nın yayılımcı politikasından
B) Milletler Cemiyetinin büyük devletlerin etkisinde kalmasından
C) Dünya barışını sağlayacak büyük devletlerin kendi çıkarları doğrultusunda hareket etmelerinden
D) İtalya'nın I. Dünya Savaşı'nın galip devletleri arasında yer almasına rağmen istediklerini elde edememesinden

- 3 **Bilgi:** Atatürk, ilk önemli sağlık sorununu Cumhuriyetin ilanından yaklaşık on gün sonra yaşamıştır. Öğle yemeği sırasında rahatsızlanmış, tedavisi için İstanbul'dan Ankara'ya çağırılan kalp doktoru Neşet Ömer rahatsızlığın "çok çalışmaktan ve yorulmaktan" kaynaklandığını söylemiştir. Doktorunun "istirahat etmesi" yönündeki tavsiyesine ve birkaç kez daha rahatsızlanmasına rağmen Atatürk çalışmalarına ara vermeden devam etmiştir.

Durum: Atatürk 1937 yılında gençlere hitaben yaptığı bir konuşmada onlara şöyle sesleniyordu: "Dinlenmemek üzere yürümeye karar verenler, asla ve asla yorulmazlar."

Yukarıdaki bilgi ve durum birlikte değerlendirildiğinde Atatürk ile ilgili;

- I. Çalışmada zaman kavramını tanımadığı
II. Ülkesi uğruna kendini feda ettiği
III. Çalışmaktan büyük bir zevk aldığı

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) I, II ve III

4, 5 ve 6. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

Atatürk Türkiye sınırlarını aşan bir liderdir. Çünkü Millî Mücadele sömürge altındaki mazlum milletlere örnek olurken bu mücadelenin başkomutanı Atatürk de onlara ilham kaynağı olmuştur. Tunus, Cezayir, Hindistan, Pakistan ve diğerleri... Onlar, hem Anadolu'nun Millî Mücadele'sinde hem de bu mücadelenin başkomutanı Mustafa Kemal Atatürk'te kendi geleceklerini görmüşlerdir. Bu nedenle Atatürk'ün vefatı Millî Mücadele'yi yakından takip eden bu ülkeleri derinden etkilemiştir. Millî Mücadele Zaferi esaret altındaki bu milletlerde nasıl coşkuyla karşılanmışsa bu zaferin başkomutanının vefatı da aynı ülkeleri derinden bir hüznü boğmuştur. Türkiye bu ülkelere coğrafi olarak uzak olsa bile inandığı değerler ve verdiği mücadele ile Atatürk ve milletimiz bu ülke insanlarına çok yakın olmuştur. Asya ve Afrika halkları Atatürk'ün vefatına ağlamıştır. Çünkü Atatürk yalnız Türkiye'nin değil; Asya ve Afrika halklarının da kahramanı olmuş, onlara kurtuluş yolunu göstermiştir. Atatürk onlar için bir iftihar ve ilham kaynağı olmuştur. Henüz bağımsızlığa kavuşmamış Hindistan halkının gözünde "Asya'nın kurtarıcısıdır." Çünkü Atatürk ile Türk milleti, Batı'nın sömürgeci güçlerine karşı zafer kazanarak onların "yenilmezlik" vasfını yok etmişlerdir. Düşmanlarının bile saygısını kazanmış olan Atatürk, vefatı ile tüm dünyayı etkilemiştir. Her zaman uluslararası barış ve iş birliğinden yana olan Atatürk'ün vefatı ile tüm dünya etkilenmiştir. Her zaman uluslararası barış ve iş birliğinden yana olan Atatürk'ün vefatı bir zamanlar cephede mücadele ettiği işgalci devletlerde dahi üzüntü yaratmıştır. Haber ajansları Atatürk'ün vefatını birinci haber olarak vermiş; gazeteler, günlerce Atatürk'ün hayatı ve eserleriyle ilgili haberler yapmış, yüzlerce köşe yazısı yayınlamışlardır.

4 Parçada geçen "Millî Mücadele sömürge altındaki mazlum milletlere örnek olurken" ifadesi ile Millî Mücadele hakkında aşağıdakilerden hangisi anlatılmak istenmiştir?

- A) Millî olması
- B) Atatürk'ün başlattığı bir mücadele olması
- C) Milletlerarası bir etki bırakması
- D) Düşmanın yurttan kovulması

5 Parçaya göre Atatürk'ün Asya ve Afrika halklarının gözünde kahraman olmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Atatürk'ün Müslüman bir lider olması
- B) Türklerle aynı değerlere sahip olmaları
- C) Atatürk'ün onlara kurtuluş yolunu göstermesi
- D) Atatürk'ün kendi milletini çok sevmesi

6 Parçaya göre Hindistan halkının gözünde Atatürk'ün "Asya'nın kurtarıcısı" olarak görülmesine;

- I. Cumhurbaşkanı olması,
- II. Yenilmez denilen güçlü sömürgeci devletleri yenmesi
- III. Dünya barışına katkıda bulunması

gelişmelerinden hangileri neden olarak gösterilebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) II ve III

7 Dört yıl dünyayı sarsan I. Dünya Savaşı 1918 yılında biterken ufukta barış güneşinin doğacağına dair bir belirti yoktu. Savaşın galip devletleri; bütün suçu yenilen devletlere yüklemiş, intikam hırsıyla onları acımasızca ezmeye çalışmışlardır. Atatürk'ün 1932'de söylediği gibi "Versailles (Versay) Antlaşması I. Dünya Savaşı'nın nedenlerinden hiçbirini yok etmediği gibi, aksine düşman devletler arasındaki uçurumu büsbütün derinleştirmiştir. Çünkü yenen devletler, yenilenlere barış şartlarını zorla kabul ettirirken sadece düşmanlık duygularından beslenmişlerdir. Böylelikle bugün içinde yaşadığımız barış dönemi sadece ateşkesten ibaret kalmıştır.

Buna göre Atatürk dünyadaki durumu neden ateşkes durumu olarak tanımlamıştır?

- A) I. Dünya Savaşı sonrası yapılan antlaşmaların kalıcı çözümler getirmediğinden
- B) Yenilen devletlerin barış şartlarına olumlu yaklaştığından
- C) Milletler Cemiyetinin kalıcı barışı sağlamaya çalıştığından
- D) I. Dünya Savaşı sonucunda sadece ateşkes antlaşmalarının yapılmasından

CEVAPLI
TEST

TEST 6

- 1 Atatürk 1932 yılında ABD Generali Mac Arthur ile yaptığı bir görüşmede Almanya'nın İngiltere ve Rusya hariç bütün Avrupa'yı işgal edebilecek bir orduyu kısa zamanda kurabileceğini ve savaşın çok kanlı olacağını belirtmiştir. Ayrıca Almanya'nın ancak Amerika'nın müdahalesi ile dünya savaşından yenilebileceğini söylemiştir.

Yukarıda verilen parçada Mustafa Kemal Atatürk'ün kişilik özelliklerinden hangisine vurgu yapılmıştır?

- A) Çok yönlülüğü
B) Çağdaşlığı
C) Vatanseverliği
D) İleri görüşlülüğü

- 2 Türkiye, II. Dünya Savaşı süresince izlediği siyaset ile savaşan her iki gruba da topraklarını genişletme yanlısı olmadığını, topraklarından ve bağımsızlığından ödün vermeyeceğini her defasında dile getirmiştir.

Türkiye'nin bu düşüncesi;

- I. İç politikadaki olumsuzlukları gidermek için savaş fırsat bilmektedir.
II. Bağımsız ve barışçıl bir politikadan yanadır.
III. Gruplar arasında denge politikası yürütmeye çalışmaktadır.

durumlarından hangileriyle açıklanabilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve III
D) II ve III

- 3 "Yeni Türkiye'nin kurucusu ve yapıcısı olan o meşhur Mustafa Kemal Paşa'nın şahsında büyük asker, büyük devlet adamı ve büyük şef ölmüştür. O'nun daha evvel Gelibolu Yarımadası'ndaki epik (destansı) mücadelede İngilizlere karşı talihi tersine çevirmiş olan askerî dehası, nihayet kendi davasına tam ve parlak bir zafer temin etmiştir. Hasta Adam'ın ölümü için ayın yapmış olan Avrupa otoritelerini mahcup etmiştir."

İngiliz basınında Atatürk'ün ölümünün ardından yukarıda yer almış olan makalede, O'nun kişilik özelliklerinden hangisine vurgu yapılmamıştır?

- A) Millî bir devlet kurduğuna
B) Devlet adamlığına
C) Askerî bir deha olduğuna
D) Aşırı milliyetçi bir düşünceye sahip olduğuna

- 4 İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra kentsel nüfus artmaya başlamış ve 1985'te ilk defa kent nüfusu kırsal nüfusu geçmiştir. Kentlerin nüfusunun artması gecekondulaşma gibi çeşitli sorunları ortaya çıkarmıştır. Ayrıca bu dönemde Almanya, Avusturya ve Hollanda gibi çalışan nüfuslarının önemli bölümünü kaybeden ülkeler, iş gücü açıklarını kapatabilmek için ülkemizden işçi talebinde bulunmuşlardır. 1960'lı yıllarda çok sayıda vatandaşımız yurt dışına işçi olarak gitmiştir.

Yukarıda verilen bilgiler dikkate alındığında aşağıdaki sonuçlardan hangisine ulaşılmaz?

- A) Ülkemizin kent nüfusu İkinci Dünya Savaşı bitmeden kır nüfusunu geçmiştir.
B) Ülkemiz İkinci Dünya Savaşı sonrasında dış göç vermiştir.
C) İkinci Dünya Savaşı iş gücü kaybına yol açmıştır.
D) Kentlerdeki nüfus artışı çeşitli sorunlar doğurmuştur.

5 İkinci Dünya Savaşı başlamış ve kısa bir sürede geniş bir alana yayılmıştır. Savaşın her iki tarafı da Türkiye'yi savaşa dahil etmek için girişimlerde bulunmuştur. Türkiye İkinci Dünya Savaşı'na fiilen katılmasa da bu savaştan oldukça fazla etkilenmiştir. Ülkemizde birçok ürünün fiyatlarında artışlar olmuş ayrıca tarım, sanayi alanlarında üretim durma noktasına gelmiştir.

Buna göre Türkiye'nin İkinci Dünya Savaşı'nda;

- I. kültür
- II. sosyal
- III. ekonomik

alanlarının hangilerinden etkilendiği söylenebilir?

- A) Yalnız I B) I ve II
C) Yalnız III D) II ve III

6 Atatürk çok yönlü bir insandır. O hem asker hem devlet adamı hem de fikir adamıdır. Okumayı çok seven ve yaşamının her döneminde kitapla eserlerini en ince ayrıntısına kadar tahlil ederek okuyan Atatürk, bu sayede çağının fikir dünyasını keşfedebilmiştir. Ama o sadece kitap okumakla kalmamış kendi fikirlerini ve birikimini insanlara ulaştırabilmek için çeşitli eserler de kaleme almıştır. Daha öğrencilik yıllarında fikirlerini yaymak için el yazısıyla gazete çıkaran Atatürk, askerlik hayatının ilk yıllarında başlamak üzere birçok eser yazmıştır. Bu eserlerin en kapsamlı olanı Nutuk'tur.

Parçadaki altı çizili ifadeye göre Atatürk'ün aşağıdakilerden hangisini kazandığı söylenebilir?

- A) Sadece kendi fikirlerini ön plana çıkarmasını
B) Hayata geniş bir yelpazeden bakmasını
C) Evrensel bakış açısını öğrenmesini
D) Modern yaşama ayak uydurmasını

7 Mustafa Kemal Atatürk'ün 10 Kasım 1938 tarihinde ölümünden sonra tüm yurttaşlar büyük bir üzüntüye kapılmıştır. Diğer taraftan İran, Pakistan, Tunus gibi birçok yabancı ülkenin basın organları Mustafa Kemal Atatürk'ün ölümü üzerine taziye mesajları içeren yazılar yayınlamıştır.

Mustafa Kemal Atatürk'ün ölümünün birçok ülkede üzüntüyle karşılanması onun hangi kişilik özelliği ile ilişkilendirilebilir?

- A) Milliyetçilik B) Evrensellik
C) İleri görüşlülük D) Yenilikçilik

8 "Atatürk İstiklâl hissi taşıyan bütün milletler için ölmez bir semboldür."

Alman basınının ileri sürdüğü yukarıdaki düşünceye göre Atatürk için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Evrensel fikirlere sahip olduğu
B) Türkiye'nin siyasi çıkarlarını gözettiği
C) Halkın yönetime karşı olduğu
D) Ekonomik çıkarlar peşinde koştuğu

- 9 I. Geometri
II. Medeni Bilgiler
III. Cumalı Ordugâhı
IV. Yaban

Yukarıda verilen eserlerden hangileri Mustafa Kemal'e aittir?

- A) I ve II B) I, II ve III
C) Yalnız I D) II ve IV

CEVAPLI
TEST

TEST 7

- 1 Atatürk bugün hâlâ geçerliliğini koruyan birçok eser yazmıştır. "Az zamanda çok ve büyük işler yaptık. Bu işlerin en büyüğü, temeli Türk kahramanlığı ve yüksek Türk kültürü olan Türkiye Cumhuriyeti'dir." diyen Atatürk, böylelikle en büyük eserinin Türkiye Cumhuriyeti olduğunu ifade etmiştir. Şahsi başarısıyla övünmek yerine millete kazandırdığı en büyük hizmeti ön plana çıkarması, onun ve yaptıklarının neden "büyük" olduğunu da göstermiştir. Atatürk, kurduğu cumhuriyet ile millet iradesine dayanan yeni ve modern bir yönetim sistemini milletimize kazandırmıştır. Daha 1921 yılı başlarında "millete efendilik yoktur, hizmet etme vardır." demiştir.

Parçadaki altı çizili ifade ile Atatürk;

- I. yönetimin merkezinde milletin olması,
- II. yöneticilerin aslı vazifesinin millete hizmet etmesi,
- III. millet için yapılanların minnet borcu olarak gösterilmesi

düşüncelerinden hangilerini anlatmak istemiştir?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) I ve III
D) II ve III

- 2 II. Dünya Savaşı siyasal, toplumsal ve ekonomik açıdan birçok sonuç doğurmuştur.

Buna göre;

- I. verem ve tifüs gibi hastalıkların yayılması
- II. sivil halkın hayatını kaybetmesi
- III. doların uluslararası para birimi haline gelmesi

gelişmelerinden hangileri İkinci Dünya Savaşı'nın ekonomik sonuçları arasında yer alır?

- A) I ve II
B) Yalnız I
C) Yalnız III
D) I ve III

- 3 1939 yılında savaş başladığında Türkiye savaşa girmemek için olağanüstü bir gayret gösterdi. Cumhurbaşkanı İsmet İnönü ve Hükümet, denge politikası yürütürken Mihver ve Müttefik gruplarını doğrudan karşısına almamaya gayret gösterdi. Müttefik Devletler, Almanya'ya karşı Balkanlar'da açılacak cephe için Türk hava sahasını kullanmak istediler. Diğer bir yandan Mihver Grubu'nun başını çeken Almanya ise Irak petrollerine ulaşabilmek amacıyla Anadolu üzerinden geçmek için Türkiye'yi kendi yanında savaşa çekmek istedi.

Buna göre savaşan grupların Türkiye'yi yanlarında savaşa sokmak için baskı yapmalarının nedeni Türkiye'nin aşağıdaki hangi özelliğinden kaynaklanmıştır?

- A) Genç Nüfus
B) Güçlü Ekonomi
C) Coğrafi Konum
D) Askeri gücü

- 4 1945 yılında savaşın sonu Müttefik devletler lehine belli olmaya başlamıştı. Müttefik Devletler (4-11 Şubat 1945) "Almanya ve Japonya'ya savaş ilan eden devletlerin kurulacak olan uluslararası teşkilata üye kabul edileceğini" duyurdular. Bunun üzerine Türkiye, savaşın başından beri yürüttüğü tarafsızlık politikasını terk ederek Almanya ve Japonya'ya savaş ilan etti. (23 Şubat 1945) Ancak bu, kağıt üzerinde kalan bir savaş ilanıydı.

Türkiye'nin Mihver Devletlerine sembolik de olsa savaş ilan etmesinde;

- I. Birleşmiş Milletlere üye olma,
- II. savaş sonrası dünyada söz sahibi olacak ülkeler arasına girme,
- III. yenilen devletlerin zengin kaynaklarından pay alabilme

amaçlarından hangilerini gerçekleştirmeye çalıştığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) I ve III
D) I, II ve III

5 Genç nüfusun silah altına alınması sonucu sanayi ve tarım üretiminde önemli düşüşler görülmüştür. Bu durum ülkede ürün darlığına yol açarken özellikle temel tüketim mallarının fiyatları 5 kat artmıştı. Devlet aşırı fiyat artışlarını engellemek için narh uygulamasına geçmiş ve temel tüketim ürünlerinin fiyatını kendisi belirlemiştir. 13 Ocak 1942'den itibaren ekmek, un ve şeker gibi temel tüketim karne ile dağıtılmaya başlamıştır.

Buna göre devlet narh uygulamasıyla;

- I. savaş zenginlerinin oluşmasının önüne geçme,
- II. temel tüketim mallarının halka dengeli dağıtılması sağlama,
- III. sosyal devlet anlayışını uygulamaya çalışma

amaçlarından hangilerini gerçekleştirmeye çalışmıştır?

- A) Yalnız I B) I ve II
C) II ve III D) I, II ve III

6 Aşağıdaki Şevket Süreyya Aydemir'in Tek Adam eserinden bir bölüm verilmiştir:

“Şu kanaate vardım ki, milletin kendisine bu kadar gönül bağladığı ve ölümüne bu kadar içten ağladığı bir halk kahramanı tarih içinde yoktur. Bu niçin böyle oldu? Halkın içinden gelen bir kurmay yüzbaşı, nasıl oldu da bir gün askerlik vasfını, devlet kuruculuğu ve devlet adamlığı vasfını aşarak bir milletin kalbine yerleşti? Zaten milleti için sevilen sevildiği için bağlanılan ve korkulmayan bir insandı. Ama nasıl oldu da bu insan bütün dünyanın gözünde, insanlığın bir evladı hâline geldi?

Bu parçada geçen altı çizili sözle Şevket Süreyya Aydemir Atatürk ile ilgili aşağıdaki-lerden hangisini anlatmak istemiştir?

- A) Vatanını çok seven biri olduğunu
B) Milleti için her şeyi göze aldığını
C) Askeri dahi olduğunu
D) Dünyaca sevilen bir lider hâline geldiğini

7 Türkiye İkinci Dünya Savaşı'na fiilen katılmasına rağmen, savaşın getirdiği ağır ekonomik şartları tümüyle yaşadı. Savaş ihtimaline karşılık ülke gelirinin önemli bir kısmı savunma alanına ayrıldı. Hedeflenen ekonomik planlar ve sanayi yatırım programları ertelenmek zorunda kaldı. Seferberlik dolayısıyla tarım ve sanayi sektöründe iş gücünün azalması üretimin büyük ölçüde gerilemesine sebep oldu. Bu nedenle Türkiye savaş yıllarında ekonomik politika olarak şunları uyguladı:

- Büyüme ve gelişmeyi hızlandıran hedefler ertelendi.
- Piyasada mal darlığı hafifletilmeye çalışıldı.
- Fiyat artışlarını durdurmak için önlemler alındı.
- Karaborsa ile mücadele edildi.

Buna göre Türkiye'nin İkinci Dünya Savaşı sırasındaki bu uygulamalarıyla;

- I. halkın yokluk çekmesini engelleme,
- II. malların yüksek kâr elde edilerek satılmasını engelleme,
- III. halkın ihtiyacı olan ürünlere kolayca ulaşmasını sağlama,
- IV. büyüme ayrılan payı halka dağıtma

amaçlarından hangilerini gerçekleştirmek istediği söylenebilir?

- A) I ve II B) III ve IV
C) I, II ve III D) II, III ve IV

8 I. Tahıl stoklarına el konuldu ekmek, zeytin ve şeker gibi ürünler karneyle verilmeye başlandı.
II. Belli bölgelerde sokağa çıkma yasağı getirildi.
III. Tarımsal üretimde azalmalar meydana geldi.
IV. Nüfus artış hızı ve iş gücü arttı.

Yukarıdakilerden hangileri II. Dünya Savaşı'nın Türkiye'ye olan etkilerinden biri değildir?

- A) I ve II B) II ve III
C) III ve IV D) Yalnız IV

CEVAPLI
TEST

TEST 8

1 İkinci Dünya Savaşı ABD, İngiltere ve Fransa gibi demokrasi ile yönetilen ülkelerin zaferiyle sonuçlandı. Türkiye de Birleşmiş Milletler kuruluşuna katılarak bu devletlerin yanında yer aldı. Ülkemiz savaş sonrası dönemde aynı politikayı izleyerek öncülüğünü yine bu ülkelerin yaptığı Batı Bloku'nun bir üyesi olmaya çalıştı. Bunu sağlamak için de çok partili demokratik hayata geçme yolunda yeni adımlar atmaya karar verdi. Dünyada olduğu gibi ülkemizde de savaşın getirdiği sıkıntılardan bunalan halk Cumhuriyet Halk Partisi içinden de bazı milletvekilleri hükûmetin ekonomi politikalarını eleştiriyor ve çok partili hayata geçilmesini istiyorlardı.

Bu parçaya göre Türkiye'nin çok partili hayata geçmesinde;

- I. ekonomik sıkıntıların tek parti ile çözülememesinin halkın tepkisine yol açması,
- II. Türkiye'nin savaş sonrası demokrasi ile yönetilen Batı Bloku ülkeleri içinde yer alması,
- III. dönemin şartlarının demokratik uygulamaları zorunlu hale getirmesi

durumlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) I ve II
C) II ve III D) I, II ve III

2 İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra tarımda makineleşmenin başlaması, özellikle traktör sayısındaki artış, insan gücüne olan ihtiyacın azalmasına neden oldu. Böylece köyden kente yoğun bir göç başladı.

Bu durumun kentlerde;

- I. tarım faaliyetlerinin artması,
- II. çarpık kentleşmenin ortaya çıkması,
- III. işsizliğin artması

gelişmelerinden hangilerine neden olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) I ve II
C) II ve III D) I, II ve III

3 Atatürk'ün vefatı bütün yurttta derin bir üzüntüyle karşılandı. Haberin duyulmasıyla birlikte dünyanın her tarafından başsağlığı mesajları gelmeye başladı. Olay yerli basın organları kadar yabancı basında da geniş yer buldu. Ölümünü izleyen günlerde İngiliz ve Fransız basınındaki gazete ve dergilerde Atatürk'ün Türkiye için yaptığı inkılaplardan övgüyle söz edildi. Dünya basınında çıkan yazılarda onun hayata gözlerini yummasında yalnız Türk milleti için değil aynı zamanda insanlık içinde büyük bir kayıp olduğu vurgulandı. Atatürk'ün vefatından en fazla etkilenenler İngiltere ve Fransa'nın sömürgelerinde yaşayan insanlar oldu. Onun ölümü nedeniyle Hindistan'da dükkanlar kapatılırken meclis görüşmelerine ara verildi ve yas ilan edildi. Aynı şekilde İran'da bir ay boyunca matem tutuldu.

Buna göre Atatürk ile ilgili aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

- A) Yenilikçi bir liderdir.
B) Dünyada kendisinden söz ettiren bir devlet adamıdır.
C) Bağımsızlık yolunda geri adım atmamıştır.
D) Mazlum milletlerin büyük sevgisini kazanmıştır.

4 Atatürk "Medeni Bilgiler" kitabındaki notlarında şu açıklamaya yer vermiştir: "Bu ilkeye göre irade ve hakimiyet, milletin tümüne aittir ve ait olmalıdır. Demokrasi ilkesi, milli hâkimiyet şekline dönüşmüştür... Demokrasi esasına dayanan hükûmetlerde hâkimiyet halka, halkın çoğunluğuna aittir."

Atatürk yukarıdaki açıklamasında aşağıdaki kavramlardan hangileri arasındaki ilişkiye değinmiştir?

- A) Din ve bilim
B) Sanat ve edebiyat
C) Halkçılık ve demokrasi
D) Coğrafya ve yönetim

- 5 Aşağıdaki tabloda Mustafa Kemal Atatürk'ün ölümünden sonra dünya basınında yer alan gazete haberleri verilmiştir.

Avrupa'nın savaş sonrasındaki tarihi liderlerini başarılarına göre sıraya koyan eksiksiz bir liste oluştursaydık asker, yaratıcı, reformcu, modern Türkiye'nin kurucu Cumhurbaşkanı Kemal Atatürk bu listenin en başında yer alırdı. Ölümü dünya barışı için gerçek bir kayıp oldu. (Los Angeles Times, ABD, 11 Kasım 1938)

"Atatürk'ün hayatı ve eseri yalnız Türkiye için değil, dünyanın bütün hür ulusları için de ilham kaynağı olmaya devam edecektir." (Chiang Kai-shek (Çang Kay Şek), Çin Devlet Başkanı)

"O büyük insan yalnız Türkiye için değil, bütün Doğu ulusları için de en büyük önderdi." (Amanullah Han, Afgan Kralı)

Yukarıda verilen gazete haberleri değerlendirildiğinde Atatürk hakkında aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

- A) Ölümü dünyada büyük yankı uyandırmıştır.
B) İnsanlık için büyük bir kayıp olduğu vurgulanmıştır.
C) Başarıları dünya liderleri arasında takdir toplamıştır.
D) Yalnızca kendi döneminde beğenilen bir liderdir.

- 6 Türkiye'nin II. Dünya Savaşı'na katılmama nedenleri arasında;

- I. Atatürk'ün hayatta olmaması,
II. barışçıl bir politikanın benimsenmesi
III. orduya güvenilmemesi

durumlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve III
D) II ve III

- 7 İkinci Dünya Savaşı Almanya, İtalya ve Japonya'nın bulunduğu grubun kaybetmesi ile sona erdi. Savaş sonucunda;

- İngiltere ve Fransa bu savaştan galip çıkmalarına rağmen çok büyük kayıplarla karşılaştılar.
- ABD ve SSCB ise savaşın asıl galipleri olarak öne çıktılar ve dünyada yeni düzen oluşturacak küresel güçler hâline geldiler.
- Dünya barışını ve insanlığı yeni bir savaş tehlikesinden korumak amacıyla Birleşmiş Milletler Teşkilatı kuruldu.
- Almanya, İtalya ve Japonya'ya ait sömürgelelerin çoğu bağımsızlığını kazandı.

Buna göre;

- I. Devletler arası güçler dengesi tümüyle değişmiştir.
II. Dünya yeni iki süper güçle tanışmıştır.
III. Dünya barışı konusunda devletler ortak hareket etmiştir.
IV. Yeni devletler kurulmuştur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
B) III ve IV
C) II, III ve IV
D) I, II, III ve IV

- 8 İkinci Dünya Savaşı sonrası oluşacak yeni düzeni belirlemek için San Francisco'da bir konferans toplanacaktı. Türkiye, bu konferansa katılabilmek ve Birleşmiş Milletler Teşkilatı'nın kurucu üyeleri arasında yer alabilmek için 23 Şubat 1945 tarihinde Almanya ve Japonya'ya karşı savaş ilan ettiğini duyurdu. Bu savaş ilanı sadece sembolik bir hareketten ibaretti.

Yukarıda verilen bilgide geçen "sembolik" kelimesi ile aşağıdakilerden hangisi ifade edilmek istenmiştir?

- A) Anlaşmaların sembollerle ifade edileceği
B) Türkiye'nin savaştan yana olduğu
C) Türkiye'nin görüldüğünden daha güçlü olduğu
D) Fiilen savaşa girilmeyeceği

LİSELERE GEÇİŞ SINAVI

T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK

Yeni Tarz Sorular

(Kazanım Odaklı Beceri Temelli)

NASIL ÇÖZÜLÜR?

ÇÖZÜMLER

3. Çözüm

"Mondros Ateşkes Antlaşması öncesi işgal edilmiş olan bölgelerin tümü Türk yurtdur; bütündür, parçalanamaz." maddesi yurdun bölünmez bütünlüğünü savunduğunu göstermektedir. (A seçeneği) "Batı Trakya'nın durumu için halkoyuna başvurulacaktır. Halkın kendi kararıyla ana vatana katılan doğudaki üç sancakta (Kars, Ardahan ve Batum) gerekirse yeniden halk oylaması yapılabilir." maddesi, tartışmalı bölgelerde halkın kararına saygı gösterilmesini kabul ettiğini göstermektedir. (C seçeneği) "Ulusal ve ekonomik gelişimimizi engelleyen siyasal, hukuki ve ekonomik ayrıcalıklar (kapitülasyonlar) kaldırılmalıdır." maddesi de ekonomik bağımsızlığın kabul edildiğini göstermektedir. (B seçeneği) Ancak millî egemenliğe dayalı yeni bir devletin kurulması bu maddeler içerisinde yer almamaktadır. Doğru cevap D seçeneğidir.

4. Çözüm

Paragrafta geçen "Aldatıcı kaynakların yazdıkları haberlere inanmayın" ifadesiyle halkın yanlış bilgi ve haberlere inanmaması gerektiği vurgulanmıştır. Doğru cevap A seçeneğidir.

5. Çözüm

Mondros Ateşkes Antlaşması, Osmanlı Devleti'nin adeta kayıtsız, şartsız teslim olmasını öngören bir belge niteliğindedir. Mustafa Kemal İstanbul'a geldikten sonra bu durumu fark etmiş ve ülkenin kaderini düşmanın merhametine bırakmama yönünde tutumlu bir tavır sergilemiştir. Mustafa Kemal'in bu tutumu Türk halkını cesaretlendirmiş ve işgallere karşı protesto mitinglerinin düzenlenmesini sağlamıştır. Doğru cevap A seçeneğidir.

6. Çözüm

"Çok cesur muharebe eden, en iyi sevk ve idare edilen asil Türk ordusunun ve Albay Mustafa Kemal gibi dahi bir komutanın karşısında bulunuyoruz." ifadesinden I ve II. öncüle ulaşılabilir. Türk ordusunun gelişmiş bir askeri teknolojiyi kullandığı ifadesine ulaşılamaz. Doğru cevap A seçeneğidir.

7. Çözüm

I. Dünya Savaşı sonunda ortaya çıkan gelişmelere bakıldığında çok uluslu devletlerin yıkıldığı, (Osmanlı İmparatorluğu, Avusturya - Macaristan İmparatorluğu ve Çarlık Rusya dağıldı.) bir ulusa dayalı devlet yapılarının ortaya çıktığı (Türkiye, Polonya, Çekoslovakya ve Yunanistan gibi yeni devletler kuruldu) ve Avrupa'da ırkçılığın (aşırı milliyetçiliğin) güç kazandığı (İtalya'da Faşizm, Almanya'da Nazizm gibi otoriter rejimler ortaya çıktı.) ifadelerine ulaşılabilir. Doğru cevap D seçeneğidir.

8. Çözüm

I. Yurdun bütünlüğü, ulusun bağımsızlığı tehlikedir. (Kurtuluş Savaşı'nın gerekçesini ortaya koymuştur.)

II. İstanbul Hükümeti üzerine düzen sorumluluğu yerine getirememektedir. (Kurtuluş Savaşı'nın gerekçesini dile getirmiştir.)

III. Ulusun bağımsızlığını yine ulusun kesin kararı ve direnişi kurtaracaktır." (Kurtuluş Savaşı'nın yönemini anlatmaktadır.)

IV. "Her olasılığa karşı bu iş, "ulusal bir sır" gibi tutulmalı ve delegeler gereken yerlere kimliklerini gizleyerek gitmelidir." yargısı İstanbul Hükümetinin engellemelerine karşı alınmış bir tedbirdir. Millî egemenlik fikriyle ilgisi yoktur. Doğru cevap C seçeneğidir.

9. Çözüm

"İtilaf Devletleri, güvenliklerini tehdit eden herhangi bir durum hâlinde istedikleri stratejik bölgeleri işgal edebilecekler." maddesinden A seçeneğine, "Doğudaki altı ilde karışıklık çıkarsa İtilaf Devletleri bu bölgeleri işgal edebilecekler." maddesinden B seçeneğine, maddelerin tümünden de C seçeneğine ulaşılabilir. Ancak İtilaf Devletlerinin hükümet değişikliği yapmayı amaçladıkları yorumu yapılamaz. Doğru cevap D seçeneğidir.

10. Çözüm

"Doğu Anadolu'da bir Ermeni devletinin kurulmasına engel olmaya çalıştı." maddesinden A seçeneğine, "Çıkardığı Fransızca "Le Pays (Vatan)" ve Türkçe "Hadisat" gazeteleri ile doğu illerinin Türk yurdunun ayrılmaz bir parçası olduğunu savundu." maddesinden B seçeneğine verilen maddelerin tümünden de D seçeneğine ulaşılabilir. Ancak cemiyetin "Ermenileri bölgeden göç ettirmeye çalıştığı" ifadesine ulaşılamaz. Doğru cevap C seçeneğidir.

11. Çözüm

Parça dikkate alındığında işgallere karşı mitinglerin yapılması, silahlı direniş gruplarının oluşturulması ve ülkeyi işgalden kurtarmak için amaç birliğinin sağlanması faaliyetlerinin "Kuvâ-yı Millîye ruhu" ile ilişkili olduğu görülmektedir. Ancak "İstanbul Hükümeti ile birlikte hareket edilmesi" ifadesi söylenemez. Çünkü İstanbul Hükümeti işgallere karşı teslimiyetçi bir politika yürütmüştür. Doğru cevap D seçeneğidir.

12. Çözüm

Mondros Ateşkes Antlaşması, Osmanlı ordusunun dağıtılması ve ülkeyi savunmasız bırakarak kolayca işgal etmeye yönelik bir faaliyettir. İşgal güçlerinin esirlerinin serbest bırakılmasına karşın Türk esirlerinin serbest bırakılmaması eşitlik ilkesine uyulmadığını gösterir. Ancak bu maddelerden azınlıkların haklarının sınırlandırıldığı yorumu yapılamaz. Doğru cevap A seçeneğidir.

TEST 4**1. Çözüm**

Paragrafta Osmanlı Hükümeti'nin sorumluluklarını yerine getirmemesi, azınlıkların olumsuz faaliyetlerinin artması ve halkın işgallere karşı birtakım çözüm yolları araması Kuvâ-yı Millîye ruhunun doğmasında etkili olan faktörler olarak verilmiştir. Türk halkı Mondros Ateşkes Antlaşması'nın hemen ardından direniş cemiyetleri kurarak başarılı bir örgütlenme gerçekleştirmiştir. Doğru cevap D seçeneğidir.

2. Çözüm

Millî Mücadele Dönemi'nde kurtuluşu büyük bir devletin himayesine girmekte gören ve bağımsızlık duygusundan yoksun, Millî Mücadele'ye inanmayan millî varlığa düşman cemiyetler kurulmuştur. Bu cemiyetlerden biri de Wilson İlkeleri Cemiyeti'dir. Doğru cevap B seçeneğidir.

3. Çözüm

"Millî cemiyetlerin öncülüğünde çekilen protesto telgrafları ve yurdun her tarafında yapılan mitingler işgallere karşı ilk tepkilerdir." ifadesinden A seçeneğine, "Daha önce örneği görülmemiş bir yerel örgütlenme biçimi olarak bölge bölge Türk ulusunun bağımsızlığı için mücadele etmişlerdir." ifadesinden de A ve B seçeneklerine "Halkın katılımıyla düzenledikleri bölgesel kongrelerle millî bilincin oluşmasına katkı sağlamışlardır." ifadesinden de C seçeneğine ulaşılabilir. Ancak millî cemiyetlerin İstanbul Hükümeti'nin emriyle hareket ettikleri söylenemez. Doğru cevap D seçeneğidir.

4. Çözüm

Paragrafta geçen; "Genel savaştan sonra imza edilen ateşkes sonucunda ülkemizin büyük bir kısmı elden gittikten başka vatanımızın önemli parçaları da düşman orduları tarafından işgal edilmiştir." ifadesinden A seçeneğine "Ordumuzun silahları ve cephanesi yabancıları tarafından toplanarak ülke dışına sevk ediliyor ve denize atılıyor." ifadesinde ise C ve D seçeneklerine ulaşılabilir. Ancak Osmanlı Devleti'nin hukuken sona erdiren antlaşma Mudanya Ateşkes Antlaşması'dır. Doğru cevap B seçeneğidir. Doğru cevap C seçeneğidir.

5. Çözüm

Mustafa Kemal'in 9. Ordu Müfettişliği gibi üst düzeyde bir görevden tereddüt etmeden istifa etmesi onun vatanın kurtuluşunu her şeyin üstünde tuttuğunu kanıtlar. Doğru cevap A seçeneğidir.

EDITÖR YAYINEVİ

VIP

ÜCRETSİZ
İÇERİK İÇİN

İvedik Organize Sanayi Matbaacılar Sitesi
1518 Sok. Mat-Sit İş Merkezi No:2/20
Yenimahalle / ANKARA
Tel: 0 312 384 20 33 Fax: 0312 342 23 58
WhatsApp: 0 505 925 57 81
www.editoryayinevi.com | bilgi@editoryayinevi.com

ISBN 978-605-280-090-4

